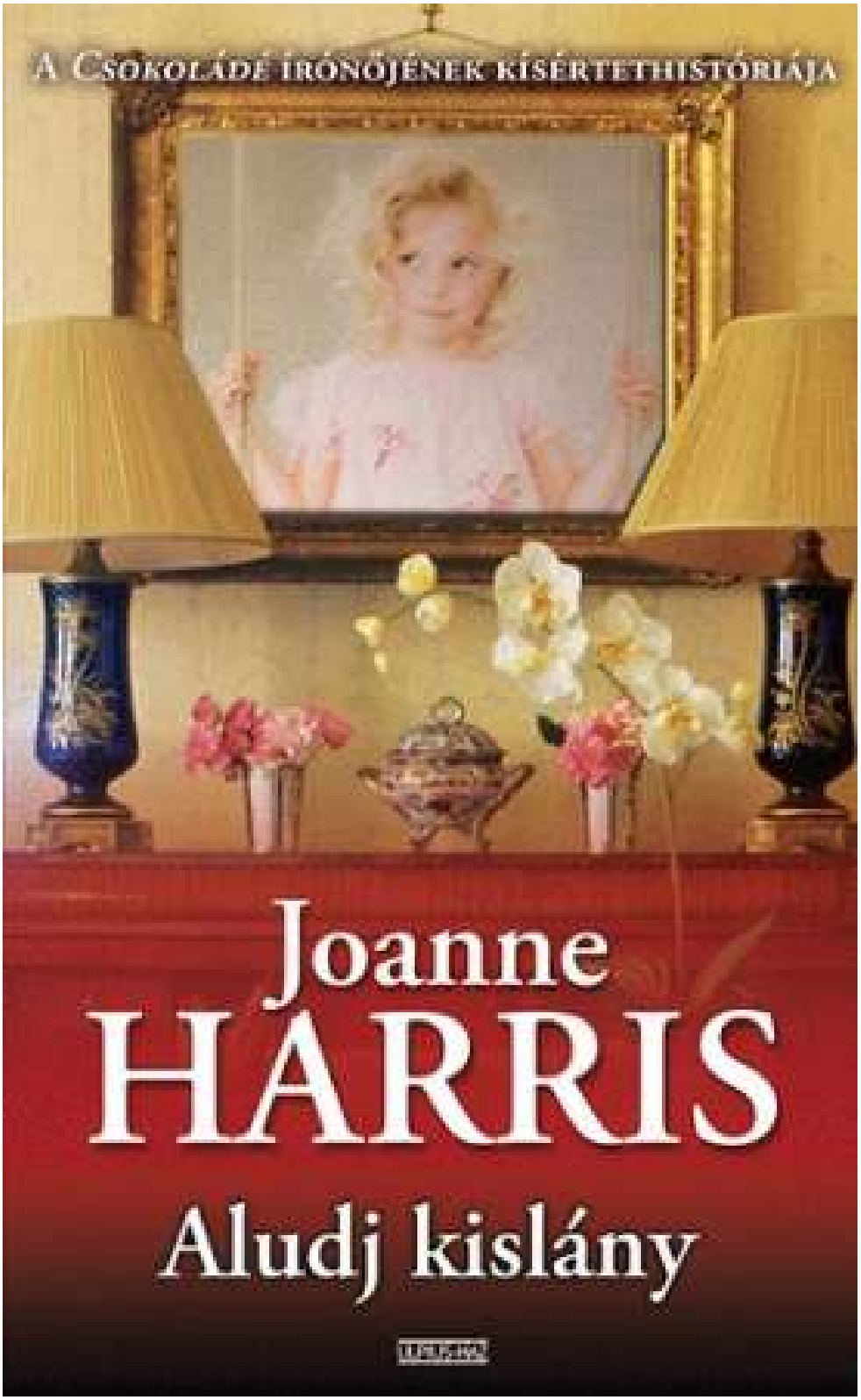

JOANNE HARRIS
Aludj kislány

Ulpius-ház Könyvkiadó
Budapest, 2009

A fordítás alapjául szolgáló mű:
Joanne Harris: *Sleep, Pale Sister*

A szerzőtől az Ulpius-ház Könyvkiadónál megjelent:
Csokoládé
Csokoládécipő
Ötnegyed narancs
Szederbor
Partvidékiek
Szent bolondok
Urak és játékosok
Joanne Harris – Fran Warde: A *francia konyha. Szakácskönyv*
A francia piac. Szakácskönyv
Bársony és keserű mandula
Rúnajelek

Copyright © Joanne Harris 1994
Hungarian translation © Szűr-Szabó Katalin, 2009
© Ulpius-ház Könyvkiadó, 2009

ISBN 978 963 254 301 7

Megint csak *Kevinnek*

ELŐSZÓ

Egy külön embertípus az, aki fel akarja támasztani a holtakat. A holt könyvek kivált óvatosságra intenek, mivel egy-egy elveszett kincsre száz tejesüvegkupak jut, amit a felkészületlen aranykereső kénytelen kiásni. Az elmúlt évtizedben ezért is szoktam hozzá, hogy az *Aludj, kislányra* mint egy letűnt idő relikviájára gondoljak. 1993 forró nyarán egy kislányt és egy könyvet hoztam a világra. Az egyik életben maradt, a másik meghalt, és igazság szerint ez így is volt jó. Az életem máról holnapra gyökeresen megváltozott. Másvalaki lettem, és az írói pálya egyszer csak nem volt olyan fontos. 2003-ban a könyvet már nem lehetett kapni, az első kiadás óta nem olvastam bele, és már alig gondoltam rá.

Mások ezzel szemben nem felejtették el. Néhányan olvasták; voltak köztük könyvkereskedők, rajongók – és olyanok is, akik csak arra voltak kíváncsiak, hogy miként sikerült a *Csokoládé* szerzőjének az angol rémregénytől eljutnia a francia ínyencségig. Elárasztottak a kérdésekkel, hogy miért nem lehet hozzájutni a könyvhöz. Az amazon.comon fellelhető pár száz példány hamar elfogyott. A kiadómat levelekkel bombázták, hogy adják ki újra a regényt. Végül úgy döntöttünk, megpróbáljuk. Kicsit átszerkesztettem az eredeti szöveget; talán nem annyira, amennyire kellett volna, de hamar rájöttem, hogy ez a beteg törékenyebb annál, semhogy súlyos műtétnek vethetném alá, és csak néhány apró hibát javítottam. Közben meglepetten eszméltem rá, hogy még mindig nagyon szeretem ezt a történetet a szereplőivel együtt. A könyvem ezek szerint nem volt holt, csak aludt. Boldog lehetek, hogy kapott még egy esélyt.

BEVEZETÉS

Kézirat Henry Paul Chester hagyatékából, 1881. január Amikor rátekintek a nevemre és az utána álló betűkre, mérhetetlen üresség tölt el. Mintha ez a Henry Chester nevű festő, aki kétszer állított ki a Királyi Szépművészeti Akadémián, nem én volnék, hanem valaki más képzeletének bizonytalan körvonalú szüleménye, egy olyan üveg dugója, amelyben egy finoman rosszakaratú dzsinn lakik, aki átjárja a bensőmet, és veszélyes kalandok birodalmába repít, hogy megtaláljam önmagam halvány, rémült kísértetét.

A dzsinn neve *Morál,* ő álomban töltött óráim sötét társa, egy gonosszá keseredett szelíd hálótárs. De én meg a dzsinn oly régen élünk házasságban, hogy már lehetetlen elválnunk. Együtt írjuk ezt a történetet, csakhogy oly kevés az időm! Most, miközben a nappal utolsó foszlányai is eltűnnek a láthatárról, már szinte hallom a szobám legsötétebb sarkából a sötét angyal szárnyának suhogását: türelmes, de nem az idők végezetéig.

Isten, a legagyafúrtabb kínvallató esetleg lesz majd olyan kegyes, és ad egy kis időt, hogy megírjam ezt a történetet, amit majd magammal viszek föld alatti hideg zárkámba; nem lesz az hidegebb, mint ez a tetem, a lélek vadonja, amelyben lakozom. Ó, az Úr féltékeny Isten: szánalmat nem ismerő, amire csak egy halhatatlan képes, és amikor mocskomból és szenvedésemből hozzá kiáltottam, csak mosolygott, és azokkal a szavakkal válaszolt, amikkel Mózesnek is az égő csipkebokorból: *Vagyok, aki vagyok. A* tekintetében semmi együttérzés, semmi gyöngédség. Nem látom benne a megváltás ígéretét, a büntetés fenyegetését – pusztán a mérhetetlen közönyt, ami nem ígér mást, mint feledést. De mily nagyon vágyom erre! Hogy beleolvadjak a földbe, és még ez a mindent látó tekintet se találjon meg... és mégis, a bennem rejtőző kisded a sötétségbe kiált, és szegény, nyomorék testem időért sikolt... Még egy kis időt, még egy történetet, még egy játszmát!

És a sötét angyal az ajtó mellé támasztja kaszáját, és leül mellém egy utolsó játékra.

Soha nem volna szabad sötétedés után írnom. Éjjel a szavak pontatlanok, zavarosak lesznek – mégis ilyenkor van a legnagyobb hatalmuk. Seherezádé az éjszakát választotta, hogy ezer és egy meséjét szője; mindegyik egy ajtó, amelyen át időről időre átcsusszan, hogy a sarkában ott loholjon a Halál, mint egy dühös farkas. Seherezádé aztán ismerte a szavak hatalmát! Ha nem léptem volna túl az eszményi nő iránti vágyamon, bizonyára felkutattam volna őt: magas és karcsú lehetett, a bőre olyan, mint a kínai fekete tea, a szeme, mint az éjszaka; csupasz lábbal sétál, fennhéjázón és pogány módra, nem korlátozza sem erkölcs, sem tartózkodás. És ravasz is: újra meg újra kiáll a Halál ellen, és nyer, minden éjjel újra feltalálja magát, hogy embertelen, kannibál férje minden éjjel egy új Seherezádét találjon, aki reggelre elillan. A férj reggel felébred, és

meglátja a napvilágnál Seherezádét, az átmesélt éjszaka után sápadtan és némán, aztán megesküszik, hogy többé nem hagyja magát rászedni! De amint lenyugszik a nap, Seherezádé újra elkezdi szőni a képzelet hálóját, és a férj azt gondolja: még most az egyszer...

Ma éjjel *én* leszek Seherezádé.

A REMETE

I.

Ne nézz így rám, nem bírom elviselni! Nyilván arra gondolsz, mennyire megváltoztam. Látod a képen a fiatalembert, a tiszta, sápadt homlokát, a göndör, sötét haját, a nyugodt tekintetét, és azon tűnődsz, hogy lehetek ez én. Az állkapocs nemtörődöm pökhendi vonala, a széles járomcsont, a hosszú, elvékonyodó ujjak titkos, egzotikus származásra utalnak, bár a tartás egyértelműen angolos. Így festettem harminckilenc évesen; nézz meg jól, és ne feledd: te is lehetnék.

Az apám tiszteletes volt nem messze Oxfordtól, az anyám gazdag oxfordshire-i földbirtokos lánya. A gyermekkorom csendes volt, nyugodt és idilli. Emlékszem, vasárnaponként templomba jártam, a kórusban énekeltem, a színes üvegablakokon behulló fényfoltok sziromesőként virítottak az énekkari gyerekek fehér miseingén...

A fekete angyal alig észrevehetően megmoccant, és a szemében Isten könyörtelen értelmének felvillanását látom. Most nem alkalmas az idő a képzelt nosztalgiára, Henry Paul Chester. Az igazságodra kíváncsi, nem a kitalációdra. Bolonddá akarod tenni Istent?

Nevetséges, hogy még mindig késztetést érzek a csalásra; én, aki több mint negyven éven át csalóként éltem az életemet! Az igazság keserű főzet: nincs ínyemre, hogy épp az utolsó találkozón alkalmazzam. És mégis: vagyok, aki vagyok. Most először merem Isten szavait önmagamra vonatkoztatni. Ez nem megédesített fikció. Ez valóban Henry Chester; ha akarnak, ítélkezzenek fölöttem. Vagyok, aki vagyok.

Természetesen szó sem volt idilli gyermekkorról. Az első éveimből semmi sem dereng, az emlékek hét-nyolc éves korom körül kezdődnek: tisztátalan, nyugtalan emlékek már akkor is, ahogy éreztem a bennem felcseperedő kígyót. Nem tudok felidézni olyan időszakot, amikor ne lettem volna tudatában a bűnömnek, a vétkemnek; egyetlen karing, lett légyen bármily fehér, sem fedhette el. Gonosz gondolatokkal fertőzött meg, megnevettetett a templomban, rávett, hogy hazudjak az apámnak, és a hátam mögött keresztezett ujjaimmal tegyem semmissé a hazugságot.

A házunk összes szobájában bibliai idézetekkel teli faliképek lógtak, amelyeket anyám hímzett. Még most is magam előtt látom őket, kivált azt, ami az ágyammal szemközti csupasz fehér falon lógott: VAGYOK, AKI VAGYOK. Kora ifjúságom nyarai és telei alatt, a békesség és magányos vétkeim feletti töprengésem pillanataiban ezt a hímzést néztem, és álmomban néha felkiáltottam Isten kíméletlen közönye miatt. De mindig ugyanazt az üzenetet kaptam, amit mindörökre emlékezetem cikornyás mintái közé hímeztek: VAGYOK, AKI VAGYOK.

Apám Isten szolgája volt, és a szememben Istennél is ijesztőbb. Mély, fekete pillantásával bűnös lelkem legrejtettebb zugaiba is belátott. Az ítélete könyörtelen és pártatlan volt, akárcsak Istené, és nem enyhítette emberi gyöngédség. Ami szeretet lakott benne, azt a mechanikusjáték-gyűjteményére pazarolta, mert valamiféle antikvárius volt, és egy egész szobát töltött meg a játékokkal, a legegyszerűbb, ellensúlyos fafiguráktól az álomszerűen pontos, kínai zongoraverkliig, amin száz törpe ágaskodott.

Természetesen sosem engedte, hogy játsszam velük – értékesebbek voltak, semhogy egy gyerek kezébe kerüljenek –, de emlékszem a táncoló Kolumbinára. Finom porcelánból készült, és majdnem akkora volt, mint egy hároméves gyerek. Apa a meghittség ritka pillanatainak egyikében elmesélte, hogy egy vak francia kézműves készítette a forradalom előtti dekadens években. A bábu makulátlan arcát megsimogatva elmondta, hogy egy elkényeztetett király fattyáé volt, és rothadó brokáttakaróba burkolva hagyták magára, amikor lecsapott a terror, és ártatlan fejek is porba hulltak az istentelenekkel együtt. Egy koldusszegény asszony lopta el, aki nem bírta volna elviselni, ha a sans-culotte-ok összetörik és széttapossák. Az éhínség alatt az asszonynak meghalt a gyermeke, és nyomorúságos viskójában a bölcsőben tartotta a Kolumbinát, ringatta és altatódalokat énekelt neki, amíg rá nem találtak a magányos, tébolyult és éhező szerencsétlenre, és el nem vitték a bolondokházába, hogy ott haljon meg.

Kolumbina azonban túlélte. A születésem évében került egy párizsi antikváriushoz, és apa, aki Lourdes-ba tett zarándoklatáról tért vissza, felfedezte, és azonnal meg is vette, bár a bábu selyemruhája szétfoszlott, a szeme pedig a durva bánásmód és a mellőzöttség következtében beesett a fejébe. Ám amint apám meglátta táncolni, tudta, hogy ritka kincs: a derekán hátul elhelyezett kulccsal felhúzva eleinte mereven, majd gördülékenyen, szinte nem e világi könnyedséggel kezdett el táncolni, emelgette a karjait, hajolt meg derékból, és mutogatta a bő szoknya alól kivillanó gömbölyded porcelán lábikráit. A hónapokon át tartó szeretetteljes helyreállítás visszaadta a szépségét, és most kék-fehér szaténruhájában pompázva ült apám gyűjteményében az indiai zenedoboz és a perzsa bohóc között.

Sosem engedték, hogy felhúzzam. Néha, amikor éjjel álmatlanul feküdtem az ágyamban, hallottam a csukott ajtó mögül kiszűrődő, halkan csilingelő muzsikát; csendes volt, meghitt, majdnem érzéki... Abszurd és nyugtalanító volt elképzelnem apát a hálóingében, ahogy a kezében tartja a táncoló Kolumbinát. Akaratlanul is eltűnődtem, vajon hogy tartja, s az alsószoknyák habos csipkéje alá meri-e csúsztatni a kezét...

Ritkán láttam anyámat; gyakran gyengélkedett, és sok időt töltött a szobájában, ahova nem mehettem be. Gyönyörű, sötét hajú és ibolyakék szemű talány volt. Amikor egy nap bepillantottam a titkos szentélybe, emlékszem, hogy az ágyon egy tükröt, ékszereket, sálakat és egy halom csodálatos ruhát láttam, és mindeme dolgok fölött orgonaillat, anyám illata lebegett, ami akkor

csapott meg, amikor este jó éjt csókot adott – ez az illat áradt a vászonneműjéből is, amikor a szobalány kiakasztotta száradni a ruhát, és abba temettem az arcomat.

A dadusom mesélte, hogy anyám híres szépség volt. A szüleivel dacolva ment férjhez, és megszakított minden kapcsolatot a családjával. Talán ezért nézett rám olyan bizalmatlan megvetéssel, talán ezért tűnt úgy, hogy sosem akar megérinteni vagy megölelni. Ennek ellenére bálványoztam: annyira végtelenül felettem állónak éreztem, olyan törékenynek és szeplőtelennek, hogy alkalmatlanságom súlyától összetörve képtelen voltam az imádatomat kifejezésre juttatni. Sosem hibáztattam anyámat azért, amit rám kényszerített: éveken át saját romlott szívemet átkoztam, ahogy Ádám átkozhatta a kígyót Éva vétkéért.

Tizenkét éves voltam, még énekeltem a kórusban, de a hangom már elérte azt a szinte emberfeletti tiszta csengést, ami a gyermekkor végének felbukkanását harangozza be. Augusztus volt, és azon a nyáron végig csodálatos volt az időjárás: a hosszú, kéklő, álomszerű napokat kéjes illatok, pilledt hangulatok töltötték meg. A kertben játszottam a barátaimmal, kimelegedtem és szomjas lettem, a hajam égnek állt, mint egy vadembernek, a nadrágom térde fűfoltos volt. Nesztelenül beosontam a házba; át akartam öltözni, mielőtt dadus rájön, milyen állapotban van a ruhám.

Senki sem volt bent, csak a szobalány a konyhában – apa elment a templomba, hogy felkészüljön az esti prédikációra, anya lent sétált a folyóparton –, én pedig felszaladtam az emeletre a szobámba. A lépcsőfordulón megtorpantam, mert láttam, hogy anyám szobájának az ajtaja résnyire nyitva van. Emlékszem, ahogy a virágokkal díszített kék-fehér ajtógombra pillantottam. A hűvös sötétségből orgonaillat lebegett ki, és én szinte akaratom ellenére közelebb húzódtam, és bekukucskáltam. Senkit sem láttam. Bűntudatosan körülnéztem, aztán benyomtam az ajtót, és beléptem, miközben őszintén bizonygattam magamnak, hogy ha az ajtó nem lett volna nyitva, nem vádolhatnának kutakodással. Életemben először egyedül voltam anyám magánszentélyében.

Kis ideig kielégített, hogy a tükör előtt sorakozó üvegeket és csecsebecséket bámulom, aztán hozzá mertem érni egy selyemsálhoz, egy szoknya csipkéjéhez, egy alsóruha fátyolszövetéhez. Elbűvöltek a holmijai, a titokzatos üvegcsék és tégelyek, a fésűk és kefék, amelyeknek sörtéi között fennakadt egy-egy hajszála. Mintha a szoba maga az anyám lett volna, mintha megragadta volna a lényegét. Úgy éreztem, hogy ha a szobája minden árnyalatát magamba tudnám olvasztani, akkor talán rájönnék, hogy mondjam el, mennyire szeretem, éspedig olyan szavakkal, amiket meg is ért.

Odanyúltam, hogy megsimítsam a tükörképemet, és közben véletlenül feldöntöttem egy kis üveget; a levegőt jázmin és lonc mámorító párlata töltötte be. Ügyetlenül utánakaptam az üvegnek, de ezzel ráborítottam egy doboz púdert az öltözőasztalra, ám az illat igen furcsán hatott az idegeimre, és ahelyett, hogy

pánikba estem volna, halkan kuncogtam magamban. Anyámat nem vártam haza egyhamar, apám a templomban volt. Mi baj származhatna abból, ha egy kicsit körülnéznék? Izgalmat, hatalmat éreztem, amikor anyám távollétében kutakodtam a holmijai között. A félhomályból egy borostyán nyaklánc kacsintott rám; felvettem, és hirtelen késztetésnek engedve a nyakamba akasztottam. Egy leheletkönnyű, áttetsző sál a karomhoz ért, amikor elmentem mellette. Ajkamhoz emeltem, és mintha anyám bőrét, illatát éreztem volna az arcomon.

Először járt át egy rendkívüli érzés, a testem bizsergése mindinkább egy elragadó feszültség csúcspontjára ért, és agyamat az érzékiség csupán félig ismert képeivel töltötte meg. Igyekeztem elhitetni magammal, hogy minderre a szoba kényszerít engem. A sál akar ölelőn a nyakam köré tekeredni. A karkötők maguktól kattannak a karomra. Levettem az ingemet, és megnéztem magam a tükörben, aztán bele sem gondolva lehúztam a nadrágomat is. Anyám ágyán egy reggeli köntös volt, egy selyemből és habos csipkéből szőtt finom, átlátszó csoda; belebújtam, a vékony anyagot simogattam, elképzeltem, hogy anyám bőrét érinti, s arra gondoltam, hogy nézne ki...

Ájulás kerülgetett, összezavarodtam, a kiöntött parfüm ereje úgy támadt nekem, mint parázna démonok láthatatlan serege; szinte hallottam szárnyuk csattogását. Ekkor jöttem rá, hogy az ördög teremtménye vagyok. Valami nem emberi ösztön rávitt, hogy folytassam, és bár tudtam, hogy amit teszek, halálos bűn, nem éreztem bűntudatot. Halhatatlannak éreztem magam. A köntöst markolászó és csavargató kezeimet mintha démoni intelligencia szállta volna meg, eszeveszett, révült ujjongással szökdécseltem, majd hirtelen fenséges bénultság dermesztett meg, és egy olyan gyönyör ereje görnyesztett meg, aminek a létezését elképzelni sem tudtam. Egy másodpercig magasabban voltam, mint a fellegek, még Istennél is magasabban, azután úgy zuhantam le, mint Lucifer, és ismét kisfiúvá változtam, aki a szőnyegen feküdt, alatta összegyűrve és elszakítva a selyemköntös, cingár karján groteszk ékességként az ékszerek és a csecsebecsék.

Az ostoba közöny pillanata. Azután jégesőként verte a fejemet tettem iszonyatossága, és hisztérikus rettegéssel kezdtem el zokogni. Remegő kézzel öltöztem fel, éreztem, hogy megroggyan a térdem. Megragadtam a köntöst, és csomóba gyűrtem, majd az ingem alá dugtam. Felkaptam a cipőmet, és kirohantam anyám szobájából, be a magamába, ahol a köntöst egy meglazított kő mögé rejtettem a kéményben, és megfogadtam, hogy amint a dadusom tüzet gyújt, elégetem.

Amint úgy éreztem, hogy alábbhagy bennem a pánik, időt szántam rá, hogy arcot mossak és átöltözzek, majd tíz percre lefeküdtem, hogy a remegésemet csillapítsam. Különös megkönnyebbülés lett úrrá rajtam: sikerült elkerülnöm az azonnali lelepleződést. A félelem és a bűntudat ujjongásba csapott át: még ha meg is büntetnek azért, hogy anyám szobájában jártam, a legrosszabbra sosem

derül fény. Megmaradt a titok, amit összetekerve a szívemben tartottam, mint egy kígyót. Ott nőtt bennem, és nő még most is.

Természetesen nem kerültem el, hogy ne jöjjenek rá: a kidöntött púder és a parfüm lelepleztek, ahogy a köntös ellopása is. Ezt a részt beismertem apám előtt: azt mondtam, azért mentem be a szobába, mert hajtott a kíváncsiság, de ügyetlenségemben rátapostam a köntös csipkéjére; hogy elkerüljem a büntetést, a tóba dobtam. Hitt nekem, még meg is dicsért az őszinteségemért (hogy kacagott és ugrabugrált bennem az ördög!), és bár ostobaságomért megvesszőztek, sem a megkönnyebbülés, sem az izgalom nem csökkent bennem. Apám alábukott mindenhatósága magasából: bolonddá tettem, hazudtam neki, és nem jött rá! Ami anyámat illeti, ő talán sejtett valamit, mert rajtakaptam, ahogy egyszer-kétszer furcsa tekintettel méreget, de sosem említette az esetet, ami – úgy tűnt – hamarosan feledésbe merült.

Sosem égettem el a kéményben elrejtett köntöst. Néha, amikor egyedül voltam, elővettem rejtekhelyéről, megsimogattam selyemredőit, amíg a hosszú évek fogdosásától és a felszálló füsttől meg nem barnult, és törékennyé nem vált, mint egy pergamen. Magától széthullott, mint egy marék őszi levél.

Tizennégy éves voltam, amikor anyám – két évvel William öcsém születése után – meghalt. Emlékszem, hogy elbűvölő szobája hogy alakult át betegszobává, hogy borítottak virágkoszorúk minden felületet. Sápadt volt és vékony, de mindvégig gyönyörű.

Apám egész idő alatt mellette volt, az arca semmit sem árult el. Egy nap, amikor elmentem a szoba előtt, de természetesen nem mentem be, hallottam, ahogy apámat rázza a zokogás, és gúnyosan elhúztam a számat: büszke voltam arra, hogy semmit sem érzek.

Anyámat a templombejárat elé temették, hogy apám láthassa a sírját, miközben a híveket üdvözli. Gyakran eltűnődtem, hogy egy ilyen istenfélő, szigorú ember hogy vehetett feleségül egy törékeny, világias teremtést. Zavarba hozott, hogy olyan szenvedélyek dúlhatnak benne, amelyekről még csak sejtelmem sincs. El is hessegettem ezeket a gondolatokat.

Huszonöt voltam, amikor apám meghalt. Akkoriban fejeztem be a nagy európai körutamat, és csak azután jutott a tudomásomra, hogy neki bevégeztetett. Mint kiderült, télen megfázott, a betegségét elhanyagolta – szinte sosem gyújtott tüzet a házban, csak a legcsikorgóbb fagyban –, nem volt hajlandó kifeküdni, és egy nap összeesett a templomban. Magas láza lett, majd anélkül, hogy visszanyerte volna az öntudatát, meghalt. Csinos kis vagyont hagyott rám, valamint a megmagyarázhatatlan érzést: most, hogy meghalt, minden mozdulatomat figyeli.

Londonba költöztem. Volt némi rajztehetségem, és szerettem volna festőként befutni. Felfedeztem a British Museumot és a Királyi Szépművészeti Akadémiát, elmélyültem a rajzolásban és a szobrászatban. Elhatároztam, hogy nevet szerzek magamnak. Kibéreltem egy műtermet Kensingtonban, és az első

öt évben igyekeztem összegyűjteni egy kiállításra való anyagot. Főleg allegorikus arcképeket festettem; ötleteim jelentős részét Shakespeare-től és az ókori mitológiából vettem. Jobbára olajfestékkel dolgoztam, mivel ez volt a legalkalmasabb ahhoz az aprólékos, részletekbe menő stílushoz, amit szerettem. A munkámra kíváncsi egyik látogatóm „preraffaelitának" nevezte a stílusomat, ami nagy örömömre szolgált, és gondosan ápoltam ezt a hasonlóságot, olyannyira, hogy Rossetti költészetéből is merítettem témákat – bár úgy éreztem, hogy a költő emberként igen távol esik attól az eszményképtől, amit követni szeretnék.

A legnagyobb gondot a megfelelő modellek felkutatása jelentette, mivel kevés barátom volt Londonban, és a Haymarket közelében lezajlott felettébb kínos incidens után nem mertem munkaajánlatot tenni a szóba jöhető hölgyeknek. Az nem érdekelt, hogy férfiakat fessek: a női alakban – és mind közül egy bizonyosban – több költészetet találtam. Hirdettem a *The Timesban,* aztán látnom kellett, hogy a húsz-egynéhány jelentkező közül talán csak egy vagy kettő volt tűrhetően csinos, és egyiküket sem lehetett „tisztességes" nőnek nevezni. De amíg ocsmány beszédre nem nyitották a szájukat, nem panaszkodtam, s így amikor korai munkáimra visszatekintek, nehezen bízom az emlékezetemben: nem tudom már felidézni, hogy az édes arcú *Júliának* zabigyereke volt-e, vagy az ártatlan *Hamupipőke* odavolt-e a ginért. Azokban az időkben többet tudtam meg a nőkről, mint amennyit valaha is tudni akartam. Csinos arcuk ellenére a csevegésüket, feslettségüket, a tisztátalan gondolataikat hallgatva csak megvetést éreztem.

Többen is próbáltak olcsó trükkökkel elcsábítani, de a bennem lakó kígyót akkoriban még le tudtam küzdeni: minden vasárnap templomba mentem, napközben a műtermemben festettem, és esténként egy tiszteletre méltó klubban szórakoztam. Kis ismeretségi körrel is rendelkeztem, de nemigen volt szükségem társaságra. Végtére is ott volt a művészetem. Még azzal is eljátszottam, hogy a nők nincsenek rám hatással, és végül sikerült bűnös testem mocorgását legyőznöm. Az efféle önhittség az a kerék, amire Isten a bűnösöket kiköti, de kevés az időm, és a következő három évet át kell ugornom, hogy eljussak oda, amikor harminchárom lettem, és egy tiszta őszi napon találkoztam a nemezisemmel.

Akkoriban gyermekeket festettem: mindig könnyen találtam egy gyönyörű gyermeket, akit az anyja napi néhány órára nélkülözni tudott. Óránként egy shillinget fizettem a modelljeimnek, ami több volt, mint amit ezek az asszonyok általában kerestek. A parkban sétáltam, ahova gyakran mentem, amikor is megpillantottam egy asszonyt és egy gyermeket: az asszony rosszul öltözött, slampos teremtés volt, a gyermek pedig egy tíz év körüli kislány, de olyan szokatlan és feltűnő vonásokkal, hogy megálltam, és utána bámultam.

Vékonyka gyermek volt – csúnya fekete pelerinbe burkolva, ami uraságtól levetett holminak látszott –, de korához nem illő kecsességgel mozgott, a haja egészen felkavaróan szőke volt, ami árnyalatában közelebb állt a fehérhez, mint

az aranyhoz, így egy pillanatra aprócska vén banyának látszott a boldog, rózsás gyermekek között. Az arca szív alakú és csaknem színtelen volt, kivéve hatalmas, mély tüzű szemét, az ajka egy gyermekhez képest szokatlanul telt, de sápadt, az arckifejezése furcsán tragikus volt.

Azonnal tudtam, hogy le kell festenem; az arckifejezésében végtelen ígéret rejtőzött, minden mozdulata a dolgok értelmezésének remekműve volt. Ahogy néztem, tudtam, hogy ez a gyermek a megszabadítom lesz; ártatlansága és légies szépsége egyformán megindított, és könnyek gyűltek a szemembe, amikor hozzá és kísérőjéhez futottam. A szívem egy pillanatig úgy tele volt, hogy képtelen voltam megszólalni.

Effie-nek hívták, a slampos asszony a nagynénje volt. A kislány az anyjával és a nagynénjével lakott a Cranbourn Alleyn egy kis kalaposbolt felett, és tiszteletre méltó emberek voltak: az anya, Mrs. Shelbeck özvegyként szűkös anyagi viszonyok között élt. Mint később megtapasztaltam, rikácsoló hangú, bosszantó nőszemély volt, a lánya feltűnő vonásai híján, és az óránként egyshillinges ajánlatomat az úri családokra általában jellemző szerénység és tartózkodás nélkül fogadta el. Gyanítom, hogy ha feleannyit ajánlottam volna, azt is ugyanilyen készségesen veszi, ám a helyzet az volt, hogy szívesen adtam volna a kétszeresét is.

Effie – nagynénje tisztes kíséretében – még azon a héten eljött a műtermembe, és egy egész délelőtt csak különböző szögekből rajzoltam: profilból, háromnegyedes portrét, arcnézetet, felszegett fejjel, féloldalt hajtott fejjel... Egyik elbűvölőbb volt, mint a másik. Tökéletes modell volt: nem mocorgott vagy nyüzsgött, mint más gyerek, nem fecsegett vagy mosolygott. Megilletődött a műteremtől és tőlem; tiszteletteljes csodálkozással, titkon fürkészett. Azután ismét eljött, és a harmadik alkalom után a nagynénje már nem is jött.

A róla készített első festményem a *Nővérem álma* volt egy Rossetti-költemény nyomán. Két hónap alatt fejeztem be: csak egy kis vászon volt, de azzal hízelegtem magamnak, hogy sikerült megörökítenem Effie teljes valóját. Egy kis keskeny ágyon fekve ábrázoltam, amilyenen a gyermekek szoktak aludni, a feje fölött a fehér falon egy kereszt volt, az ágy melletti éjjeliszekrényen egy vázában magyal, amellyel a család a karácsony ünnepének adózott. Az öccse az ágya mellett ült a padlón, az arcát a takaróba fúrta, az anya feketében az ágy lábánál állt, és a tenyerébe temette az arcát. A festmény középpontjában Effie volt, a többi alak arctalan, sötét ruhás figura, ő viszont vakító fehéren világított egy fodros hálóruhában, amit a festményhez vettem; a haja szétterült a párnán az arca körül. A karja csupasz volt, az egyik erőtlenül hevert mellette, a másikra gyermekien ráfektette az arcát. Az ablakból áradó fény átszellemítette, és a halál utáni megváltást, a fiatalon jobblétre szenderülő ártatlanok tisztaságát ígérte. Szívemhez közel álló téma volt, amit az elkövetkezendő hét évben sokszor megismételtem. Volt olyan eset, hogy nem is

szívesen engedtem haza Effie-t, mert olyan gyorsan nőtt, hogy egy órát sem akartam tőle távol tölteni.

Effie sosem volt bőbeszédű: csendes kis jószág volt, akiből hiányzott a vele egykorú lányok önhittsége és hiúsága. Falta a könyveket, kivált a költeményeket, Tennysont, Keatset, Byront, Shakespeare-t, vagyis aligha gyermeknek valókat, bár az anyját ez különösebben nem érdekelte. Egyszer meg is kockáztattam, hogy rámutassak erre a tényre, és örömmel láttam, hogy Effie illő figyelemmel hallgatja a tanácsomat. Elmondtam, hogy a költészet kifogástalan olvasmány, mondjuk, egy fiatalember számára, de egy befolyásolható fiatal lánynak igencsak nehéz. A téma gyakorta illetlen, a szenvedélyek hevesek. Felajánlottam, hogy helyes, erkölcsnemesítő könyveket adok kölcsön, és boldoggá tett, amikor kötelességtudóan elolvasta őket. Hiányzott belőle az akaratosság: mintha olyannak született volna, hogy a női nem minden romlottsága nélkül megtestesítse valamennyi női erényt.

Sosem vágytam agglegénységre, de a nőkkel szemben táplált bizalmatlanságom, ami hivatásomnál fogva a velük való kapcsolatból származott, kétséget ébresztett bennem, hogy megtalálom-e valaha is azt, akit Szent Pál „ezerből egynek”, erényesnek és engedelmesnek tekintett. De ahogy egyre gyakrabban találkoztam Effie-vel, úgy bűvölt el a szépsége és a kedvessége, és úgy döbbentem rá, hogy végül csak van mód arra, hogy megvalósítsam ezt az eszményt.

Effie romlatlan volt, tökéletesen makulátlan. Ha csiszolhatom a jellemét és atyai figyelemmel kísérhetem a fejlődését, akkor, biztos voltam benne, valami ritka és csodálatos kincshez jutok. Megóvom a világtól, és velem egyenlőt nevelek belőle. Formálom, és ha kész a munka... ahogy szavakba öntöttem a gondolatot, a lelkemben feltámadt egy tiltott csodákkal teli szobában álló kisfiú emléke, és meglegyintett a nosztalgikus jázminillat. A képet most először nem kísérte bűntudat: tudtam, hogy Effie tisztasága majd megvált. Nem volt benne semmi e világi vagy érzéki: a valódi ártatlanság hűs közömbössége sugárzott belőle. Rajta keresztül üdvözülni fogok.

Magántanárokat fogadtam mellé – szerettem volna, ha minél kevesebbet van más gyermekek társaságában –, ruhákat, könyveket vettem neki. Tiszteletre méltó házvezetőnőt vettem fel hozzájuk, hogy Effie ne pazarolja az idejét a ház körüli teendőkre. Összebarátkoztam unalmas anyjával, hogy ürügyem legyen a Cranbourn Alleyre tett gyakori látogatásokra, és folyamatosan pénzzel láttam el őket.

Most már szinte megállás nélkül Effie-t festettem, és nem használtam más modellt, csak ha mellékalakokra volt szükségem a vásznon. Effie-re összpontosítottam: a már nagyobb Effie tizenkét évesen csinos fehér ruhában és széles, kék selyemövvel, amikre rábeszéltem az anyját; Effie tizenhárom-tizennégy évesen, táncosnőhöz méltó alakja kecses, mint egy kiscsikóé; tizenöt évesen, amikor a szeme és az ajka sötétebb lett, az arca pedig felnőttesebb formát öltött; tizenhat évesen, fehér-szőke haja takaros kis koszorúba fonva a

feje körül, a szája gyöngéden ívelt, csodálatos esőszínű szemére súlyosan nehezedik a szemhéja, és olyan finom körülötte a bőr, hogy szinte véraláfutásosnak látszik.

Vagy százszor rajzolhattam vagy festhettem le Effie-t: ő volt Hamupipőke, Mária, ő a *Golgotavirág* ifjú novíciája, Beatrice a mennyben, liliomokkal körülvéve, Júlia a sírboltban, folyondárt húzva maga után Ophélia és rongyosan A *kis koldulány.* Az akkoriban róla festett utolsó portrém, a *Csipkerózsika* kompozíciójában hasonló volt a *Nővérem álmához:* Effie-t ismét tiszta fehérben ábrázoltam, mint egy menyasszonyt vagy egy apácanövendéket; ugyanabban a gyermekágyban fekszik, csak a haja hosszabb, mint tízévesen – én beszéltem rá, hogy soha ne vágassa le –, és hosszan lelóg a padlóra, amit évszázados por borít. A padlásablakon át beszűrődő napfény persze a padlóra esik, és az ablakon át már kezdenek bekúszni a repkény indái. Egy páncélos csontváz, amit befont a repkény, az alvó ártatlanság megzavarásának veszélyeire figyelmeztet. Effie a fény felé fordítja az arcát, mosolyog álmában, és mit sem tud a körülötte elterülő pusztulásról.

Képtelen voltam tovább várni. Én bocsátottam rá a varázslatot, ami ennyi éven át megvárakoztatta, és most jött el az ideje, hogy megtörjem. Tudtam, hogy még nagyon fiatal, de ha még egy évet várok, azt kockáztatom, hogy örökre elveszítem.

Az anyja még meglepettnek sem látszott, hogy feleségül akarom venni a lányát. Mi több, a lelkesedés, amivel házassági ajánlatomat fogadta, azt a gyanút ébresztette bennem, hogy régóta számolt ezzel a lehetőséggel. Végtére is gazdag voltam, és biztosnak tűnt, hogy ha elveszem Effie-t, a rokonait is segíteni fogom... és negyvenéves voltam, míg Effie csak tizenhét. Ha meghalok, a vagyonom Effie-re száll. A vénkisasszony nagynéni – egy kellemetlen modorú teremtés, aki egyetlen tulajdonságával, Effie iránti bámulatos odaadásával tűnt csak ki – ellenezte a frigyet. Effie fiatal még, mondta, érzékeny. Nem érti majd, mit várnak el tőle a házasságkötés után. De nem érdekeltek a kifogásai. Csakis Effie érdekelt. Az enyém volt: úgy neveltem, hogy mint a repkény, fusson fel rám, a vastag tölgyre.

Ugyanabban az antik hímzett ruhában lett a feleségem, mint amit a *Csipkerózsika* festményhez viselt.

A CSILLAG

2.

„Kérlek tehát benneteket, hogy lélek szerint éljetek, s akkor majd nem teljesítitek a test kívánságait. A test ugyanis a lélek ellen tusakodik, a lélek meg a test ellen. Ellentétben állnak egymással, s így nem azt teszitek, amit szeretnétek. Vezessen benneteket a lélek, akkor nem vagytok alávetve a törvénynek.

A test cselekedetei nyilvánvalók: kicsapongás, tisztátalanság, fajtalanság, bálványimádás, babonaság, ellenségeskedés..."

Szavainak fekete karavánja zötyögött tovább, és örültem, hogy a mise előtt laudánumot vettem be. A migrénem elmúlt, és a helyén hűvös, sötét üreg támadt, amibe visszahúzódtak a gondolataim, távolian, mint a csillagok.

„...harag, veszekedés, szakadás, pártoskodás..."

Nyugalmas odúmban csak mosolyogtam magamban.

A ritmus kegyetlen volt, de azért a szöveget költészet lengte be; a pogány lendülete azoknak az ugrálást kísérő dalocskáknak, melyeket évekkel azelőtt az utcán énekeltem, mielőtt férjhez mentem Mr. Chesterhez:

Minél magasabbra ugrunk,
Annál magasabbra nőnek.
Körbe-körbe-körbe járunk.

Amikor eszembe jutott a dal, hirtelen elcsüggesztett, hogy mily rettenetesen messzire tűnt az idő, amikor anya még jól volt, és apa még élt, és verseket olvastunk együtt a régi házunk könyvtárában, még jóval a Cranbourn Alley előtt, abban az időben, amikor a templomba járás ünnepi alkalom volt, amikor énekelhettem és boldog voltam. Hirtelen ökölbe szorult a kezem, ahogy a rosszullétem fokozódott, és az ajkamba haraptam, hogy lebírjam a szédülésemet. William, aki a bal oldalamon ült, bánatosan rám mosolygott, de továbbra is lehajtottam a fejemet; Mr. Chester nem szereti, ha a templomban mosolygok. A tiszteletes feje fölött a napfény megvilágította Szent Sebestyén nyilakkal teleszurkált testét.

„Minél magasabbra ugrunk..."

Szent Sebestyén arca hűvös és szenvedő maradt, mint Henryé.

Hirtelen zuhanni kezdtem, rémületemben a karommal csapkodtam, a szám némán elkerekedett ijedtemben... de *felfelé* estem, a templom mennyezetének magas bolthajtása felé, láttam az aranyfestéket, a csigavonalas szalagékítményt, Szent Sebestyén szemének hideg villanását... Ahogy a zuhanásom lassulni kezdett, szédülten pillantottam le a hívek gyülekezetére, a lehajtott fejekre, és a rémületem helyébe tiszteletteljes áhítat és eufória költözött. Hogy lehetek itt? Anélkül, hogy észrevettem volna, meghaltam, és elhagytam a testemet?

Álmodom? Ugráltam és táncoltam a levegőben, s miközben a tiszteletes kopasz feje körül forogtam, mint egy angyal a gombostű fején, lelkesen kiáltoztam, de senki sem hallott.

Újonnan megtapasztalt képességemet kipróbálva láthatatlanul lecsaptam a sötét fejek fölé, s eközben rádöbbentem, hogy a hallásom és a látásom ezerszer élesebb, mint valaha, és minden apró részlet a pontosság csodája. Valóban *láttam* a lelkész szavait, ahogy a menny felé szálltak, mint füst a gyárkéményből. Láttam a gyülekezet komorságát, amit csak olykor tört meg egy gyermek figyelmetlenségének tiszta sugara, és amikor jobban odanéztem, rájöttem, hogy – fogalmam sincs, miképp – *belelátok* az emberekbe: úgy láttam a lényegüket, mint színes üvegablakon át a napsugarat. A test álcája mögött egy megkeseredett arcú és éles nyelvű öregasszony kísérteties ragyogással bomlott ki, egy gyermek egyszerű örömet sugárzott, egy fiatal, sötét hajú nő ijesztő feketeséget és halált. A hátamon végigfutott a hideg attól, amit e nőben megpillantottam, és amilyen gyorsan csak tudtam, felfelé repültem.

A bolthajtás tetejéről vettem szemügyre eldobott testemet, a főkötőm sötét üregében elveszett sápadt kis arcomat, fehér ajkamat, véraláfutásosnak tűnő lehunyt kék szemhéjamat. Hajlamos voltam megvetést táplálni önmagam iránt: micsoda csenevész kislány! Szívesebben időzött el a tekintetem a szigorú és szép arcú Mr. Chesteren, vagy Williamen, akinek a szemébe hullott szőke haja.

– Marta!

A hang zengve szállt a gyülekezet fölött. Kíváncsian néztem körül, de a hívek nem reagáltak.

– Marta! – A hang ezúttal ellentmondást nem tűrő volt, ám a tiszteletes egy pillanatra sem akadt el a prédikációjában. Csak *én* hallottam! Lenéztem, de nem láttam mást, csak lehajtott fejeket és összekulcsolt kezeket.

A templom végében egy nő állt, a fejét figyelmesen félrehajtva felfelé nézett. Arra még volt időm, hogy megpillantsam az arcát, a kacér aranykalap alól kibukkanó vöröses fürtjeit, de aztán meghallottam, hogy valaki a nevemen szólít.

– Effie! – William élettelen testem felé fordult, és amikor látta, hogy mély ájulásba zuhantam, a főkötőm kioldozásával kezdett bajlódni. Testetlenül, némi mulatsággal figyeltem, ahogy a táskámban repülősó után kutatott. Drága William! Milyen ügyetlen és őszinte! Merőben más, mint a fivére.

Henry is felállt, és e váratlan cselekedete miatt a padban ülőkön az érdeklődés hulláma futott végig. A száját keményen összeszorította. Nem szólt semmit, de álló helyzetbe emelt, és Williammel a nyomában vezetni kezdett a padsorok között. Néhányan a csoport után bámultak, mások elnézően egymásra mosolyogtak, majd ismét a prédikációra figyeltek. Végtére is az ájulás egyáltalán nem szokatlan Mrs. Chester állapotában.

„Minél magasabbra ugrunk...”

Hirtelen megmagyarázhatatlan szédülést éreztem, és amikor a tekintetem találkozott szegény nyilakkal átlőtt Szent Sebestyén pillantásával, a

gyomorszájam tájékán émelygő, pörgő érzés tudatára ébredtem, ami a zuhanáshoz hasonlított. Körbe, körbe, körbe...

Rádöbbentem, mi történik, és hiába küzdöttem ellene.

– Nem akarok visszamenni! – tiltakozott az agyam. –Nem akarok...

A pillanat alatt, míg zuhantam, eszembe jutott az aranykalapos nő, akivel találkozott a pillantásunk. Láttam, ahogy mozog az ajka, és kiejti az ismeretlen nevet: *Marta...* Aztán nem volt más, csak sötétség.

Henry barátságtalan arccal hajolt fölém, a keze közben az ingvállam szalagjainak a meglazításával volt elfoglalva, és mialatt álom és ébrenlét között lebegtem, volt időm méltányolni az arcvonásai tisztaságát, az egyenes szemöldököt és a mérlegelő tekintetet, az öccse hajánál világosabb, szigorúan rövidre nyírt haját. William bizonytalanul ácsorgott a háttérben. Amikor látta, hogy kinyitom a szemem, odaugrott a repülősóval.

– Effie? Jobban...?

Henry hideg dühvel fordult felé. – Ne állj ott, mint egy faszent! – förmedt rá. – Menj, hívj egy bérkocsit! Siess! – William elment, de visszafordulva még egy utolsó pillantást vetett rám. – Ez a fiú túl sokra tart – tette hozzá Henry. – És ki is mutatja... – Hirtelen elharapta a mondatot. – Fel tudsz állni?

Bólintottam.

– A gyerek az oka?

– Nem hiszem. – Meg sem fordult a fejemben, hogy elmondjam a templomban átélt különös érzést; tapasztalatból tudtam, mennyire bosszantják a „képzelgéseim”.

Megpróbáltam felkapaszkodni a kocsiba, de egy pillanatra megint lebírt a hányinger, és majdnem elestem. Henry átkarolt, könnyedén felemelt, majd besegített, de amikor oldalt néztem és megláttam feszült arcélét, megéreztem undorát, félelmét. Abban a pillanatban félig-meddig ráébredtem arra, hogy *tart tőlem,* megsejtettem a benne dúló zűrzavar mélységét, de az ösztönös megérzés elhalványult, mielőtt felfoghattam volna. Aztán éreztem, hogy megint elájulok.

3

Természetesen elvesztette a gyermekünket. A laudánum segítségével mélyen aludt, amikor a bába elvitte, és belevarrta egy lepedőbe. Én meg nem akartam látni a fiamat. Még megvártam, míg tudtomra adják, hogy a feleségem teljesen felépül, és csak utána mentem el a műtermembe festeni. A házunk Highgate-ben volt, és szándékosan egy mérföldekkel távolabbi műtermet béreltem. Ez biztosította az elszigeteltség érzését, ami a munkámhoz kellett, a fény nagyon tiszta és hideg – amolyan kolostori – volt, hogy a csupasz fehér falakra nagy térközökkel felakasztott képeim úgy ragyogjanak, mint az üveg alatt csapdába esett pillangók. Itt én voltam a főpap, Effie a szolgálóm; édes arca letekintett a tündöklő vásznakról, a halvány pasztellképekről és a barna pauszpapírokkal teli vaskos mappákból. A lelkem Effie-je, akit nem érintett szenvedélyünk és testünk átka. Aznap éjjel nem először aludtam a kis ágyon, amit a *Nővérem álma* és a Csipkerózsika című festményhez használt, és a lázas bőrömhöz simuló tiszta, ropogós vászon ágynemű alatt végre elégedettséget éreztem.

Másnap délelőtt tízkor mentem vissza a lakásomra, és a személyzettől megtudtam, hogy az orvos hajnalban távozott. Tabby Gaunt, a házvezetőnőnk szinte egész éjjel őrizte Effie álmát, laudánummal és meleg vízzel itatta. Tabby felpillantott, amikor beléptem a betegszobába, és letette az inget, amit be akart szegni. Fáradtnak látszott, a szeme kipirosodott, de a mosolya nyílt volt, mint egy gyermeké, amikor sietve felállt, és kócos ősz haján megigazította a főkötőjét.

– A fiatal hölgy most alszik, uram... Mr. Chester – suttogta. – Az orvos szerint egy kicsit gyönge, de Istennek hála, nincs láza. Az orvos szerint pár napig ágyban kell maradnia.

Bólintottam. – Köszönöm, Tabby. Hozzon egy kis csokoládét Mrs. Chesternek.

Az ágy felé fordultam, ahol Effie feküdt. Világos haja kibomlott, és szétterült a takarón meg a párnákon, a keze alvás közben az arcán, mint egy kisgyermeknek. Nehéz volt elhinni, hogy már tizennyolc éves, és éppen most szülte első gyermekét. Akaratom ellenére is beleborzongtam a gondolatba. Amikor visszaemlékeztem, hogy nézett ki, milyen érzés volt várandós teste a ruhája alatt... amikor megérintettem, tisztátalannak éreztem magam, és zavarba jöttem. Sokkal jobb így látnom: ágyban, a szemén pihenő vékony karjával, melle apró domborulatával (a szó még gondolatban is felkavart, és dühösen el is hessegettem), ami hálóruhája gyors emelkedése és süllyedése közben szinte láthatatlan volt.

Hirtelen gyöngédség fogott el, és szűziesen megsimogattam a haját.

– Effie?

Halk hang szakadt ki belőle, mintha küzdenie kellene, hogy felébredjen. Megcsapott az illata: hintőpor, láz és csokoládé átható szaga, ami a gyerekkorára emlékeztetett. Kinyílt a szeme, élesen a tekintetembe mélyedt, aztán hirtelen, bűntudatosan felült, arca mint egy óra közben álmodozáson kapott iskolás fiúé.

– Én... Mr. Chester!

Elmosolyodtam. – Minden rendben, kedvesem. Ne mozogj. Még gyenge vagy. Tabby mindjárt hoz egy pohár meleg italt.

Effie szemét elfutották a könnyek. – Bocsáss meg – akadt el hangja. – Hogy elájultam... tudod, a templomban...

– Semmi baj. Feküdj csak vissza, és maradj csendben. Tessék, ideülök melléd, és átölellek. Hát nem jobb? –Odamentem az ágyhoz, és Effie dereka alá toltam a párnát. Amikor átkaroltam a vállát, láttam, hogy az arca megnyugszik, és álmodozó kis mosoly deríti fel. Még félálomban mormolta: – Milyen kellemes! Olyan, mint a... házasságkötésünk előtt. – Akaratlanul is megmerevedtem, és ahogy lázas gondolatai közé furakodott a kimondott szó jelentősége, páni rémülettel rándult össze.

– A baba! Jól van?

Bár nem állt szándékomban, mégis elhúzódtam; képtelen voltam a gondolatát elviselni.

– Kérlek, Henry, mondd meg! *Kérlek, Henry.*

– Ne szólíts így! – förmedtem rá. Felugrottam, majd nagy önuralommal újból gyöngédséget erőszakoltam magamra. – Próbáld megérteni, Effie. A gyermek beteg volt. Nem maradt volna életben. Túl kicsi volt.

Effie hangja féktelenül emelkedett; éles, szavak nélküli jajongás volt. Megfogtam a kezét, és félig szemrehányóan, félig könyörögve mondtam: – Fiatal voltál, hogy megszüld! Helytelen volt. Tévedés...

– Neeeem!

– Azonnal hagyd ezt abba!

– Neeeeeeem!

– Elég! – Megráztam a vállánál fogva, ő pedig ösztönösen az arcához kapta a kezét. A tekintete tébolyult volt, az arcára árkokat szántottak a könnyek. Egy pillanatig végtelenül erotikusnak találtam a könnyeit, és a dühtől elpirulva elfordultam.

– Hidd el, jobb így, Effie – folytattam szelídebben. –Most élhetünk úgy, ahogy eddig, kedvesem. Ne sírj, Effie. Törékeny vagy, hogy kihordj egy gyermeket. Fiatal vagy még hozzá. Tessék. – A laudánumos üvegért és a pohárért nyúltam. Hat cseppet ejtettem a vízbe. – Idd meg, hogy megnyugodjanak az idegeid.

Türelmesen az ajkához tartottam a poharat, míg Effie a karomba kapaszkodva ivott, és egyenlő mértékben nyelte könnyeit és az orvosságot. Éreztem, ahogy a teste lassan elernyed a karomban, míg teljesen el nem tompult.

– Jó kislány. Hát nem jobb így?

Effie álmosan bólintott, és a karom hajlatába fordította az arcát. Ahogy lassan elszunnyadt a karomban, egy pillanatra erős jázminillat csapott meg – valódi volt-e vagy képzelt? A futólagos benyomásból aligha lehetett megállapítani.

4

Heteken át betegeskedtem; a szeles idő késleltette a felgyógyulásomat, mert megfáztam, s ez a koraszülés után is ágyhoz kötött. Emlékszem, hogy arcok jöttek-mentek felettem az együttérzés merev fintorával, de a szívem megkövült, és bár köszönetet akartam mondani az aggodalmukért, a szavaknak nem találtam értelmét. Tabby ápolt, aki kiskorom óta mellettem volt már a Cranbourn Alleyn is, a fejét csóválta, és zsírtalan húslevessel táplált, míg ágyban feküdtem; a kis szobalányom, Em a hajamat fésülte, és csinos csipkés hálóruhákat adott rám, miközben pletykákkal szórakoztatott a távoli Yorkshire-ben lakó családjáról és a húgairól; Edwin, a kertész néha egy-egy csokor korai krókuszt vagy nárciszt küldött nagy becsben tartott virágágyásaiból, azzal a férfiasan zord bizonykodással, hogy „színt varázsolnak az ifjú hölgy orcájára". De kedvességük ellenére sem voltam képes úrrá lenni a fásultságomon. A kandalló előtt ültem, vastag kendővel a vállamon, néha a hímzésemen dolgoztam, de jobbára csak a tűzbe bámultam.

William, aki felrázhatott volna, visszatért Oxfordba, ahol egy új ösztöndíj várta, és kétfelé szakította az öröm, hogy sokévnyi tanulását így ismerik el – és a nyugtalanság, hogy ilyen állapotban kell itt hagynia.

Henry csupa figyelmes törődés volt: csaknem egy hónapon át nem engedett hozzám látogatókat – senki sem keseríthet el, mondta –, és egyszer sem ment át a műtermébe. Inkább otthon dolgozott, több tucat vázlatot készített rólam, engem pedig, akit egykor elbűvöltek a művei, most cseppet sem érdekeltek. Régebben szerettem, ahogy rajzolt, és mindig kihangsúlyozta a szememet és a vonásaim tisztaságát, de a művészete most hidegen hagyott, és eltűnődtem, vajon hogy tarthattam valaha is tehetségesnek.

A festmények, amelyek trófeákként borították a szobák falait, de ami a legrosszabb, a hálószobáét is, utálatot keltettek bennem; a *Kis kolduslány*, amit akkor festett, amikor még csak tizenhárom voltam, mint önmagam kísértete üldözött. Egy legapróbb részletig – a nyirkos járdától a sárgásszürke égből hulló koromig – hűen visszaadott londoni nyomornegyed. Egy üldögélő vézna macska a csatornában fekvő döglött madarat szimatolja. Mellette ül egy haldokló, mezítlábas gyermek, akin csak egy vékony ing van, hosszú haja leér a mocskos kövezetre. Törött koldustányérja az utcán hever, és felemelt arcán egy kósza fénysugár játszik. A festő tervezte kereten egy hasonló címmel írt saját vers egyik strófája olvasható:

Ártatlan, kit nem bánt a földi gond,
Kit nem szennyez be vérmes szerelem,
Add által most mind gyönyörű tagod,
Gyarlók, de te sugárzol odafenn.

Alázatos voltál, mint kevesek,
Most bókolva a mennyei sereg
Hajt főt neked, mert a Mindenható
Arája vagy, fenségben trónoló.

N. Kiss Zsuzsa fordítása

Valamikor csodálattal viseltettem az iránt a Mr. Chester iránt, aki oly csekély erőfeszítéssel igazi verseket tud írni. Nem kritizáltam, és csalódottságomban könnyeket ontottam, amikor Mr. Ruskin olyan rosszindulatúan nyilatkozott róla az első kiállítása alkalmából. Még homályosan emlékszem arra az időre, amikor bálványoztam Mr. Chestert, kincsként őriztem minden szavát, amit nekem írt, minden vázlatát, amit eldobott. Emlékszem áhítatos hálámra, amikor felajánlotta, hogy fizeti a tanáraimat, és arra, mennyire repesett a szívem az örömtől, amikor meghallottam Henry és anyám beszélgetését a könyvtárban. May néni bizalmatlanul fogadta a hírt, hogy egy nálam ennyivel idősebb emberhez megyek hozzá. De anyámat elvakította a lehetőségek sora, amihez a lánya Mr. Chester révén juthat, és engem... engem maga Mr. Chester vakított el. Tizenhét évesen hozzámentem feleségül.

Hozzámentem!

Vad dühvel döfködtem a hímzésemet, pontöltés *egy,* keresztöltés *kettő;* hirtelen felfújt a gyűlölet és az őrjöngés. A hímzés már félig készen volt, a minta Henry rajza alapján készült dús, ragyogó színekben: Csipkerózsika a heverőjén, futórózsáktól körbefonva. Az alvó lány arca még befejezetlenül is rám hasonlított.

Keresztöltés *egy,* pontöltés *kettő... A* hímzést döfködtem, most már nem is próbáltam meg öltögetni, egyszerűen csak növekvő dühvel szurkáltam az anyagot, szaggattam a finom öltéseket, az aranyszálat. Semmiről sem tudva hangosan, könnyek nélkül sírtam, rekedt, primitív hang szakadt ki belőlem, ami máskor megrémített volna.

– Mi az, Miss Effie? – Tabbyt a megdöbbenés késztette az illetlen megszólításra.

Dühödt révületemből magamhoz térve megriadtam, és felnéztem. Tabby dundi, jó szándékú arcát eltorzította az aggodalom.

– Jaj, mit tett? Szegény keze... és a szép kis hímzése is! Jaj, asszonyom!

Meglepetten pillantottam le, és láttam, hogy a kezem vagy tucatnyi szúrástól vérzik. A hímzésen egy véres tenyérlenyomat éktelenkedett, és félig kitörölte az alvó lány arcát. Átnyújtottam a tönkretett faliszőnyeget, és mosolyogni próbáltam.

– Ó, istenem – mondtam szelíden –, milyen ügyetlen vagyok! – Tabby ekkor mondani akart valamit, miközben könnyek szöktek a szemébe. – Nem, Tabby. Köszönöm, jól vagyok. Megyek, megmosom a kezemet.

– De asszonyom, ugye iszik egy csepp laudánumot! Az orvos...

– Ha volna olyan kedves, Tabby, és elrakná a varrásomat. Ma már nem lesz rá szükségem.

– Igen, asszonyom – felelte Tabby kifejezéstelen arccal, de addig nem engedelmeskedett a parancsomnak, amíg végig nem nézte, hogy tétován kibotorkálok a szobából, és véres kezemmel tapogatózom az ajtógomb után, mint egy gyilkos alvajáró.

Két hónapig rosszul voltam, ám akkor az orvos végre alkalmasnak ítélt, hogy látogatókat fogadjak. Nem mintha sokan felkerestek volna: anyám jött el egyszer, hogy a ruháiról beszélgessen, és biztosítson, hogy még bőven van időm a családalapításra, és May néni jött el kétszer, hogy csendben elüldögéljen mellettem, és a szokott modorától merőben különböző gyöngédséggel közhelyekről csevegjen velem. Drága May néni! Bárcsak a tudomására hozhattam volna, mennyire vágyom rá, hogy beszélgessek vele, de tudtam, ha a mondanivalóm egyszer áttöri a gátat, akkor mindent el kell mondanom neki – még azt is, amit magam előtt sem ismerek be –, így hát hallgattam, és úgy tettem, mintha boldog lennék, és ez a hideg, pedáns ház az otthonom volna. Nem mintha May nénit egy pillanatig is sikerült volna megtévesztenem, de a kedvemért igyekezett palástolni Henry iránti ellenszenvét: merev, rideg félmondatokkal társalgott vele, és karót nyelve ült a kemény támlájú széken.

Henry oly kevéssé kedvelte a nénit, mint ő Henryt; Henry keserűen panaszkodott, hogy a néni látogatásai után mindig kimerültnek látszom. A néni erre csípős választ adott. Henry diadalittasan azt javasolta, hogy talán a néni tekintsen el a házunk felkeresésétől, amíg nem sikerül úribb társalgási modort elsajátítania, mert nem teszi ki a feleségét az efféle beszédnek. May néni meggondolatlan kijelentésekre ragadtatta magát, és az ellenérvek összezavarták. Az ablakomból figyeltem, ahogy a néni elmegy: aprón, szürkén ment a hideg ég alatt, és tudtam, hogy Henry kívánsága teljesült. Kizárólag az övé voltam. Mindörökké.

Március volt, s bár még nagyon hűvös, sütött a nap, és a levegőben már érezhető volt a közeledő tavasz. A szalonból szép kilátás nyílik a kertre, a tóra és a gondosan kialakított virágágyakra, és aznap délelőtt modellt ültem Henrynek a szélesen kiöblösödő ablak előtt. Még elég sápadt voltam, de a ragyogó napsütés átmelegítette az arcomat, a kibontott hajamat, és általános elégedettség, jó érzés töltött el.

Azt kívántam, bárcsak a kertben volnék, a bőrömet a hűs levegő simogatná, és a bokámon érezném a nedves füvet. Be akartam szívni a föld illatát, lefeküdni rá, beleharapni, és meghempergőzni benne, mint egy vidáman játszó macska...

– Maradj veszteg, Effie! – Henry hangja visszarántott a valóságba. – Háromnegyedes profil, légy szíves! És ne csússzon ki a kezedből a cimbalom. Sokat fizettem érte. Így már jobb. Ne feledd, hogy lehetőség szerint szeretném, ha a kép elkészülne a kiállításra, és már kevés az idő.

Változtattam a helyzetemen, és megigazítottam az ölemben a hangszert. Henry már négy hete festette legfrissebb ötletét, A *cimbalmos lányt,* én meg a Coleridge költeményében szereplő rejtélyes hölgyet személyesítettem meg.

Henry „kamasz lánynak” képzelte el, „aki tiszta fehérben ül egy durván ácsolt padon. Egyik lábát maga alá húzza, és bájosan elmerül zenei tanulmányaiban. Mögötte egy kis ligetes tájrészlet látszik, a távolban pedig a mitikus hegy.”

Én, aki kívülről tudtam a verset, és magam is gyakran álmodoztam róla, azt mertem mondani, hogy az „abesszíniai” lánynak színpompásabb és egzotikusabb teremtésnek kell lennie, mint annak a színtelen leánykának, aki én vagyok, de Mr. Chester válasza nem hagyott bennem kétséget afelől, hogy rossz véleménnyel van festői, irodalmi vagy egyéb ízlésemről. A festés és a versírás terén tett erőfeszítéseim ékes bizonyítékai voltak ennek. Mégis emlékeztem bizonyos pillanatokra – még az előtt, hogy Henry megtiltotta olyan művészetekre pocsékolni az időmet, amelyekhez nincs semmi tehetségem; még emlékeztem, hogy tekintettem egykor egy vászonra, mint csillagok elszabadult örvényére, és örömet éreztem... örömet és valami olyasmit, ami a szenvedély kezdete volt.

Szenvedély?

A nászéjszakánk, amikor Mr. Chester a tekintetében egyszerre bűntudattal és izgalommal jött hozzám, megtanított mindarra, amit a szenvedélyről tudnom kellett. Ártatlan lángolásom rögtön lehűtötte az övét, testem látványa térdre kényszerítette, de nem az öröm, hanem a megbánás következtében. Ettől kezdve az ő szerelmi aktusa mindkettőnk számára a bűnbánat aktusa lett, egy fagyos, vigasztalan ölelés, mint amikor két mozdonyt csatolnak össze. A gyermek fogantatása után ez is megszűnt.

Sosem értettem, miért. Apa mindig azt mondta, hogy nincs semmi rossz a szerelemben egyesülő nő és férfi testi kapcsolatában: Isten így jutalmaz a gyermeknemzésért, mondta. Érzelmes lények vagyunk, mondogatta mindig, ártatlanok, míg gonosz gondolataink el nem ragadják az ártatlanságunkat. Eredendő bűnünkhöz nem a tudásvágy vezetett, hanem a szégyen, ami Ádámot és Évát a meztelenségük miatt töltötte el. Ez a szégyen űzte ki őket a paradicsomból, és emiatt nem juthatunk be most sem.

Szegény apa! Sosem értette volna a jeges megvetést Henry arcán, amikor kibontakozott a karjaimból.

– Hát nincs benned szégyenérzet, asszony? – szegezte nekem a kérdést.

Szégyen? Sosem ismertem, míg meg nem ismertem Henryt.

És mégis tűz lobogott bennem, amit sem gyermekem halála, sem házasságom hidegsége nem tudott kioltani, és néha az életem dermesztő, testemre tapadó fátylán át éreztem valami más, egy szinte már ijesztő érzés mocorgását. Figyeltem Henry arcát, ahogy engem rajzolt, és hirtelen heves undor fogott el. Legszívesebben megragadtam volna a cimbalmot, és a földre hajítottam volna, hogy felugorva meztelenül, szégyen nélkül táncra perdüljek a tavaszi napsütésben. A vágy lebírt, és mi' előtt uralkodhattam volna magamon, már talpra is ugrottam, és éles, kétségbeesett hangon felkiáltottam...

De Henry meg sem hallott. Továbbra is elégedett homlokráncolással hajolt a papír fölé, és futólag felpillantott a tárgyra a hátam mögött, majd folytatta a

vázlatot. Hirtelen megfordultam, és megláttam magamat: ott ültem, és az ölemben fogtam a cimbalmot.

Óriási megkönnyebbülés és felajzottság fogott el. Senkinek sem meséltem a templomban történt esetről, bár gyakran gondoltam rá, és egyre erősebb volt a meggyőződésem, hogy a laudánum hatása jelentkezett, és valószínűleg sosem ismétlődik meg. De ezúttal egy teljes nap telt el, hogy bevettem a cseppeket. Nem voltam beteg, és nem éreztem az előző alkalommal tapasztalt hányingert keltő, örvénylő érzést. Óvatosan körülnéztem: új „testem" fehér, meztelen hasonmása volt az átmenetileg elhagyott réginek. S e testből halvány, ezüstös fény áradt, éreztem a talpam alatt a szőnyeg vastagságát, a bőrömön a friss levegőt. Energikusnak és izgatottnak éreztem magam, érzékeim élesre állítódtak, és a testem zűrzavarán túl új dimenziókat ismertem meg.

Óvatosan közelítettem meg a fizikai valómat; kíváncsi voltam, hogy ha megérintem, visszakényszerülök-e bele, de a kezem ellenállás nélkül haladt át a ruhán és a testen. Egy pillanatig különös érzés járt át: nem voltam egyik állapotban sem, a testem elhajított hálóruha volt valóságos, eleven lényem körül; aztán visszakényszerítettem magam a testembe. A világ egy másodpercig fásultan igazodott helyre körülöttem, majd ismét kipattantam a testből, mert ujjongással töltött el a gondolat, hogy látszólag szabadon hajthatom végre ezt a bravúrt. Egyre növekvő önbizalommal könnyedén libbentem át a szobán. A csínytevés eddig nem ismert ördögétől hajtva leszálltam Henry búbjára, és piruetteztem, de nem tereltem el vele a figyelmét a rajzolásról. Leugrottam, az ablakhoz szaladtam, és félig-meddig kedvem támadt átsiklani az üvegen, de féltem túl messzire távozni a testemtől. Gyors pillantást vetettem a hátam mögé, és megállapítottam, hogy minden rendben, majd az óvatosságot és egyéb földi terheimet is félretéve átcsusszantam az üvegen a kertbe.

Így álmodozhat a hernyó a repülésről, így sötét selyembölcsőjében a báb.

És én? Miféle törékeny, gyilkos szándékú lény kel majd ki a bábomból?

Repülök-e?

Vagy csípek?

Önnek tudnia kell, hogy hazudik. Sosem bántam vele szívtelenül. Soha. Jobban szerettem, mint amire bármely asszony jogot formálhat; istenítettem, a lelkemet is odaadtam. Mindent megadtam neki, amire csak vágyott: a fehér ruhás menyegzőt, az elegáns házamat, a művészetemet, a költészetemet. Azon a napon, amikor hozzám jött, nem volt nálam boldogabb ember a földön.

Ő rontott el mindent, mint előtte Éva is az Édenkertben. A gondos nevelésem ellenére is benne volt a csírája. De tudhattam volna.

Mit mesélt? Hogy visszautasítottam? Hogy hidegen bántam vele? Emlékszem, ahogy az esküvői szertartás után a szobánkban várt: csupa fehérben volt, a haja kibontva terült szét a párnán, az ágytámlán leomolva a földet söpörte. Egy pillanatig azt hittem, alszik. Az ágyhoz settenkedtem, mert féltem, hogy felriasztom; rettenetes gyöngédség járta át minden porcikámat. Mindenekelőtt le akartam feküdni mellé, beszívni az illatát, a haja orgonaillatát. Áldottnak éreztem magam abban a pillanatban, nem volt bennem kéjvágy, csak aludni szerettem volna, gyönyörködni az édességében, az ártatlanságában, és könnyes szemmel fektettem mellé a párnára az arcomat.

Egy másodpercig nyugalom volt, aztán kinyitotta a szemét. Úgy láttam az arcomat, mint egy boszorkány kristálygömbjében: apró tűszúrás a pupillája színsávján. Hideg, sápadt keze a nyakamra kulcsolódott. Éreztem, ahogy a kezem akaratom ellenére hasonlóképpen reagál. Addig még csak meg sem csókoltam, és amikor az ajkunk találkozott, elmerültem benne, a kezem a hajába markolt, puha keblét simogatta...

Abban a pillanatban meg kellett volna halnom: embert nem teremtettek úgy, ahogy engem, hogy elviselje azt a boldogságot és kínt, amit Effie nyújtott. Éreztem a vékony hálóingen átsütő forróságát, ami engem is lángra gyújtott, és hirtelen visszacsöppentem anyám szobájába, az orromban éreztem a jázminillatot, a forró, pokoli izgalmat, ami akkor a hatalmába kerített, és még ma is a hatalmában tart. Képtelen voltam megmozdulni. Még annyira sem bíztam magamban, hogy elforduljak. Elkeseredésemben és önutálatomban talán hangosan felkiáltottam. Effie úgy csimpaszkodott belém, mint egy Fúria: amikor megpróbáltam lerázni magamról, fölém kerekedett, és a párnához szögezett, hosszú lába ráfonódott az enyémre, száját az enyémre szorította.

Sós ízt éreztem a száján, és belefulladtam Effie-be: a haja a számban, a szememben, és körülöttem, mint egy sátáni pókistennő, úgy vett körül a hálójával. Levetette a hálóingét, ahogy egy kígyó veti le a bőrét, és lovagolt rajtam, mint egy rettenetes kentaurasszony. Hátravetett fejjel dacolt minden illendőséggel és tartózkodással. Egy pillanatig akaratom ellenére is engedelmeskedtem: nem maradt bennem gondolat, csak a kéjvágy.

Amikor már ismét gondolkodni tudtam, elszörnyedve feküdtem a matrachoz szegezve: hova tűnt a kolduslányom, a Csipkerózsikám, a sápadt nővérem? Hova lett a gyermek, akit neveltem? Vágya sötét hevében felnőtté vált. Amikor lehunyta a szemét, sikerült kibújnom hipnózisa alól, és olyan erővel löktem el, ami csak gyönge tagjaimtól kitelt. Felpattant a szeme, és minden erőmet össze kellett szednem, hogy mélye nehogy ismét magába szippantson; józanságom utolsó morzsáiba kapaszkodtam, és elfordítottam a fejemet.

Nem volt benne szégyen. A megváltás utolsó reményét is megtagadták tőlem ezzel a lánnyal, és a tudat keserűséggel töltött el. A csókja még sós volt az ajkamon, az érintése emléke csábító a bőrömön, és átkoztam gyenge, bűnös testemet. Átkoztam őt is, bukásom Éváját, átkoztam fehér bőrét és mélyen ülő szemét, haját, ami megőrjített a bennem ébresztett sóvárgással. Patakzottak a könnyek az arcomon; térdre rogytam, és megbocsátásért könyörögtem. De Isten nem hallgatott meg, és körös-körül a sötétben kéjvágyam démonjai ágaskodtak. Effie nem értette, miért húzódtam el tőle, és egy darabig könnyekkel és simogatásokkal próbált meg elvonni bűnbánatomtól.

– Mi baj ? – kérdezte lágyan, és ha nem tudtam volna, hogy őt is velejéig megrontotta az a démon, ami engem is a hatalmában tartott, akkor megesküdtem volna, hogy szeplőtelen. A hangja bizonytalan volt, mint egy kislányé, a nyakamra kulcsolódó karja lágy és szerető, mint amikor még tízéves volt.

Nem mertem válaszolni, de ellöktem, a kezemet dühösen ökölbe szorítottam.

– Kérlek... Henry! – Először szólított a keresztnevemen, és az ebből áradó meghittség bűntudattal dermesztett meg.

– Ne szólíts így!

Összezavarodott, a keze óvatosan odaaraszolt, és megfogta az enyémet; hogy vigaszt nyújtson-e vagy sem, nem tudom.

– De...

– Maradj csendben! Hát még nem okoztál elég bajt?

Talán tényleg nem tudta, máris milyen jóvátehetetlen kárt okozott: éreztem a zavarát, és gyűlöltem nyugtalan, megrontott ártatlanságában. Elsírta magát, és ettől még jobban gyűlöltem. Még a halála is jobb, mint a forró éjszakában ez az érzéki birkózás! Még a halála is jobb, hajtogattam hevesen. Szégyentelensége még azon az éjszakán megölte a kislányt, aki az enyém kellett volna hogy legyen. Pokolra küldött mindkettőnket, és most velem lesz, míg élek, hogy elevenen emlékeztessen illúzióim halálára.

– Nem értem! Mi rosszat tettem? – Effie hangja olyan őszinte, olyan sebezhető volt a sötétben.

Keserűen felkacagtam.

– Azt hittem, tiszta vagy. Azt hittem, hogy annak ellenére, hogy minden nő, még a tulajdon anyám is lotyó, te legalább nem vagy romlott.

– Én nem...

– Hallgass! – kiáltottam rá dühösen. – Végignéztem, ahogy felnőttél. Távol tartottalak más gyerekektől. Óvtalak. Hol tanultad ezt? Ki tanított rá? Amikor

megfestettelek mint Máriát, Júliát, a kis zárdai virágszálat, akkor az ágyadon vonaglottál, és a szeretődről álmodtál? Belenéztél-e a kristálygömbödbe május havának előestéjén, és láttad benne, ahogy téged figyelt? – Megragadtam a vállánál fogva, és megráztam. – Mondd meg!

Remegve vonta ki magát a szorításomból. A teste látványa még ekkor is lángra gyújtott, ezért odahajítottam neki egy takarót.

– Az isten szerelmére, takard el magad! – ordítottam, és az ajkamba haraptam, hogy úrrá legyek hisztérikus kitörésemen.

Szorosan magára tekerte a takarót, a szeme hatalmas volt, és kifejezéstelen.

– Nem értem – mondta végül. – Azt hittem, szeretsz. Miért félsz a feleségeddé tenni?

– Nem félek! – csattantam fel haragosan. – Oly sok mindenen osztozhatnánk. Miért aljasítsuk le magunkat egyetlen aktus kedvéért? Tiszta az irántad érzett szeretetem, tiszta, mint egy gyermek érzései az anyja iránt. Te pedig szégyenteljessé teszed.

– De valami, ami gyönyört ad... – kezdte Effie.

– Nem! – szakítottam félbe. – Nem a tiszta házasság makulátlan örömét. Az csak Istenben létezhet. A test az ördög birodalma, aminek minden gyönyörűsége mocsok és romlottság. Higgy nekem, Effie. Felette állunk ennek. Meg akarom őrizni az ártatlanságodat. A szépségedet.

A fal felé fordította az arcát, és szorosan beburkolódzott a takaróba.

AZ ÉRME BUBIJA

A szív bubi, kedves uram, a *Szívé!* Tiszteljen meg a megfelelő címemmel. Tudja, még egy filkónak is van büszkesége. És annyi szívem van! Egyet adtam az úrnőnek, egyet a dámának, egyet a kolduslánynak, aki az úton sír, csak hogy végre abbahagyja, ezt ne feledje. De mit kaptam tőlük cserébe? Néhány sóhajt, egy gyors ölelést, és annyi könnyet, amivel megtölthetném a kádamat. Nők! A halálba kergetnek, de még most sem tudok meglenni nélkülük; esküszöm, még a pokolban is a kis *diablesses-t* fogom szerelmesen bámulni: forrón szeretem őket. Mi az?

Á, a történet, a történet! Látom, undorítónak talál. Nos, kis időre reflektorfénybe helyezett, és egyelőre nem óhajtok kivonulni onnan. Tehát szívja csak a pipáját, öreg, és menjen arrébb. Hadd mutatkozzam be.

Moses Zachary Harper vagyok, költő, néha festő, bűnös, szívtipró, hedonista, szív bubi és a pálca ásza, Mrs. Euphemia Chester egykori szeretője és legyőzöttje.

És hogy mi van a jó Henryvel?

Mondjuk, volt egy kis nézeteltérés, talán egy nő (ki tudja?)... talán egy igaz szó miatt, amit az istenfélő Mr. Chester rovására tréfásan elejtettek. Elég az hozzá, hogy fagyos volt a hangulat, szakmailag fagyos. Mr. Ruskinnak megtetszett a *Szodoma és Gomora* című képem, és dicsérően írt rólam. Micsoda vászon volt! Háromszáz mámoros, kígyózó ölelésbe fonódott test! És a női test minden porcikája legyőzve! Az inkább lelkésznek való Mr. Chester szívélyesen megvetett, de irigyelte a kapcsolataimat. Az igazat megvallva, nem voltak kapcsolataim, mármint az ágy jobb felén, de összekapartam magamnak pár nyomorúságos szívességet az alsószoknyák széle mentén.

Képzelje el a tea melletti beszélgetésünket: szegény Henry, savanyú képpel, mint egy vénkisasszony nagynéni. – Megkínálhatom egy kis teával, Mr. Harper? Hallom, a kiállítása némi sikert ért el... – Az ön alázatos szolgája meg maximálisan *négligé,* kalap nélkül, kigombolt ingben, szándékos sértéseket vágva a fejéhez („Azt hiszem, Sir Joshua Reynolds hatását látom a legutóbbi képén, drága barátom...”). Bevallom, jól benyomtam neki a tüskét. Szegény Henry nem született művésznek, hiányzott belőle a művészi temperamentum, és több volt benne a makulátlan életvitelre, a templomba járásra és hasonlókra való csüggesztő hajlandóság, ami egyszerűen felborzolta az idegeimet.

Képzelje csak, mennyire meglepődtem, amikor hosszú külföldi tartózkodás után hazatérve azt hallottam, hogy Henry megnősült! Első reakcióm a derültség volt, ezt követte a hitetlenkedés. Igaz, Henry a maga módján jóképű, de egy nő, akinek szemernyi sütnivalója van, világosan látja, hogy Henrybe annyi szenvedély szorult, mint egy halba. Ami megint csak azt bizonyítja, hogy a nőknek szemernyi józan eszük sincs.

A második reakcióm a heves kíváncsiság volt. Szerettem volna látni a női nem azon félrevezetett példányát, akit Henrynek sikerült kelepcébe csalnia. Jelentéktelen kis nő lehet, gondoltam, a helyi egyházközösség oszlopa, aki kiválóan ért az akvarellekhez. Kérdezősködtem a művészi körökben, és megtudtam, hogy Henry még egy éve sem nős, a felesége törékeny alkatú, és januárban holtan született a gyermeke. Úgy vélték, hogy a maga szokatlan módján igazán bájos. Várható, mondták, hogy Henry kiállítást szervez, ami egybeesik a házassági évfordulójukkal, és mivel tudtam, hogy valószínűleg ez az egyetlen módja, hogy meghívassam magam az öreg kékharisnyával, elhatároztam, hogy megnézem.

Henry úgy döntött, hogy a highgate-i Cromwell Square-en levő házában rendezi a kiállítását; nagy tévedés, gondoltam. Kisebb galériát kellett volna kibérelnie, mondjuk, a Chatham Place-en. De sosem lett volna mersze preraffaelita bálványai orra előtt bemutatkozni. Egyébként kezdettől fogva volt benne annyi elbizakodottság, hogy az Akadémián állítson ki, és jól ismertem ahhoz, hogy tudjam, nem is éri be kevesebbel. A *The Timesban* annak rendje és módja szerint meg is jelent a hirdetmény, amelyet befolyásos kritikusoknak és festőknek szánt – közöttük én természetesen nem szerepeltem – számos félénk meghívás követett.

Tizenkettő körül érkeztem, miután megebédeltem egy közeli olcsó vendéglőben, és ahogy a ház felé közeledtem, kis csoportot láttam a bejárat előtt téblábolni, mintha nem volnának biztosak a szívélyes fogadtatásban. Felismertem köztük Holy Huntot és Morrist, aki Hunt egy megjegyzése hallatán haragosan ráncolta a szemöldökét; a vele levő hölgy Mrs. Morris volt, akire bármikor ráismernék Rossetti festményeiről, bár Mrs. Morris az én ízlésemnek személy szerint túlontúl előkelő. Henry azonban bizonyára örülni fog, gondoltam, főleg, ha nem kell szóba elegyednie velük, ugyanis nem viselt el semmi különcséget vagy nyerseséget, és amit Morrisról hallottam – hát nem az a típus, aki türelmes az olyan fellengzős szamarakkal szemben, mint Henry.

Két barátom is érkezett a kis társaság nyomában, így hozzájuk csatlakoztam, és mindvégig azon csodálkoztam, miért vették egyáltalán a fáradságot, hogy idejöjjenek. Egyikük egy fiatal, nyomorúságos költő, Finglass, a vele lévő lány a múzsája, Jenny; elvigyorodtam, amikor „Mrs. Finglass”-ként mutatta be az összeszűkült szájú, vén satrafa házvezetőnőnek, aki egyszerre vágott szkeptikus és udvarias arcot. Végül együtt mentünk be.

Amint beléptem, rögtön az jutott az eszembe, mennyire jellemző Henry Chesterre, hogy à *domicile* rendezzen kiállítást azok után, hogy a felesége a hírek szerint olyan beteg volt. Biztosra veszem, hogy súlyos sértésnek érezte volna, ha erre bárki is felhívja a figyelmét. Tudtam, milyen ember Henry: az összes egykori modellje egyetértett abban, hogy bár jól fizetett, igazi goromba vadállat, amikor fest; dührohamokat kap, ha egy lány csak megmoccan ülés közben, elfeledkezik arról, hogy hagyja őket pihenni, és a tetejébe még könyörtelen erkölcsi prédikációt is tart a szerencsétleneknek, akiknek a többsége

önhibáján kívül került az utcára, és a festőknek ülést a prostitúció kicsivel jobban fizetett és tiszteletre méltóbb formájának tartja.

Talán mindössze tucatnyian lehettünk; néhányan az átjáróban kiállított, bekeretezett vásznakat kémlelték, de a többség a szalonban volt, ahol a művek java lógott, Henry pedig bőbeszédűen szónokolt egy jelentéktelen figurákból álló elragadtatott kör közepén, mindannyian sherryt vagy mandulalikőrt kortyolgattak. Amikor beléptem, rám pillantott, és kimért biccentéssel vett rólam tudomást. Megnyerően mosolyogtam, töltöttem magamnak egy pohár sherryt, és céltalanul lődörögtem egyik képtől a másikig, amelyek pontosan olyan rosszak voltak, mint ahogy számítottam rájuk.

Henryben nem volt tűz, a festményei halványak, erőtlenek és rettenetesen valószínűtlenek voltak; szenvedélyének hiányán kívül hűen tükrözték köznapi lelke érzelgősségét. Hát festeni valamennyire tudott, és elismertem, hogy a modell is elég érdekes volt, bár sajnálatos módon némileg színtelen. Kétségtelenül Henry kedvence lehetett, mert szinte mindegyik vászonról az ő arca nézett le rám. Furcsa kis teremtés volt, aki nem felelt meg korunk szépségideáljának, de gyermeki alakja és kibontott halvány szőke haja középkori külsőt kölcsönzött neki. Talán egy kedvenc unokahúga? A keretekbe vésett címeket fürkésztem: *Júlia a sírboltban, Nauszikaá, A kis kolduslány, A hideg menyegző*... Nem csoda, hogy a lány olyan gyászos hangulatot árasztott, hiszen minden képen valami komor, baljós szerepben festette le... haldoklott, meghalt, beteg volt, vak vagy elhagyott... vézna és sajnálatra méltó, mint egy halott gyermek, Júliaként szemfedélbe csavarva, kolduslányként rongyokban, *Perszephonéként* elveszetten és rémülten drága, nehéz selymekbe burkolva.

Kritikus tűnődésemből a mögöttem nyíló ajtó térített magamhoz, és meglepetten láttam, hogy maga a lány lép be. Ráismertem az arcára, bár Henry távolról sem juttatta érvényre a szépségét. Elbűvölő kis szellemalak volt, mint egy karcsú, ezüstös nyírfa, édes, vékony derékkal, hosszú, törékeny kézzel, hegyes ujjakkal és olyan szájjal, aminek csak csókra volt szüksége, hogy a szépsége teljessé váljon. Szemérmes szürke flanelruhát viselt, és tizenévesnél alig látszott többnek. Feltételeztem, hogy ő az unokahúg vagy a hivatásos modell, akit Henry felszedett. Az, hogy ő Mrs. Chester, abban a pillanatban meg sem fordult a fejemben, és naivan köszöntöttem a Szépséget:

– Mose Harper a nevem. Nagyon örülök.

Elpirult, és mormolt valamit. Úgy hordozta körbe űzött tekintetű, nagy szemét, mint aki fél, hogy meglátják a társaságomban. Talán Henry figyelmeztette, hogy ne álljon velem szóba. Elmosolyodtam.

– Henrynek nem lett volna szabad megkísérelnie, hogy lefesse önt – jegyeztem meg. – Úgy találom, hogy hiba a természetet tökéletesíteni. Megtudhatom a nevét?

Újabb oldalpillantás Henry felé, aki még mindig beszélgetésbe merült.

– Effie Chester. Én... – Ismét az az ideges pillantás.

– Henry rokona talán? Ez érdekes! Remélem, nem a család józan oldaláról?

Megint az a pillantás. A Szépség eltökélten leszegte a fejét, és motyogott valamit, egyáltalán nem szemérmesen. Rádöbbentem, hogy valóban zavarba hoztam, és megsejtve egy csöppnyi kékharisnyaságot, taktikát változtattam.

– Nagy csodálója vagyok Henry munkásságának – hazudtam vitézül. – Mondhatni kollégája... *tanítványa* voltam.

Az ibolyakék szempárban villant valami, talán nevetés vagy gúny. – Ez igaz?

Az ördögbe is! A kacér leány kinevetett! A szeme villanása határozottan nevetés volt, ami hirtelen elfojthatatlan derűt varázsolt az arcára. Elvigyorodtam.

– Nem. Csalódott?

Megrázta a fejét.

– A stílusát nem kedvelem. Az alapanyagban nem találok kivetnivalót. Szegény Henry festő, nem művész. Tegyen elé egy szép, érett almát, azt ő selyem háttér elé helyezi, és megpróbálja lefesteni. Értelmetlen pazarlás. Sem az alma, sem a nézők nem méltányolják a gesztust.

Tanácstalan, de kíváncsi volt, és már nem nézett minden alkalommal Henryre, amikor megszólalt.

– Igen? És ön mit tenne? – kockáztatta meg a kérdést.

– Én? Azt hiszem, ahhoz, hogy természet után fessünk, ismerni kell az életet. Az alma ennivaló, nem festeni való. – Ravaszul rákacsintottam, és mosolyogtam.

– És a bájos fiatal lányok olyanok, mint az alma.

– Ó! – A szájához kapta a kezét, a tekintete elengedte az enyémet, és Chesterre siklott, aki éppen abban a pillanatban fedezte fel a vendégei között Holman Huntot, és komoly, pedáns csevegésbe elegyedett vele. A lány majdnem páni rémülettel fordult arra. Távolról sem volt kacér. Karon fogtam, és gyöngéden ismét magam felé fordítottam.

– Bocsásson meg, csak tréfáltam. Nem ugratom többé. – Rám nézett, hogy lássa, igazat mondok-e. – Hozzátenném, hogy „becsületemre”, de egy szemernyi sincs – mondtam. – Henrynek óvnia kellett volna, hogy ne álljon velem szóba. Ez megtörtént?

Némán megrázta a fejét; teljesen magába fordult.

– Én sem hiszem, hogy megtette volna. Mondja csak, hogy tetszik a modellkedés? Henry átengedi önt a barátainak? Nem? Bölcs Henry. Jaj, most meg mi a baj? – Ismét elfordult, és mély, őszinte gyötrelmet láttam az arcán.

Görcsösen belemarkolt ruhája puha anyagába, a hangja halk és szenvedélyes volt. – Kérem, Mr. Harper...

– Mi az? – Bosszúság és aggodalom között lebegtem.

– Kérem, ne beszéljen a modellkedésről! Ne beszéljen a nyomorult képekről! *Mindenki* a képekről kérdez! Gyűlölöm őket!

Kezdett érdekessé válni. Cinkosan lehalkítottam a hangomat. – Ami azt illeti, én is.

Akaratlanul is felkuncogott, és a szeméből eltűnt a sebzett kifejezés. – Gyűlölöm mindennap ugyanazt a szerepet játszani – folytatta majdnem

álmodozva. –Mindig jónak, csendesnek lenni, hímezni, és vonzó pózokban ülni, amikor a lelkem mélyén azt szeretném... – Elhallgatott; talán rájött, hogy átlépi az illendőség határát.

– De Henry bizonyára jól megfizeti – vetettem fel.

– Ugyan, a pénz! – Egyértelmű megvetés csendült ki a hangjából, és azonnal elvetettem, hogy hivatásos volna.

– Bárcsak bennem is megvolna ez az egészséges nemtörődömség, ami a pénzt illeti – jegyeztem meg könnyedén. – Vagy legalább a hitelezőimben.

Megint kuncogott.

– Igen, de *maga* férfi – józanodott ki váratlanul. – Azt tehet, amit akar. Nem kell... – A hangja nyomorúságosan elhalkult.

– És ön mit szeretne? – kérdeztem.

Egy másodpercig rám nézett, és majdnem megláttam valamit az arckifejezésében... mint egy komor szenvedély ígérete, olyan volt. Aztán semmi. Visszatért az arcára a színtelenség.

– Semmit.

Már éppen meg akartam szólalni, amikor hirtelen tudatára ébredtem, hogy áll mellettem valaki. Megfordultam, és láttam, hogy Henry – tökéletes időzítéssel – végre magára hagyta Huntot, hogy elvegyüljön a vendégei között. A másik oldalamon álló lány megmerevedett, az arckifejezése kimért lett, bennem pedig felmerült a kérdés, vajon Henry mivel tartja a hatalmában, hogy ilyen félve tiszteli. És nem csupán megilletődést láttam rajta, hanem borzadást.

– Jó napot, Mr. Harper – szólalt meg Henry szőrszálhasogató udvariassággal. – Látom, a festményeimet nézegeti.

– Valóban – feleltem. – És bármilyen nagyszerűek is, lehetetlen volt nem észrevennem, hogy nem adják teljesen vissza a modell báját.

Mellélőttem. Henry ellágyult pillantása jegesen összeszűkült. Hidegebb hangon mutatott be végre a lánynak.

– Engedje meg, Mr. Harper, hogy bemutassam a feleségemet, Mrs. Chestert.

Talán feltűnt már önnek is, hogy rendelkezem némi karizmával. Ott akkor szükségem is volt rá, hogy hatálytalanítsam korábbi baklövésemet, és jó benyomást keltsek. Pár perc szégyentelen talpnyalás után Henry megint felengedett; láttam, hogy a nyírfalány néhányszor rám pillant, és akkor és ott megesküdtem, hogy nekiadom a szívemet. Egy kis időre mindenesetre.

Először is hozzá kellett férnem a Szépséghez. Higgye el, türelemre és stratégiára van szükség egy férjes asszony elcsábításához, és hát meg kell előbb vetni a lábunkat az ellenség táborában. Egy darabig elképzelésem sem volt róla, hogy hízelegjem be kéjvágyó magamat a hölgy életébe és érzelmeibe. Türelem, Mose, gondoltam. Előtte még tengernyi csevejre van szükség!

A beszélgetés során erőfeszítést tettem, hogy elcsavarjam – no, nem a feleség, hanem – a férj fejét. Előadtam, mennyire csodálom Holman Huntot, akiért Henry rajongott, helytelenítettem Rossetti újabban dekadens hajlamait, külföldön szerzett élményeimről beszéltem, érdeklődést mutattam Henry

legfrissebb festménye (korábbi hitvány ötleteit túllicitáló leghitványabb ötlete) iránt, majd hangot adtam ama vágyamnak, hogy lefessen.

– Egy arcképet szeretne? – Henry csupa figyelem lett.

– Igen... – tétova voltam, a kellő adag szerény tartózkodással – egy antik témával, bibliaival vagy középkorival... még nem igazán gondoltam végig. De tudja, egy ideje már csodálója vagyok a stílusának, és ez után a *nagyszerű* kiállítás után... A minap említettem is Swinburne-nek, valójában ő vetette fel a portré ötletét.

Könnyen mondhattam: egy olyan puritán, mint Henry, aligha vált szót olyanokkal, mint Swinburne és a Rossettik. Az önhittségtől rögtön felfuvalkodott. Gondosan fürkészte az arcomat.

– Ha megjegyezhetem, finom vonások – jelentette ki esetlenül. – Igazán nem restellném megfesteni. Szemből gondolta, vagy háromnegyedes portrét?

Vigyorogni kezdtem, majd gyorsan mosollyá szelídítettem a közönséges vigyort. – Az ön kezében vagyok.

7

Amikor nyílt az ajtó, és először megpillantottam, biztos voltam abban, hogy már látott. Nem ezt a testet, hanem a lényegemet, a legmezítelenebb, legtehetetlenebb formájában. A gondolat ijesztő, ugyanakkor rendkívül izgató volt. Egy pillanatig feszíteni és táncolni akartam ez előtt az idegen előtt, szégyentelenül túlszárnyalni a test halovány burkát, amit kedvemre el tudtam hajítani, miközben a férjem semmit sem látva állt mellettem.

Képtelen vagyok elmagyarázni azt a különös ledérséget, ami a hatalmába kerített. Talán a betegségem okozta kiélesedett megfigyelőképesség, talán a laudánum tette, amit a fejfájásomra bevettem, de amikor először megláttam Moses Harpert, tudtam, hogy egy valóban testi lényt látok, akit vágyai és élvezetei vezérelnek. Miközben a férjem nemtörődöm tekintete előtt figyeltem és beszélgettem vele, megértettem, hogy ő mindaz, ami én nem vagyok: energiát, arroganciát, függetlenséget és önelégültséget sugárzott, mint a nap. És ami a legjobb, hogy nem volt benne szégyenérzet, ennek hiánya pedig ellenállhatatlanul vonzott. Amikor megérintette a karomat, a hangja halk és simogató volt, és az érzékiség ígérete sütött belőle; éreztem, hogy elpirulok, de nem a szégyentől.

Titkon lestem a Henryvel folytatott beszélgetése alatt. Egyetlen szavát sem tudnám felidézni, de a hangja hallatán megborzongtam a gyönyörűségtől. Henrynél talán tíz évvel lehetett fiatalabb, az alakja szikár, az arca éles vonású és gunyoros. A haját hosszan hordta, és különc, régimódi viseletként összefogta a tarkóján. Az öltözéke még egy délelőtti látogatáshoz is szándékosan hétköznapi volt, és nem viselt kalapot. Tetszett a szeme – kék volt és keskeny, mintha mindig nevetne –, és fesztelen, gúnyos mosolya. Bizonyosra vettem, tudta, hogy figyelem, de csak mosolygott, és folytatta a beszélgetést.

Meglepett, hogy képet rendel a férjemtől; abból a kevésből, amit Mose Harperről hallottam, egy arcátlan senkiházi volt, aki csak mocskot fest, nincs ítélőképessége, és még kevesebb az ízlése. Henry most elnézően azt mesélte, hogy Mose egy „ifjú zsivány”, akin „sokat csiszoltak” a világban tett utazásai, és egy nap kétségtelen „jó festő” válhat belőle, mivel „kitűnő rajzkészségről és egyéni stílusról” tesz tanúbizonyságot.

Henry egy darabig különféle ötletekkel rukkolt elő; javasolt valamit, majd elvetette, így például az *Ifjú Salamont* és a *Jakobitát.* Mose is írt egy listát, köztük *Prométheuszt,* vagy *Ádám az Édenkertben* (amit Henry „a témának okvetlen nyújtandó erkölcsösség” miatt utasított el) és a *Kártyázókat.*

Az utolsó cím felkeltette Henry érdeklődését, és később a műtermében találkozott Mose-zal, hogy megbeszéljék. Mose azt mondta, hogy Baudelaire versének olvasása közben támadt az ötlete (e költő műveit sosem olvastam, de

úgy hallottam, nagyon *megbotránkoztató,* és egyáltalán nem tartom furcsának, hogy Mose kedvence), amelyben a költő ezt írja:

> ...egymásnak szívbeli emlékeket mesél
> a szép kőr-fiú meg a pikk-dáma komoran.
>
> *(Szabó Lőrinc fordítása)*

Mose igen hatásosnak találta e sorokat, és egy „mocskos párizsi kávéházi" jelenetet képzelt el, ahol „fűrészporral szórták fel a padlót, és abszintos üvegek vannak az asztalon, amelynél egy fiatalember ül, és a szív bubit tartja a kezében, mellette pedig egy gyönyörű hölgy éppen kijátssza a pikk dámát".

Henry nem fogadta rögtön lelkesen a témát, amit meglehetősen szennyesnek talált. Középkori öltözékben akarta lefesteni Mose-t, talán a *Trubadúr sirámá*-ban, amint „egy rusztikus napóra mellett ül, miközben lemegy a nap, és lovon ülő, lefátyolozott és hangszereket vivő hölgyek menete halad el mellette".

Mose udvarias közönnyel fogadta a felvetést. Nem látta magát a középkori trubadúr szerepében. Egyébként is fontolóra kell venni a háttér kérdését. Egy lovagló hölgyekkel teli középkori táj megfestése hónapokba telhet. Nem lenne-e egyszerűbb a sötét szobabelsőt választani, és magára a portréra koncentrálni?

Az érv bírt némi gyakorlatiassággal, és Henry vonakodása is csökkent. Úgy döntött, a téma helyénvaló, amíg ízlésesen valósítják meg. Abba nem ment bele, hogy a keretre felvéssék a francia verset, de Mose biztosította, hogy erre nem is lesz szükség. Henry tervezni kezdte az új festményt, és mérhetetlen megkönnyebbülésemre egyelőre felhagyott a *Cimbalmos leányka* című műve folytatásával.

Nem tudom, Mose milyen árat ígért Henrynek a képért, de a férjem csupa reménykedés volt: a kapcsolatai révén Mose bizonyára az Akadémián állíttatja majd ki, és ezzel megalapozza Henry karrierjét. Nem figyeltem oda. Henryvel nem függtünk a festményeiből befolyó jövedelemtől. Amit a képeivel keresett, számára személyes elégtételt nyújtott, és pusztán a tehetségét bizonyította vele. Az új festmény számomra csak annyit jelentett, hogy a gyakori és hosszas ülések révén alkalmam nyílik majd' minden nap látni Mose-t.

8

Sosem kedveltem Moses Harpert. Rendkívül veszélyes és ravasz figura; a szóbeszéd szerint a hamisítástól a zsarolásig számtalan kétes ügyben volt benne, bár a kósza híreket – amelyek révén megmagyarázhatatlan módon csak nagyobb sikereket ért el a hölgyeknél – soha nem erősítette meg senki.

A magam részéről alantas személynek találtam, akiből hiányzik az erkölcsi érzék, modora pedig még annyi sincs, kivéve, amikor erőt vesz magán, hogy mások kedvében járjon. Művészfélének tekintette magát, bár a műveinek – a festményeknek és a verseknek – csak a megbotránkoztatás volt a céljuk. E művek se nem harmonikusak, se nem élethűek; a groteszkben, az abszurdban és a közönségesben lelte örömét.

Rossz társasága ellenére is felismertem, hogy a kapcsolatai hasznomra lehetnek, mellesleg a portréjával kapcsolatos ötletem kitűnő volt, és még az Akadémia figyelmét is felkelthette. A *Kis kolduslányt* meg a *Csipkerózsikát* már bemutattam, és biztató kritikát kaptam, bár a *The Times* elítélte a modellválasztásomat, „hidegnek” nevezvén, és azt is javasolta, hogy tágítsam a témaválasztásom körét. Emiatt felhagytam jelenlegi tervemmel, és rögtön hozzáfogtam a vázlatkészítéshez, bár nem örültem, hogy ilyen szoros kapcsolatban kell lennem Harperrel. Annyira rossz volt a híre, és nem akartam, hogy Effie-nek bármi köze legyen hozzá, nem mintha bátorította volna Harpert, de utálattal töltött el, hogy a szemét legelteti Effie-n, lealacsonyítja, sóvárog utána.

Csakhogy nem volt más választásom: Effie megint beteg volt, így berendeztem egy kis műtermet a legfelső emeleten, ahol dolgozhattam. Harper általában a kertben ült, vagy a nappaliban, amíg különböző szögekből vázlatokat készítettem róla, Effie pedig a hímzésén dolgozott vagy olvasott, és láthatóan kielégítette néma társaságunk. Semmiféle érdeklődést nem mutatott Harper iránt, ami azonban csekély vigaszomul szolgált. Tulajdonképpen türelmesebb lettem volna vele, ha élénkebbnek mutatkozik.

Effie-t azonban nem kötötte le más, mint a könyvei. Pár nappal korábban felfedeztem, hogy egy felettébb alkalmatlan könyvet olvas, egy bizonyos „Ellis Bell” tollából származó ördögi regényt, aminek *Üvöltő szelek* vagy valami hasonló ostobaság volt a címe. A nyomorúságos könyv máris kiváltotta szokásos migrénjét, és amikor elvettem tőle – a hálátlan teremtés, fel sem fogta, hogy a saját érdekében! –, heves hisztérikus rohamot mert produkálni. Azt kiabálta, hogyan merészelem megfosztani a könyvétől, zokogott, és úgy viselkedett, mint egy elkényeztetett gyerek; egyébként az is. Csak egy nagy adag laudánummal lehetett megnyugtatni, és utána napokig fel sem kelt, olyan gyenge volt, és mozdulni sem volt kedve. Amikor már majdnem felépült, azt mondtam, régen gyanítom, hogy túl sokat olvas, és ez hóbortos képzelgésekre serkenti. Nem volt

kedvemre ez a tétlenség szülte beteges szomorúság. Kereken kijelentettem, hogy az erkölcsnemesítő, keresztény művek ellen nincs kifogásom, de megtiltottam a regényeket, és a legkönnyedebb verseken kívül minden mást. Már így is elég labilis volt az idegrendszere.

Bármit is mondott önnek, nem bántam vele szívtelenül; láttam a labilitását, megpróbáltam úrrá lenni rajta, és arra biztattam, hogy fiatal nőhöz méltó tevékenységeket folytasson. Hetekig hozzá sem nyúlt a hímzéséhez; kényszerítettem, hogy folytassa. Nem magamért, ó, dehogy, csakis miatta. Tudtam, hogy olyan tehetségre vágyik, mint amilyennel én rendelkezem; gyerekkorában próbált jeleneteket festeni a kedvenc költői művei alapján, de mindig őszinte voltam Effie-hez, nem hízelegtem neki, hogy elnyerjem a szeretetét, hanem megmondtam a leplezetlen igazságot: a nők általában nem művészi alkotásra születtek, és szelídebb, házias tevékenységekhez van tehetségük.

De Effie akaratos volt, kitartott a mázolmányai mellett, mondván, hogy azt festi, amit álmában lát. Még hogy álmok! Közöltem vele, hogy kevesebbet kellene álmodoznia, és többet törődnie a feleség kötelességeivel.

Tudja, én igazán szerettem. Túlságosan is ahhoz, hogy engedjem léhaságokkal és képzelődésekkel megtéveszteni magát. Olyan sokáig őriztem a szeplőtelenségét, együtt éltem a tökéletlenségével, megbocsátottam a rosszaság csíráját, amit, mint minden nő, magában hordozott. És mit kaptam cserébe? Migrént, képzelődést, ostobaságot és becsapást. Nehogy hozzám hasonlóan megtévessze az ártatlan arca! Akárcsak anyám, ő is romlott volt, kibomló ifjúsága bimbója belülről rohadt. Hogy is tudhattam volna? Heves féltékenységében Isten az utamba vetette, hogy próbára tegyen. Engedjünk be egyetlen, csupáncsak egy nőt a Mennyek Országába, és esküszöm, hogy az áldottakat – angyalokat, arkangyalokat meg a többieket – egyenként hajítja majd le.

Az ördög vigye el! Ő tett ilyenné, amilyennek most lát: nyomorékká, bukott angyallá, akinek megfagyott zsigereibe elültették a kígyó magját. Ha felvágunk egy almát, megtaláljuk a közepén a Csillagot, amely csutkájában hordozza az elkárhozás magvait; Isten, aki mindent tud, mindent lát, már akkor tudta! Ó, hogy nevethetett, amikor kivágta Ádám alvó testéből az oldalbordáját! Szinte még most is hallom a nevetését... és sötétségemben szidom és átkozom a fényt. Húsz szem klorál, hogy megvásároljam a hallgatását.

Két héten át beértem azzal, hogy figyeljem és várjak. Mose az álmaimban a csodálatos önfeledtség képeivel kísértett, és az ébrenlét idején mindennap láttam. Szenvedélyes, csodálatos álomállapotban léteztem, mint Csipkerózsika, aki a csókra vár, és vakon bíztam Mose-ban. Láttam, hogy figyel, s *tudtam,* hogy értem jön.

Teltek a napok, és Henry visszahúzódott a műtermébe dolgozni. Már elegendő vázlatot készített Mose-ról, és alig várta, hogy eredeti ötletét vászonra vigye. Futólag az is megfordult a fejében, hogy engem alkalmazzon a pikk dáma szerepére, de Mose – aki titkon rám kacsintott – rögtön rávágta, hogy nem vagyok az „esete". Henry nem tudta eldönteni, hogy ezt sértésnek vegye-e vagy megkönnyebbüljön, így maradt az összeszorított szájú mosolynál, és kijelentette, hogy „majd gondolkozik" rajta. Mose elkísérte a műtermébe, és egy darabig nem találkoztunk, bár az arcát egy pillanatra sem felejtettem el.

Az egészségem napról napra javult, és egyre kevesebb laudánumot szedtem, amit Henry egyre csak vásárolt nekem. Egy este felfedezte, hogy eldobtam az orvosságomat, és nagyon dühös lett. Hogy remélhetem, hogy felépüljek, kérdezte, ha szándékosan nem engedelmeskedem a parancsának? Naponta háromszor meg kell innom a gyógyszeremet, mint egy jó kislány, különben megint beteges és hóbortos leszek, visszatérnek a lidérces álmaim, és másra sem leszek alkalmas, mint a tétlenségre. Törékeny az egészségem, hajtogatta, az elmémet meggyöngítette a betegség. Legalább erőfeszítést kellene tennem, hogy ne legyek a terhére, kivált akkor, amikor a munkásságát végre kezdik elismerni.

Szelíden belementem, és megígértem, hogy mindennap elmegyek a templomba, és rendszeresen szedem az orvosságomat. Ettől fogva gondom volt rá, hogy az üvegből egyenletesen fogyjon a gyógyszer, amivel a lépcsőn álló araukáriát öntöztem, éspedig naponta háromszor. Henry nem sejtett semmit. Mi több, majdnem vidáman jött vissza a műteremből. Ha lassan is, de remekül halad a festmény, mesélte; Mose talán napi három órát is ül neki. Henry kora estig dolgozott, és amikor jobbra fordult az idő, délutánonként hosszú sétát tettem a temetőben. Egyszer-kétszer Tabby is velem tartott, de olyan sok volt a ház körüli teendő, hogy nem lehetett állandó gardedámom. Egyébként is csak a templomig megyek, magyaráztam neki, és nem eshet bajom; most, hogy vége a télnek, már sokkal jobban vagyok, bizonygattam. Háromszor vagy négyszer ugyanazt az útvonalat jártam be a Cromwell Square-től indulva végig a Swain's Lane-en, le a hegyről a St. Michael temetőjébe. Attól a naptól, hogy a templomban az a látomásom támadt és elvesztettem a gyermekemet, különös kötődést éreztem a St. Michaelhez; vágytam rá, hogy egyedül keressem fel, és újból átéljem azt a céltudatosságot, a valóságos felfedezés érzését, ami ott fogott el. De mindig csak vasárnaponként jártam arra, Henryvel az oldalamon. Miután

William visszatért Oxfordba, úgy éreztem, még rezzenetlenebbül figyelnek. Egy villanásra sem hagyhattam, hogy lehulljon az álarcom.

Most viszont úgy éreztem, mintha nyaralnék. Jobban élveztem a kiruccanásaimat, mint ahogy magamnak be mertem volna vallani, és elhitettem Henryvel, hogy csak azért sétálok, mert így rendelte. Ha tudta volna, milyen sokat jelentenek nekem ezek a séták, biztosan véget vetett volna nekik. Féltve őriztem hát a titkomat és az örömömet; valami vad és fékezhetetlen ficánkolt és vigyorgott bennem. Többször is próbálkoztam a templommal, de mindig sokan voltak – nézelődők, keresztelőre vagy esküvőre érkező vendégek –, és nem mertem belépni. Egyszer temetés is volt, a padokban feketébe öltözött gyászolók ültek, és az orgona bömbölése mellett sötét zsoltárokat énekeltek.

Hátrahőköltem a félig nyitott ajtóból, a hangorkán zavarba ejtett, és valahogy félelmet ébresztett bennem. Zavaromban majdnem feldöntöttem egy váza fehér krizantémot, ami a bejáratban állt. Egy nő meg is fordult a zajra, és állhatatosan, majdnem fenyegetően szegezte rám a tekintetét. Tehetetlen kis mozdulattal az értésére adtam a bocsánatkérésemet, és tovább hátráltam, de a súlyom alatt hirtelen megroggyant a térdem. Felpillantottam, és láttam, hogy a boltív visszatarthatatlanul felém örvénylik, és Szent Sebestyén arca hirtelen felbukkant az arcom előtt: mosolygott, és kivillantotta a fogát...

Ne *most!*, gondoltam sürgetőn, és igyekeztem uralkodni magamon. Eszelősen körülnéztem, és megpillantottam a nőt, aki még mindig a felismerés állhatatos pillantásával méregetett. A távolból mintha egy hangot hallottam volna: egy félig-meddig ismerős nevet kiáltott. Esztelen pánik fogott el, a transzból hirtelen kiszakítva magamat futásnak eredtem, és becsaptam magam mögött a nehéz ajtót. Megbotlottam, és megpróbáltam visszanyerni az egyensúlyomat, de fejjel egy feketébe öltözött alaknak ütköztem, aki a lépcső aljában állt. Szorosan átkarolt. Ekkor már végképp elvesztettem az önuralmamat, azon a ponton voltam, hogy hangosan felsikoltok, amikor felnéztem, és láttam, hogy a támadóm nem más, mint Mose.

– Mrs. Chester! – Meglepődött, hogy itt lát, és látványos mentegetőzéssel eresztette el a karomat, amit akár őszintének is vélhettem volna, ha a szeme nem csillog dévajul. – Borzasztóan sajnálom, hogy így megijesztettem. Kérem, bocsássa meg.

Igyekeztem visszanyerni a lélekjelenlétemet. – Minden rendben – feleltem. – Nem... maga miatt történt. Bementem a templomba, és egy gyászmise kellős közepén találtam magamat. Remélem, nem... bántottam meg – fejeztem be sután.

Felnevetett, aztán aggodalmasan húzta össze a szemét. – Valóban megrázkódtatás érte, ugye? – kérdezte. – Egészen belesápadt. – Könnyedén átfogta a vállamat, és egy pár lépésnyire lévő pad felé terelt. – De hiszen átfagyott! – kiáltott fel, amikor a keze rátalált az enyémre. Mielőtt válaszolhattam volna, már ki is bújt a kabátjából, és rám terítette. Nem túl hevesen tiltakoztam, de derűsen gondoskodott rólam, és különben is kellemes

volt a dohányillatú nagykabátjában üldögélni úgy, hogy a karjával átfogott. Ha akkor és ott megcsókol, bizonyára teljes odaadással viszonoztam volna; tisztában voltam ezzel, és egy csepp bűntudatot sem éreztem.

Már csaknem egy hete követtem, mielőtt támadtam volna; ijedős vad volt, és óvatosan kellett becserkésznem, nehogy elriasszam. A lány meghatóan bízott bennem: a templomi jelenet után mindennap találkoztam vele, egy héten belül Mose-nak szólított, és úgy fogta a kezemet, mint egy gyerek. Ha nem tudtam volna, hogy az ellenkezője igaz, szűznek hittem volna.

Jól hallom, azt mondja, hogy nem a megszokott vadászterületem? Én magam sem tudtam volna megmagyarázni. Talán a királyfi szerepének újdonsága okozta, miután oly sokszor voltam csirkefogó... Egyébként pedig gyönyörű volt.

Egy férfi könnyen beleszerethetett. De nem én.

Mégis volt benne valami, ami egyszerre volt hűvös és végtelenül buja, ami meghaladta a kislányosságát, és ami lángra gyújtott bennem valami szunnyadó érzést. Merőben új élményt jelentett: úgy éreztem magam, mint egy alkoholista, akinek ízlelőbimbóit erős, mámorító italok tompították el, de életében először édeskés gyermekitalt kóstol. Hozzá hasonlóan én is élveztem az újdonságot, a szokatlan édességet. Fogalma sem volt jóról vagy rosszról, akárhova vezettem, követett, remegett a gyönyörtől, ha megérintettem, és csüngött a szavaimon. Többet beszélgettem vele, mint addig bármelyik nővel, és a jelenlétében megfeledkeztem magamról: meséltem a költészetemről és a festészetemről, az álmaimról és a vágyaimról. Többnyire a temetőben találkoztunk – ugyanis rendelkezett azzal az előnnyel, hogy nagy, zegzugos hely volt, rengeteg zárt térrel, amelyek búvóhelyet kínáltak. Egy hideg, szürke estén, amikor Henry sokáig dolgozott, a Libanoni köröndnél találkoztunk; senki sem volt a közelben, és belém bújt a kisördög. Effie olyan illatos volt: rózsa- és fehér kenyér illata volt, az arca kipirult a hidegtől. A haját megcibálta a szél, és a kibomlott fürtök édesen keretezték az arcát.

Egy pillanatig csak az övé voltam.

Először csókoltam szájon, és minden taktikáról megfeledkeztem, amit magamban elterveztem. Egy sírbolt mellett állt, én pedig a falhoz szorítottam. Leesett a kalapja – tudomást sem vettem róla –, és a haja kibomolva az arcomba hullott. Teljesen leengedtem a haját, és beletúrtam az ujjaimmal, aztán mint egy búvár, feljöttem a felszínre, hogy levegőt vegyek, mielőtt újra elmerülök. Lehet, nem ilyen csókra számított, mert egy halk kiáltással a szájához kapta a kezét és rám meredt, az arca pipacspiros lett, a szeme akkora, mint egy csészealj. Rádöbbentem, hogy elkapkodott, ösztönös cselekedetem valószínűleg tönkretette a gondos tervezést, és káromkodtam, majd magamat átkoztam, amiért így sikerült.

Amikor magamhoz tértem, elhúzódtam tőle, és térdre hullottam, hogy eljátsszam a Bűnbánó Szerető szerepét. Sajnáltam, kimondhatatlanul megbántam, hogy így megijesztettem, és semmilyen büntetés nem elég súlyos.

Pillanatnyi gyöngeségemnek engedtem, de túlságosan is szeretem; oly régen vágyom rá, hogy megcsókoljam – valójában amióta először megpillantottam –, hogy elvesztettem az önuralmamat. Nem vagyok kőből, de baj is az? Megrémítettem, megbántottam. Korbácsolást érdemlek.

Talán egy picit eltúloztam, de a módszer férjes asszonyoknál korábban már bevált; gondosan tanulmányoztam az *Emlékkönyv* oldalain, és úgy segéljen Isten, egy-egy részlet most majdnem igaz is volt. Óvatosan felkukucskáltam, hogy lássam, bekapta-e a horgot, és elképedve láttam, hogy rázza a nevetés; nem szívtelenül, de féktelenül. Amikor meglátta, hogy nézem, megint kitört belőle a kacagás.

Gyorsan nőtt a nagyrabecsülésem a kis Eff iránt. Felegyenesedtem, és szánalmat keltően elmosolyodtam.

– Egy próbát megért – vontam meg a vállamat.

Effie megcsóválta a fejét, és megint nevetett.

– Jaj, Mose, maga egy szenteskedő! Színésznek kellett volna mennie.

Más módszerrel próbálkoztam: a Megátalkodott Szeretővel.

– Gyakran megfordult már a fejemben – ismertem be. – De általában célhoz érek vele. – Megkockáztattam egy lehengerlő mosolyt. – Rendben van. Semmit nem sajnálok!

– Így már sokkal jobb – mondta Effie. – Elhiszem.

– Akkor higgye el azt is, hogy szeretem! – Hogy ne hitte volna el? Abban a pillanatban én is csaknem elhittem. – Szeretem, és belepusztulok, hogy annak a nagyképű szamárnak a feleségeként kell élnie! Nem nőnek tekinti magát, hanem a tulajdonának, a kis kolduslányának, a beteges kis bukott angyalának. Szüksége van rám, Effie, meg kell tanítanom arra, hogyan éljen, hogyan élvezze az életet.

Kis híján őszinte és komoly voltam. És valóban, talán meg is győztem magam. Ránéztem, hogy lássam, miként fogadja, és egyenes tekintete fogva tartotta az enyémet. Egy lépést tett felém, és olyan áthatóan nézett rám, hogy szinte hátrálni kezdtem. Csaknem szórakozottan emelte fel hideg kezét az arcomhoz. A csókja lágy volt, és sósnak éreztem a bőrét. Uralkodtam magamon, hogy az ujjaival felfedezhesse az arcomat, a nyakamat, a hajamat. Gyöngéden a sírbolt felé tolt. A temetőben lévő számtalan családi sírbolt egyike volt, a formája, mint egy kis kápolnáé; kapu védte a kíváncsiskodóktól, egy szék, egy imazsámoly és egy oltár állt benne, a végén pedig kis színes üvegablak bocsátotta be a fényt. Csak két embernek volt bent hely elbújni a kíváncsi szemek elől. Lehunytam a szemem, és kinyújtottam felé a karomat. Rám csapta a kaput.

Gyorsan kinyitottam a szemem, a kis huncut ott állt előttem, és a rácson át rám mosolygott. Először nevettem, és megpróbáltam kinyitni az ajtót, de kívülről volt rajta a retesz.

– Effie!

– Ugye, ijesztő? – kérdezte.

– Engedjen ki, Effie!

– Hogy bezárják, és képtelen kiszabadulni? Henryvel örökösen így érzem magam. Nem akarja, hogy éljek! Azt szeretné, ha csendes és hideg volnék, mint egy halott. Nem tudja, milyen érzés, Mose. Laudánumot szedet velem, hogy szótlan és jó legyek, de legbelül sikítani és harapni szeretnék, és meztelenül rohangálni a házban, mint egy barbár asszony!

Éreztem a benne lobogó szenvedélyt és gyűlöletet; ön azt el sem tudja képzelni, milyen izgató volt mindez eltompult érzékeim számára! De feszengtem is. Egy pillanatig az is megfordult a fejemben, hogy veszni hagyom a meghódítására szőtt tervemet, és azt kérdeztem magamtól, elbírok-e vele – nem túl féktelen-e? A vonzereje azonban ellenállhatatlannak bizonyult. Úgy morogtam rá, mint egy tigris, és a rácson át az ujjait harapdáltam. Vadul felkacagott; a hangja, mint egy madár őrült sikolya a láp felett.

– Nem árulsz el, Mose. – Nem kérdés, kijelentés volt.

Megráztam a fejem.

– Mert ha igen, visszahozlak ide, és örökre eltemetlek. – Csak félig viccelt. Megcsókoltam a kezét.

– Ígérem.

A félhomályban hallottam, hogy elhúzza a reteszt, és belép hozzám a sírboltba. Földre hullott a köpenye, aztán a barna flanelruhája is. Alsóneműjében szilfid volt, az érintése tüzes kénkő. Nem ismerte a szerelmi furfangokat, de lelkesedése mindenért kárpótolt. Én mondom, csaknem féltem! Szenvedélyében tépett, harapott, karmolt, valósággal *felfalt,* és a sötétben képtelen voltam megállapítani, hogy kínjában vagy gyönyörében kiabál-e. Óvatos gyöngédségemet olyan hévvel viszonozta, ami szívet hasogató volt. Gyors és brutális aktus volt, mint egy gyilkosság, és később sírt, bár azt hiszem, nem bánatában.

Volt benne valami rejtély, ami tiszteletteljes áhítatot teremtett bennem, olyan szentség érzését, amit más nőnél nem tapasztaltam. Valami megmagyarázhatatlan módon megtisztított.

Tudom, mire gondol.

Arra, hogy beleszerettem a kislányba. Szó sincs róla. De azon az estén – és csakis akkor, ne feledje – így hittem, mélyebb szenvedély kerített hatalmába, mint azok a futó érzések, amiket más asszonyok iránt tápláltam. Mintha az az aktus megnyitott volna bennem valamit. Nem voltam szerelmes belé, mégis amikor aznap összekarmolva, fájón és olyan érzéssel, mintha háborúban lettem volna, visszatértem a szállásomra, nem jött álom a szememre: egész éjjel a kandalló előtt üldögéltem, Effie-re gondoltam, bort ittam, és úgy bámultam a tűzbe, mintha a szemébe néztem volna. De bármennyit is ittam, nem sikerült oltanom a szomjat, amit égető érintése keltett bennem, és egy lotyókkal teli bordély sem csillapította volna az Effie iránt érzett sóvárgásom fájdalmát.

11

Szerencsém volt, hogy Henry később ért haza; már hét is elmúlt, mire otthon voltam, ő pedig általában vacsorára jött meg a műterméből. Amikor a hátsó ajtón át beléptem, hallottam, hogy Tabby magában énekelget a konyhában, és tudtam, hogy Mr. Chester még nincs a házban. Óvatosan felsettenkedtem a szobámba, hogy levessem gyűrött ruhámat, és a kék selyemöves, puha fehér pamutruhámat választottam helyette, amit már kinőttem, de ami a férjem kedvence volt. Miközben kapkodva felvettem, eltűnődtem, vajon Henry látja-e majd az arcomon világosan tükröződő különbséget, hogy eltépték a fátylat, ami oly sokáig rejtett el az élők világától. Egész testemet ennek a tépésnek a heve rázta, és sokáig ültem a tükröm előtt, mire megnyugodtam, hogy a szeretőm érintésének a nyomai – a nyomok, amelyek érzésem szerint még vörösen izzottak a bőrömön – csak a képzeletemben léteznek.

Felnéztem, ahol a *Kis koldulslány* lógott a falon, és képtelen voltam elfojtani a nevetésemet. Egy pillanatig csaknem hisztérikus nevetőgörcs vett erőt rajtam, és levegőért kapkodtam, amikor a gyermek szelíd, semmit sem látó tekintetével találkozott a pillantásom, a gyermekével, aki sosem én voltam. A valóságos portrém a hímzőkosaram mélyén rejtőzött, a *Csipkerózsika,* akinek az arcát a véremmel bélyegeztem meg, de aki most felébredt, és új átok alatt görnyedt. Se Henry, se bárki más nem altathat el újra!

Összerázkódtam, ahogy a kopogást meghallottam, és amikor megfordultam, Henryt pillantottam meg az ajtóban, az arcán megfejthetetlen kifejezés honolt. Képtelen voltam uralkodni a balsejtelem borzongásán. Hogy a zavaromat leplezzem, hosszú, lágy mozdulatokkal kezdtem fésülni a hajamat, mint Tennyson költeményében a sellő. A hajam érintése mintha bátorságot adott volna, mintha a szeretőm ereje és magabiztossága nyomokban még rajta maradt volna. Henry besétált a szobámba, és szokatlan kedélyességgel szólított meg.

– Milyen jól nézel ma ki, Effie, kedvesem! Igazán remekül. Bevetted a gyógyszeredet?

Bólintottam, mert féltem megszólalni. Henry helyeslően biccentett.

– Határozott javulást látok. Rózsás az arcod. Nagyszerű! – Tulajdonosi büszkeséggel paskolta meg az arcomat, és erőfeszítésembe került, hogy undorral ne húzódjak el; a szeretőm perzselő érintése után Henry hűvös simogatása visszataszító volt.

– Gondolom, mindjárt kész a vacsora? – kérdeztem, és elválasztva a hajamat, kezdtem befonni.

– Igen. Tabby vadhúsos pitét készített vajon párolt paszternákkal. – A homlokát ráncolva nézte a tükörképemet. – Ne tűzd fel a hajadat – parancsolt rám. – Viseld így, kibontva, és csak szalagot fonj bele, mint régen. – A

toalettasztalomról elvett egy kék szalagot, és gyöngéden belefonta a hajamba, majd hátul széles masnira kötötte. – Jó kislány vagy! – mosolygott. – Állj fel.

Megigazgattam a szoknyámat a tükör előtt, és megnéztem magam: még mindig úgy hasonlítottam a *Kis kolduslány* keretében rejtőző, másik, mozdulatlan énemre.

– Tökéletes – jelentette ki Henry.

És megborzongtam, bár már május volt, és a kandallóban lobogott a tűz.

Vacsora közben némileg sikerült visszanyernem az önuralmamat. A pite tányéromra helyezett darabját majdnem az utolsó falatig megettem, hozzá egy kis zöldséget és utána egy tálka rajnai krémet is, mielőtt megjátszott vidámsággal kijelentettem, hogy egyetlen falatot sem tudok már lenyelni. Henry remek hangulatban volt. A vacsorához majdnem egy egész üveg bort megivott, bár nem volt szokása sokat inni, és később a szivarja mellett elkortyolgatott két pohár portóit is, így bár nem volt kapatos, mindenképp rendkívül jó volt a kedve.

Mindez megmagyarázhatatlan módon nyugtalanított, és jobban örültem volna a közönyének, mint a rám pazarolt figyelmességének. Bort töltött nekem, amit nem akartam meginni, számtalan bókkal illette a ruhámat és a hajamat, kezet csókolt, amikor felálltunk az asztaltól, és megkért rá, hogy míg elszív egy szivart, zongorázzak és énekeljek neki.

Nem vagyok zenei tehetséggel megáldva, talán csak három-négy zongoradarabot ismertem kívülről, és ugyanennyi dalt, de a repertoárom aznap este elbűvölte Henryt, és kénytelen voltam a „Jöjj velem a lugasba” című dalt háromszor is elénekelni, mire fáradtságomra hivatkozva végre leülhettem. Henry hirtelen merő buzgalom lett: tegyem fel a lábamat az ölébe, hunyjam le a szemem, és tartsam az orromhoz a levendulavizes üvegemet. Erősködtem, hogy jól vagyok, csak egy kicsit fáradt; Henry azonban hallani sem akart róla, a törődése annyira nyomasztott, hogy fejfájásomat bizonygatva arra kértem, hogy lefekhessek.

– Szegény gyermekem, persze hogy le kell feküdnöd! – felelte Henry rendületlen vidámsággal. – Vedd be az orvosságodat, és Tabby mindjárt hoz egy kis meleg tejet.

Meleg tej ide vagy oda, örültem, hogy távozhatok, és mivel tudtam, hogy másképpen nem alhatok, pár csepp laudánumot is bevettem a gyűlölt üvegből. Levettem a fehér ruhát, egy fodros hálóinget vettem fel, és éppen a hajamat keféltem, amikor kopogást hallottam.

– Jöjjön be, Tabby – szóltam ki, és hátra sem fordultam, de amikor a nehéz lépteket meghallottam a padlón, amelyek annyira különböztek Tabby könnyű csoszogásától, hirtelen megperdültem, és megláttam Henryt, aki másodszor állt előttem aznap este, kezében a tálcával, amin a tej és néhány keksz volt.

– A drága kislányomnak – jelentette ki kedélyesen, de megpillantottam a tekintetében valami ravaszkás, ocsmány kifejezést, amitől megdermedtem. – Nem, nem – szólt rám, amikor az ágy felé indultam, hogy lefeküdjek –, maradj

még velem. Miközben megiszod a tejedet, ülj az ölembe, ahogy régen. – Kis szünetet tartott, és megint azt az alattomos pillantást vettem észre széles mosolya mögött.

– Megfázom – tiltakoztam. – És nem akarok tejet, annyira fáj a fejem!

– Ne légy durcás – figyelmeztetett. – Finom tüzet csinálok, és kapsz egy kis laudánumot a tejedbe, amitől hamar jobban leszel. – A kandallópárkányon álló üvegért nyúlt.

– Nem! Már vettem be – kiáltottam, de Henry ügyet sem vetett a tiltakozásomra. Három cseppet tett a tejbe, és átnyújtotta a poharat.

– Henry...!

– *Ne* szólíts így! – Egy pillanatra eltűnt a kedélyes hang, a tálca, rajta a tej és a keksz megbillent, és egy csepp tej kiloccsant. Henry észrevette, de nem tett megjegyzést; láttam, hogy összeszorítja a száját, mert utálta a pazarlást vagy a rendetlenséget, de a hangja még szelíd volt.

– Ügyetlen lány! Gyere, nehogy elveszítsem a türelmemet! Idd meg a tejedet, mint egy jó kislány, és aztán ülj az ölembe.

Mosolyogni próbáltam.

– Igenis, Mr. Chester.

A szája összeszűkült, míg meg nem ittam a tejet, aztán megnyugodott. Hanyagul letette a tálcát a földre, és átölelt. Igyekeztem, hogy ne merevedjek meg egész testemben; a gyomromban éreztem a meleg tej émelyítő, megemészthetetlen tömegét. Forgott velem a világ, és Mose csókjaitól ezernyi perzselő száj volt a bőrömön, amelyek dühösen és felháborodottan sikoltottak fel: ez az ember hogy meri rám tenni a kezét? A testem reakciója végre bizonyította, amit az elmém félelmében nem mert beismerni: hogy gyűlölöm ezt az embert, akihez hozzámentem, és akihez a törvény és a kötelesség köt. *Gyűlölöm!*

– Ne aggódj – suttogta, és az ujját végighúzta a vászon hálóingen át a gerincemen. – Jó kislány. Édes Effie.

Miközben reszkető, kapkodó mozdulatokkal kigombolta a hálóingemet, émelygés bírt le, és passzívan engedtem az érintésének, ám mindvégig a vad, pogány istenhez fohászkodtam, akit Mose ébresztett fel bennem, hogy hamar vége legyen, menjen innen, és belehullhassak a laudánum kútjába – hogy kialudjon émelyítő, bűnös ölelése emléke.

Mély ájulásból tértem magamhoz, és láttam, hogy a napvilág már beszűrődik a függönyön át. Elgyöngülten tápászkodtam fel, hogy kinyissam az ablakot. Friss és nyirkos volt a levegő, amikor a karomat a nap felé nyújtottam, és éreztem, hogy reszkető tagjaimba visszatér az erő. Tetőtől talpig megmosakodtam, és miután tiszta fehérneműt s szürke flanelruhát vettem fel, elég bátorságot éreztem ahhoz, hogy lemenjek reggelizni. Még fél nyolc sem volt; Henry általában későn kelt, és még biztosan nem ült asztalhoz, így volt időm, hogy az előző éjszaka történtek után összeszedjem magam. Nem szabad, gondoltam, hogy Henry rájöjjön, mit érzek, vagy mekkora hatalma van fölöttem.

Tabby sonkás tojást készített, de képtelen voltam egy falatot is lenyelni, viszont ittam egy kis forró csokoládét, inkább Tabby miatt, mint a magam örömére, mert nem akartam, hogy elmondja Henrynek, hogy nem érzem jól magam; így hát a csokoládét kortyolgattam, egy verseskötetet olvastam az ablaknál, és a napkeltét néztem. Henry nyolckor jelent meg: komor feketébe öltözött, mintha templomba készülne. Egyetlen szó nélkül ment el mellettem, a *Morning* Posttal asztalhoz ült, és bőven vett a sonkás tojásból, a pirítósból és a veséből. Szótlanul evett, a csendet csak olykor szakította meg az újság zörgése, és miután felállt a reggelitől, pedánsan összehajtogatta az újságot, és felém pillantott.

– Jó reggelt – köszöntöttem szelíden, és továbblapoztam.

Henry nem válaszolt, csak jobban összeszorította a száját; mindig ezt tette, ha dühös volt, vagy valaki ellenkezett vele. Nem tudtam, miért haragszik rám, bár gyakran léptek fel nála hirtelen hangulatváltozások, amelyeket már régen nem próbáltam megérteni. Egy lépést tett felém, a könyvre pillantott, amit olvastam, és a homlokát ráncolta.

– Szerelmes versek – vetette oda keserűen. – Elvárhattam volna öntől, asszonyom, hogy a neveltetése révén, amit önre tékozoltam, ne pocsékolja azt a kevés józan eszét, amit Istentől kapott, ilyen szemétre!

Gyorsan becsaptam a könyvet, de már késő volt.

– Hát nem adok meg önnek mindent, asszonyom, amit csak kíván? Nincs elég ruhája, köpenye vagy főkötője? Nem maradtam ön mellett, amikor beteg volt, nem viseltem el a migrénjeit, a hisztérikus rohamait és fejfájásait... ? – A keserű hang egyre magasabban, egyre fülsértőbben szárnyalt; éles volt, mint egy zongorahúr.

Óvatosan bólintottam.

– Szerelmes versek! – vetette oda Henry kedvetlenül. – Hát minden nő egyforma? Nincs egy sem, aki mentes a női nem romlottságától? „Ezerből egy férfit találtam, de mind között egyetlen nőt sem.” Olyan gyatra tanár vagyok, hogy a tanítvány, akiről azt hittem, neme gyarlóságai fölött áll, mégis hóbortos merengésre fecsérli az idejét? Na, add csak ide! – A könyvért nyúlt, és bosszúszomjasan a tűzbe hajította.

– Hát persze! – folytatta gyűlölködve. – Az anyád csak egy kalaposnő, aki a divatos világ hiúságainak kielégítéséhez szokott. Gondolom, senkinek sem jutott eszébe megtanítani, mit olvass. Apád is szép kis lelkész lehetett, ha hagyta, hogy képzelgésekkel töltsd meg a fejedet. Az ilyen veszélyes szemetet feltehetően *romantikusnak* találta.

Tudtam, hogy csendben kellene maradnom, hogy elkerüljem a veszekedést, de az éjszaka undora még elevenen élt bennem. Néztem, ahogy Shelley, Shakespeare és Tennyson versei a lángok között pöndörödnek, és elviselhetetlen harag tört rám.

– Az apám jó ember volt – fakadtam ki hevesen. –Néha úgy érzem, velem van, és figyel. Figyel kettőnket.

Láttam, hogy Henry megmerevedik. – Kíváncsi lennék, mire gondol – folytattam lágyan. – És mit lát.

Henry arca úgy rándult össze, mint egy görcsbe szoruló ökül, belőlem pedig féktelenül robbant ki: – Hogy mered elégetni a könyveimet! Hogy mersz prédikálni nekem, és úgy bánni velem, mint egy gyerekkel! Hogy vagy képes rá, amikor múlt éjjel... – Hirtelen elhallgattam, és a fogamat összeszorítva álltam útját, hogy világgá kiáltsam titkolt gyűlöletemet.

– Múlt éjjel... – kezdte halkan.

Dacosan felszegtem a fejemet. – Igen! – Nagyon is jól tudta, mire célzok.

– Nem vagyok szent, Effie – felelte szelídebb hangon. – Tudom, hogy olyan gyarló vagyok, mint a többi férfi. De te, *te* hajszolsz bele! Próbállak tisztának megőrizni, Isten a megmondhatója, hogy mindent elkövetek. A múlt éjszaka csakis a *te* hibád volt! Láttam, hogy néztél rám, miközben a hajadat fésülted, láttam, milyen rózsás az arcod. El akartál csábítani, és mivel gyönge vagyok, engedtem neked. De még most is szeretlek, ezért is akarom megőrizni a tisztaságodat és az ártatlanságodat, amilyen akkor voltál, amikor első ízben a parkban megpillantottalak. – Felém fordult, és megragadta a kezemet. – Olyan voltál, mint egy kis angyal! Már akkor sejtettem ugyan, hogy a megkísértésemre küldtek. Tudom, hogy nem a te hibád volt, Effie, hiszen a természetedhez tartozik: Isten gyengének, eltévelyedettnek és csupa árulással telinek teremtette a nőt. De tartozol nekem azzal, hogy küzdesz ellene, megtagadod a bűnt, és beengeded Istent a lelkedbe! Ó, hogy szeretlek, Effie! Ne harcolj a szerelmem tisztasága ellen! Fogadd el, és a tekintélyemet is, ahogy egy szerető apával tennéd! Bízz a világról alkotott átfogóbb tudásomban, tisztelj, ahogy szegény halott apád emlékét tiszteled! Megteszed?

Megragadta a kezemet, és őszintén, mélyen a szemembe nézett; az évek töretlen engedelmessége folytán olyan erős volt fölöttem a hatalma, hogy alázatosan bólintottam.

– Látod, ez az én jó kislányom! És most bocsásd meg nekem a harag bűnét, Effie.

Egy másodpercig haboztam, próbáltam a lelkemben újra felidézni a lázadás, a szégyentelenség, a Mose-zal átélt bizonyosság érzését. De már elmúlt, az engedetlenség rövid fellángolásával együtt, és gyöngének éreztem magam, a szememet könnyek csípték.

– Sajnálom. Bocsásson meg, hogy goromba voltam, Mr. Chester – motyogtam, és a könnyek végigcsorogtak az arcomon.

– Jó kislány! – kiáltott fel diadalittasan. – Hogyan, még sírsz? Ugyan, ugyan. Belátod hát, hogy igazam volt a versekkel kapcsolatban? Csak ingerlékennyé és búskomorrá tesznek. Szárítsd fel a könnyeidet, és mindjárt megkérem Tabbyt, hogy hozza ide az orvosságodat.

Henry fél órával később már el is ment, én meg száraz szemmel, de fásult kétségbeeséssel feküdtem az ágyon. A laudánumos üveg ott volt mellettem az éjjeliszekrényen, és egy pillanatig megfordult a fejemben, hogy elkövetem a

Szentlélekkel szembeni legnagyobb bűnt. Ha nincs Mose és a szívemben tomboló szerelem és gyűlölet tudása, ott és akkor talán el is követtem volna a legszégyenteljesebb gyilkosságot, mert úgy láttam magam előtt az életemet, mint egy vásári tükörterem végtelenségbe húzódó képeinek sorát; láttam az arcomat fiatalon, középkorúan és öregen, ahogy Henry házának a falait fakó trófeákként díszítik, miközben egyre többet vesz el belőlem. Szerettem volna letépni a bőrömet, hogy kiszabadítsam azt a teremtést, aki valamikor meztelenül táncolt a fényzuhatagban... Ha nincs Mose, meg is tettem volna, éspedig örömmel.

12

Megálltam a klubomnál, a Kakaófánál, hogy elköltsek egy késői reggelit; képtelen lettem volna Effie társaságában tovább enni, aki sötét, sebzett tekintetét rám függesztette, mintha valamiben is bűnös lettem volna! Fogalma sem volt, micsoda áldozatokat hoztam érte, micsoda kínokat szenvedtem el a kedvéért! De fütyült is rá. Csak a nyomorult könyvei érdekelték. Hunyorogva néztem a *The Timest,* és koncentrálni próbáltam, de képtelen voltam az egymásra torlódó bekezdéseket kivenni, mert folyton az arca úszott elém, az ajka, a szeme, a borzadály grimasza, amikor megcsókoltam...

Az ördögbe is a kisded játékaival! Késő volt úgy tennie, mintha szűzies volna; áruló lelke mélyéig ismertem! Az ő kedvéért kerestem fel a Crook Street-i házat, csakis *miatta.* Hogy megőrizzem bemocskolt tisztaságát. Egy férfi nyugodtan járhat ilyen helyekre, és nem kell lelkifurdalást éreznie; végtére is ugyanaz, mint eljárni egy klubba, egy exkluzív *férfiklubba.* A pokolba is, nekem is vannak ösztöneim, akárcsak a többi férfinek, és jobb, ha egy haymarketi lotyónál tombolom ki magam, mint ha a kislányomat becstelenítem meg. De múlt éjjel volt benne valami, ami mássá tette: rózsás volt az arca, érzéki, felajzott és meleg volt, fű- és cédrusillat áradt a bőréből és a hajából... El *akart* csábítani. Ez biztos.

Nevetséges, hogy még *én* éreztem magam tisztátalannak! Nevetséges, hogy még engem próbál vádolni. A kávémat kortyoltam, és örömmel töltött el a meleg levegőben úszó bőr- és szivarfüstillat, távolabb a halk férfibeszélgetés moraja. Ma délelőtt a nők puszta gondolatától is felfordult a gyomrom. Boldoggá tett, hogy elégettem az ostoba könyvét. Később majd átnézem a könyvespolcait, és megkeresem a többit.

– Mr. Chester?

Riadtan rezzentem össze, és kilöttyintettem a kávét a kezemben tartott csészealjra. A férfi, aki megszólított, vékony testalkatú volt, szőke, és éles tekintetű szürke szeme kerek szemüveglencsék mögül szegeződött rám.

– Bocsásson meg a zavarásért – folytatta mosolyogva –, de a minap elmentem a kiállítására, ami igazán lenyűgözött. – Nagyon fehér fogai voltak, és szabatos, pedáns beszédmodora. – Dr. Russell vagyok – emlékeztetett. – Francis Russell, a *Hipnózis elmélete és gyakorlata,* valamint A *hisztéria tíz* kór történetének a szerzője.

A neve ismerősen csengett. És most, hogy belegondoltam, az arca is ismerősnek tűnt. Nyilván a kiállításomon láttam.

– Talán lenne kedve csatlakozni hozzám egy pohárka erősebb italra? – kérdezte Russell.

Félretoltam a félig üres kávéscsészét. – Általában nem iszom alkoholt – válaszoltam –, de egy csésze friss kávé igazán jólesne. Egy kissé... fáradt vagyok.

Russell bólintott. – A művészi vérmérséklettel járó feszültség – jelentette ki. – Álmatlanság, fejfájások, rossz emésztés... sok betegemnél jelentkeznek hasonló tünetek.

– Értem. – Valóban így állt a helyzet, s ez az ember egyszerűen felajánlotta a szolgálatait. A gondolatot furcsa módon megnyugtatónak találtam: egy pillanatig az is megfordult a fejemben, hogy kétségtelen barátságossága nem takar-e valami baljós szándékot. Aztán megharagudtam magamra ezért a méltatlan gondolatért, és szívélyesen rámosolyogtam.

– És általában mit javasol ilyen esetekben? –kérdeztem.

Kicsit elbeszélgettünk. Russell érdekes társalgónak bizonyult, aki járatos volt a művészetekben és az irodalomban. Érintettük a kábítószerek témáját, a szimbolikus művészetben játszott szerepüket és a túlfeszített idegzetűek esetében szükséges alkalmazásukat. Említettem Effie-t is, és megnyugtatott, hogy a laudánum – kivált egy érzékeny fiatal nő esetében – a depresszió elleni legjobb gyógyszer. Francis Russell igen józan gondolkodású fiatalember volt. Egy órát tölthettem a társaságában, amikor rájöttem, hogy esetleg finoman szót ejthetnék Effie különös hangulatairól. Természetesen nem beszéltem róla nyíltan, csak céloztam arra, hogy a feleségemnek furcsa képzelgései és megmagyarázhatatlan betegségei vannak. Elégedetten tapasztaltam, hogy az orvos diagnózisa egybevág az enyémmel. Bizonytalan bűntudatom – mintha valamiképpen felelős volnék Effie múlt éjszakai cselekedeteiért – elmúlt, amikor megtudtam, hogy az ilyen érzések általánosak; mint elmondta, a megfelelő szakkifejezés az *empátia,* és nem szabad engednem, hogy természetes reakcióim lehangoljanak.

A lehető legjobb barátokként hagytuk el a Kakaófát; névjegykártyát cseréltünk, és megígértük, hogy ismét találkozunk; sokkal derűlátóbban indultam el a műtermembe, hogy találkozzam Moses Harperrel, mert bizonyosra vettem, hogy Russellben szövetségesre találtam, fegyvert szereztem bűnös fantáziám jelenései ellen. A tudomány az én oldalamon állt.

Tudja, szüksége volt rám. Ha úgy tetszik, nevezzen semmirekellőnek, de én legalább boldoggá tettem, amit a maga prédikációjáról nem lehet elmondani. Magányosabb volt, mint bárki, akit ismertem, a hideg hercege csapdába ejtette az elefántcsonttornyában; bezárták a szolgálói közé, és a szerelmen kívül mindent megkaphatott, amire csak vágyott. De neki rám volt szüksége, és bármennyire meg is vet, megtanítottam mindenre, amit csak tudok. Elég gyorsan tanult, és nem voltak gátlásai. Fenntartás, szégyen vagy kacérság nélkül mindent elfogadott. Én sosem rontottam meg; ha már erről van szó, inkább *ő* rontott meg engem.

Olyan gyakran találkoztunk, amilyen gyakran csak tudtunk, jobbára délután, amikor Henry dolgozott, én pedig végeztem az aznapi üléssel. A festmény nagyon lassan haladt, és Henry minden este hétig dolgozott. Maradt időm, hogy biztonságosan hazakísérjem Effie-t, mielőtt Henry hazaér, így sosem tudta meg, mennyi ideig volt távol a felesége, és ha az öreg Tabby sejtett is valamit, sosem említette.

Így folyt egy hónapig: Effie-vel vagy a temetőben, vagy a szállásomon találkoztam. Változékony volt a hangulata: olykor ideges és feszült, máskor gondtalanul élénk, de sosem volt kétszer ugyanolyan. A szerelmeskedése is a hangulatait tükrözte, így azt az illúziót keltette, mintha rengeteg különböző nővel volna dolgom, és azt hiszem, ezért kötött le olyan sokáig; én ugyanis hamar ráunok egy nőre.

Elmesélte, néha azt álmodja, hogy beutazza a világot, olykor le is írta a különös és távoli vidékeket, amelyeket felkeresett, és sírt az álom elvesztett szépsége felett. Azt is elmondta, hogy kedvére elhagyhatja a testét, és nézheti a körülötte levőket úgy, hogy azoknak fogalmuk sincs róla; beszámolt az ekkor átélt testi örömről, és engem is arra biztatott, hogy próbáljam meg. Biztos volt abban, hogy ha én is képes lennék ilyen teljesítményre, akkor testen kívül is szeretkezhetnénk, és örökre egyesülnénk. Mondanom sem kell, hogy sosem sikerült, bár az ópium segítségével igazán megpróbáltam, s ugyanakkor ostobának éreztem magam, hogy hiszek neki. Ő azonban elhitte, ahogy minden mást is, amit mondtam. A meséimmel megborzongattam, elsápasztottam, megríkattam, megnevettettem vagy felháborítottam, és ebben ártatlan élvezetet leltem. Kísértetekről és istenekről, boszorkányokról és vámpírokról meséltem, akiket a legrégibb gyermekkori emlékeimből rángattam elő, és elképesztett, milyen gyermeki mohósággal hallgatja, és micsoda elvesztegetett képesség rejlik benne a tanulásra.

Mondom, valóságos újdonság volt számomra, és egyik pillanatról a másikra teljesen levett a lábamról. Az igazi tehetsége azonban az érzelmességében

mutatkozott meg, és néha szántam Henry Chestert, aki képtelen volt szegény kis Effie érzelmi tartalékait kihasználni vagy méltányolni.

A fordulatra akkor került sor, amikor eldöntöttem, hogy elviszem a vásárba, ami az Islington Road mellett vert tanyát. A nők imádják a vásárt, az eladásra kínált kis csecsebecséket, a Szerelmi Alagutat, meg a magas, sötét hajú idegeneket és sok gyereket ígérő jósnőket.

Engem a sokféle emberi szörnyszülött megtekintése csábított, akiknek látványa már kiskoromtól ellenállhatatlanul vonzott. Ezek a szerencsétlenek – egy nemtörődöm Isten játékszerei – mindig elbűvöltek. Kínában e látványosságok köztudottan olyan jövedelmezőek, hogy a sokgyermekes szülők gyakran adják el csecsemőiket a vásárosoknak, hogy torzszülöttekké neveljék őket. A kicsiket – főként az amúgy sem sokra tartott lányokat – szándékosan ketrecben tartják, hogy így deformálják a testüket; a tagjaik nem nőnek, és az éveken át tartó zsugorítás miatt komikusan apró teremtések, vagyis törpék lesznek, akiket a kisgyerekek annyira kedvelnek.

Amikor elindultunk a vásárba, mindezt elmeséltem Effie-nek, és tizenöt percbe telt, mire sikerült elapasztanom a könnyeit. Hogy lehetnek, zokogta, ilyen kegyetlenek, ilyen embertelenek? Hogy tehetnek szándékosan ilyet! El tudom-e képzelni, micsoda hihetetlen gyűlöletet táplál egy ilyen nyomorult... E szavaknál ismét hisztérikusan zokogni kezdett, és a kocsis az üvegen át vádló tekintettel méregetett. Minden érvemet latba kellett vetnem, hogy meggyőzzem: ebben a vásárban egyik szörnyszülöttet sem így teremtették meg, hanem valamennyien az Anyatermészet hibái voltak, akiknek ez a választott hivatásuk, és ebből tisztességesen meg is élnek. Egyébként is lát majd olyat, ami leköti: veszek szalagot a házalótól, esetleg friss, meleg gyömbéres süteményt, ha azt kér. Titkon megfogadtam, hogy soha többé nem mesélek Kínáról.

Effie levertsége elmúlt, amint a vásárba értünk, és egyszer csak kezdett érdeklődést tanúsítani, kik vannak körülötte: rikítóan színes áruikat kínálgató árusok, egy kintornás öregember, aki vörös mellényes majmot táncoltatott, bűvészek és akrobaták, egy tűznyelő, valamint furulyák és tamburin zenéjére táncoló cigánylányok.

Sokáig elidőzött a táncosok előtt, a tekintetét egy vele hasonló korú lányra szegezte, akinek sötét bőre és kibontott kékesfekete haja volt, a lába meztelen, de a bokáján – ami nekem is feltűnt, milyen formás! – csörgő bokapereceket viselt. A lányon aranyszállal hímzett szoknya, vörös alsószoknya és számtalan nyaklánc volt. Effie el volt varázsolva.

– Mose – suttogta, amikor a lány befejezte a táncot –, azt hiszem, nála szebb nőt még életemben nem láttam!

– Mégsem olyan szép, mint te – feleltem, hogy megnyugtassam, és megfogtam a kezét.

Komoran ráncolta a szemöldökét, és ingerülten csóválta a fejét. – Ne beszélj butaságot! – mondta. – Komolyan mondtam.

Nők! Néha lehetetlen a kedvükben járni.

Szívesen továbbmentem volna; megkezdődött a torz emberi lények bemutatója, és hallottam, ahogy a kikiáltó felsorolja „Adolphus, az emberi torzó” csodáit, de Effie még mindig a cigánylányt figyelte. Egy kifakult, kék-arany csíkos sátor felé indult, amit az út mellett vertek fel, és a kikiáltó ekkor jelentette be „Seherezádét, a Misztikus Kelet hercegnőjét”, aki majd jövőt mond a „Varázslatos Tarot és egy Kristálygömb” segítségével. Láttam, hogy Effie-nek felcsillan a szeme, és beletörődtem az elkerülhetetlenbe. Mosolyt erőltettem az arcomra. – Gondolom, jósoltatni szeretnél magadnak?

Bólintott, az arcára kiült a lelkesedés. – Mit gondolsz, tényleg hercegnő?

– Majdnem bizonyosan – feleltem teljes komolysággal, és Effie elragadtatottan sóhajtott. – Valószínűleg megátkozta egy gonosz boszorkány, és nyomorban él – folytattam. – Elvesztette az emlékezetét, és a varázserejét vásári sarlatánsággal leplezi. Éjjel azonban ezüsthattyúvá alakul át, és álmában olyan helyekre repül, ahova rajta kívül senki sem jut el.

– Most kinevetsz – rótt meg.

– Szó sincs róla.

De Effie már oda sem figyelt. – Tudod, hogy még soha nem jósoltak nekem? Henry azt mondja, hogy ez tulajdonképpen álcázott boszorkányság. És azt, hogy a középkorban ezért felakasztották volna őket, amit meg is érdemeltek volna.

– Ó, az istenfélő Henry! – mosolyodtam el gúnyosan.

– Nem érdekel, Henry mit mond – jelentette ki elszántan Effie. – Ugye, kint maradsz és megvársz? Nem tart sokáig.

A hölgy óhaja parancs! Leültem egy farönkre, és vártam.

A NŐPÁPA

A sátorban meleg volt, és fényt csak egy kis vörös lámpa adott az előttem álló asztalon. A cigányasszony egy zsámolyon ült, és a kártyát keverte; rám mosolygott, amikor beléptem, és intett, hogy foglaljak helyet. Egy pillanatig húzódoztam: meglepett, hogy nem ugyanaz a lány, aki kint táncolt, hanem egy idősebb asszony, aki kendőt kötött a hajára, és sárgásbarna szemét szénnel húzta ki. A lámpa mellett egy fekete szövettel letakart tárgy állt, és amikor a tekintetem elidőzött rajta, és megpróbáltam kitalálni, mi az, „Seherezádé" erős, még mindig gyönyörű kezével rámutatott.

– A kristálygömb – magyarázta. A hangja könnyed és kellemes volt, de akcentus érződött rajta. – Le kell takarnom, különben elillan az ereje. Emeljen.

– És... hol a lány, aki táncolt? – kérdeztem bizonytalanul. – Azt hittem, ő jósol!

– A lányom – magyarázta az asszony kurtán. – Együtt dolgozunk. Emeljen, kérem.

Odanyújtotta a paklit; egy pillanatig a kezemben tartottam. Nehéz volt, és réginek tűnt; nem a zsírtól, hanem a tiszteletteljes forgatástól fénylett. Vonakodva adtam vissza, mert alaposabban is szemügyre akartam venni, ő pedig spirál alakban leterítette elém a lapokat.

– A Remete – kezdte Seherezádé. – És a Bot tízes. Elnyomás. Ez a férfi erényességről papol, de szégyenteljes titka van. A Serleg hetes: kicsapongás. És a Kard kilences: kegyetlenség és gyilkosság. Kijátszom a Szeretőket, de az Érme bubi takarja őket. Örömet és kétségbeesést nyújt majd, mert a kezében tartja a Serleg kettest és a Tornyot. De ki ez itt, a Diadalszekéren? A Nőpápa, aki a Kard tízest tartja, ami romlást jelent, és a Serleg ászt, ami nagy szerencsét hoz. Megbízik majd benne, és ő meg is menti, de a serleg, amit átnyújt, keserűséggel teli. A Nőpápa Diadalszekerét egy Bubi és egy Bolond hajtja, és a kerekei alatt a Bot ász fekszik, meg az Akasztott. A kezével Igazságot oszt, majd a szerelmet jelentő Serleg kettest nyújtja át, de a serlegben ott rejtőzik Változás és a Halál. – Kis szünetet tartott, mintha megfeledkezett volna arról, hogy én is ott vagyok, és roma nyelven halkan motyogott magában.

– Van még valami? – kérdeztem kis idő múlva, amikor úgy láttam, hogy elmerült a gondolataiban.

Seherezádé habozott, majd bólintott. Megfejthetetlen tekintettel nézett rám egy darabig, majd odalépett hozzám, gyorsan homlokon csókolt, és bal keze három ujjával jelet rajzolt.

– Különös és varázslatos sorsa van, *ma dordi* – szólalt meg. – Jobb, ha megkeresi önmagát – azzal gondosan kicsomagolta a fekete takaróból a kristálygömböt, és felém tolta.

Egy pillanatig azt sem tudtam, hol vagyok: a gömb úgy tükrözte vissza a fényt, hogy úgy éreztem, kiléptem a testemből, és fentről nézek lefelé. A jelenet ismerősnek tetszett, és stilizált volt, akár a tarot kártya figurái: egy lány ül az asztalnál, ahol egy cigányasszony a kártyalapokat nézi. Hirtelen szédülés fogott el, majdnem ájulásszerű állapotba kerültem, és esztelen nevetés vett erőt rajtam, ugyanakkor össze is zavarodtam, mintha elvesztett emlékeim visszanyeréséért küzdenék.

Mikor találkozunk mi hárman újra?, mondtam magamban, aztán hangosan, fékezhetetlenül felkacagtam, mintha valami vad és nevetséges bohózatot idéztem volna fel.

Aztán a váratlan vidámság után nagy-nagy lehangoltság kerített a hatalmába, és majdnem elsírtam magam, a szemem előtt elmosódott a kristálygömb. Féltem, elvesztettem a tájékozódási képességemet, és arra sem emlékeztem, mitől ijedtem meg, miközben remegve meredtem a gömb ködös felszínére.

Seherezádé lágyan, alig hallhatóan és szórakozottan énekelgetett:

A palota kapujában...
A palota kapujában...
Áll egy szép lány...
Áll egy szép lány...

Megpróbáltam megakadályozni, hogy a testemből kilépve a gömb felé zuhanjak, de a gömb vonzása erősebbnek bizonyult. Már nem éreztem a tagjaimat, nem láttam túl a homályos felületen, amelyen a köd lassan kezdett eloszlani. Seherezádé halkan, de ritmikusan és lendületesen tovább énekelt; ugyanaz a három hang siklott le-fel. Ahogy a csalogató ütemet követtem, éreztem, hogy erőlködés nélkül elhagyom a testemet, és az érzékeim megállíthatatlanul örvénylenek. Nem álltam ellen, hagytam, hadd vezessen, lebegtessen a hang, és éreztem, hogy átszállok a sötétségen, kirepülök a sátorból, és magasra szállok, mint egy luftballon.

Messziről hallottam Seherezádé gyöngéden rábeszélő hangját: – Pszt, pszt... minden rendben. Nézze a luftballonokat. Figyelje őket.

Homályosan átfutott az agyamon, honnan tudja, mire gondolok, aztán gyermeki, abszurd örömmel jutott az eszembe: hiszen ő Seherezádé, a Misztikus Kelet hercegnője. Kuncogni kezdtem.

– Aludj, kislány – suttogta. – Ma van a születésnapod, és ígérem, sok luftballonod lesz. Látod őket?

Ott lebegtek körülöttem mindenféle színben, és felragyogtak a nap fényében. Bólintottam. Nagyon messziről hallottam álmos hangú válaszomat.

Láttam magam alatt a sátrat, a farönkön üldögélő Mose-t, és hallottam a vándorárusok hangját, ahogy a portékájukat kínálták.

„Forró gyömbéres süteményt tessék!”, és „Szalagokat és masnikat!”, és „Édesgyökércsíkokat!”. Megcsapott a frissen sült piték, a vattacukor és az állatok összekeveredő illata. Pár percig tétován, irány nélkül lebegtem, mint egy

tündérmesében az égi hajó, majd éreztem, ahogy finoman magához húz egy vörös sátor, amely előtt ez a felirat feszült: „BOLDOG SZÜLETÉSNAPOT, MARTA!” A transzparenst luftballonok keretezték, és mintha zenét hallottam volna a sátorból kiszűrődni, egy kintorna vagy talán egy gyermekjáték gépzenéjét. Kezdtem a sátor felé szállni.

Amikor földet értem, rájöttem, hogy eltűnt a nap. Hideg volt, a vidám transzparensnek is nyoma veszett, és a helyén egy tépett kis plakátot láttam, rajta ez a szöveg:

SZÖRNYSZÜLÖTTEK PANOPTIKUMA! Gyilkosok, Szörnyetegek és a Természet Alkotta Torz Lények Lenyűgöző Viaszkiállítása!

Éreztem, hogy a sátorlap felé lebegek, de a felajzottságom gyorsan csökkent. Fázni kezdtem, tompa, bágyadt borzongás járt át, ami kirántott a föld feletti sötétségbe repülő kellemes álmomból. Láttam, hogy a sátorlap magától felemelkedik, és bár küzdöttem ellene, képtelen voltam ellenállni a nyílás baljós vonzásának. Áporodott szalmabűz csapott meg, mintha sokáig nem érte volna napsütés, nyirkos, ósdi ruhák penészszaga és viasz kellemetlen illata; amikor beléptem a sátorba, és a szemem hozzászokott a sötétséghez, láttam, hogy egyedül vagyok, és a sátor fala mentén – a sátor jóval tágasabb volt, mint eleinte hittem – farekeszek vagy beugrók voltak, azokban pedig életnagyságú kiállítási tárgyak álltak. Kíváncsi voltam, miért éreztem félelmet, amikor beléptem, hiszen ezek a figurák viaszból, lószőrből és halcsontból készültek, a ruhát a testükre ragasztották. A vér vörös festék volt, még a híres akasztási jelenet vesztőhelyét sem használták soha igazi kivégzéshez. De hirtelen az a meggyőződésem támadt, hogy mindez valódi, a sarokban Bürke és Hare, a skóciai sorozatgyilkosok csak rám várnak, és viaszmaszkjuk alól mohón legeltetik rajtam a szemüket...

Megharagudtam magamra, a gyerekes, oktalan rémületemre, hátráltam egy lépést, majd hangosan felsikoltottam, amikor a hátam mögött levő jelenet figuráinak ütköztem. Még testetlen állapotomban is összerezzentem, amikor a ketrec fájához értem, és megperdültem, hogy hátranézzek. A drótból és deszkákból ácsolt benyílóban egy állóképet láttam, a fára egy táblát szögeztek ezzel a felirattal:

A REMETE
Kérjük, ne nyúljanak a kiállított tárgyakhoz!

Kicsit közelebb mentem, és a gyér fényben hunyorogva egy kis hálószobát pillantottam meg, amely mintha egy gyermeké lett volna: a keskeny ágyat foltvarrott takaró borította, egy kis zsámoly, egy éjjeliszekrény és néhány színes nyomat – ilyeneket gyerekkoromban láttam – alkotta a berendezést. Az éjjeliszekrényen virág volt – körömvirág egy üvegvázában –, és az ágy mellett

kis halomban becsomagolt ajándékok. A nyitott ablak mellett egy csomó luftballon lebegett a huzatban.

De miért gondoltam, hogy sötét van? Fény áradt be az ablakon a csupasz padlódeszkára: esti fény, ami meleg, rózsás ragyogásban fürdette a kis szobát. Egy férfi ült az ágy mellett, kétségtelenül azzal a szándékkal, hogy jó éjt kívánjon a kislánynak, aki hálóinget viselt, és mozdulatlan kezében kitömött játékot tartott. A lány tízévesforma lehetett, hosszú, fekete, egyenes szálú haja a vállára omlott, és szépen keretezte szív alakú kis arcát. A férfi arcát nem láttam, mert háttal ült nekem, de sejteni lehetett nehézkes testalkatát, szögletes állát, merev tartását, amit kicsit ismerősnek találtam. Kíváncsian közelebb léptem, és közben felmerült bennem, vajon miért is szerepel ez a kellemes, családias jelenet a Szörnyszülöttek Panoptikumában.

Amint megmozdultam, a lány feje hirtelen felém fordult, én pedig elfojtott sikollyal ugrottam hátra. A lány ismét megdermedt, de a tekintete olyan mereven és áthatóan szegeződött rám, hogy nehezemre esett elhinni: csupán lószőrből és viaszból van. Habozva léptem ismét közelebb, és dühös voltam magamra, hogy egy egyszerű gépezet így megijeszt; a londoni panoptikumban is voltak hasonló gépek, amelyeket egy padlóba épített lapra lépve lehetett mozgásba hozni, s így a kiállítási tárgy megmozdult, amikor a látogatók elhaladtak előtte. Én is a rejtett lapot kerestem a padlón.

Úgy is volt! Amint elmentem egy bizonyos pont előtt, a lány ismét megmoccant, és a férfi felé fordult gördülékeny, sima mozdulattal, ami cseppet sem tűnt gépiesnek. A haja az arcába hullt, és idegesen söpörte ki, míg a másik keze hálóinge vastag vásznát markolta. Hirtelen az a benyomásom támadt, hogy a megtévesztő „kiállítási tárgy” kifejezés ellenére valódi színészek játszanak el egy hátborzongató jelenetet a kedvemért, és váratlanul düh fogott el az idegességem miatt; dühös voltam, ugyanakkor a végzet rettenetes érzése hasított belém. Tudtam, mit fogok látni, mintha saját múltam egy emléke lenne, és sürgető érzéstől hajtva megérintettem a hálót, ami a jelenettől elválasztott: – Kislány! – szóltam rá.

A gyermek nem reagált, ehelyett óvatosan az ágy felé indult. Hangosabban szólítottam: – Gyere ide, kislány! – A hangom élesen csattant, de a lány, mintha egy masina lett volna, meg sem hallott. Még egyszer próbáltam szólítani, s aztán hirtelen azt éreztem, hogy belépek a ketrecbe, és a jelenet kellős közepébe csöppenek. Szédülés fogott el, és zuhanás közben kinyúlt a kezem a kislány felé, mintha segítséget kérnék...

És ismét tízéves voltam, és az anyámat készültem meglátogatni, ahogy minden vasárnap szoktam. Szerettem, és azt kívántam, bárcsak mindennap vele lehetnék, de tudtam, hogy lehetetlen: anyámnak dolgoznia kell, és nem akarja, hogy az útjában legyek. Kíváncsi voltam, mi a munkája. Szerettem a házát, ami nagyon impozáns volt, tele csinos holmikkal, például indiai elefántszobrokkal, egyiptomi függönyökkel, perzsaszőnyegekkel, amilyenek az Ezeregyéjszaka meséiben is lehettek. Ha majd felnövök, talán anyámhoz költözhetek, és nem

kell Emma néninél laknom, aki nem is a nagynénném, hanem csak egy tanítónő, és egyáltalán nem kedveli anyámat. Nem mintha bármit is mondott volna rá, de a furcsa arckifejezéseiből, amiket akkor vágott, ha azt mondta, „szegény anyád”, megéreztem. Úgy mondta, mintha csukamájolajat nyelt volna. Anyám sosem adna nekem csukamájolajat, és hagyja, hogy az asztalánál étkezzek, ahelyett hogy a gyerekszobában ennék a kisbabákkal, és tortát, dzsemet, sőt néha felvizezett vörösbort is kaptam.

A csinos fiatal hölgyek, akik anyámmal egy házban laktak, néha lejöttek hozzám beszélgetni; ezt nagyon szerettem, mert mindig olyan kedvesek voltak, gyömbéres süteményt és cukorkát adtak, és mindig bájos ruhákat és szép ékszereket viseltek. Emma néni ezt nem tudhatja meg: évekkel ezelőtt, amikor még kicsi voltam, valami kicsúszott a számon, és a néni rettenetesen dühös lett. – Abban a nőben nincs szégyenérzet – kiabálta –, hogy beengedi a gyereket *arra* a helyre, azok közé az elhagyatott teremtések közé! – Megpróbáltam elmagyarázni, hogy a fiatal hölgyek nem elhagyatottak, hanem igenis nagy társaságuk van mindennap, de Emma néni olyan mérges volt, hogy oda sem figyelt, így inkább nem szóltam semmit. Biztos, ami biztos.

Anya ma este azt mondta, hogy korán ágyba kell bújnom, mert vendéget vár. Nem baj: néha úgy teszek, mintha aludnék, és amikor azt hiszi, már lefeküdtem, lesettenkedem, és a korlát oszlopai között lesem a csinos hölgyeket és a vendégeiket. Csendben vagyok, és sosem lát meg senki. Vagy szinte soha. De ma este meglátott valaki.

Az úriember igen kedves volt, és megnyugtatott, hogy nem árul el anyámnak. Nem is tudta, hogy anyának lánya van, és meglepett, de barátságos volt; azt mondta, csinos vagyok a hálóingemben, és megígérte, hogy ha jó leszek, feljön, lefektet, és mesét is mond.

Most viszont elbizonytalanodtam. Olyan furcsa lett: különös szemekkel mered rám, és azt kívánom, bárcsak ne hívtam volna fel. Megijeszt. – És a mesével mi lesz? – kérdezem, de oda sem figyel, hanem továbbra is olyan furcsán mereszti a szemét, és azt kívánom, bárcsak anya itt lenne! De ha idehívom, megtudja, hogy kimentem a szobámból... Az úr most kitárt karral jön felém; talán csak jó éjt puszit akar adni, és aztán magamra hagy.

– Anyja lánya – suttogja, amikor magához húz, de nem értem, mire céloz. Furcsa szaga van, olyan sós, mint a folyó illata eső után, és a szája nagyon hideg. Megpróbálom ellökni; nagyon megrémít, bár nem értem, miért: úgy csókol, mint ahogy a felnőtt férfiak a hölgyeket szokták.

– Nem! – kiáltom, de csak nevet, és azt mondja: – Gyere ide! –, meg olyasmiket még, amiket nem értek. Olyan erős, hogy a karomat sem bírom mozdítani, hogy ellökjem; szeretném megharapni, de anya vendége, és úgy szeretném, ha anya szeretne, és megengedné, hogy örökre hozzá költözzek. Nem akarok kisbaba lenni! De alig kapok levegőt. „Hagyja abba, nagyon erősen szorít!” – akarom mondani, de a szavak nem jönnek ki a számon. Hirtelen az ágyra lök, és olyan súlyosan rám nehezedik, hogy attól félek, összenyom. Kezdi

levenni a hálóingemet, ám ezúttal sikerül halkan felsikoltanom, ő azonban befogja a számat. Küszködni kezdek: nem érdekel, ha kisbaba vagyok, ha anyám rájön, az sem, ha Emma néni megtudja... sikerül a kezébe harapnom, és erősen összeszorítom a fogaimat; borzalmas az íze, parfüm és veríték, de káromkodik, és elenged. Mély lélegzetet veszek, és felsikoltok...

– Anya! – Megint átkozódik, és nagy erővel pofon vág. Újra felsikoltok, mire torkon ragad. Mindvégig káromkodik, és olyanokat mond, hogy „Szuka, szuka, pofa be, szuka, pofa be, *pofa be...”,* de a párna az arcomra szorul, és nem kapok levegőt. A fejem úgy feszül, mint egy luftballon; úgy érzem, rögtön szétrobban, és nem tudok sikítani, nem kapok levegőt, és mivel rajtam fekszik, mozdulni sem tudok. *Nem* kapok levegőt, nem kapok *levegőt!* Mintha eltávolodna, egyre messzebb van, és már alig érzem a párnát a számon, alig érzem a keményítő ízét és a vastag vásznon a levendula illatát. A háttérből anya hangját hallom, ahogy engem hív: – Marta?

Aztán semmi.

Lassan úrrá lett rajtam a türelmetlenség: már olyan régen volt bent, hogy ennyi idő alatt tizenkétszer is jövendőt mondhattak neki, ráadásul nekem kell majd pénzt adnom annak az istenverte cigányasszonynak, ha Effie végre kegyeskedik előjönni. Fázni kezdtem, mivel régóta tétlenül üldögéltem, ezért aztán felálltam, és bementem a sátorba.

Egy pillanatig képtelen voltam tájékozódni: a sátor akkorának tűnt, mint egy barlang, és fáklyák visszatükröződő fénye töltötte meg, mint egy halott fáraó piramisát. Ám amint a szemem hozzászokott a félhomályhoz, beláttam, hogy csak egy kis sátor, tele a vásáros sarlatánok szokásos csiricsáré kellékeivel: a nyíláson beáradó napfény aranyozáson, festéken és üvegen csillant meg, és feltárta, milyen is valójában. Effie meg sem rezzent, amikor felcsaptam a sátorlapot, nekem háttal, lazán félrebillenő fejjel ült tovább. „Seherezádénak” nyoma sem volt.

Azonnal átvillant rajtam, hogy alattomos támadás érte, ezért egy ugrással mellette termettem. A nevét kiáltottam, megráztam a vállát, de olyan ernyedt volt, mint egy rongybaba, és bár a szeme nyitva volt, nem látott. Káromkodtam, felkaptam a székről, és kivittem a napra, ahol a zaj, amit csaptam, már odavonzott néhány kíváncsiskodót. Jajveszékelésükről tudomást sem véve a fűre fektettem Effie-t, és miután láttam, hogy nincs rajta külső sérülés, a táskáját kiborítva repülősót kerestem. A háttérben egy asszony sikoltozott – gondolom, az átkozott lotyó azt hitte, kirabolom az öntudatlan hölgyet –, mire egy igen alpári választ vetettem oda; egy másik asszony erre halkan és ijedten felkiáltott, és a saját repülősóját kezdte keresni. Egy katonának tűnő, fontoskodó bajuszos figura magyarázatot követelt, míg egy unalmas fiatalember brandyt javasolt, de képtelen volt egy cseppet is adni, végül pedig egy festett hajú asszonyság egyáltalán nem túl meggyőző ájulási kísérletével próbált versenyre kelni Effie-vel. Én mondom, kiváló bohózat volt: valaki már a rendőrért is elszaladt, és megfordult a fejemben, nem kellene-e most Mose-nak meghajolnia és távoznia. Ekkor Effie szeme hirtelen felpattant, élesen, borzalommal eltelve rám szegeződött, és a torkából az oktalan rettegés éles, tébolyult sikolya szakadt fel.

A biztos úr abban a pillanatban érkezett meg.

Bábeli hangzavar fogadta: egy asszonyt kiraboltak, ez a férfi itt fényes nappal megtámadta szegény teremtést, a hölgynek rohama volt, a vadállatok közül egy megszökött, és halálra rémítette a hölgyeket, az ilyesmit nem szabadna hagyni... Láttam, hogy a biztos úr szeme felcsillan, és a noteszáért nyúl.

Effie-nek sikerült a segítségemmel felülnie, és most zavartan dörzsölte a szemét.

– Minden rendben – kiabáltam túl a ricsajt. – A hölgy... férje vagyok. A melegtől ájult el. – De láttam, hogy a közhangulat ellenem fordult, és a

rendőrségen várható hosszas, kellemetlen magyarázkodást előre látva ismét arra gondoltam, nem okosabb-e egyszerűen eltűnnöm, amíg még van idő és elég nagy a felfordulás. Ami Effie-t illeti, nem esik baja; végtére is ő a felelős a kialakult helyzetért: ha nem sikított volna olyan ostobán, tűrhetően megúsztam volna. Így azonban erőszaktevőnek állított be. Egyébként Henryről sem feledkezhettünk meg. Már majdnem döntésre jutottam, amikor egy nőre lettem figyelmes, aki megállt mellettem, és egy pattogó, ismerős hang harsogta túl a lármát:

– Marta, kedvesem, jól vagy? Mondtam, hogy ne erőltesd meg magad annyira! Tessék! – Láttam, ahogy egy keskeny, ragyogó szempár rám szegeződik, és hallottam, ahogy a nő hevesen odasúgja: – *Hallgass,* te *idióta!* Hát nem csináltál még elég ostobaságot? – Kábultan léptem odébb, ő pedig elfoglalta a helyemet Effie mellett, és miközben az orrához tartotta a repülősós üveget, biztató szavakat mormolt.

– Fanny! – kiáltottam értetlenül.

– *Hallgass!* – sziszegte.

– És most, Marta, kedves, fel tudsz állni? Hadd segítsek. Kapaszkodj anyádba. Úgy, ni. Ügyes az én drágaságom. – Fanny a zavarodott Effie derekát átkarolva a rendőrhöz fordult, aki mostanra már semmit sem értett.

– Biztos úr! – csattant fel élesen. – Talán megkérhetjük, hogy tegye a kötelességét, és oszlassa szét ezt a... *birkanyájat,* mielőtt még jobban megijesztik a lányomat!

A rendőr habozott; láttam, hogy továbbra is gyanakszik, és rohamosan csökkenő magabiztosságába próbál kapaszkodni. Fanny erősebb egyénisége azonban elbátortalanította.

– Nos? – követelte türelmetlenül Fanny. – Tűrnünk kell, hogy ezek a közönséges bámészkodók itt okvetetlenkedjenek? A lányom talán valami látványosság, akit megbámulhatnak? – Jogos és pompás felháborodással esett neki a tömegnek.

– Táguljanak innét! – kiabálta. – Gyerünk, mozduljanak már! Azt mondtam, *menjenek* innen! – A tömeg szélén többen is zavartan mocorogni kezdtek, aztán elsomfordáltak, csak a katonás úr állta a sarat.

– Követelem, hogy megmondja... – kezdte.

De Fanny csípőre vágta a kezét, és egy lépést tett felé. – Ide hallgasson...

Fanny tett még egy lépést. Az orruk majdnem összeért. Aztán Fanny suttogott valamit. Nagyon halkan.

A katonás külsejű úriember ugrott egyet, mintha darázs csípte volna meg, aztán sietve eliszkolt, és csak annyi időre torpant meg, hogy a válla felett szinte babonás félelemmel visszanézzen Fannyra. Fanny ezek után visszajött hozzánk, a száját fölényes közönyt sugárzó mosolyra húzta.

– Így kell ezt csinálni, biztos úr! – jelentette ki, aztán amikor a rendőr elégedetlennek tűnt, hozzátette: – A lányom igen törékeny alkat, biztos úr, és a legcsekélyebb apróság is felizgatja. Figyelmeztettem a vejemet, hogy ne hozza

ki a vásárba, de nem hallgatott rám. Mivel képtelen egy olyan állapotban levő hölggyel bánni...

– Milyen állapotban lévővel? – érdeklődött a rendőr.

– Ó, hát a lányom gyermeket vár – vezette rá mézes-mázosan Fanny.

A rendőr elpirult, és valami értelmetlen zagyvaságot firkantott a noteszébe. A méltósága megőrzéséért küzdve végül Effie-hez fordult.

– Nagyon sajnálom, asszonyom – mondta. – Csak a kötelességemet teljesítem. Ön valóban e hölgy leánya?

Effie bólintott.

– És ennek az úrnak a felesége?

– Természetesen.

– Kérem, mondja meg a nevét, asszonyom. – Effie alig észrevehetően megrezzent. Nekem feltűnt, de a rendőrnek talán nem, mert Effie azonnal visszanyerte az önuralmát.

– Marta – felelte, majd szilárdabb hangon is megismételte: – Marta. – Azután mosolyogva Fanny felé fordult, átölelte az idősebb asszony derekát, és váratlanul, érthetetlenül kacagni kezdett.

Fanny Miller hosszú éveken át játszott szerepet az életemben, és úgy tiszteltem, ahogy egyetlen más nőt sem. Tíz évvel volt idősebb nálam, darabossága ellenére is mutatós nő volt, pengeéles ésszel és férfias, emésztő becsvággyal megáldva. Hozzám hasonlóan mindenhez értett: az anyja vidéki lány volt, akiből haymarketi lotyó lett, és aki a legősibb hivatásnak áldozta a lányát, mire Fanny betöltötte a tizenhármat. Az anyja négy évvel később meghalt, és Fanny magára maradt; foggal-körömmel harcolt a világ ellen. Mohón vágyott rá, hogy boldoguljon, és az elkövetkező években megtanult olvasni, írni, zsebeket kifosztani és zárakat feltörni, borotvával és ököllel verekedni, orvosságot és mérget keverni, úgy beszélni, mint egy előkelő hölgy – bár az ország nyugati feléből származó anyja tájszólását sosem vetkőzte le –, és persze inni, mint a kefekötő. De mindenekelőtt azt tanulta meg, hogy megvesse a férfiakat, kipuhatolja a gyöngéiket, és ellenük fordítsa; hamarosan feljebb lépett a ranglétrán, és önmaga helyett másokat árult.

Fanny ezerféle becsületes és becstelen úton kereste a pénzt: énekes-táncos komédiákban lépett fel, vásárban jósolt, reumatikus fájdalmakra hamis krémet árult, zsarolt, lopott, hamisított. Amikor megismertem, már volt saját intézménye, és vagy tizenkét lány dolgozott nála. Mind csinosak voltak, de egyik sem kelhetett versenyre Fannyval, aki magas volt, majdnem olyan magas, mint én, erős, kerek karral, széles vállal és gömbölyded idomokkal, amiket nem szorított fűzőbe, sem halcsontok közé. Ragyogó, borostyánszínű szeme volt, mint egy macskának, és dús, vöröses haja, amit bonyolult kontyba csavart a tarkóján. De Fanny semmilyen árért sem volt eladó. Ostobán erősködtem – mert minden nőnek megvan az ára, és mindegyiknél van egy határ, vagy legalábbis ezt hittem –, amikor felém vágott, mint egy macska az elefántcsont nyelű

borotvájával; villámgyors, sima mozdulattal ugrott oda, és szándékosan csak egy centiméterrel hibázott el. Gyors volt – észre sem vettem, mikor rántotta elő a borotvát a zsebéből –, és még emlékszem, hogy nézett rám, miközben ismét becsattintotta a kegyetlen pengét, hogy eldugja a szoknyája redőjébe. – Kedvellek, Mose. Komolyan. De ha még egyszer megfeledkezel magadról, lerántom a húst az arcodról. Megértetted? – A hangja nem remegett, és nem vert gyorsabban a szíve.

Néha azt hiszem, ha Fanny Millernek valaha is volt szíve, valahol útközben elhagyta az élete hordalékával együtt, és mire megismerkedtünk, már csupa acél volt. Sosem láttam meginogni. Soha. És személyes démonom most visszatért; semmit sem változott, csak dús hajában fedeztem fel egy kis ősz csíkot. Megérkezett, hogy elrendezze ezt a kis krízisemet.

Nem örültem maradéktalanul, bár kétségtelen, hogy Fanny megmentett némi kellemetlenségtől; azt hiszem, nem szeretek nők lekötelezettje lenni, mellesleg Effie előtt már így is szerepet játszottam, és zavart, hogy Fanny ezt tudja; az a típus volt, aki minden helyzetből hasznot húz, és nem volt ínyemre az a szinte ösztönös odaadás, amivel Effie Fannyba kapaszkodott, mintha az valóban az anyja volna. Ennek ellenére egy szót sem szóltam, amíg el nem hagytuk a vásárteret, és vissza nem értünk az Islington Roadra, ahol leinthettem egy bérkocsit, és eltűnhettem, mielőtt még hosszas magyarázkodásba kellett volna bonyolódnom. Fannyra pillantottam, aki kart karba öltve sétált Effie-vel, és tétován kerestem a hozzám illő szerepet.

– Régen nem találkoztunk, Fanny – jegyeztem meg hanyagul. – Hogy megy a sorod mostanában?

– Úgy-ahogy – válaszolta mosolyogva.

– Az üzlet?

– Mondhatom, igazán jól megy. – Megint az a gúnyos mosoly, mintha titkolna előlem valamit. Effie-hez fordult, rámosolygott, az arcuk meghitt közelségben volt. – Bocsásson meg, kisasszony, hogy megijesztettem – mondta vidáman de láttam, nincs kedvére a felfordulás, és gondoltam, nem örülne, ha bárki felismerné. – A szeme sarkából mindentudó pillantást vetett rám. Vajon mit tudott? Miféle játékot űzött?

– Az őrangyalunk – jegyeztem meg, és vigyáztam, nehogy a hangomból kiérződjön a kedvetlenség. – Effie, hadd mutassam be Epiphany Millert. Fanny, ő Effie Chester.

– Tudom. A férjét is jól ismerem – mondta Fanny.

Összerezzentem, de Effie nem reagált.

– Ó, a modellkedés! – Effie még mindig ostobán átható tekintettel meredt Fannyra, és most először teljesen elfogyott a vele szembeni türelmem. Már éppen élesen rá akartam szólni, amikor hirtelen összeszedte magát.

– Miért szólított úgy? – kérdezte.

– Hogyan, kedvesem? – kérdezte Fanny olvadékonyan.

– Martának.

– Ja, arra gondol? Csak ez volt az első név, ami eszembe jutott.

Az ördög vigyen el, ha tudom, mire megy ki a játék. Semmi okát nem láttam, hogy miért vágyna Effie barátságára, aki homlokegyenest más volt, mint ő, vagy miért akarná meghívni a házába, ám mégis ez történt, és bár sötét pillantásokat vetettem Effie-re, ő mégis elfogadta a meghívást. Magamon kívül voltam, mert tudtam, hol lakik Fanny: Maida Vale-ben volt egy háza a csatorna közelében, ahol volt egy külön lakása, és szállást adott egy tucat lánynak, akik a védelmét élvezték; nem az a fajta hely volt, ahol vágytam volna rá, hogy Effie-vel felismerjenek, hacsak azt nem akartam, hogy Henryvel gondosan ápolt kapcsolatom kárba vesszen.

– De Effie, nem lenne jobb, ha hazakísérnélek? –kérdeztem nyomatékosan.

– Ugyan már! – legyintett Fanny. – Még csak három óra van. Bőven marad idő teára és egy kis harapnivalóra.

– Igazán nem hiszem, hogy...

– Szeretnék elmenni – jelentette ki Effie, és dacosan nézett rám. – Ha Mose távozni akar, hadd menjen. Hamarosan hazamegyek.

Az ördögbe is az arcátlanságával!

– Nem hagyhatom, hogy egyedül kószálj Londonban!

– Nem egyedül leszek, hanem Miss Millerrel.

Miss Millert is az ördög vigye! Láttam, hogy Fanny rettenetesen élvezi a helyzetet, így kénytelen voltam tartani a számat, és elkísérni őket. Effie-vel majd később számolok. Majd később megfizettetem vele, amit művelt.

Láttam, hogy Mose-t bosszantja, hogy Fannyval találkoztunk; ímmel-ámmal jött velünk, a homlokát ráncolta, türelmetlen mozdulatokat tett, és egyértelműen tudtomra adta, hogy azt szeretné, ha minél előbb együtt távoznánk. Meg is értettem, miért: Fanny a vásárban előadott talpraesett mutatványa ellenére felhagyott előkelő viselkedésével, és bár kitűnő minőségű holmikat viselt, eperszínű bársonyruhája dús redőiben, hozzá illő tollas kalapjában és a hosszú, nyakában lógó barokk gyöngysorban volt valami, ami a kalandornőre emlékeztetett. Tudtam, Henrynek mi a véleménye az olyan nőkről, akik úgy öltözködnek, járnak és beszélnek, mint Fanny, de ha lehet, ez csak növelte a vonzerejét.

Mert erős volt a vonzereje; rögtön éreztem, hogy valami húz hozzá. Amint megpillantottam, úgy éreztem, van valami titka, a bőrére egy merész üzenetet írtak, amit el kell olvasnom, és amikor mellette mentem, biztosan éreztem, hogy ő is ráismert valamire bennem.

Fanny háza a Crook Streeten volt, a csatorna közelében, négy mellékutca találkozásánál, amelyek csillag alakban ágaztak szét a házától. Ebben a városrészben sok régi György-korabeli ház állt, amelyek egykor divatosak és szépek voltak, de most már csak kopott előkelőség jellemezte őket, a betört ablakok foghíjait ódon függönyök rongyai takarták, de volt, amelyik frissen festett és makulátlan volt, mint egy színházi háttérfüggöny hamis homlokzata.

Fanny háza nagyobb volt, mint a többi, és ugyanabból a kormos londoni kőből épült, de tiszteletre méltóan tiszta volt; élénk színű, súlyos függönyök lógtak az ablakokban, és minden párkányon muskátlival teli ládák virítottak. A környék házai közül lehetetlen falusiasságával rítt ki. Az ajtót zöldre festették, nagy, csillogó rézkopogtató volt rajta, és a küszöbön egy hatalmas, csíkos, vörös macska ült, ami a közeledésünkre nyávogni kezdett.

– Gyere be, Allektó – szólt oda Fanny a macskának, kinyitotta az ajtót, és a nagy vörös állat hangtalanul siklott be súlyos, szinte csonttalan testével az előcsarnokba. – Tessék... – intett Fanny, hogy kövessem, és mindhárman – Fanny, Mose és én – beléptünk. Rögtön megcsapott az illat: mintha szantálfa, fahéj és fafüst illata áradt volna a bútorokból és a falakból. És rengeteg virág volt: hatalmas vörös, bíbor és arany vázákban álltak minden sarokban a posztamenseken. Élénk színű, szikrázó faliszőnyegek lógtak a falakon, és a parkettát drága, dús szőnyegek takarták.

Úgy éreztem magam, mintha valami varázslat Aladdin barlangjába repített volna; ebben a környezetben a kalaptűit kihúzó, a kalapját, kesztyűjét levevő, a haját meglazító Fanny tiszteletet ébresztő, mitikus, életnagyságúnál nagyobb szépség volt, egy óriás Seherezádé, akinek sem külsejében, sem tartásában nem volt már nyoma a Haymarketnek. Tökéletes könnyedséggel viselkedett.

Végigvezetett minket egy folyosón, egy hatalmas, lendületesen ívelt lépcsőfeljáró mellett egy barátságos szalonba, ahol a kandallóban már égett a tűz. Két újabb macska feküdt szfinxszerű pózban a tűz előtt.

Odasiklottam az egyik hatalmas, kárpitozott karosszékhez, és leültem, de közben egy pillanatra kiléptem a testemből, és láttam magam, egy sápatag teremtést ebben a barátságos és érzéki környezetben; úgy festettem, mint aki egy sírból mászott elő. Majdnem felsikoltottam. Amikor a világ ismét kitisztult a szemem előtt, úgy láttam Mose arcát felém közeledni, mintha egy kerek akváriumban látnék valamit, és megmagyarázhatatlan undorral húzódtam el, miközben a szoba úgy forgott körülöttem, mint egy kristálygömb, és Mose tekintete könyörtelenül fúródott az enyémbe.

– Úgy látom, rosszul van, kedvesem. Igya ezt meg. –Kétségbeesett hálával kapaszkodtam Fannyba, aki egy rézserlegben italt nyújtott felém; az ital édes és meleg volt, mint a boros puncs, és jól kivehetően vanília és szegfűbors illatát árasztotta.

Mosolyogni próbáltam. – Köszönöm – suttogtam. –Én...

Mose gyanakvástól éles hangja szakított félbe. – Mi az?

– Saját receptem – felelte Fanny lustán. – Pusztán egy erősítő ital. Nem bízol bennem?

– Sokkal... jobban érzem magam – bizonygattam, és meglepetten tapasztaltam, hogy így is van. – Bocsásson meg...

– Butaság! – hangzott Fanny éles válasza. – Ebben a házban nincs bocsánatkérés. Henry talán szereti az ostoba engedelmességet, de én elképzelni sem tudok ennél unalmasabbat.

– Ó! – Egy pillanatig nem tudtam eldönteni, hogy Fanny gorombasága hallatán nevessek-e vagy megsértődjek, arról nem is szólva, hogy keresztnevén emlegette a férjemet. És mégis volt abban valami rendjén való, ahogy viselkedett velem, a bizalmas szívélyességében, amit szívesen fogadtam. Zavartan nevettem, és felhajtottam az erősítőszer maradékát. A macskák – egy fehér és egy sovány, barna cirmos – otthagyták a kandalló előtti helyüket, és a szoknyám szélét szagolgatták. Lehajoltam, és óvatosan megsimogattam őket.

– Megaira és Tisziphoné – közölte Fanny a macskákra mutatva. – Úgy látszik, kedvelik magát. Tekintse kitüntetésnek: általában nem kedvelik az idegeneket.

Megismételtem a neveket. – Megaira, Tisziphoné és Allektó. Milyen különös nevek. Jelentenek valamit?

– Ó, az Erinnüszök, a bosszúállás istenei a görög mitológiában – mondta Fanny hányavetin.

– Szólíthatom... Fannynak? – kérdeztem.

Bólintott. – Megkérném. Ne viselkedjen velem szertartásosan – jelentette ki. – A korom szerint az anyja is lehetnék, bár kétségtelen nem vagyok olyan tiszteletre méltó. Igyon még. – Újratöltötte a serleget, és átnyújtotta. – Hát te? – Mose-hoz fordult, aki az egyetlen támlás széken ült, és sértett gyerekként viselkedett. – Úgy látom, rád fér egy ital.

– Nem.

– Pedig szükséged lenne rá – felelte könnyedén Fanny –, ha másért nem, hogy jobb kedvre derítsen.

Mose kényszeredetten és fanyarul elmosolyodott, és elfogadta a felé nyújtott poharat. – Köszönöm.

– Nem örülsz a viszontlátásnak – jegyezte meg Fanny. – Nem vitás, jobban kell ügyelned a híredre. És mégsem hittem volna soha, hogy Henry Chester a kedvenced, Mose drága. Úgy látszik, életed alkonyán tiszteletre méltóvá válsz! – Mose zavartan feszengett, Fanny pedig rám kacsintott és elmosolyodott.

– Természetesen el is felejtettem, hogy Mr. Chester megrendelőjeként más helyzetbe kerültél – tette hozzá. – Ki hitte volna, hogy te és Henry egyszer barátok lesztek! Esküszöm, józan életre térsz, mielőtt vége az évnek!

Hirtelen felém fordult. – Olyan csinos vagy, kedvesem. Micsoda gubancba keveredtél: az egyik oldalon Henry Chester, a másikon Mose. Szkülla és Kharübdisz. Légy óvatos: Mose tetőtől talpig gazember, és Henry... nos, azt hiszem, mindketten jól ismerjük Henryt. Lehetünk barátnők. Természetesen ez mindkettejüket feldühítené: a férfiak olyan furcsa fogalmat alkotnak az illemről! Képzeld csak el Henry elképedését, ha tudná! De Henry nem lát tovább a festményeinél. Még a mély és tiszta tekintetedben sem lát semmit.

Könnyed hangon beszélt, de a szavai olyanok voltak, mint az értelmetlen minta szerint körülöttem rajzó, ragyogó halraj. A cirmos az ölembe ugrott, és örültem, hogy eltereli a figyelmemet; szórakozottan simogatni kezdtem a bundáját. Próbáltam arra koncentrálni, amit Fanny mond, de szédültem. Ittam még egy kicsit, hogy kitisztuljon a fejem, és a valószínűtlenség fátylán át, amelyen keresztül a világot szemléltem, tudatára ébredtem, hogy Mose undok arckifejezéssel figyel. Próbáltam valamit mondani, de nem nagyon értettem az udvarias szaloncsevegéshez, így valami közömbös megjegyzés helyett kimondtam az első gondolatot, ami az eszembe jutott.

– Ez egy bordélyház? – Megdermedtem; elszörnyedtem, hogy mit mondtam, aztán éreztem, hogy elvörösödöm. Dadogni kezdtem, kilöttyintettem az italt a szoknyámra, és majdnem elsírtam magam. – Én... én... én...

De Fanny csak nevetett, olyan mély, buja nevetést hallatott, amit az ember egy üvegbe zárt dzsinntől várna. Hirtelen azt láttam, hogy fölém tornyosul, és teljesen elvesztettem az arányérzékemet: Fannyt dús bársonyruhájában ijesztő, bámulatos óriásasszonynak láttam, akinek a telt idomaiból áradó pézsma- és fűszerillata valósággal lebírt, amikor a karjába vett. Még hallottam a nevetését, ahogy a világ lassan megszilárdult körülöttem, és a hisztériám alábbhagyott.

– Mennyire igazad van, kedvesem – kuncogott. –Milyen üdítő jelenség vagy! Ez a lány egy kincs, Mose. – Megmozdítottam a vállán nyugvó arcomat, és tiltakoztam.

– Túl sok puncsot itattál vele. Nincs hozzászokva. –Mose továbbra is helytelenítette a közelségünket, de láttam, hogy akarata ellenére is elmosolyodik. Idegesen, kiontott könnyeimen át én is nevetni kezdtem.

Hirtelen belém hasított egy gondolat, és mivel a puncsban lévő alkohol és rendíthetetlen háziasszonyunk harsány jókedve meggondolatlanná tett, hangot is adtam neki: – De... azt mondta... ismeri a férjemet – kezdtem. – Csak nem a modellje volt?

Fanny vállat vont. – Nem vagyok a típusa, kedvesem. De időnként keresek neki valakit, aki az. És nem mindig modellt ülni.

– Ó! – Kis időbe telt, míg tisztába jöttem a kimondott szavak horderejével. Henry hűtlen volt hozzám? A tetszelgése és prédikálása után titokban felkereste Fanny házát? Képtelen voltam eldönteni, hogy a keserű komédia hallatán nevessek vagy sikoltozzak; azt hiszem, nevettem. Ha belegondolok, hogy az évek során, amikor a hősöm, a Lancelotom volt, úgy settenkedett el a Crook Streetre, mint éjszaka egy tolvaj! Nevettem, de keserű volt a kacajom.

A hír Mose-t is meglepte. – Henry járt ide? – kérdezte hitetlenkedve.

– Gyakran. És még most is idejár. Minden csütörtökön, óraműpontossággal.

– Megáll az eszem! Nem hittem volna, hogy az öreg képmutató képes ilyesmire! És ez az ördög vasárnaponként templomba jár, és olyannak tetteti magát, úgy prédikál, mint aki kettőig sem tud számolni. Milyet szeret, Fanny?

Fanny megvetően mosolygott, de közbevágtam, mielőtt kimondhatta volna. Már tudtam a választ.

– A gyerekeket – feleltem színtelen hangon. – A gyerekeket szereti. Az ölébe ültet, és azt akarja, hogy Mr. Chesternek szólítsam. Ő... – Elhallgattam, mert rosszullét környékezett, aztán egyszer csak vad zokogásban törtem ki. Először adtam hangot a gyűlöletem, szégyenem és undorom egy töredékének, és miközben Fanny Millerbe csimpaszkodtam, és a könnyeimmel áztattam eperszínű bársonyruháját, megmagyarázhatatlan megkönnyebbülés öntött el.

Fannyval elbeszélgettünk, és többet is megtudtam a történetből. Sok évvel ezelőtt ismerte meg Henryt – vagy Mr. Lewist, ahogy a többi vendég előtt nevezte magát –, és Henry azóta rendszeresen járt a házába. Néha a szalonban ült, és puncsot ivott a többi látogatóval, de általában elkerülte Fanny „társaságát”, és elment az egyik lánnyal, aki rendszerint a legfiatalabb és a legtapasztalatlanabb volt. Főleg csütörtökönként jött, azon a napon, amikor azt hittem, a klubjában van.

Szinte közönyös nyugalommal hallgattam Henry árulásáról szóló beszámolóját. Úgy éreztem, mintha az egész világ összedőlt volna körülöttem, de ösztönösen lepleztem, és hanyagul odatartottam a serlegemet, hogy Fanny újratöltse.

– Ne igyál többet – szólt rám haragosan Mose. –Későre jár. Hadd vigyelek haza.

Megráztam a fejemet.

– Szeretnék még egy kicsit itt maradni – feleltem színlelt nyugalommal. – Henry még *órákig* nem ér haza a műterméből, és még ha elkésem is, sosem fogja sejteni, hol jártam. – Keserű nemtörődömséggel kacagtam. – Talán el kellene mondanom!

– Remélem, ezt viccnek szántad! – jegyezte meg Mose vészjósló nyugalommal.

– Nem kételkedem benne, hogy ezt reméled. – Kihallottam a hangomból a ridegséget, és próbáltam Fanny könnyed, magabiztos hanghordozását utánozni. –Igaz viszont, hogy érdeked Henry jóindulatát megőrizni. Végtére is a feleségét csábítod el, nem?

Megvetést és haragot láttam az arcán, de képtelen voltam magamnak megálljt parancsolni. – Furcsa fogalmaid vannak az illemről – folytattam. – Merem állítani, azt hiszed, egy férfi bármilyen bűnt, csalást megengedhet magának, amíg vigyáz a látszatra. Szerintem neked egyáltalán nem számít, hogy szenvedek-e vagy sem.

– Feszült idegállapotban vagy – förmedt rám fagyosan.

– Szó sincs róla! – rikácsoltam éles hangon. – Feltételezem, hogy mindent tudsz a színlelésről; elvégre szakértő vagy.

– Miről beszélsz?

Hirtelen már nem voltam annyira magabiztos. Egy pillanatig olyan irdatlan dühöt éreztem, hogy hagytam, hadd törjön ki belőlem, de e percben a gyűlölet mintha már nem az enyém lett volna, hanem valaki másé, aki sokkal bátrabb és erősebb volt nálam. Egy idegené.

De mit is akartam? Már nem is emlékeztem pontosan: homályos volt, mint egy álom maradványa, ami elillan, amikor felébredünk.

– Sajnálom, Mose, nem akartam! Ne menjünk el olyan hamar, kérlek! – Könyörgő volt a hangom, mégsem sikerült megenyhítenem. Kék szeme résnyire szűkült, a tekintete éles lett, mint a borotva, és hirtelen fordult el.

– Tudtad, hogy nem akarok idejönni – felelte fagyosan. – Csakis a *kedvedért* csatlakoztam. Most tégy te is a kedvemre, és gyere, vagy istenemre mondom, nélküled távozom.

– Mose...

– Próbálj egy kicsit megértő lenni, Mose kedves – kérlelte Fanny gúnyos hangon. – Nem gondolod, hogy Effie-nek kíméletlenül nyitottuk fel a szemét? Vagy tartottad volna inkább boldog tudatlanságban?

Mose undok arckifejezéssel fordult felénk. – Nem hagyom, hogy két ringyó parancsolgasson nekem! –fröcsögte. – Eltűröm a könnyeidet és a szeszélyeidet, Effie. Majdnem letartóztattak ma a hisztériázásod miatt. Úgy szeretlek, ahogy asszonyt csak szeretni tudok, de most betelt a pohár. Nem szállhatsz szembe velem, kivált nem e házban. Utoljára kérdezem: hazajössz velem?

Két ringyó. A szavak némán süllyedtek le, mint a kövek, elmém sötétségében. Két ringyó... A karom után nyúlt, hogy megtámasszon, én meg ellöktem a kezét. A macska hangosan fújt rá, aztán leugrott a székről, és beiszkolt a kredenc alá.

– Ne *nyúlj hozzám!*

– Effie!

– Ki innét!

– Csak egy szóra...

Felé fordultam, és határozottan ránéztem. Most láttam először a szája körül a feszültség okozta ráncokat, a tekintetében rejtőző hidegséget.

– Menj innen – mondtam. – Undorítónak találllak. Majd egyedül hazamegyek. És soha többé nem akarlak látni.

Az arca egy pillanatra mozdulatlanná dermedt, aztán megrándult a szája.

– Te pimasz kis...

– Azt mondtam, tűnj el innen!

– Ezért még számolunk – vetette oda halk, undok hangon.

– Mars ki!

Kínos perceken át moccanatlanul állt, a karját védekezőn fonta össze, és megéreztem, hogy fél, mintha egy szelíd ölebről váratlanul kiderült volna, hogy harapni is tud, és a félelme ujjongással töltött el; a rosszullétem múlóban volt, a helyébe diadalérzet lépett, és egy vadul örvendező hang azt hajtogatta bennem: *harapj, harapj, harapj, harapj!* Azután sarkon fordult, és elhagyta a szobát. Becsapódott az ajtó. Összerogytam, diadalérzetem szertefoszlott, és könnyekben törtem ki.

Fanny hagyta, hogy kicsit kisírjam magam, aztán nagyon gyöngéden átkarolta a vállamat.

– Ugye, szereted?

– Nem is...

– Ugye?

– Azt hiszem.

Bólintott. – Menj utána, kedvesem. Tudom, hogy visszajössz még. Tessék... – Felemelte a cirmost, aki Mose távozása után rögtön visszaült mellém, és a karomba tette. – Tizzy láthatóan megkedvelt. Vidd magaddal. Gondoskodj róla, és jó barátod lesz. Látom a tekintetedben, milyen magányos életed van Henry Chester mellett.

Bólintottam, és magamhoz szorítottam a macskát.

– Meglátogathatlak?

– Hát persze! Amikor csak kedved tartja. Viszlát, Marta.

– Mit mondtál?

– Azt, hogy „viszlát, kedvesem”.

– Azt hittem, mást...

– Csitt – szakított félbe. – Most menj, és ne feledd, amit mondtam. *Légy óvatos.*

Különös szemébe néztem, és nem láttam mást, csak visszatükröződéseket. De még akkor is mosolygott, amikor karon fogva az ajtóhoz kísért, és szelíden kituszkolt az utcára.

A szuka! A ringyó! Lotyók mindketten. Miközben a szállásomra tartottam és fortyogtam méltatlan bánásmódja miatt, nem sok híja volt, hogy véget vessek a kapcsolatunknak, puritán férje kényére-kedvére bízzam, és mossam kezeimet. Vagy esetleg megeresszek egy névtelen kis levelet, tele intim részletekkel... ó, azzal aztán farkast eresztenék a bárányok közé! Megtanítanám kesztyűbe dudálni! De a düh mellett zavarodottságot is éreztem. Hiszen nem egyszerűen csak bosszúról volt szó. Nem! Hanem arról, hogy tévedtem vele kapcsolatban, a Bot ász elsőrangú Bolondnak bizonyult: alábecsültem a kis Effie-met, kétségkívül és teljes mértékben tévedtem, amikor azt hittem, a markomban tartom... És hogy Fanny előtt szállt szembe velem, mind közül éppen Fanny előtt!

Hát, ha Fannyt akarja, tőlem megkaphatja! Elég egy jól megválasztott szót súgnom Henry fülébe, és egy szempillantás alatt elválna tőle. Micsoda? Nem hiszi? Elég pár sokatmondó részletet elmondanom, hogy Henry soha többé ne bírjon ránézni. Egy fillérje sem lenne, senkihez sem fordulhatna, mert ne higgye, hogy az anyja visszafogadná, miután így tönkretette azt a pompás házasságot, amit szerzett neki! Hogy útszéli ötlet? Az, de nem bánom. Mint mondtam, magányos és koldusszegény lenne, és nem fordulhatna máshoz, mint a jó barátnőjéhez, Fannyhoz. A többi lánnyal együtt egy hónap alatt ő lenne a háza legnagyobb vonzereje. És ehhez nem kellene mást tennem, mint... Nos, talán meg is teszem, ha ráunok. De most még kívántam. Végtére is igazi szépség, és az újdonság, hogy van benne mersz, nem volt teljesen ellenemre. De hogy *Fanny* előtt!

Ez az, ami fájt.

Persze hamar visszarohant hozzám! Tudtam, hogy nem annyira szilárd a jelleme, hogy sokáig bátran szembeszálljon velem, és meg sem lepődtem, amikor a távozásom után pár perccel kiszaladt a házból. Nem az ostoba hisztérikus kitörése bántott, hanem az, ahogy Fannyval szinte ösztönösen összefogtak ellenem, mint egy titkos testvériség tagjai. Némaságba burkolózva hajtottunk a Cromwell Square-re; Effie a főkötője karimája alól óvatosan engem lesett, én meg egyenesen előrenéztem, és keserű gondolataimba merültem. Mire a Highgate-re értünk, Effie már titkon szipogott, én meg sokkal jobban éreztem magam.

Semmi baj, gondoltam. Fanny nem lesz ott örökké, hogy hasson rá. Ha egyszer Effie megint az enyém, majd egy kicsit ráijesztek, megríkatom, és az egész esetet elfelejtjük. Egy ideig mindenesetre.

Egy-két napig a sértett méltóságot játszottam. Nem mentem el a temetőbeli találkáinkra, és a műteremből hazafelé a házuk előtt hajtottam el. A hét végére

Henry meghívott hozzájuk vacsorára, én pedig tartózkodó és közönyös voltam, sokat társalogtam Henryvel a politikáról és a művészetről, és szinte tudomást sem vettem szegény kis Effről. Feltűnt, milyen sápadt, és olykor aggodalmasan rám nézett, de fütyültem rá, és továbbra is páratlanul vidám voltam, a vacsora végéig ittam, mint a gödény, harsányan kacagtam, és hagytam, hadd sejtse meg megtört szívemet. Kean, a neves angol színész sem játszhatta volna el nagyobb virtuozitással a szerepemet.

Henry valamiért gorombán bánt Effie-vel. Ha Effie nagy ritkán megkockáztatott egy-egy megjegyzést a vacsora közben felvetett témákra, Henry türelmetlenül és szarkasztikusan reagált, és csak azért tűrte el Effie-t, mert én is jelen voltam. Ha nem lettem volna ott, biztos veszekedni kezdett volna vele. Úgy tettem, mintha észre sem venném, és szándékosan kerültem Effie tekintetét.

Vacsora közben Henry megint kifejtette, mennyire szeretné, ha Effie-ről festhetné meg a kép nőalakját. – De inkább egy sötét hajú modellt szeretnék – tette hozzá. – A világos hajú *fakónak* hatna egy ilyen festményen. – Némi habozás után folytatta: – Természetesen Effie is modellt ülhetne az alakhoz, az elhelyezéshez és az archoz. A hajat pedig egy másik modellről festeném meg. – Pár percig eltűnődött rajta. – Azt hiszem, meg is találtam a megoldást. Mi a véleménye, Harper?

Bólintottam, majd bíráló tekintettel végigmértem Effie-t, ami láthatóan zavarba ejtette. – Az Islington Road mellett láttam egy vándorcirkuszt és vásárt – jegyeztem meg ártatlanul. – Ott biztosan találna egy cigány lányt, akinek olyan a haja, amilyet keres, és aki modellt ülne önnek. – A szemem sarkából észrevettem, hogy Effie összerezzen a vásár említésekor, és magamban elvigyorodtam.

– Amint lehet, szeretném elkezdeni a nőalak festését – folytatta Henry. – Az idő még elég hűvös, de amint beköszönt a nyár, Effie egészsége megszenvedi, ha órákig kell ülnie a műteremben.

Effie nyugtalanul fészkelődött, felvette a villáját, aztán letette anélkül, hogy hozzányúlt volna az ételhez.

– Azt hittem... – mondta majdnem suttogva.

– Mit? – Henry türelmetlensége szinte kézzelfogható volt. – Beszélj hangosabban, édes lányom.

– Mintha azt mondtad volna, nem kell többé a műterembe mennem. A fejfájásaim...

– Azt mondtam, ha beteg vagy, nem kell odamenned. De most *nem* vagy beteg, és nem látom be, miért kellene a kiadásainkon felül egy modell költségeit is vállalnom, amikor itt vagy te.

Effie bizonytalan és céltalan mozdulatot tett a kezével, mintha el akarná hárítani Henry ötletét.

– Ami pedig a fejfájásaidat illeti, semmi olyan, amit egy kis laudánummal meg ne lehetne gyógyítani. Figyeljen csak, Harper – fordult hozzám megújult

jókedvvel –, remek bordói borom van a pincében. Iszik belőle, és elmondja, mi erről a véleménye – azzal kiment, és magunkra hagyott minket. Amint becsukódott az ajtó, Effie már fel is pattant, a szeme könnyben úszott, a kezét a szájára szorította. Tudtam, hogy ismét csakis az enyém.

– Találkozzunk ma este, Effie – suttogtam sürgetően. – Éjfélkor a Libanoni köröndnél!

– De Mose...! – kerekedett el a szeme.

– Ha szeretsz, ott leszel – sziszegtem, és összehúzott szemmel néztem rá. – Ha nem vagy ott, úgy veszem, hogy nem szeretsz, és hidd el, nem halok bele. – Bár magamban még mulattam, megvető mosolyt kényszerítettem az arcomra, és elkaptam a tekintetemet, amikor mintegy végszóra Henry ismét belépett. Effie holtsápadtan fordult el, és egy pillanatig azt hittem, tényleg beteg. Aztán észrevettem, hogy engem figyel, és rájöttem, hogy csak szokásos játékai egyikéről van szó; higgye el, Effie nem volt az a kis ártatlanság, akinek mindenki hitte; senki sem látott le sötét lelke mélyére. A végén Effie mindegyikünket bolonddá tett. Még engem is.

Mielőtt Mose-t megismertem, fogalmam sem volt, milyen sivár az életem, és most, amikor úgy tűnt, elveszítem, úgy éreztem, megbolondulok. Homályosan tudtam csak a Fanny házában történt veszekedést felidézni, mintha valaki mással, egy magabiztos és erős lánnyal esett volna meg. Hiába vártam Mose-t a szokásos találkahelyeinken; órákig lestem az ablakból az utcát, de Mose nem jött. Még a versek sem jelentettek vigaszt; nyugtalan voltam, meg-megvonaglottam, mint egy macska, semmi sem kötött le egy-két percnél tovább, és Henry megesküdött, hogy megőrjítem az állandó nyüzsgésemmel.

Laudánumot vettem be, de ahelyett, hogy megnyugtatta volna az idegeimet, az érzékszervek tompa bénultságát idézte elő, így amikor meg akartam mozdulni, nem tudtam, vagy amikor látni, szagolni, beszélni akartam, csak képzelgéseken és éber álmokon át érzékeltem a világot.

Tabby csokoládét főzött, süteményt sütött, amikhez hozzá sem nyúltam; bosszúsan förmedtem rá, hogy hagyjon békén, de rögtön meg is bántam a viselkedésemet. Átöleltem, és megígértem, hogy megiszom a csokoládét. Csak fáradt vagyok, mondtam, nem akartam bántani, ugye, tudja? Kámfor- és süteményillata volt, és a keze félénken felaraszolt, hogy megsimogassa a hajamat. Szinte ismét a Cranboum Alleyn éreztem magam, ahol a konyhában anya, Tabby és May néni tortát sütöttek. Tabby ruhaujjába csimpaszkodtam, és remegtem a magányosságtól.

Henry azt hitte, megjátszom a betegséget, hogy ne kelljen modellt ülnöm. A fejfájásaimat tétlenségem idézi elő, mondta, elhanyagolom a hímzésemet, egy hete nem láttak a templomban, akaratos és rosszkedvű vagyok, a kérdéseire adott homályos válaszaim elárulják az ostobaságomat, a vendégei jelenlétében lehetetlenül, félszegen viselkedem. Nem helyeselte Tizzy felbukkanását sem: nevetséges, hogy az engedélye nélkül behozok a házba egy kóbor macskát, jelentette ki, és gyermekes butaság hagyni, hogy éjjel az ágyamon aludjon, napközben pedig az ölemben feküdjön.

Mintha csak azt akarná bizonyítani, hogy nem tesz engedményt képzelt betegségemnek, Henry egy hét alatt kétszer is hívott vacsoravendéget, bár ez általánosságban szokatlan dolognak számított: először egy Russell nevű orvost, egy klubbeli barátját; vézna, okosnak tűnő emberke volt, aki különös, átható tekintettel meredt rám drótkeretes szemüvege mögül, és hosszan beszélt mániákról és fóbiákról. Második vendégünk Mose volt, a tekintete kemény és ragyogó, a szája képpenge keskenységűre összeszorítva.

Mire azt a rettenetes ultimátumot adta, már olyan idegroncs voltam, a magányom olyan elviselhetetlen volt, hogy akár szeret, akár nem, bármit megtettem volna, hogy visszakapjam.

Ön bizonyára esendő, megvetésre méltó teremtésnek gondol. Tudom, nekem is ez a véleményem. Tisztában voltam vele, hogy Mose azért büntet, mert Fanny házában röpke ideig lázadni mertem ellene; ha találkozni akart volna velem, könnyen megtehette volna nappal is, vagy legalább a szállásán, de kétségkívül úgy gondolta, hogy éjjel a temető az árnyékokkal, a csavargókkal eszményi környezet egy kegyetlen békülési jelenethez, amelynek szerepeit el kellett vele játszanom. Mivel sejtettem, hogy ez a célja, a szívem mélyén akaratlanul is egy kis gyűlöletet éreztem iránta, bár egyébként olyan keserű sóvárgással szerettem és kívántam, hogy tűzbe mentem volna érte, ha arra kér.

Könnyű volt elhagyni a házat: Tabby és Em a régi cselédszobában aludtak a tető alatt, Edwinnek volt egy kis házikója a High Streeten, és amikor beesteledett, mindig abbahagyta a munkát, Henry pedig rendszerint korán lefeküdt, és mélyen aludt. Fél tizenkettőkor kisettenkedtem a szobámból; a gyertyalángot a kezemmel takartam el. Sötét flanelruhát vettem fel, alá nem húztam alsószoknyát, hogy csendben tudjak végigmenni a folyosón, és szinte hangtalanul suhantam le a lépcsőn a konyhába. Visszafojtott lélegzettel akasztottam le a súlyos kulcsot, kinyitottam az ajtót, és kisurrantam az éjszakába.

Tizzy az ajtó mellett ült; dorombolva a bokámhoz dörgölődzött. Egy pillanatig haboztam, hogy elinduljak-e; a macska jelenléte furcsamód megnyugtatott, és szívesen bebugyoláltam volna a köpenyembe, hogy magammal vigyem. Azután megróttam magam, reszketve, a fejemre húztam a kapucnit, és futásnak eredtem.

Nem találkoztam sok emberrel, ahogy felfelé igyekeztem a Highgate-en a temetőhöz; egy gyerek szaladt ki a kocsmából a kezében egy kancsó sörrel, egy rongyos kendőbe csavart koldusasszony fásultan csoszogott háztól házig. Az utcasarkon egy csapat férfi ment el mellettem: sörszaguk volt, hazafelé menet hangosan beszélgettek, és egymásba kapaszkodtak. Egyikük odakiáltott valamit, amikor elfutottam mellettük, de nem jöttek utánam. Ahogy egyre ritkultak az utcai lámpák, úgy próbáltam beleolvadni a sötétségbe, és tíz perccel később már a temető hatalmas feketesége előtt találtam magam: alvó sárkányként terült el a ragyogó londoni ég alatt. Nagy volt a csönd, és hevesebben vert a szívem, amikor elindultam a kapu felé. Nyoma sem volt az éjjeliőrnek, és bár nem volt okom késlekedni, mégis percekig földbe gyökerezett lábbal álltam, és tehetetlenül, olyan beteges kíváncsisággal néztem a kaput, ahogy aznap a vásárban a vörös sátor felcsapódó lapját.

A gondolat futó emléket ébresztett bennem, és elképzeltem, ahogy a holtak ezrei közeledésemre mind felülnek, és a fejük, mint a felhúzható játékoké, kiáll a köves földből. A kép szinte elviselhetetlen volt abban a sűrű sötétségben, de eszembe jutott, hogy alig pár méterre Mose vár, s ettől bátorságra kaptam. Mose nem félt a holtaktól, sem az élőktől, és kifejezetten rajongott a bizarr és ijesztő történetekért. Mesélt arról az asszonyról, akit élve temettek el: már megfulladt, mire rátaláltak, merev ujjai a levegőt markolászták, arca csak centiméterekre

volt a felszíntől, az ujjai csontig elkoptak, ahogy megpróbálta kiásni magát. A kolerajárvány idején annyi volt a halott, hogy égetett mésszel beszórt, jelöletlen tömegsírokba temették őket. Olyan sok volt a tetem, hogy a bomlásuk révén keletkezett gáz egyeseket a felszínre nyomott, ahol később két szerelmes találta meg őket: óriási gombaként bűzölögve négy fej állt ki a földből. Mose tudta, mennyire utálom a történeteit, és azt hiszem, pontosan ezért mesélte el őket: hogy kifigurázza a gyöngeségemet. Korábban sosem merült fel bennem, mennyi kegyetlenség van a nevetésében.

Itt már majdnem teljes volt a sötétség; a temetőben nem voltak gázlámpák, a reszketeg, nyomorúságos hold halvány kísértetfényt vetett a síremlékekre. A föld szaga és a sötétség kibírhatatlan volt, és az illatuk alapján éreztem csak meg a fákat, amikor elmentem mellettük: a cédrusokat, az aranyvesszőket, a tiszafákat, a rododendronokat. Időnként bele-belebotlottam egy-egy kőbe vagy farönkbe, és a lépteim jobban megrémítettek, mint a sűrű, fenyegető csend. Egyszer azt hittem, lépteket hallok a hátam mögött, és egy sírbolt mögé kushadtam, a szívem pedig úgy vert, hogy egész testemben remegtem. Súlyos léptek voltak, és miközben mozdulatlanul a sötét árnyékba simultam, nehéz, asztmatikus lélegzetvételt hallottam, ami egy fújtató hangjára emlékeztetett.

Már majdnem elértem a Libanoni köröndöt, és már csak egy hosszú fasoron kellett végigmennem, hogy biztonságban legyek, de képtelen voltam megmoccanni, olyan rosszul voltam a rémülettől. Ép eszem egy pillanatra kavarogva elszállt az éjszakába, mint egy maroknyi konfetti: időtlen vadonba repültem, iszonyatosan messze a fénytől. Ahogy józan eszem visszatért, éreztem, hogy megszilárdul körülöttem a világ. Térdre ereszkedtem, és ujjaimmal, amelyekbe valami csoda folytán visszatért az érzékelés, eltapogatóztam a sírbolt fala mentén. Hangtalanul kúsztam. Amikor a léptek ismét közeledtek, megint megdermedtem, de hiába erőltettem a szemem, hogy megállapítsam, ki az, semmit sem láttam. Éreztem, hogy a szoknyámat átitatja a sár és a víz, de ennek ellenére a földhöz tapadtam, és a kapucnit is felhúztam, nehogy világító hajam eláruljon. A léptek most már a közvetlen közelemben voltak. Visszafojtottam a lélegzetemet, és belekóstoltam az örökkévalóságba. Elhaltak a léptek. Akaratom ellenére, mint Orfeusz, hátratekintettem, és egy férfi alakját láttam a halovány égre kirajzolódni: hihetetlenül óriási és félelmetes volt, a szeme két ragyogó pont az éjszaka tekintetében.

A HOLD

Tudom, tudom, szándékosan kegyetlen voltam. És még élveztem is, hogy a sírok között lesből becserkészem, mialatt a páni rémület úrrá lett rajta; néztem, ahogy megpróbál elrejtőzni, elesik, megcsúszik, míg végül földre kényszerítettem, aztán felsegítettem a sáros ösvényről, és hagytam, hadd kapaszkodjon belém, mint egy gyerek, a könnyei átnedvesítették arca körül repkedő, kiszabadult fürtjeit. Most már lehettem nagylelkű: ismét az enyém volt.

Miközben vigasztaltam, végre kezdtem kicsit megérteni Henry Chestert: az Effie fölött gyakorolt hatalmam alapvetően erotikus volt, a nő könnyei a legerősebb afrodiziákumok voltak. Feslett életem során először egy nő testestül-lelkestül az enyém volt. Megindítóan vágyott rá, hogy a kedvembe járjon, édes megbánástól vezérelve csókokkal borította az arcomat. Megesküdött, hogy soha többé nem próbál szembeszállni velem, és egy szuszra azt is megfogadta, hogy meghal, ha elhagyom; különböző benyomások örvényébe rántott. Ismét beleszerettem; abban a pillanatban, amikor azt kezdtem hinni, hogy ráunhatok, megújhodva lépett elém.

Sötétben elsuttogott szenvedélyes szavak libbentették meg a hajamat: – Jaj, Mose... a testemből kiszakítod a lelkemet... szükségem van rád... soha nem engedlek el, nem hagyom, hogy elhagyj... inkább megöllek... – Szaggatottan beszívta a levegőt, sápadt arca felém fordult. Távoli utcai lámpák visszatükröződésének csalóka fénye egy pillanatra drámai fény-árnyék játékot űzött az arcával: hatalmas szeme fekete és tökéletesen tiszta volt, bájos arcát úgy eltorzította a meghiúsult szenvedély, hogy szorongás fogott el. Bosszúálló, fekete angyalnak látszott, akinek kitárt karja között halál és őrület vár. Már levetette a felsőruháját, és a bőre lila volt a különös fényben. Egy lépést tett felém, a nevem átok volt az ajkán, aztán levendula, föld és veríték illatával a karomba vetette magát. Ott helyben, állva szeretkeztünk; mindvégig őrült semmiségeket mormolt. Később biztos voltam benne, hogy hevem sötét csúcspontján valahogy olyan ígéretet tettem, amit később kénytelen leszek megtartani.

Effie egy sírkövön ült összegömbölyödve, mint egy gyerek, és reszketett; amikor a homlokára tettem a kezemet, éreztem, hogy lázas. Megpróbáltam rávenni, hogy öltözzön fel gyorsan, nehogy megfázzon, de alig reagált. Üres, tragikus tekintettel meredt rám, és éreztem, lassan visszatér korábbi ingerültségem.

– Az isten szerelmére, nem tudsz segíteni? – dörrentem rá, miközben a ruhája kapcsaival kínlódtam.

Effie továbbra is úgy nézett rám a sötétségen át, mint egy tófenékről feltekintő, vízbe fulladt lány.

– Igyekezz már, Effie, nem maradhatsz itt egész éjjel – kérleltem szelídebben. – Haza kell menned, mielőtt Henry rájön, hogy eltűntél.

De Effie csak ült. Betegnek látszott, a bőre fehér volt, és úgy égett, mint a kén. Ilyen állapotban nem küldhettem vissza a Cromwell Square-re, hacsak nem akartam, hogy ez a botrányos viszony kitudódjon, de a templomkertben sem hagyhattam, hiszen hideg volt – már én is vacogtam –, és Effie teste sütött a láztól. Át kellett öltöznie: a ruhája sáros lett, a szoknyája alja elszakadt. Nem maradt más választásom, és amikor végiggondoltam, a gyomrom tájékán meleg mosoly ömlött el: az ötlet nem volt híján némi költőiségnek...

– Gyere, kedvesem – szóltam rá szaporán, és talpra segítettem. – Elviszlek Fannyhoz. Gondoskodom róla, hogy megmosakodhass és tiszta ruhát kapjál, aztán hazamész, mielőtt a szolgák felkelnek.

Lehetetlen volt megállapítani, hogy hallott-e, de hagyta, hogy végigvezessem az ösvényen az utca felé. Egyszer megriasztotta valami zaj a hátunk mögött, és hegyes körmével megkarmolta a csuklómat, de többnyire passzívan viselkedett. A kapuban hagytam, míg egy bérkocsit találtam, és láttam, hogy a kocsis szemöldöke megrándul, amikor Effie-t beemeltem – a forró tenyerébe tett egy arany hamar elaltatta a kíváncsiságát –, máskülönben a járókelők egyetlen pillantást sem fecséreltek ránk. Annál jobb, gondoltam.

A Crook Street-i házat természetesen kivilágították, és a kopogtatásomra egy bámulatosan csinos, vörös hajú lány nyitott ajtót, aki intett, hogy lépjek be. Effie tiltakozás nélkül követett, és a csinos lány gondjaira bíztam, míg megkerestem Fannyt.

Bevallom, Fanny úri házat vitt: volt kártyaszoba, dohányzószoba, szalon, ahol az urak fényűző körülmények között pihenhettek, és cseveghettek a hölgyekkel. Ezekben a szobákban Fanny nem tűrt erkölcstelen viselkedést – arra ott voltak az első emeleten a magánlakosztályok –, és aki nem felelt meg a követelményeinek, azt a továbbiakban udvariasan eltanácsolták az intézményből. Ismertem olyan nemesembereket, akik kevesebb józan ítélőképességgel rendelkeztek, mint Fanny Miller.

A dohányzószobában találtam rá (mindig is kedvelte a vékony, fekete szivarokat): bojtos bíborvörös kalapjában és hozzá illő házikabátjában igazán elbűvölően, bár kissé különc módon festett. Vörösesbarna fürtjei, amelyeket alig tartott meg a két ametisztcsat, csillogva bukkantak elő a fénytelen bársonykalap alól. Az öléből hideg tekintettel meredt rám az egyik macska.

– Nahát, Mose! – kiáltott fel bájos lelki nyugalommal. – Mi szél hozott ide?

– Egy apró gond – feleltem könnyedén. – És egy közös barát. Zavarhatlak egy pillanatra? – Ez utóbbi megjegyzésemet valójában Fanny dohányzótársának, egy remegő kezű és hamiskás arcú idősebb úrnak címeztem.

Fanny achátszínű tekintete a sáros cipőmről az arcomra vándorolt. – Bocsásson meg, kérem – mondta idős barátjának, majd a szivarját a porcelán hamutartóban hagyva levette a kalapját és a házikabátját, majd követett a folyosóra. – Miről van szó? – kérdezte már kevésbé bájosan.

– Effie itt van.

– *Micsoda?! – A* szeme hirtelen két kemény, tüzes ponttá zsugorodott. – Hol?

Nem értettem váratlan dühét, és gyorsan magyarázni kezdtem, mi történt. Dühös mozdulattal szakított félbe. – Az isten szerelmére, maradj csendben! – sziszegte. –Hol van hát? – Megemlítettem a lányt, akire rábíztam Effie-t, mire Fanny rám sem nézett többé, hanem gyönyörű száját mérgesen összeszorítva felrohant a lépcsőn.

– Mi baj? – kiáltottam utána, és még elkaptam bársonyruhája ujját. Megperdült, a kezét felemelte, hogy ellökje az enyémet, és nagy erőfeszítésébe került, hogy mégse tegye. Harapós nyugalommal válaszolt: – Henry is itt van.

Hogy, hogy nem, de megismertem a szobát. A szellemem, mint egy dzsinn az üvegben, félig bent volt a testemben, félig kitekeredett belőle, és az emlék szemével láttam a foltvarrott takaros kis ágyat, az asztalt, a zsámolyt, a falon a képeket. Mose, Henry, a temetőben rám törő különös őrület álommá zsugorodott, a lebegő sötétségben magam is álommá váltam az álomban. Halványan emlékeztem rá, hogy megérkeztem a Crook Streetre, hogy felvezettek az emeletre... a kezemet barátságos kezek fogták, arcok, nevek siklottak el mellettem. Egy velem egykorú lány, akinek élénkvörös haja volt és a fülében smaragdot viselt: Izzy. Egy dundi, barátságos asszony, akinek világító fehér keble mély kivágásból buggyant elő: Violet. Egy koromfekete hajú kis kínai lány, aki minden ujján jádegyűrűt viselt: Gabriel Chau.

Emlékeztem a nevükre, a hangjukra, púderezett bőrük összekeveredő illatára, ahogy levetkőztettek, illatos, meleg vízzel megmosták az arcomat, aztán egy darabig csak üresség volt, végül tisztán és kényelmesen feküdtem egy keskeny, fehér ágyban, egy gyermek fodros vászon hálóingét viseltem, a lefekvéshez megfésülték és befonták a hajamat. Kicsit elszundítottam, és arra ébredtem, hogy tízéves vagyok, és az anyámat szólongatom, mert félek a sötétben. Fanny bejött, és valami meleg, édes italt hozott, de Fannyt összekevertem az anyámmal, és halkan, gyöngén sírni kezdtem.

– Ne hagyd, hogy visszajöjjön... – könyörögtem. – Ne engedd be, ne engedd be a rossz embert! – Ki tudja, miért, de féltem, hogy Henry bejön és bánt, pedig mérföldekre innen, az ágyában feküdt, én azonban lázas zavarodottságomban Fannyba kapaszkodtam, „anyának” szólítottam, és sírtam. Az italban laudánum lehetett, mert megint elaludtam, és amikor csengő füllel, kiszáradt, lebiggyedt szájjal felébredtem, féltem. Hirtelen felültem az ágyban, mert mintha azt hallottam volna, hogy valaki áll az ajtó előtt. Megreccsent egy padlódeszka, és amikor az ajtó alatti keskeny fénycsíkra pillantottam, egy árnyékot láttam: valaki állt kint, és az ajtó mögül hallottam halk, rekedt lélegzetvételét. Iszonyatos, lázas pánik vett erőt rajtam, és megpróbáltam az arcomat a takaróba fúrva az ágy lábához simulni, de még az ágynemű suhogása sem nyomta el a hangokat, a szuszogás a fejemben folytatódott, és mintha fém súrlódását hallottam volna a fán, ahogy a ragadozó kezdte elfordítani az ajtógombot. Akaratom ellenére is kénytelen voltam figyelni, ahogy az ajtó alatti fénycsík egyre szélesedett, és az ajtónyílásban feltűnt egy férfi szögletes árnyéka.

Henry!

Egy pillanatig nem voltam benne biztos, hogy nem hallucinálok-e a bevett kábítószer hatására; a szörnyű rettegés elűzte józanságomat, és éntudatom lassan megszűnt: már nem Effie voltam, hanem valaki, aki fiatalabb nálam, egy gyermek, egy látomás...

– Ki van ott? – A hangja éles volt, de nem haragos; úgy éreztem, inkább zavarban van. Amikor nem válaszoltam, hallottam, hogy élesebben, szinte fülsértően kérdi: – Azt kérdeztem, ki van ott? Hallak! Ki vagy?

Tehetetlenül megmoccantam, és Henry egy lépést tett felém.

– Hallak, kis boszorkány. Hallak a sötétben. Ki vagy?

A hang, ami nem az enyém volt, kiejtette az első nevet, ami eszembe jutott.

– Marta... Marta Miller. Hagyjon békén, kérem! Menjen innen! – De Henry még egy lépést tett előre, amikor meghallotta a nevet. Háromlépésnyire volt tőlem, és bár ő nem látott, én tisztán ki tudtam venni az arcát a lépcsőfordulóból beáradó fényben: vadul meredt felém, és mintha félelem torzította volna el a vonásait.

– Hadd lássalak. – A hangjában több volt, mint sürgetés. – Gyere ide a fényre, hogy lássalak! – Megragadott, én pedig elhúzódtam az ágy oszlopa mögé, így a sötétebb árnyék elrejtett. Esés közben beütöttem a lábam az ágyba, és élesen felkiáltottam. – Hagyjon békén, kérem! Menjen innen!

Henry halkan káromkodott, majd még egy lépést tett a sötétben.

– Ígérem, hogy nem bántalak. – A hangja nyers volt, de szelídséget színlelt. – Csak az arcodat szeretném látni. A *fenébe is!* – átkozódott, amikor vakon nekiment az éjjeliszekrénynek. – Az ördögbe is, azt mondtam, gyere ide!

Váratlanul sietős léptek hallatszottak a lépcsőfordulóból; kikukucskáltam az ágy oszlopa mögül, és megpillantottam Fannyt, aki egy tálcán tejet és kekszet hozott, a szemöldökét pedig meglepetten felvonta. Henry egy pillanat alatt kint termett a lépcsőfordulóban, és amikor először megláttam őket egymás mellett, megdöbbentett, hogy Fanny milyen magasnak látszik: káprázatosan, diadalmasan tornyosult Henry fölé, mint valami egyiptomi istennő. Henry szinte láthatóan hőkölt vissza tőle, és békítően nyújtotta felé a kezét.

– Ki van odabent? – kérdezte csaknem bocsánatkérően.

Fanny mosolya olyan törékeny és hideg volt, mint az üvegcserép.

– Marta, az unokahúgom – felelte. – Belázasodott, félrebeszél. Miért kérdezi? – Kihívó volt a hangja, de Henry zavartan elfordította a tekintetét, kitért a provokáció elől.

– Hangokat hallottam... – kezdte bizonytalanul. –Idegessé... tett. És nem mutatkozott a kis haszontalan. Én... – Kényszeredett nevetéssel szakította félbe a mondatot. – Nem is tudtam, hogy unokahúga van. – A megjegyzésben kérdés rejtőzött.

– Egy nap majd láthatja – ígérte Fanny. A szobába lépett, letette a tálcát az éjjeliszekrényre, majd azonnal ki is lépve becsukta az ajtót.

– Jöjjön már, Henry – szólt rá határozottan, amikor Henry tovább téblábolt. Hallottam, ahogy a lépteik elhalkulnak; végigmentek a folyosón a lépcső irányába.

Már majdnem hajnalodott, amikor a Cromwell Square-re értem; kimerültem, az agyamat elhomályosította az ital és a ház vad parfümje, a tömjén, a füst és a macskák, a nők állatias szagának perzselő egyvelege. Büntetésképpen megtiltottam magamnak, hogy bérkocsit hívjak, ám ennek ellenére mocskos kielégülés érzete töltött el, amit a hosszú gyaloglás sem űzött el. Fiatal volt – tizenöt lehetett, de semmi esetre sem olyan fiatal, mint Fanny ígérte –, és göndör, barna hajával, élénk, rózsás arcával még csinos is. Nem volt szűz, de a kedvemért hajlandó volt eljátszani a szerepet: úgy tett, mintha húzódozna, és még valódi könnyeket is sírt.

Ne nézzen így rám! Csak egy lotyó volt, akit megfizettem, hogy teljesítse a parancsaimat. Ha nem élvezte volna, tisztesebb hivatás után nézett volna. Így azonban egy arany hamarosan felszárította a könnyeit, és nem telt bele tíz perc, amikor láttam, hogy vidáman vonul fel egy újabb vendéggel az emeletre. Biztosíthatom, hogy feleslegesen pazarolja az együttérzését ezekre a teremtésekre: kiskoruktól fogva merő romlottság mindegyik. Legalább rajtuk tölthettem ki bűnös vágyamat, és nem kellett Effie-nél csillapítanom. Csakis az ő kedvéért tettem, elhiheti, ha mondom, hogy a szívem sosem csalta meg. A tisztaság bálványa volt számomra, az alvó Csipkerózsikám... tudtam, hogy elültették benne a bujálkodás magját, de rajtam múlt, hogy biztosítsam, e mag soha ne szökkenjen szárba. A szerelmem őrizte Effie tisztaságát, és bármilyen áldozatot kész voltam a kedvéért meghozni.

Néha persze én is megbotlottam. A benne bujkáló érzékiség olyan erős volt, hogy képtelen voltam úrrá lenni pillanatnyi gyöngeségemen, de megbocsátottam a természetét, ahogy anyámnak is, hogy előidézte azt az első megbocsáthatatlan hibámat.

Elsettenkedtem Effie szobája előtt, és benyitottam az enyémbe. Sötét volt, a gyertyafényben alig tudtam kivenni a mosdóállvány, az ágy és a szekrény körvonalait. Behúztam magam mögött az ajtót, és letettem a gyertyát a kandallópárkányra. Levetkőztem, és az ágy felé fordultam, de a döbbenettől a lélegzetem is elállt. A megcsillanó árnyékban egy gyermek arcát láttam a párnámon: vérfagyasztó zöld szempár, ami vad és bosszúszomjas gyűlölettel meredt rám.

Persze ostobaság volt, hiszen nem volt gyermek a házban. Hogy jöhetett volna be éjnek idején? Nem volt gyermek. És hogy ezt magamnak is bebizonyítsam, erőt vettem magamon, hogy közelebbről is szemügyre vegyem. A dühös pillantás ismét rám szegeződött, de ezúttal már a vicsorgó szájból kivillanó tűhegyes fogakat is észrevettem. Hátrahőkölve felkaptam a gyertyát, és a hosszú lángot és füstcsíkot magam után húzva a jelenség felé tartottam; a gyertyáról forró viasz fröccsent az ágyneműre és csupasz bőrömre. A jelenés

rám ugrott, a száját sziszegő daccal tátotta ki, és harag, valamint a kétségbeesett megkönnyebbülés elegyével ismertem rá Effie sovány, barna macskájára, ahogy elsuhant mellettem a sötétben, majd a függöny mögé iszkolva kiugrott a nyitott ablakon.

A szekrény tükrében az arcomat ólomszürke foltok borították, a számat feszült ráncok szegélyezték.

Dühös voltam magamra, hogy egy macska ilyen oktalan rémületet keltett bennem, de még dühösebb Effie-re, aki egy nevetséges szeszélynek engedve befogadta ezt a kóbor macskát. Milyen nevet is adott neki? Tisziphoné? Biztos a könyveiből valami külhoni butaság; sejtettem, hogy nem találtam meg mindegyik könyvét. Meg is fogadtam, hogy reggel alaposan átkutatom a szobáját, és megkeresem, amit még rejteget előlem. Ami pedig a macskát illeti... megráztam a fejemet, hogy elűzzem a párnámon fekvő arc látomását, a visszataszító gyűlölettel teli zöld szemek pillantását... Csak egy macska, gondoltam. Mégis tíz szemet vettem be az új orvosságból, a klorálból, amit új barátom, dr. Russell ajánlott, csak azután voltam képes álomra hajtani a fejemet azon a párnán.

Emlékszem hűvös, erős kezére, ahogy a hajamat simogatta. Az arcára, ami a lámpafényben olyan fehér volt, mint a hold. A ruhája suhogására, a parfümje meleg, ámbrával és szantálfával átitatott illatára. Halk és nyugodt hangjára, ahogy a simogatása ritmusában énekelt. Henry csak egy rossz álom volt, ami eloszlott a fény milliónyi kis könnycseppjében. A kandallópárkányon álló óra egy szívdobbanással erősebben ütött, mint a szívem dobogása; a szívem könnyű volt, mint egy pitypang ernyője, amelynek szálai selyemmagokként számlálták a meleg nyári éjszakában a pillanatokat. Lehunytam a szemem, és az álom szívesen fogadott sötétjébe – szelíd álom-gondolatokat sodort felém. Fanny nagyon gyöngéden, nagyon kedvesen szólt hozzám, minden szava simogatás volt.

– Csitt... aludj hát. Aludj, kislány... olyan álmos vagy... pszt. – Elmosolyodtam, és mormoltam valamit, amikor hajfürtje megsimította az arcomat.

– Jól van... pszt... aludj, drágám, drága kis Martám, kicsikém.

A karja hajlatában ringatva hagytam, hadd szunnyadjak el. Mialatt a hajamat simogatta, néztem, ahogy az emlékeim lebegő luftballonként elszállnak. Mose... a temető... a panoptikum... Henry... bármilyen eleven volt is az emlék, hagytam, hadd szálljon el, és kis idő múlva már luftballonok színes felhőjét láttam, a zsinórjaik összegabalyodtak, a színeik ragyogtak a lemenő nap fényében. Olyan csodálatos látvány volt, hogy azt hiszem, hangosan, az eltévedt kislány hangján meg is szólaltam.

– Luftballonok, anya. Mind elrepülnek! Hova mennek?

A hangját alig hallottam a hajamon át. – Messze, messze... elrepülnek az égre, egyenesen a felhők közé... és mind más színű, piros, sárga, kék... Látod őket?

Bólintottam.

– Repülj velük egy kicsit. Meg tudod csinálni?

Megint bólintottam.

– Érezd, ahogy felfelé szállsz a levegőben, a luftballonok között. Úgy, ni. Csitt...

Éreztem, ahogy pusztán a gondolattól, lendületet sem véve felemelkedem. Kiléptem a testemből, lebegtem, a luftballonok békés képe még bevésődött alvó elmémbe.

– Lebegtél már így – mondta szelíden Fanny. – Emlékszel?

– Igen. – A hangom nem volt több susogásnál, de azért meghallotta.

– A vásárban – erősítette meg.

– Igen.

– El tudsz oda menni?

– Nem... nem akarok. A luftballonokkal akarok maradni.

– Csitt, drágám... minden rendben. Semmi bántalom nem érhet. Szükségem van a segítségedre. Szeretném, ha visszamennél, és elmondanád, mit látsz. Mondd meg a férfi nevét.

Olyan kék égen lebegtem, hogy szinte fájt a kéksége. A láthatáron láttam a felszálló luftballonokat. Alattam, nagy mélységben megpillantottam a sátrakat és a vásár bejáratának ponyvatetejét.

– Sátrak... – mormoltam.

– Szállj le. Menj oda a sátorhoz, és nézz be.

– Neeeem...

– Minden rendben. Nem bánthat semmi. Szállj le. Mit látsz?

– Képeket. Szobrokat. Nem. Viaszbábukat.

– Menj közelebb.

– Nem...

– Közelebb!

Hirtelen ott voltam megint. Tízéves voltam, összegömbölyödtem a hálószobám falánál, miközben a Rossz Ember felém jött, és a szeméből paráznaság és gyilkosság vágya sütött. Felsikoltottam. – Anya, ne! Ne engedd! Ne hagyd, hogy a Rossz Ember idejöjjön! Ne hagyd, hogy a Rossz Ember idejöjjön!

A fülemben zúgó vér sem nyomta el anyám még mindig nyugodt hangját: – Ki az, Marta?

– Neeeem!

– Mondd meg, ki az?

És akkor az arcába pillantottam. A rettegésem a legmagasabbra hágott, elérte a dermedt örökkévalóságot... és akkor ráismertem. A rettegés lefoszlott rólam, és felébredtem, Fanny erős karja ölelt át, a könnyeim átitatták gyűrött bársonyruháját.

Gyöngéden ismételte meg: – Mondd meg, ki az.

És rövid hallgatás után megmondtam.

Az anyám magához ölelt.

23

Száz éve még boszorkánynak neveztek volna. Rosszabbnak is hívtak már, némelyik igaz is volt, de sosem érdekelt, mit gondolnak rólam. Olyan főzetet készítek, ami csillapítja a lázat, vagy sörrel kevert aludttejet csinálok, ettől repülésről lehet álmodni, és a tükrömben néha látok olyasmit, ami nem is visszatükröződés. Tudom, Henry Chester ezt minek hívná, de nekem is megvan a magam kifejezése az olyanokra, mint Henry Chester, mégpedig nem olyan, ami benne van a Bibliában.

Ha nincs Henry Chester, Marta most júliusban töltötte volna be a huszadik életévét. Elég gazdag vagyok, szép kis vagyont hagytam volna rá; neki biztosan nem kellett volna az utcán strichelnie. Vettem volna egy házat, férjet kerestem volna neki, ha házasságra vágyik; bármit kér, megvettem volna neki. De amikor tízéves volt, Henry Chester elvette tőlem, én meg tíz évet vártam, hogy elvegyem tőle Effie-t. Nem sok időm volt életem során költeményeket olvasni, de félelmetes hasonlóságot érzek e számokban, és ez nekem elegendő igazságszolgáltatás. Hideg, az igaz, de attól még nem kevésbé keserű.

Fiatalon szültem Martát, már amennyire valaha is fiatal voltam. Volt vagy harminc apja, de nem érdekelt. Csak az enyém volt, és ahogy cseperedett, úgy törtem magam, hogy óvjam attól az élettől, amire én kényszerültem. Jó iskolába küldtem, megadtam neki azt a műveltséget, ami nekem nem jutott, ruhákat és játékokat vettem neki, és tisztes, jó hírű otthont teremtettem anyám egy távoli rokonánál, egy tanítónőnél. Marta olyan gyakran látogatott meg, amilyen gyakran csak meg mertem hívni; nem akartam, hogy olyan emberek társaságának legyen kitéve, akik az én házamat látogatták, és sosem engedtem fel az ügyfeleimet abba a kis manzárdba, ahol a hálószobáját kialakítottam neki. A születésnapján meghívtam a házamba, és bár aznap este vendégeket vártam, megígértem, hogy kárpótolni fogom. Csókkal búcsúztam tőle, amikor lefektettem... és többé nem láttam élve.

Tíz órakor hallottam, hogy hív, és felszaladtam a szobájába, de már halott volt: szétterpesztett tagokkal hevert az ágyon, a hálóinge az arcára hajtva.

Tudtam, hogy a gyilkosa csak az egyik ügyfelem lehet, de a rendőrök kinevettek, amikor azt kértem, nyomozzák ki. Hiszen *prostituált* vagyok, mondták, a lányom egy *prostituált* lánya. És az ügyfeleim gazdag, tiszteletre méltó emberek. Szerencsém volt, hogy nem tartóztattak le. Így azután a lányomat fehér márvány alá temettem a highgate-i temetőben, és a gyilkosának megengedtem, hogy tíz évig megfeledkezzen róla.

Természetesen megpróbáltam a nyomára jutni. *Tudtam,* hogy ott van, tiszteletre méltó külseje mögött megszimatoltam a bűntudatát. Tudja, mi a gyűlölet? Azt ettem és ittam. Ahogy a lányom gyilkosát cserkeltem álmomban, a gyűlölet mellettem jött, hogy Marta vérével vörösre fesse London utcáit.

Marta szobáját érintetlenül hagytam, friss virágot tettem az éjjeliszekrényére, a játékait egy kosárban őriztem a sarokban. Éjjelente felsettenkedtem a szobájába, szólítottam – tudtam, hogy ott van –, és könyörögtem, hogy mondjon egy nevet, csak egyet! Ha az elején elárulta volna a nevét, a legcsekélyebb lelkifurdalás nélkül végeztem volna a gyilkosával. Bibliai megdicsőüléssel léptem volna fel a vérpadra. De tíz év alatt a gyűlöletem agyonkoplaltatott és sovány lett, mint egy kiéhezett farkas. Okos és alattomos, és mindenkit ugyanazzal a gyanakvó, borostyánszínű szemmel lesett. Mindenkit, de kivált egyvalakit.

Tudja, jól ismertem; a mohó, ocsmány vágyát, a hirtelen önutálatát, bűntudatát. A lányok, akiket kért, mindig a legfiatalabbak, a fejletlenek, a szüzek voltak. Nem mintha *sok* lett volna, de láttam, ahogy a koldusgyerekeket lesi az utcán, és láttam a vén képmutató festményeit is: beteges vágyától egy becsületes nő fuldokolt volna. Persze nem csak rá gyanakodtam, és nem lehettem biztos. Megpróbáltam a kis Martámat elérni; eleinte gyertyákkal és a tükörrel, aztán a kártya segítségével. Mindig ugyanazok a lapok jöttek ki: a Remete, a Csillag, a Nőpápa, az Érme bubi, Változás és Halál. Változó sorrendben, de mindig ugyanazok a lapok; a Remete oldalán mindig a Kard kilences és a Halál lapja. De vajon Henry Chester volt-e a Remete?

Értse meg, okos volt! Ha elszökött volna, biztosra mehettem volna, de hidegvérű volt. Eljött továbbra is, nem gyakran, talán havonta egyszer; mindig udvarias volt, mindig bőkezű. Más prédát is követtem, például olyan férfiakat, akik Marta halála után váratlanul nem jöttek többé. Egy orvost, az egyik régi vendégemet, aki azt állította, hogy a lányom valami roham, esetleg – mint mondta – epilepszia következtében halt meg. Egy percig sem hittem el. De a fájdalom és az idő kikezdte a meggyőződésemet, és kezdtem a gyűlöletem tisztaságában kételkedni. Talán mégis egy roham volt, vagy egy betörő, akit a könnyű zsákmány reménye csábított.

Felfoghatatlan volt, hogy egy vendégem kövessen el ilyen bűnt, és ilyen sokáig rejtve maradjon a kiléte.

A bosszúm szunnyadt. Aztán megtudtam, hogy Henry megnősült. Mint mondták, szinte még gyermek, akit elvett, egy lány, aki alig hagyta el az iskolapadot. Tizenhét éves. Megint felébredt a gyanúm – soha nem voltam benne biztos, soha –, és a gyűlöletem úgy áradt feléjük, mint egy darázsraj. Mi jogon boldogok, amikor Marta Highgate-ben rothad? Mi joga van erre bárkinek is?

Egy nap követtem őket a templomba, mert reméltem, megpillantom az ifjú asszonyt, de tetőtől talpig feketében volt, mint aki gyászt visel, és csak sovány kis arcát láttam a főkötő keretében. Betegnek látszott, és akaratom ellenére vonzott; az érzés leginkább a szánalomhoz hasonlított. Nagyon emlékeztetett szegény elveszett kis Martámra.

Nem szeretem a prédikátorokat; azért mentem el, hogy Chestert és a feleségét lássam, és nem azért, hogy a prédikációt hallgassam. Így történhetett, hogy én

láttam meg elsőként, amikor kilépett a testéből. Az egyik pillanatban még hallgatta a lelkészt, a másikban már nem volt ott, a feje előrebukott, mintha imádkozna. Régóta értek ahhoz, hogy olyasmit is meglássak, amit a többség nem vesz észre, vagy nem akar meglátni, és amint Mrs. Chester előredőlt, feltűnt, hogy nem egy szokásos ájulásról van szó. Láttam, ahogy kiszállt a testéből, anyaszült meztelenül, az isten áldja, és a meglepett arckifejezéséből ítélve arra következtettem, hogy ez az első alkalom, hogy ilyesmi történik vele.

Csinos kis jószág volt, egyáltalán nem olyan, mint Henry Chester festményein a légies jelenségek; a szépsége csakis rá volt jellemző, mint egy fa vagy egy felhő szépsége. Rajtam kívül senki sem látta, és a tenger templomba járó között nem is csodálkozom ezen. Senki sem tanította erre a trükkre; saját maga jöhetett rá, és feltételeztem, hogy máshoz is van tehetsége, amiről még sejtelme sincs. Akkor és ott felmerült bennem, nem tud-e valamit, ami a segítségemre lehet... gondolatban szólítottam, mire élesen rám nézett; abban a pillanatban tudtam, hogy ő a válasz minden kérdésemre. Csak magamhoz kell édesgetnem.

Effie-nek hívták; sokszor figyeltem anélkül, hogy észrevette volna, és Marta tető alatti kis szobájából szólítottam. Láttam, hogy boldogtalan, előbb Henryvel, aztán Mose-zal. Szegény, magányos kislány; tudtam, hogy csak idő kérdése, és úgy szeretem majd, mint a saját lányomat. Ismertem az észjárását, a kedvenc helyeit, és amikor megláttam a vásárban, tudtam, itt az alkalom, hogy négyszemközt beszéljek vele.

A jósnő egy aranyért boldogan átadta a helyét; lefátyolozva az árnyékba húzódtam, és Effie semmit sem sejtett. Olyan fogékony volt a gondolataimra, hogy el sem kellett altatnom, ő maga szunnyadt el, de csak akkor döbbentem rá igazán, milyen kivételes, milyen drága lehet nekem, amikor a lányom hangján szólalt meg. Ha ilyen tisztán felidézi a hangját, vajon mire lehet még képes? A fejem zsongott a lehetőségektől: újra láthatom a kislányomat, újra megérinthetem... miért is ne? Higgye el, nem kívántam rosszat Effie-nek, de a reakciója, amikor a transzból kirántották, még engem is meglepett. Túlságosan becses volt, hogy elveszítsem, *nem* engedhettem el.

És valóban: mielőtt mélyebbre kellett volna ásnom, meg is mondta a nevet, amire kíváncsi voltam. Henry Chester, a Remete, a lányom gyilkosa...

Már kinőttem abból a korból, hogy a vesztőhelyen kiáltsam világgá a lázadásomat. Ha áldozatot kell hozni, az áldozat nem én leszek, gondoltam.

Mondom, hogy baleset volt! Nem akartam megölni. El akartam mondani, de olyan régen történt...

Az anyja zavarba hozott: túlzottan *nagydarab* volt. Úgy éreztem, eltörpülök mellette, túláradó mivolta egyszerre vonzott és taszított. Szinte nem is látszott emberinek, mintha rózsás bőre alatt nem egy hétköznapi asszony vére és húsa lett volna, hanem föld és fekete gránit különös keveréke; achátszemű egyiptomi bálvány volt. Az illata is romlottan édeskés, mint légytől beköpött milliónyi oszló rózsáé; asszonyi teste titkos zugainak illatával lassan, titkon legyezgette a szívem szégyenteljes vágyait.

Láttam, hogy a kislány a korlát oszlopai között kukucskál le. Zöld szeme, mint két üvegdarab, rezzenetlen szegeződött rám a lépcsőforduló félhomályából, és amikor felnéztem rá, halkan felkacagott, és felugrott, hogy eltűnjön, ha megmoccanok. Mezítláb volt, a fény kirajzolta az alakját a hálóing anyagán át. Nem volt meg benne az anyja masszívsága: egy kis elcserélt, szinte testetlen gyermek volt, egyenes fekete haj keretezte mohó, hegyes, szív alakú kis arcát... és mégis volt valami hasonlóság. A pillantásában talán, vagy a mozgása könnyed eleganciájában: így tükrözhette vissza a halovány Perszephoné az aranyló Demetert.

Megkérdeztem a nevét.

Félrehajtotta a fejét, a szemében fények csillantak.

– Nem szabad megmondanom. – Érezhető volt a cornwalli akcentusa, a szótagok lágy egybemosása, bár alig észrevehetően, akárcsak az anyjáé.

– Miért nem?

– Nem szabadna itt lennem – felelte. – Megígértem. – Ha nem lett volna a mosolya, és az alakja nem látszott volna át a hálóingén, hittem volna az ártatlanságában, de ahogy Júlia erkélyjelenetének paródiájaként felettem állt a lépcsőn, tudtam, hogy mindegy, hány éves, anyja lánya, aki bűnben fogant és nőtt fel, hogy az olyan bűnösökre leselkedjen, mint amilyen én vagyok. Onnan, ahol álltam, szinte éreztem a parfümjét: nyugtalanító, megtévesztő keverék volt, mintha ámbrát posványos vízzel elegyítettek volna.

– Megígértem – ismételte meg, és elhúzódott a korláttól. – Mennem kell.

– Várj csak! – Képtelen voltam uralkodni a reakciómon. Sietve felmentem a lépcsőn, a veríték csípte a halántékomat. – Ne menj el. Nem árullak el. Nézd – a zsebemben kutattam –, kapsz egy kis csokoládét.

Habozott, aztán az édességért nyúlt, amit rögtön kibontott, és enni kezdte. Kihasználtam az előnyömet, és a vállára tettem a kezem.

– Gyere – biztattam. – Visszakísérlek a szobádba, és mesélek lefekvés előtt.

Ünnepélyesen rábólintott, és nesztelenül felfutott előttem a lépcsőn; meztelen lába fehér pillangó volt a sötétben. Nem tehettem mást, követtem.

A szobája a ház tetőpárkánya alatt bújt meg; a lány felugrott az ágyra, maga alá húzta a lábát, és magára terítette a takarót. Megette a csokoládét, és néztem, ahogy megnyalja a tíz ujját; a mozdulat olyan hatással volt rám, hogy majdnem összecsuklottam.

– És a mesémmel mi lesz? – kérdezte hetykén.

– Később.

– Miért nem most?

– Később!

A parfüm illata most már nyomasztó volt. Úgy rázta ki a hajából, mint egy virágesőt, és kiéreztem belőle a buja illatot, ami talán a saját kéjvágyam volt.

Képtelen voltam tovább megálljt parancsolni magamnak. Előreléptem, és a karomba kaptam, az arcomat belétemettem, elmerültem benne. A lábam nem tartott meg, és vele együtt az ágyra zuhantam. Kétségbeesetten kapaszkodtam bele. Egy pillanatig megdöbbentően hatalmasnak tetszett, a szeme úgy tágult ki, mintha a sötétség hullámköröket vetett volna, nyitott szája néma szidalmakat szórt. Küszködni, rugdosni kezdett, a haja mint fekete denevérraj terült szét az arcomon, és a súlyával kiszorította belőlem a levegőt. Hajlékony, kígyózó teste abban a pillanatban rám tekeredett, a haja a számban, az orromba pedig befurakodott a csokoládé émelyítő szaga. Biztos voltam benne, hogy megöl.

A fülem zúgni kezdett, és rettenetes pánik vett erőt rajtam. Rémületemben és undoromban hangosan sikoltozni kezdtem. Én voltam az áldozat, ő a gránit halálistennő, aki a véremre szomjazott. Józanságom utolsó erejével megragadtam a torkát, és megszorítottam, ahogy csak bírtam... a kis boszorkány úgy küzdött, mint egy démon, sikoltozott és harapott, de éreztem, hogy visszatért az erőm...

Isten akkor velem volt: bárcsak lett volna elég bátorságom, hogy elhagyjam a házat, és soha többé ne térjek vissza, akkor talán Ő sem fordította volna el tőlem az arcát... de még a félelmetes harc reszkető végeztével is éreztem valami szentségtelen izgalmat, diadalt, mintha a rám törő kéjvágy kioltása helyett egyszerűen csak kinyitottam volna egy ajtót egy másféle vágy előtt, amit soha nem lehet teljesen kielégíteni.

Nem nagyon emlékszem, hogy tértem vissza a Cromwell Square-re: majdnem világos volt, és pár órán belül a személyzet is felkel. Henry még nem volt otthon. Észrevétlenül jutottam be a házba, levetkőztem, és ágyba bújtam. Aludtam egy kicsit, de még több laudánumot kellett bevennem, hogy az alvást fenyegető gonosz álmokat elűzzem. Annyira képtelen voltam már különbséget tenni valóság és képzelet között, hogy eltűnődtem, vajon nem álmodtam-e mindazt, amiről azt hittem, megtörtént a Crook Streeten. Valóban beszéltem Henryvel? Fanny feljött hozzám, míg aludtam? Hat óra körül mély álomba zuhantam, amiből két óra múlva ébredtem, ekkor hozta be Tabby a csokoládémat. Rettenetesen hasogatott a fejem, lázas voltam, és bár igyekeztem vidám arcot vágni, Tabby rögtön megsejtette, hogy valami baj van.

– Jaj, Mrs. Chester, nagyon rosszul néz ki! – jegyezte meg, miközben széthúzta a függönyt, és közelebb jött az ágyhoz. – Sápadtabb már nem is lehetne!

– Semmi baj, Tabby – tiltakoztam. – Csak egy kicsit fáradt vagyok. Mindjárt összeszedem magam.

– Rögtön szólok Mr. Chesternek, hogy nem érzi jól magát, asszonyom – jelentette ki határozottan.

– Nem! – Aztán halkabban folytattam; nem lenne jó, ha megsejtené a pánikomat, gondoltam. – Nem. Szükségtelen.

Látszott rajta, hogy kételkedik. – Talán kér egy csepp laudánumot, asszonyom? – Megráztam a fejem.

– Köszönöm, de nem. Csak fáj egy kicsit a fejem. Mindjárt rendbe hoz ez a kitűnő csokoládé! – Kényszerítettem magam, hogy lenyeljek egy kis kortyot, pedig tűzforró volt, majd biztatóan elmosolyodtam. – Most már nyugodtan elmehet, Tabby.

Vonakodva, a válla fölött hátra-hátrapillantva távozott, én pedig azt mondtam magamnak, nem számíthatok rá, hogy egy betegséget eltitkol Henry elől. Így is lett. Henry tíz perc múlva egy pohárral és a laudánumos üveggel lépett be.

– Tabbytől tudom, hogy nem akarod bevenni a gyógyszeredet – jelentette ki. A tekintete az ágyamon ülő Tizzyre villant, és keserűen megrándult a szája. – Mondtam már, hogy nem szeretem, ha a macska éjjel a szobádban alszik. Nem lepne meg, ha tőle volnál beteg.

– Úgy látom, te meg Tabby túlságosan sokat foglalkoztok az egészségemmel! – Éles válaszom engem legalább annyira meglepett, mint Henryt; elpirultam, és zavartan, bocsánatkérően motyogtam valamit. Próbáltam visszaemlékezni, miért érzek hirtelen ellenségességet Henry iránt... azután eszembe jutott az álom – álom volt valóban? –, amelyben tanúja voltam, hogy... Ott motoszkált a fejemben, gyötrelmesen közel ahhoz, hogy felidézzem, mégsem voltam rá

képes. Csak egy benyomás maradt, az undor és a gyűlölet érzése, a bosszúszomj, ami mintha nem is az enyém lett volna. Heves érzelmeim annál inkább megráztak, mert nem emlékeztem, miért érzek így. Remegő hangon folytattam: – Jól leszek. Kérlek, ne adj még több laudánumot!

Megvető pillantást vetett rám, és kezdte a cseppeket kimérni a pohárba.

– Azt teszed, amit mondok, Effie. Ma reggel nincs kedvem a szeszélyeidhez. Vedd be most a gyógyszered, és délben még egy adagot, különben megharagszom rád.

– De nincs szükségem orvosságra! Hadd sétáljak egy kicsit a friss levegőn...

– Effie! – A hangja rideg volt. – Nem engedem, hogy szembeszegülj velem! Tudom, hogy az idegeid rossz állapotban vannak, de teljesen kihozol a sodromból! Ha *igazi* feleség volnál... – Elharapta a mondat végét. – Ha továbbra is ilyen önfejűen viselkedsz, mosom kezeimet, és elküldelek dr. Russellhez. Nagy tapasztalata van a hisztérikus betegek terén.

– Nem vagyok hisztérika! – tiltakoztam. – Én... – A tekintetét látva engedtem, és elvettem az italt; gyűlöltem, de képtelen voltam ellenállni.

– Így már jobb. – A pillantása kemény és valahogy diadalmas volt. – És ne feledd, egy kevésbé türelmes ember már rég nem tűrné a hisztériádat. Megígérem, hogy ha a könnyeiddel és a makacsságoddal még több zűrzavart okozol, akkor elhívom hozzád Russellt, hogy vizsgáljon meg. Ha nem iszod meg az orvosságodat, *beléd diktálom,* és ha nem viselkedsz úgy, ahogy egy jó feleséghez illik, akkor majd az orvostól kérdezem meg, mi az oka. Megértetted?

Bólintottam, és láttam, hogy a tekintetén átfut egy mosoly, egy gonosz, titkos mosoly.

– Én tettelek azzá, aki vagy, Effie – mondta lágyan. –*Semmi* sem voltál, mielőtt felfedeztelek. Az vagy, akinek mondlak. Ha azt akarom, hogy hisztérika légy, akkor az leszel. Ne hidd, hogy az orvos inkább hisz neked, mint nekem; ha azt mondanám neki, hogy szerintem őrült vagy, egyetértene velem. Azt mondok, amit akarok, Effie. Rákényszeríthetlek, hogy azt csináld, amit akarok.

Beszélni próbáltam, de ahogy örvendező arca kiélesedett, majd elhomályosult fáradt tekintetem előtt, csak azt éreztem, hogy rettenetesen szeretnék sírni. Talán észre is vette, mert szája kemény vonala meglágyult, és odahajolt, hogy gyöngéden szájon csókoljon.

– Szeretlek, Effie – suttogta, és a gyöngédsége még ijesztőbb volt, mint a dühe. – Azért teszem mindezt, mert szeretlek. Azt akarom, hogy az enyém légy, biztonságban, egészségben. Fogalmad sincs, micsoda mocsok van odakint a világban, micsoda veszélyek fenyegetnek egy ilyen bájos fiatal lányt... Bízz bennem, Effie. Bízz, és engedelmeskedj. – Gyöngéden, de határozottan maga felé fordította az arcomat. Az ábrázata aggodalmas volt, de a szemében még láttam azt a táncoló, kegyetlen ujjongást. – Bármit megtennék, hogy megvédjelek, Effie. – Elvakult heve szinte elviselhetetlen volt.

– Még be is zárnál? – A hangom alig volt hangosabb a suttogásnál. Az ő tekintete rezzenetlen volt, színtelen hangja majdnem leplezte gyűlölködését.

– Ó, de mennyire, Effie! Meg is *ölnélek,* hogy ne ronthassanak meg.

E szavakkal magamra hagyott, és ahogy az ágyon feküdtem, elbódított zavarodottságom közepette is megpróbáltam visszaemlékezni, mit tudok Henry Chesterről, de csak Fanny nyugodt arcára, hajamat simogató kezére és a luftballonokra emlékeztem...

Dél körül ébredtem; kevésbé éreztem magam fáradtnak, de tompa és zavaros volt a fejem. Megmosakodtam, felöltöztem, és lementem a szalonba. Henry már távozott. Úgy döntöttem, elmegyek Highgate-be, hogy kitisztuljon a fejem, és szabaduljak a ház nyomasztó légkörétől. Már a köpenyemet vettem fel, amikor Tabby belépett egy tálcával, és amikor látta, hogy indulni készülök, meglepetten hőkölt hátra.

– De, asszonyom! Csak nem megy el itthonról, amikor délelőtt még beteg volt!

– Sokkal jobban vagyok, Tabby – feleltem szelíden. – Egy séta biztosan jót tenne.

– De egy falatot sem evett! Finom gyömbéres süteményt tettem a sütőbe, pár perc, és készen van, és régen mindig úgy szerette a gyömbéres süteményt!

– Köszönöm, Tabby, de nem vagyok éhes. Talán később, amikor visszajövök, eszem majd valamit. Kérem, ne aggódjon.

Tabby a fejét csóválta. – Mr. Chester nem fog örülni, hogy elengedtem hazulról. Azt mondta, hogy amilyen állapotban van, semmilyen okból nem mehet el, asszonyom. – Kicsit elpirult. – Tudom, hogy szeretne elmenni, asszonyom, de próbálja belátni, hogy így észszerűbb. Nincs értelme szegény úrnak még több aggodalmat okozni... és tényleg ezt mondta, asszonyom. – Aggodalmasan ráncolta a szemöldökét; kedvelt engem, de Henry volt a ház ura.

– Értem. – Egy pillanatra fellobbant bennem a lázadás tüze: mit számítanak Henry utasításai? Azután eszembe jutott, amit dr. Russellről mondott, és az, ahogy Tabby keresetlenül megismételte a szavait: „amilyen állapotban van”. Hirtelen végigfutott a hátamon a hideg.

– Talán mégis inkább itthon maradok – jelentettem ki színlelt közönnyel. Levettem a köpenyemet, és kényszerítettem magam, hogy leüljek.

– Jól teszi, asszonyom – helyeselt anyai hangon Tabby. – Talán kér egy kis teát? Vagy csokoládét? Vagy egy kis gyömbéres süteményt, ha kisült?

Bólintottam. Kényszeredett mosolyomtól görcsbe rándult az állkapcsom. – Köszönöm.

Igyekeztem megőrizni a nyugalmamat, miközben Tabby a szalonban tett-vett. Úgy éreztem, egy örökkévalóságig tart, míg tüzet gyújt, felrázza a párnákat, és megbizonyosodik, hogy mindenem megvan, amire csak szükségem lehet. Természetesen mondhattam volna, hogy hagyjon magamra, de az odaadása valóságos volt és megindító, és különben sem akartam, hogy azt jelentse Henrynek, ideges vagy zavarodott voltam. Henry fenyegetése egyértelmű volt... A puszta gondolat hisztériával töltött el, amit igyekeztem leküzdeni: ha túl

betegnek vagy zavartnak találnak, mikor hagyhatom el egyedül a házat, hogyan láthatom Mose-t? Találkozhatok-e Fannyval?

Talpra ugrottam, és az ablakhoz szaladtam. Kinéztem a kertbe, éppen esni kezdett az eső. Kinyitottam az ablakot, kinyújtottam a karomat, és éreztem az arcomon és a kezemen a nedvességet. Az eső meleg volt, a nedves kert illata csípősen nosztalgikus, mint éjjel a temetőkert, és éreztem, hogy alábbhagy a rémületem. Tárva-nyitva hagytam magam mögött az ablakot, és visszaültem a helyemre. Próbáltam tisztán gondolkodni, de minél inkább igyekeztem rendet teremteni a gondolataimban, annál mélyebbre süllyedtem az előző éjszaka félvilágában, ahol minden emléket mintha kábító megtévesztés hatott volna át. Talán Henrynek van igaza, gondoltam: lehet, hogy kezdek megőrülni. Bárcsak láthatnám Mose-t...

Nem! Még nem! Előbb meg kell győznöm Henryt, hogy elég jól vagyok, és egyedül is kiengedhet. Ő az ellenség, szögeztem le magamban határozottan, ő a bűnös, nem én. Jogom van gyűlölni. Jogom van boldogtalannak lenni.

Először ismertem el magamban legalább ennyit; a magam csendes módján aznap hadat üzentem Henrynek. Gyűlölettel és ravaszsággal áthatott harcra készültem. Lehet, hogy azt hiszi, nála van minden fegyver, de nem vagyok az a csinos kis idióta, akinek hisz, és ezt be is bizonyítom. Legalább a meglepetés ereje engem szolgál majd...

Másnap nem találkoztam Effie-vel, és az igazat megvallva, nem is hiányoltam; komolyabb dolgok foglalkoztattak. Először is egy sereg hitelező egyszerre találta úgy, hogy pénzt követelve rám kell rontania. Ha Fanny kristálygömbjébe nézhettem volna, nyilván úgy intézem, hogy máshol legyek, amikor rám törik az ajtót, de a szomorú tény az volt, hogy némi kellemetlen előjáték után kénytelen voltam engedelmeskedni, és csaknem száz fontot kifizetni. Mindez elkeserítően megcsapolta a tőkémet, és egy örömtelen délutánt töltöttem azzal, hogy számvetést csináltam: kénytelen voltam elismerni, hogy négyszáz font erejéig eladósodtam. Ezt az összeget még én sem tudtam félvállról venni. Effie könyörgő levélkéje nem javított a hangulatomon: a szobalánya hozta – talán valami Em? – este hatkor, amikor már egy palack bor hatására kellemesen sodródtam, és nem volt kedvem megismételni az előző éjszakai találkánkat. Kinyitottam a nagy gonddal lepecsételt borítékot, és gyertyafénynél próbáltam kivenni Effie nehézkes kaparását:

Drága Mose!
Találkozni szeretnék Veled, *amilyen hamar csak lehet. Kétségbeejtő Helyzetben* vagyok. Henry nem engedi, hogy elhagyjam a Házat, és az *Orvossal* fenyeget, ha nem engedelmeskedem. El *kell* menekülnöm, de nincs hova mennem. Kérlek, keress fel, míg Henry dolgozik. *Segítened kell rajtam.*
Szeretlek.
E.

Nem nagy élvezettel olvastam a naiv levélkét. A kézírásból, a nagybetűkből és a kiemelésekből láttam, hogy Effie nagyon feldúlt lehetett, amikor írta, de ennek nem tulajdonítottam jelentőséget. Tudtam, milyen könnyen kap hisztériás rohamot, és nem vagyok egy Sir Galahad, így különösebb töprengés nélkül a dolgot elvetettem.

Nem mentegetőzöm: nem hagyom, hogy egy nő, kivált egy bajban lévő nő a kedve szerint ugráltasson; a tündérmeséket a Henry Chester-félékre hagyom. Az olyan tündérmeséket, amiben a daliás királyfi elszökik a királylánnyal, és ami a daliás királyfi számára mindig a házasság rabigájával végződik... szóval Effie levélkéjében elkeseredett fenyegetést éreztem. Tehát fütyültem rá. Azzal teszem a legjobbat, mondtam magamnak, ha gyorsan véget vetek a viszonyunknak, hagyom Effie-t álmodozni, így nemsokára talál magának egy másik férfit, akiben vakon bízhat. Szeretem annyira, hogy boldoggá tegyen a gondolat: miattam nem kell botránytól tartania.

Botrány. Nem is rossz ötlet.

Úgy belemerültem, hogy Effie-t illetően döntésre jussak, hogy egy pillanatra meg is feledkeztem anyagi gondjaimról. Emberbaráti hangulatomban elmulasztottam egy lehetőséget, ami most olyan édesen és tisztán ragyogott rám, mint a napsütés... ami valóban megoldaná a gondjaimat, és Effie-ét is. A bor ködén át gyorsan tervezgetni kezdtem.

Ne nevezze zsarolásnak; igazán nem elegáns kifejezés. Nevezzük, ha úgy tetszik, inkább kreatív befektetésnek. Nem szerettem Henry Chestert. Ha elég ostoba, hogy az elragadó felesége helyett bordélyokba járjon, és az ottani lányokat részesítse előnyben, akkor fizessen ezért a kiváltságért. Elég pénze van, nekem viszont semmi. Tele van lelkiismereti aggályokkal, nekem viszont egy sincs. Isten az oldalán áll; mit kívánhat még?

Kivettem Effie üzenetét a papírkosárból, és gondolataimba merülve kisimítottam a gyűrött papírt. Nem szívesen csaptam be, de kis időre belementem a játékába.

Tollért nyúltam, kihegyeztem, és gyorsan írtam Effie-nek. Aztán felvettem a kabátomat, bérkocsiba ültem, és elmentem a Crook Streetre. Olyan érzésem támadt, hogy Fanny sokat segítene, ha megkérném.

Tudtam, hogy eljön: a legerősebb, legjobb tulajdonsága a mohósága, az önzése volt, és tudtam, hogy nem okoz nekem csalódást. Ha nem így lett volna, előbb-utóbb bogarat ültetek a fejébe, így viszont sokkal jobb volt, hogy ő jött el hozzám. Aznap este elbűvölően viselkedett, és sejtelme sem volt róla, hogy azonosak a céljaink. Szüksége van rám, mondta, hogy egy botrányos kis jelenetet rendezzek, ami – ha a titok kipattan – tönkreteszi Henryt. Minden – az akadémiai kiállítása, a házassága, az egyház előtti tekintélye – odalenne, ha csak egy szót is a megfelelő fülekbe suttognának a jámbor Mr. Chester titkos ügyeiről. És természetesen ott van Effie is: úgy tűnt, Henry egy idegorvossal fenyegeti, ha nem engedelmeskedik. Ha elárulná Henrynek, mit tud, Henrynek nem maradna fegyvere, hogy megrémítse.

Mose sietve rámutatott, hogy ebből a tervből nem csak ő profitálna: Effie felszabadulna a zsarnokság alól, ő, Mose keresne egy kis dohányt (nem sokat, mert nem telhetetlen), és én... Nos, e tekintetben hátrányos helyzetbe hoztam; nem értette, miért utasítom vissza a pénzt: vajon az Effie iránti szeretetem visz rá? Vagy a jó Henryvel szemben táplált és be nem vallott haragom? Láttam rajta, hogy majd' megöli a kíváncsiság, de csak kacagtam, és nem mondtam semmit. Okosabb és gátlástalanabb volt, semhogy olyan igazságot bízzak rá, amit el sem hisz.

– Nem, nem, Mose – mosolyogtam. – Egy szót sem árulok el. Hívd haragnak, ha akarod, vagy csak női kárörvendésnek. Effie egyébként is rendes lány, és utálom, hogy az a képmutató erkölcscsősz boldogtalanná teszi. Mi a terved?

Mose elvigyorodott. – Mondd meg, mikorra várod legközelebb Henryt – fogott bele. – Intézd úgy, hogy nézhessem, amikor együtt van az egyik lánnyal. Utána elég, ha írok egy szép kis levelet idézetekkel és hivatkozásokkal, és persze egy ígérettel, hogy a részleteket feltárom az érdekeltek előtt, és lefogadom, hogy Henry kifizeti, amit követelek, akkor, amikor követelem, és olyan gyakran, amikor csak kedvem szottyan rá! És mindezt a legcsekélyebb kockázat nélkül.

A homlokomat ráncoltam. – De hogy segítsz ezzel Effie-n? – kérdeztem. – Azt látom, mi előnyöd származik *neked,* de mielőtt egy ilyen tervbe beleegyeznék, biztos akarok lenni, hogy Effie boldog lesz. – Egy pillanatig úgy tettem, mintha tanácstalan volnék. – Esetleg, neki is írhatnál... – javasoltam puhatolózva.

– Nem! – ragyogott fel Mose arca. – Sokkal jobb ötletem van. Elintézem, hogy ő is itt legyen. És ha Henry színvallásra kényszerít, és nem hajlandó fizetni, akkor sokkal megbízhatóbb tanúm van: ki volna jobb egy feleségnél? Ha Effie felfedi, hogy egy bordélyban látta, melyik tisztes, templomba járó barátja állna vele valaha is szóba?

Bizonyos elismeréssel tekintettem rá. Milyen jó tanítványnak bizonyult! A dölyf olyan magasára hágott, hogy meg sem fordult a fejében, milyen könnyen irányítható.

– Effie is itt lesz... – Elhalt a hangom. – Ez sosem jutott volna az eszembe! De nagyon tetszik – jelentettem ki nyomatékosan. – Szerintem sikerülni fog. Mondd meg Effie-nek, hogy Henry jövő csütörtökön éjfélkor várható. Legyen itt tizenegyre. Elbújtatom, mielőtt Henry megérkezik. Légy itt éjfél után húsz perccel, hogy Henrynek legyen ideje felkészülni. A többiről én gondoskodom.

Az egész napot a műteremben töltöttem, és a *Kártyázókon* dolgoztam. Nagyon elégedett voltam a festménnyel: hatásos darab volt. Harper az asztalra könyökölve és a falnak dőlve ült, az arcát félig a fény felé fordította, miközben a rá jellemző okos nemtörődömséggel figyelte a kezében levő lapokat. Egy zöldes fényű olajlámpa tisztátalan fényt bocsátott ki fölötte, megvilágította a zsíros falakat, a fényezetlen asztalt, és élesen kiemelte a tejszerű abszinttal teli vastag falú poharakat.

Belerajzoltam szénnel a nő alakját is (egy városi modellt használtam a testtartáshoz): azt akartam, hogy félprofilban legyen, egyik kezét maga elé tegye, a másikkal játékosan az ajkához emelje a pikk dámát... Nemsokára szükségem lesz egy jobb anyagra, egy sötét hajú ismeretlenre. Mert úgy döntöttem, Effie-ről szó sem lehet. Először is nem szívesen láttam – még a saját festményemen sem – meghitten üldögélni Harper társaságában, másodszor... bizonytalan, elmosódott tiltakozás, zavarodottság támadt bennem, amikor elképzeltem a műtermemben. Miért volnék zavarban, kérdeztem magamtól? Hiszen vagy ezerszer lefestettem itt. Most miért nem akarom? Képtelen voltam válaszolni. Válasz helyett az emlékezetem egy futó, hideg és nagyon intenzív képet dobott ki magából, ami olyan volt, mintha megérintett volna egy kísértet... egy sovány kis arcból szemek néznek rám a sötétben, egy hang, ami mint csipke és fagy susog, csokoládé illata...

Honnan vetődött a felszínre ez a magányos emlékkép? És ez a kialakulatlan, mégis ismerős arc, a kis Perszephoné arcának fehér foltja az alvilág homályában? Elkeseredetten szorítottam ökölbe a kezem: láttam már ezt az arcot, a pikk dámát. De ki lehet?

Ki?

Amikor hazaértem, Effie a hímzésén dolgozott; illedelmes volt, mint egy tisztességtudó gyermek. A díványon, a zsámolyon, a ruhája szürke flaneljén szétteregette a selyemmotringokat, és a fonalakon meg a hímzés hosszú csíkján kívül nem volt más körülötte. Kibontott hajával, ami főkötőként hullott a vállára, akár apáca is lehetett volna, és a látszólagos tisztasága egy pillanatig kísérteties és ijesztő volt, mint a Szent Szűz látomása. Aztán felpillantott, és abban a pillanatban olyannak láttam az arcát, mint egy bosszúszomjas banyáét, aki gyűlölettel és dühvel eltelve vicsorog. Egyike volt a Nornáknak, a három skandináv istennőnek, akik a világfa tövében tanyáznak, és az emberek sorsát tartják a kezükben. Úgy tűnt, időtlenül vén, és göcsörtös ujjai között egy szálon fogja az életemet. Majdnem felsikoltottam.

Azután megint máshogy esett be a fény, és ismét Effie ült előttem, az arckifejezése szelíd és ártatlan, mint a hímzésen Csipkerózsikáé. Eltűnődtem, milyen gyűlölködő gondolatok nyüzsöghettek a fejében, és a mosolyát látva úgy

döntöttem, hogy óvatos leszek. Volt valami *mindentudó* a mosolyában, ami meghazudtolta félénk hangját, amikor üdvözölt. Elment otthonról? Tiltott könyveket olvasott? Átkutatta a szobámat?

Válaszul kényszeredetten elmosolyodtam. – Jobban vagy, Effie?

– Ó, igen, köszönöm, sokkal jobban! Teljesen elmúlt a fejfájásom, és egész délután a hímzésen dolgoztam. –Mintha nyomatékosítani akarná, félretette a faliszőnyeget, és kezdte takaros fonatba rendezni a selymeket.

– Kitűnő – dicsértem meg. – De a ma reggeli állapotodat figyelembe véve, szerintem az lenne a legjobb, ha legalább pár napig nem mennél ki. – Arra számítottam, hogy majd tiltakozik, mert Tabbytől tudtam, mennyire szeret sétálni, de Effie össze sem rezzent.

– Igen – helyeselt. – Szerintem is jobb, ha itthon maradok, amíg nem érzem jól magam. Nem akarnék megfázni a temetőben.

– És ne olvass – tettem hozzá, mert úgy gondoltam, ha valami, hát a szívéhez közel álló könyvek említésére biztos elveszti a lélekjelenlétét. – Egy ilyen képzelgésre hajlamos lánynak, mint te, a regények és a versek csak felmérhetetlen kárt okoznak. Több erkölcsnemesítő könyvem is van, valamint, ha akarod, egy sor vallási röpiratom, de a könyvtári könyveidet elvettem, és arra kérlek, ne vegyél ki többet. – Kirohanásra számítottam, de csak bólintott – és talán egy halvány mosoly játszott vértelen ajka szögletében? –, aztán kezdte elrakni a hímzését a munkakosarába.

– Ha lehet, szeretném az idén befejezni ezt a gobelint – jegyezte meg. – Nagyon csinos lenne paravánnak, vagy egy ágytakaró közepének. Mit gondolsz?

– Ahogy óhajtod – feleltem hűvösen. – Nem értek az ilyesmihez.

Meglepett és nyugtalanított. Aznap reggel tehetetlen és hisztérikus volt, jajongott és sírt, mint egy elkényeztetett gyerek, most pedig hűvös és higgadt, az udvariassága szinte megvetésnek tűnt. Miféle titkot rejtegetett előlem?

Szemmel tartottam vacsora közben. Szokás szerint keveset evett, de nem tiltakozott, hogy egyen egy kis vajas kenyeret, amikor megjegyzést tettem az étvágytalanságára. Engedelmes, édes és elbájoló volt – akkor meg miért szorult össze a gyomrom, ha az engedelmességére és a kedvességére gondoltam? Zavarom és elégedetlenségem egyre nőtt, végül visszavonultam a dohányzószobába, és magára hagytam.

Arra gondoltam, egyszerűen csak ideges vagyok: előző éjjel alig aludtam, egész nap a műteremben dolgoztam, és fáradt vagyok. Ennyi az egész. De mégsem csak erről volt szó. Mialatt távol voltam, történt valami Effie-vel, valami titkos, talán még valami veszélyes is. Különös, kideríthetetlen módon úgy éreztem, hogy Effie már nincs egyedül, már nem az enyém. Késő éjszakáig fennmaradtam, ittam és szivaroztam, és a fejemet törtem, hogy rájöjjek, mi ébresztette fel sápadt kis nővéremet.

VÁLTOZÁS

Öt nap.

Öt napig vártam. Alig ettem, és aludni is féltem, nehogy álmomban belesikoltsam a gondolataimat az éjszakába, és a laudánum jelentette az egyetlen pihenést, amit zavaros elmémnek engedélyezni mertem. Tudtam, hogy Henry gyanakszik; néha rajtakaptam, hogy engem bámul, és amikor találkozott a pillantásunk, láttam a szemében, hogy hosszan fontolgat valamit. Kutató pillantását akár egy hónapja sem tudtam volna elviselni, de most új erő támadt bennem, *változást* éreztem, újfajta sötétség támadt a szívemben, ami rémülettel és örömmel töltött el. Úgy éreztem, ez megvéd, ahogy a még ki nem fejlett pillangó kemény bábja is sötétségében tapogatózik, ahogy a darázs megmozdul selyemgubójában, és nyugtalan, bosszúszomjas álmokat sző a repülésről.

És én? Repülök majd? Vagy csípek?

Álmaimban repültem, végtelen, változó égen át lebegtem, a hajam úgy úszott utánam, mint egy üstökös csóvája. És álmaimban egy gyermek luftballonokkal teli szobájában láttam Henry Chestert, és döbbenetes élességgel emlékeztem vissza azokra a szorongást keltő félemlékekre, amelyek Fanny házában álmomban rám törtek. Hangok szóltak hozzám a sötétből, arcokat láttam, neveket hallottam, és régi barátokként üdvözöltem őket: ott volt Yolande, aki kurtára nyíratta a haját, az alakja, mint egy fiúé, és vég nélküli fekete szivarokat szívott, aztán Lily, aki a férfiing ujját feltűrte, és kilátszott vaskos, vörös karja, Izzy, Violet és Gabriel Chau... és mindenkinél tisztábban rajzolódott ki Marta, aki luftballonokkal a kezében, a homályos légen át úszott felém, és egyre közelebb ért, miközben Fanny a hajamat simogatta és énekelt... Valóban ott voltam azon az éjszakán, amikor Henry sötét és bűnös vággyal a tekintetében jött hozzám... Tudtam, hogy jártam ott, és szívesen fogadtam a heves örömet okozó finom változást, ami végbement bennem.

Volt idő, amikor attól féltem, elvesztem a józan eszem. De mindig keményen tartottam magam: amikor a laudánum nem volt elég, hogy elhárítsam a hisztérikus rohamot, amikor magányomban Mose és Fanny után sóvárogtam, és amikor remegett a kezem, hogy véres ronggyá szaggassam szét a majdnem kész Csipkerózsikát, akkor felóvakodtam a szobámba, ahol az egyik fiók mélyén elrejtettem Mose levelét és Fanny üzenetét. Újra meg újra elolvastam őket, és tudtam, hogy biztonságban vagyok, épeszű vagyok, és hamarosan megszabadulok Henry befolyásától és fenyegetéseitől... Barátokkal leszek, akik szeretnek.

Eljött a csütörtök, és én fejfájásra hivatkozva korán lefeküdtem, majd fél tizenegykor kisurrantam a házból. Kellő távolságban leintettem egy bérkocsit, és elvitettem magam a Crook Streetre, ahova az utasítások szerint tizenegy körül

érkeztem meg. Amint átléptem a küszöböt, megint rám tört az a forgó, lebegő érzés, a laudánumos álmaim lelkes rémülete, az éjszakai repüléseim meztelen alaktalansága. Egy lány nyitott ajtót; eltátotta a száját, az arcát furcsán eltorzította a gázlámpa zöldes fénye, aztán mögötte felbukkant egy másik lány, aki mögött hömpölygő vonások sokasága terült szét a folyosón... Megbotlottam a küszöbben, és hogy el ne essek, az ajtógombba kapaszkodtam. Egy tucat kéz nyúlt felém, és miközben behúztak a folyosóra, észrevettem az arcomat az ajtót kétfelől szegélyező tükrökben: végtelenségbe nyúló, egyre kisebbedő képek, a csinos arcok, kirúzsozott ajkak és élénk színű szalagok között egy fehér arc, fehér haj és vén banyaszerű külső. Bal kéz felől hirtelen kinyílt egy ajtó, és Fanny jelent meg mellettem.

– Szervusz, kedvesem – mondta, és karon fogott, hogy bevezessen a szalonba. – Hogy vagy?

Megragadtam ropogós, zöld szaténselyem ruhája ujját, hogy visszanyerjem az egyensúlyomat. – Jaj, Fanny – suttogtam. – Csak ölelj át egy pillanatra. Úgy *félek.* Nem is tudom, mit keresek itt.

– Pszt... – Keményen, fél karral magához vont, dohányfüst, ámbra és Pears szappan illatát, egy különösképpen megnyugtató keveréket árasztott, ami halványan Mose-ra emlékeztetett. – Bízz bennem, kedvesem – súgta halkan. – Tedd, amit mondok, és nem érhet baj. Ne bízz senki másban. Talán most még nem érted, mire készülünk, de hidd el, én tudom. Henry Chester már épp eleget elkövetett; nem engedem, hogy még egyszer bántson. Lehetővé teszem, hogy bosszút állj.

Alig figyeltem oda: beértem azzal, hogy erős karja átfogja a vállamat, és a kezével a hajamat simogatja. Lehunytam a szemem, és napok óta először éreztem úgy, hogy az álmoktól való rettegés nélkül tudnék aludni.

– Hol van Mose? – kérdeztem álmosan. – Azt mondta, eljön. Hol van?

– Később – mondta Fanny. – Ígérem, ő is itt lesz. Tessék. Ülj le ide egy kicsit. – Kinyitottam a szemem, amikor szelíden, de határozottan a kandalló előtti kis dívány felé tolt. Hálásan dőltem neki a párnáknak.

– Köszönöm, Fanny – mondtam. – Olyan... fáradt vagyok.

– Idd ezt ki – nyújtott át egy meleg, édes, vanília- és szederillatú itallal megtöltött serleget, én pedig felhajtottam, és reszkető testemben kellemes ernyedtség ömlött el.

– Jó kislány. Most már pihenhetsz.

Elmosolyodtam, és a tekintetem lustán körbesiklott a kis szalonban. Apró szoba volt, amit különféle árnyalatú vörös bútorokkal rendeztek be, ugyanolyan keleties pompával, mint Fanny házának többi részét. A padlót finom perzsaszőnyeg borította, a falakon legyezők és maszkok lógtak, és a kéményből áradó ragyogást félig eltakarta egy kínai paraván. A bútorok cédrus- és rózsafából készültek, és skarlátvörös damaszttal kárpitozták őket. Megaira és Allektó egy kis szőnyegen ültek a paraván előtt, az asztalon pedig egy színes üvegváza állt, benne vörös rózsák. Amikor az arcomhoz emeltem a kezemet, egy

pillanatig úgy láttam, hogy valami csoda folytán én is részévé váltam a változásnak: a lámpafényben a bőröm ragyogó lángvörös lett, a hajam skarlátvörös napkelte. Melegség és jó érzés járt át. Öntudatlanul nyúltam Fanny puncsa után, hogy másodszor is kortyoljak belőle, és éreztem, ahogy a friss energia vékony tűzcsíkot húz a torkomban. Váratlanul tisztánlátás vett erőt rajtam.

– Sokkal jobban vagyok, Fanny – mondtam erősebb hangon. – Kérlek, mondd el, mit fogunk csinálni.

Bólintott, és nagy szoknyasuhogás közepette leült mellém a díványra. A két macska rögtön odasétált hozzá, puha fejüket a tenyeréhez nyomták, és doromboltak. Fanny csettintgetett, kotyogott nekik, és a nevükön szólította őket.

– Hogy van Tizzy? – kérdezte váratlanul. – Jól bánik veled?

– Igen – feleltem mosolyogva. – Éjjel az ágyamon alszik, és mellettem ül, amikor egyedül vagyok. Henry gyűlöli, de nem érdekel.

– Helyes. – Fanny egy pillanatra mintha kegyetlenül szorította volna össze telt ajkait, és indulatosan, vad intenzitással nézte az ölében ülő macskákat. Úgy éreztem, teljesen megfeledkezett rólam.

– Fanny!

– Kedvesem! – Megint mosolygott, az arckifejezése derűs volt, mint máskor. Kételkedni kezdtem, hogy csakugyan láttam-e rajta az előbb változást.

– Mi a teendőm, ha Henry megérkezik? Bújjak el, ahogy Mose mondta?

Megrázta a fejét. – Nem, kedvesem, nem bújsz el. Most arra kérlek, bízz bennem, hisz tudod, hogy szeretlek, és nem hagyom, hogy bajod essék. De bátornak kell lenned, és pontosan azt kell csinálnod, amit mondok, így lesz?

– Igen.

– Helyes. Nem kérdezel semmit. Megígéred?

– Igen.

A tekintetem egy pillanatra elsiklott az övétől, és megakadt valami folton a szoba végében, ami a szemem sarkából egy csomó luftballonnak tűnt. Összerezzentem, és akaratlanul is arra a pontra meredtem. Éreztem, hogy Fanny szorítása egy kicsit erősebb lesz a karomon.

– Mi az?

Nem voltak luftballonok, csak egy körkörös pecsét az ajtó mellett, a szoba legtávolabbi felső sarkában.

– Csitt, kedvesem – unszolt Fanny. – Ne nyugtalankodj. Itt biztonságban vagy.

– Mintha láttam volna... – A szavaim súlyosak voltak, minden szótag egy alaktalan forma, ami kimerültségem bomló anyagán türemkedett át. – Luftballonokat láttam! Mit... mit keresnek a... ?

– Csitt. Hunyd le a szemed. Úgy. Pszt... Úgy, úgy. Aludj, kedvesem. Aludj. Ma van a születésnapod, és ígérem, luftballonok is lesznek.

A kandallópárkányon álló óra negyed tizenkettőt mutatott. Ránéztem, ahogy a díványon aludt, és mintha Effie arcbőre alatt a csontok alig mozdultak volna, kevésbé ugrottak ki, akárcsak egy gyermeknek.

– Marta!

Amikor szólítottam, megmoccant, és ajkához emelte az ujját azzal a régi, sajátos, gyermekkori mozdulatával.

– Ideje felébredni, Marta.

Kinyílt a szeme, a pillantása előbb zavarodott volt, aztán édes bizalommal tekintett rám, amitől összefacsarodott a szívem.

– Aludtam? – kérdezte a szemét dörgölve.

– Igen. Nagyon sokáig aludtál, Marta... – Éreztem, hogy a szívem ujjongva dobban meg: Marta gyermekien mély hangját hallottam; álomittasan zavaros volt a beszéde, és érződött rajta anyám enyhe akcentusa.

– Itt van már?

– Nincs, de hamarosan megérkezik. Fel kell készítenünk. Gyere velem.

Engedelmes volt, egyetlen hang nélkül követett, és fogta a kezemet. Magamban azért fohászkodtam, hogy helyesen cselekedjek.

– Először is arról kell gondoskodnunk, hogy ne ismerjen fel – mondtam, miközben felvezettem a lépcsőn a szobámba. – Kölcsönadom az egyik ruhámat, aztán megváltoztatjuk a hajadat és az arcodat.

– Rendben van. – Édes mosolya semmit sem változott. – És nem fogok félni?

– Nem – feleltem. – Nem félsz. Erős és bátor leszel, ahogy mondtam.

– Igen...

– Meg sem fog ismerni. És amikor megkérdezi a nevedet, mit fogsz mondani?

– Hogy Marta vagyok.

– Helyes.

– Henna a neve, Marta – magyaráztam, amikor átmostuk vele a haját. – Besötétíti a hajadat, hogy Henry ne ismerjen fel. És amikor Henry elmegy, lemossuk valamivel, amitől megint tiszta lesz. Rendben?

– Igen.

– És most rád adom a ruhámat. Régóta nem viselem, és akkoriban még fiatalabb és karcsúbb voltam. Ugye, csinos?

– Igen.

– Utána pedig bepúderezzük az arcodat, és berúzsozunk, hogy más legyél.

– Nem ismer fel.

– Most, hogy idősebb vagy, már nem.

Képzeljük el a fényképezőlemezt, ahogy a képet papírra viszi át, ami egyre sötétebb és sötétebb lesz; a fehérből halvány arany, a borostyánszínből sötét

vörösesbarna lesz. Képzeljük el a holdat, ahogy vékony arcélét lassan teljesen felénk fordítja, és magával vonja az árapályt. Képzeljük el a bábot, ahogy feltöri a lárva kemény koporsóját, és megmutatja a szárnyát a napnak. Vajon az imágó gyászolja-e a hernyót, aki egykor volt? Emlékszik-e egyáltalán?

Hazugság: nem álmodom. Tudja, vannak, akik nem álmodnak; az éjszakáim itt, Highgate-en a felejtés szeletei, ahova még Isten sem furakodik be. Ha Isten képtelen engem elérni, mondja, *ő* miért járkálna orgonaillatúan és megtévesztően az álmaimban, lágyan és gyilkosan, mint egy mérgezett ing? *Nem* látom: nem érzem, amikor a haja hajnalban az arcomat súrolja, nem hallom, ahogy a bőre a ruhája selyméhez ér, nem pillantom meg a szemem sarkából, ahogy az ágyam végénél áll.

Nincsenek álmatlan éjszakáim miatta.

Azt hittem, kinőttem már abból a korból, amikor Seherezádét keresem; ezer barázdát szántottam ezer lányba... fiatalokba, sötét és szőke és vörös hajúakba, jelentéktelenekbe és gyönyörűekbe, készségesekbe és kelletlenekbe. Megnyitottam titkos húsukat, etettem őket, és ettem belőlük, de a Titok továbbra sem tárult fel előttem. Valahányszor felkeltem bűzös ágyukról, kielégülten és szikkadt éhüktől megerőszakolva, tudtam, hogy van egy Titok, de minél mélyebbre hatoltam, a lényegéből annál kevesebbet tártam fel. Ők lapos, ostoba tekintettel, éhesen, mindentudóan figyeltek... a Titok pedig elszállt, mint a mesebeli kastély, ami soha nincs egy óránál tovább ugyanazon a helyen. Kezdtem megérteni Sahrijár királyt, aki este elvette az asszonyait, és reggel kivégeztette őket; hozzám hasonlóan talán ő is megpillantotta a Titok egy morzsáját az éjszakai orgia kizsigerelt maradványaiban; hozzám hasonlóan talán ő is holtsápadtan mászott haza a könyörtelen napvilágnál, és a kezén nem volt más, mint vér és sperma. De ő és én, fivérek a kiábrándulásban, egyben egyformák voltunk: sosem vesztettük el a reményt.

Talán ha valami varázslat révén magzattá tudtam volna visszazsugorodni, és visszaúszhattam volna anyám vörös sötétségébe, akkor talán botozás és pusztítás nélkül is megérthettem volna a Titkot, de nem értek a varázslathoz. Az utolsó lehetetlen álmom Seherezádé volt, aki vágyam hamvaiból minden reggel újjáéled, hogy a remény és az elfogadás új üzenetét hozza; a testének minden éjjel új érintése van, és más az arca: ezer és egy sértetlen fiola, amely bámulatos, bibliai erejű elixírt tartalmaz... az örök élet titkát.

Álmodom-e erről a nőről?

Talán.

Kilenc szem klorált vettem be, mielőtt elhagytam a házat: különös szorongás kerített a hatalmába, a kezemet folyton a számhoz emeltem, mint egy csínytevésen kapott gyerek. Furcsa gondolatok villantak át az agyamon, mint baljós előjelek; amikor elhaladt a bérkocsi a temető előtt, mintha egy csupa fehérbe öltözött gyermeket láttam volna, aki mezítláb áll a kapuban, és engem figyel. Kiáltottam a kocsisnak, hogy álljon meg, de amikor újra odanéztem, rájöttem, hogy nincs itt gyerek, csak a falakon belül egy fehér sírkő, amit

megvilágít a hold. Miközben a sírkövet néztem, egy macska felugrott rá, és csillogó, állatias tekintettel meredt rám a sötétségen át. Amikor elhajtottam előtte, a tiszta éjszaka valószerűtlenül felnagyította, és mintha kitátotta volna felém a száját, talán mert félt, vagy figyelmeztetni akart. Irreális állapotomban majdnem visszafordultam, de hajtott a vágy, ami távolról sem volt pusztán érzéki: *nem* fordulhattam vissza. A ház hívott.

Fanny bevezetett az előtérbe, és szokás szerint sikerült meghökkentenie élénkzöld ruhája, hatalmas tollai és illata hihetetlen arányaival. A háza most is szagok kavalkádja volt, és egy pillanatra belefulladtam a parfümökbe. Aztán Fanny finoman végigvezetett a folyosón egy oldalszalonig, melyet emlékezetem szerint tíz év alatt egyszer sem láttam.

– Van valaki, akivel, azt hiszem, szívesen találkozna – mondta halvány mosollyal.

Éreztem, hogy megfeszül az állkapcsom: volt valami az arckifejezésében, ami nyugtalanított, valami csöndes bizonyosság. Leráztam magamról meglepően erős szorítását, közben elvesztettem az egyensúlyomat, és a vállammal nekiütköztem az ajtókeretnek. Fanny megint elmosolyodott, a lámpafényben az arcára kiült a bosszúszomjas vidámság.

– Mr. Chester... – A hangja aggályosan féltő lett, és az előbbi arckifejezés – ha volt is egyáltalán – lefoszlott róla. – Ma igazán rosszul néz ki. Remélem, nem szerzett valami betegséget?

„Szerzett.” Fanny akcentusával a szó kísérteties sziszegéssé vált, ami kígyóként siklott be az elmémbe. Belekapaszkodtam a karjába, hogy el ne essek.

Sssszerzett...

– Köszönöm, Fanny – vetettem oda találomra. – Nagyon jól vagyok, valóban igen jól – erősítettem meg, és éreztem, hogy lassan megszilárdul körülöttem a világ. Szívélyes mosolyt erőltettem az arcomra. – Szóval kivel is találkozom? – kérdeztem élcelődve. – Valami új pártfogoltjával?

Fanny bólintott. – Bizonyos szempontból igen – helyeselt. – De előbb, azt tanácsolom, kóstolja meg a különleges puncsomat, hogy kicsit javítson a hangulatán. Kérem, fáradjon be. – A kallantyúért nyúlt, kinyitotta az ajtót, és behúzott maga után.

Vöröses fény fogadott. Majdnem olyan nehéz volt a szememnek hozzászoknia, mint a teljes sötétséghez. Tömjént égettek, olyan erotikus illata volt, mint a pacsulinak. Fanny a díványhoz vezetett, és kitöltötte az italt – neki láthatóan nem okozott gondot, hogy eligazodjon –, én pedig aranyozott, hamis ékkövekkel kirakott faliszőnyegeket láttam, a bútorokon rézdíszeket, s kivált egy szobrot, egy hatalmas bronztányért, amelyben egy négykarú isten mintha táncolt volna. A vibráló vörös fényben mozogni láttam.

Fanny felém nyújtotta a meleg puncsot, én meg anélkül fogadtam el, hogy levettem volna a szemem a szoborról.

– Mi az?

– Siva, a hold istene – felelte Fanny. – És a halálé. –Ittam, hogy leplezzem hirtelen visszatérő szorongásomat. Az ital csípős volt, és eltompította az ízlelőbimbóimat; a csípősség alatt valami majdnem keserű ízt éreztem.

– Bálványimádó ostobaság – jegyeztem meg harsányabban, mint akartam. – Nagyon... kegyetlennek tűnik.

– A világ kegyetlen – felelte könnyedén Fanny. – A helyhez igencsak illő istennek találom. De ha önt zavarja... – A hangja kérdően és kissé gúnyosan elhalkult.

– Természetesen nem – feleltem mereven. – Hiszen csak egy szobor.

– Akkor egy időre magára hagyom, Mr. Chester. –Udvariasan megköszörülte a torkát, mire eszembe jutott, hogy fizessek; esetlenül halásztam elő néhány aranyat a zsebemből. Még mindig úrinő módjára tüntette el a pénzt, de olyan ügyesen, mint egy bűvész, s mintha nem is érdekelné, majd az ajtó felé fordult.

– Martára hagyom a bemutatkozást – jelentette ki, és távozott.

Megrökönyödve meredtem egy darabig az ajtóra, és arra számítottam, hogy a lány bejön, ám ekkor egy apró zaj riasztott meg, ami a hátam mögül jött, és az italomat csillogó ívben félig kilöttyintve sarkon fordultam. Abban a pillanatban babonás meggyőződéssel bizonyos voltam benne, hogy a Siva-szobor életre kelt, és négy karjával utánam nyúl, a szeme pedig gonosz szándéktól fénylik. Majdnem felsikoltottam.

Akkor pillantottam meg: az árnyékban ült, és alig látszott az indiai faliszőnyeg súlyos redői előtt. Amennyire tudtam, visszanyertem a lélekjelenlétemet, és próbáltam uralkodni a haragomon, hogy észrevétlenül megleptek. Megittam az italt, amit Fanny adott, és letettem a poharat a kandallópárkányra, s mire ismét visszafordultam, már nyugodtabb voltam, és képes voltam biztatóan mosolyogni a lányra. Hunyorogva próbáltam kivenni a vonásait a nyugtalanító fényben.

Láttam, hogy fiatal, talán tizenöt éves lehet, nagyon karcsú és törékeny alkatú. Hosszú, kibontott haja feketének tűnt, de a szeme bármilyen színű lehetett, mert rubinként tükrözte vissza a vörös lámpákat. A szemhéját és a szemöldökét erősen kihúzták szénnel és arannyal, és a bőre olyan aranyfényű volt, mint amilyennek a cigányokét láttam. Tompa fényű vörös anyagból varrt kimonót viselt, ami kihangsúlyozta vékony, gyermeki alakját, a nyakában, a csuklóján és a fülében a súlyos, vörös köveket, amelyek parázslottak és csillogtak.

Egy pillanatra elállt a lélegzetem a szépsége láttán.

– M... Marta? – bicsaklott meg a hangom. – Így hívnak?

– Marta vagyok – felelte. A suttogása kicsit rekedtes volt, de árnyalatnyi tartózkodó gúnnyal szelídített lágy, vidéki akcentus érződött rajta, ami Fannyéra emlékeztetett.

– De én... – Majd döbbenten: – De hiszen már találkoztunk. Véletlenül bementem a szobádba.

Semmi válasz.

– Remélem, jobban érzed magad. – A burkolt célzás laposra sikerült.

– Új... úgy értem... új vagy-e... vagyis...? – Ismét éreztem a mámorító, elképesztő gúnyt.

– Az ön számára vagyok itt – mormolta, és egy pillanatig azt hittem, a lelkemért jött, mint a Halál Angyala. – Csak az öné vagyok.

– Á! – Lehetetlenül kicsinek éreztem hirtelen magam, mint egy iskolás fiú, aki egy nála jóval idősebb ringyó előtt egyszer csak nem találja a szavakat. Mintha ez a lány nem is egy tizenöt éves lotyó lett volna, hanem egy halhatatlan titok szűz letéteményese. Szorongva mozdultam meg a székemen; kívántam, de képtelen voltam megszólalni. Ő irányított.

– Jöjjön közelebb, Mr. Chester – suttogta –, és mondok önnek egy mesét.

– A fiatalember elindult, hogy megkeresse a Boszorkányt, aki messziről látta is a kristálygömbjében, és elmosolyodott. Régen várta már az eljövetelét, és három napja már mindenütt érezte a jelenlétét: a ködös téli égen, a ködös lápon, a tűzhelyen pattogó gesztenyében, és ma reggel az Akasztott szemében. Szinte semmi se volt: egy szemvillanásnál nem több, egy megértő kacsintás látszata, de a Boszorkánynak ez is elég volt, és várakozni kezdett. Dobott még egy tőzegtéglát a tűzre, és a kártyalapokat fürkészte, mikor pillantja meg először a fiatalember arcát.

– Mások is látták, ahogy a fiatalember közeledik, és a fejüket csóválták; nem ismerték a történetét, bár téli estéken izgalmas mese lett volna, és nem is akarták ismerni: csak a feddhetetlenek vagy az őrültek indulnak útnak, hogy boszorkányokat keressenek, és az ajándékot, amit azok felkínálnak, nem mindig könnyű viselni. De a fiatalember meggondolatlan és magabiztos volt, és egy olyan ember lelkesedésével kelt át a lápon, mint aki sosem tért le a jó útról. Harag és bosszú égett a szívében, mert szép arca mögött egy szörnyeteg lakozott, aki minden éjjel csoszogva mászott elő a sötétségből, hogy emberi húsból lakmározzon. A Boszorkány varázslata teremtette a szörnyeteget, és a fiatalember tudta, hogy csak a Boszorkány elpusztításával tudja megtörni az átkot.

A lány egy pillanatra elhallgatott, és hűs kis kezét az arcomra tette. Éreztem, hogy a karja lassan átölel, és a tarkómhoz hajolva suttogja a többit, amitől düh fogott el. Az érzés erotikus, egyszersmind nyugtalanító volt.

– Tehát... – Kihallottam a mosolyt a hangjából, amikor folytatta. – A fiatalember átkelt a lápon, amíg el nem ért oda, ahol a Boszorkány lakott, és amikor megpillantotta a hegyek aljában álló, piros ponyvával fedett szekerét, izgatott örömet és rémületet érzett. Már majdnem leszállt az éjszaka, és a vérvörös naplemente leple alatt odakúszott a szekérhez, és benézett.

– A Boszorkány már várta. Meglátta az ajtónyílásban, és képtelen volt elfojtani a kacagását, amikor a fiatalember felemelte a kardját.

– „Készülj a halálra, Boszorkány!”, kiáltotta a fiatalember.

– A Boszorkány kilépett a fényre, és a fiatalember látta, hogy gyönyörű. A Boszorkány széttárta a köpenyét... így...

Egy fenséges mozdulattal a földre hajította a kimonót, azután úgy állt előttem, mint egy pogány istennő: a bőre rézvörösen izzott a rózsás fényben, a haja kibontva a derekát súrolta. A Siva-szobor a háta mögött kecses, vad vággyal nyújtotta ki a karjait. Egyetlen, sima mozdulattal kigombolta az ingemet, én pedig, mint egy boszorkány varázslatának az áldozata, képtelen voltam megmozdulni, mert minden oldalról megrohant a szinte láthatóan rám tapadó, vibráló érzékiség, ami világító elektromos mezőként vette körül. Amikor a fény felé fordította az arcát, haja vörös fátylán át láttam, és a látvány megragadott a zsigereimnél fogva, és sikoltva magához húzott... És mégsem volt szerelem, sem gyöngédség a tekintetében, csak valamiféle mohóság, egy megfejthetetlen ujjongás, ami lehetett vágy, vagy bosszú, vagy akár gyűlölet, de nekem mindegy volt.

Úgy pattant rám, mint egy vörös Kentaur, az arcát a mennyezet felé fordította, minden izmával a beteljesülésre törekedett. Éreztem, hogy felfal, a gyönyör irdatlan volt, megsemmisítő, gyötrelmes...

– ... És amikor végeztek, a fiatalember kihúzta a tőrét, és elvágta a Boszorkány torkát, hogy senki se tudja meg soha, hogy etette a benne lakó szörnyeteget, és a szörnyeteg milyen lelkesen evett.

Megint a hátam mögé került, hajzuhataga bal vállamra hullott, édes, meleg bőrének illata minden mást elnyomott. Alig hallottam, mit mond; beértem azzal, hogy mellette lehettem.

– Azután a fiatalember órákig aludt, és amikor felébredt, látta, hogy nappal van, és a szekér üres. Indulni akart, de ekkor váratlanul megpillantotta a Boszorkány kártyadobozát, ami az asztalon feküdt. Megmagyarázhatatlan kényszer lett úrrá rajta, hogy kinyissa a dobozt, és megnézze a kártyalapokat. Gyönyörűek voltak, simák, mint az elefántcsont, a részletek páratlan szépséggel kidolgozva.

Minden pillanatban vártam, hogy szokás szerint rám tör az önutálat; miután vágyamat kielégítettem, sosem enyelegtem a lotyókkal... sőt többé látni sem akartam őket. De ez más volt. Életemben először gyöngédséget éreztem az asszony – vagy inkább lány – iránt, olyan érzést, amit Effie-vel sosem tapasztaltam. Vele aztán nem! Megmoccant bennem valami, ami meg akarta ízlelni, meg akarta ismerni, mintha a puszta aktus, amiben részt vettünk, semmi sem lett volna... semmi sem került napvilágra, semmi sem romlott meg. Váratlan, szívderítő tisztánlátással jöttem rá, hogy ez maga a Titok: ez a lány, ez a gyöngédség.

– A fiatalember hirtelen támadt késztetésnek engedve olyan mintában terítette le a kártyákat az asztalon, amiről tudta, hogy az Élet Fája. A Remete, a Csillag, a Szeretők, az Érme bubi, a Szerelem, a Vágy, a Nőpápa, a Változás... De ekkor szorongás fogta el. Nem akarta megnézni az utolsó lapot, a Végzet kártyáját. Remegett a keze, amikor kinyúlt a kártya után, és óvatosan, a látványtól félve megfordította.

– „*Le Pendu”,* az Akasztott... Megborzongott, és elfordult. De hisz ez semmit sem jelent! A lapoknak nincs hatalmuk fölötte.

– Mégis visszafordult, és a tekintete alattomosan, félve kereste ismét a kártyát.

Megérintettem a nyakát, a karját, combja feszes ívét.

– Marta...

– A kártyán levő arc ismerősnek tűnt. Újból odanézett. Sötét haj, tiszta homlok, harmonikus vonások... Egy lépést hátrált.

– Nem, nem! A képzelete játszik vele. És mégis, amikor távolról a kártyára nézett, majdnem azt hitte, felismeri az Akasztott arcát... majdnem biztos volt benne.

– Marta...

– Igen?

– Szeretlek.

Édes volt a csókja a sötétben.

Először dühös voltam.

Magamra, amiért azt képzeltem, hogy Fanny igazi segítséget nyújt; Effie-re, hogy hagyta magát belerángatni ebbe a veszélyes, bárgyú komédiába, de elsősorban Fannyra. A pokol legalsó bugyrába kívántam, amikor elárulta, hogy Effie Henryvel van egy szobában; nekiszegeztem a kérdést, hogy miféle játékot űz.

Őrjítően közömbös maradt.

– Természetesen a *te* játékodat, Mose – felelte mézesmázosan. – Botrányt koholunk, hogy Henrynek rossz hírét költsük, és rátehesd a pénzére a kezedet. Nem ezt akarod?

Dehogynem, de nem akartam, hogy a dolog kitudódjék, mielőtt hasznot húzok belőle, és ezt meg is mondtam neki.

– Nem tudódik ki – felelte mosolyogva. – Henry nem ismeri meg.

Nevetséges, gondoltam, hisz, az isten szerelmére, a férje!

– Az igazat megvallva – folytatta Fanny –, szerintem te sem ismernél rá. Nagyon jó... színésznő.

Kiszaladt egy káromkodás a számon, de Fanny csak mosolygott.

– Majd csak figyelj – biztatott szelíd gúnnyal. – Biztosíthatlak, hogy a drágalátos pénzed teljes biztonságban van.

Nem tehettem mást, mint követtem az utasításait. Egy faliszőnyeg mögött volt egy kémlelőnyílás a falban, és azon keresztül beláttam a szalonba, de nem fenyegetett a veszély, hogy meglátnak. Amikor a nyíláshoz hajoltam, szorongva gondoltam arra, vajon hány ilyen nyílás van még a házban, és vajon milyen gyakran néznek be rajtuk.

Nem mintha másra számítottam volna, mint egy képtelen szembesülésre Effie és Henry között: a lány biztos összeomlik, vagy hisztérikus rohamot kap, amikor Henry ráismer. Szerencsém lesz, ha nem tartóztatnak le, és ha Henry úgy akarja, tálcán nyújtjuk neki a legjobb ürügyet, hogy örökre egy elmegyógyintézetbe zárhassa a feleségét. Mi több: ha Effie elég ostoba, hogy azt higgye, Henry nem ismeri meg, akkor ott is a helye.

Úgy elmerültem keserű gondolataimban, hogy egy darabig észre sem vettem a szereplőit ennek a kis árnyjátéknak, amelyet Fanny az épülésemre rendezett. De egy idő elteltével már szenvtelen, kesernyés kíváncsisággal figyeltem őket, és még a humorérzékem is feltámadt. Amint jobban belegondoltam, az egész jelenet maga volt a fekete humor. Lehet, hogy egy héten belül börtönbe kerülök csődért vagy csalásért, de fanyar mosoly kelt a lelkem mélyén.

Nem hallottam, mit beszélnek, de a szemem hozzászokott a vörös fényhez, és már ki tudtam venni Henry és a lány vonásait.

Effie?

Hunyorogva, a homlokomat ráncolva meredtem a nyíláson át. – Ez a lány nem Effie – mondtam ki hangosan, bár nem állt szándékomban, és hallottam, hogy Fanny halkan kuncog mellettem. Még egyszer megnéztem, és próbáltam felfedezni a hasonlóságot.

Egyértelműen nem Effie volt. Volt persze némi felületes hasonlóság az alakjában, az arca formájában, de ez a lány fiatalabb, a haja sötétebb volt. A csalóka megvilágításban a haja fekete és gesztenyebarna között lehetett, de sűrűbbnek tűnt, mint Effie haja. A szeme is sötétebb volt, és erősen kifestették, a szemöldöke vastag volt és fekete. De a legfontosabb különbség a mozgásukban volt: erre a lányra egy keleti táncosnő lágy, kígyózó kecsessége, egy született kurtizán vérforralóan ingerlő mozgása volt a jellemző. Effie esetlen volt, bizonytalan, szenvedélyes, ez a lány pedig hűvös, minden mozdulatában elegáns, de távolságtartó; tökéletesen, majdnem kínosan ura volt a helyzetnek.

De éppen akkor, amikor a Fanny elleni szidalmakkal kísérve a haragos megkönnyebbülés kitörni készült belőlem, beláttam, hogy ez *mégiscsak* Effie, Effie egyik oldala, amelynek létezését nem is sejtettem. Egy pillanatig csodálat töltött el, és ennél kicsit primitívebb érzés. *Kívántam* ezt a lányt, ezt a barnára festett cigánylányt. Abban a pillanatban talán még Henry pénzénél is jobban vágytam rá, legalábbis ez az egyetlen magyarázata, hogy miért nem vetettem véget még azon az éjszakán ennek a veszélyes színjátéknak.

Amikor Henry végül elhagyta a házat, Fanny elment Effie-ért a kis szalonba, és felvitte átöltözni a saját öltözőjébe. Ott láttam a ravasz kellékek sorát, amelyek segítségével megteremtették a személyt, akit „Martának” hívtak: festékeket, porokat, színezőanyagokat és kenőcsöket, amelyeket Fanny krémekkel és öblítővizekkel távolított el. Figyeltem, ahogy egy csípős szagú, tiszta párlattal megmosta Effie haját, hogy a festéket, amit használtak, tiszta vízzel ki lehessen öblíteni.

Effie mindvégig passzívan viselkedett, nem érdekelték az észrevételeim, vagy akár a látványos előadásáról mondott dicséreteim, és amikor az álcát nyújtó festéket mind lemosták róla, mély, kóros álomba zuhant, mintha elkábították volna; alig reagált, amikor szóltam hozzá. Éles tekintetet vetettem Fannyra, és átvillant az agyamon, lehet, hogy „Marta” egyszerűen csak a Fanny afrodiziákumaiból született teremtmény. Nem először gondolkodtam el azon, valójában milyen játékot is űzhet Fanny.

Három óra lett, mire Effie-t hazavihettem. Kis ideig a kandalló előtt szárította a haját, amíg Fanny úgy nem ítélte, hogy elmehet. Emlékszem, figyeltem őket együtt: Effie Fanny ölébe hajtotta a fejét, Fanny hosszú, lendületes mozdulatokkal fésülte ki száradó haját, Effie pedig öntudatlanul utánozva a mozdulatait, a lábánál ülő macskákat simogatta. Belém hasított, milyen egyformák: a tartásuk szimmetriája, az arckifejezésük nyugalma, mintha testvérek vagy szeretők volnának. Kirekesztettek maguk közül, igaz, észre sem vették, és bár nem voltam szerelmes Effie-be, mégis nyugtalan harag fogott el.

Úgy elmélyültem a gondolataimban, hogy amikor Fanny végül megszólalt, bűntudatosan rezzentem össze.

– És most, kedvesem – mondta lágyan –, ideje felébredni. Gyere csak!

Effie, aki – amennyire meg tudtam állapítani – *egyáltalán nem* aludt, megmoccant, és kicsit felemelte a fejét.

– Pszt, igen, tudom, hogy fáradt vagy, de most haza kell menned. Emlékszel?

Effie a beleegyezés vagy a tiltakozás halk nyögésével válaszolt.

– Gyere, Effie. Nemsokára visszajöhetsz.

Effie felpillantott, és amikor meglátott, az arcáról eltűnt a zavarodottság, és élénkebben mosolygott, mint egész este.

– Mose! – kiáltott fel, mintha nem ültem volna fél éjszaka mellette. – Jaj, Mose! – És úgy éljek, felugrott, és ott helyben a nyakam köré fonta a karját.

Szívesen vetettem volna oda egy szarkasztikus megjegyzést, de abban a pillanatban észrevettem, hogy egy elégedettségről árulkodó bonyolult kifejezés suhan át Fanny arcán, és úgy döntöttem, mégsem. Valamin főtt annak a boszorkánynak a feje, és nem voltam akkora bolond, hogy ne vegyek róla tudomást. Fanny Miller veszélyes nőszemély; erről ne feledkezzen meg, ha a sors összehozza vele.

Mint mondtam, haza kellett vinnem Effie-t, mielőtt a személyzet felébred; a haja mostanra már majdnem megszáradt, és felvette a régi ruháját és a köpenyét. Felvillanyozottnak tűnt, bár az eseményeket illetően, amelyeknek tanúja voltam a szalonban, csak kitérő válaszokat adott. A bérkocsiban megkockáztattam egy egyenes kérdést is, mire furcsán üres tekintettel nézett rám.

– Kérdezd meg Martát – felelte egyszerűen, és többet nem is mondott.

Tartózkodtam attól, hogy ugrassam. Gondolom, tudta, hogy figyeltem, és az említése zavarba hozta volna. Felteszem, így természetes. Nekem elsősorban Fannyval kellett beszélnem: ő főzte ki ezt a tervet. Effie csak eszköz volt. Későre járt, de amint az ajtajánál letettem Effie-t, sarkon fordultam, és visszamentem a Crook Streetre.

Tudtam, hogy visszajön. Láttam, ahogy gyanakvó tekintettel figyel minket, és tudtam, hogy távolról sem elégedett. Mose szerette kézben tartani a dolgokat. Nem örült, ha eltitkoltak előle valamit, és utálta, ha kihasználták; volt elég esze, hogy belássa, bizonyos szempontból *tényleg* kihasználták, és fontosnak éreztem, hogy kedves legyek hozzá addig, amíg nincs már rá szükségem.

Vigyáztam, hogy barátságosabban fogadjam, mint előző alkalommal, és megvallom, nem esett nehezemre. A tervem a vártnál is sikeresebben valósult meg, és amikor Mose megérkezett, felvillanyozott voltam, tele energiával. Ő azonban hűvösen és körültekintően viselkedett; összeesküvést szimatolt, de nem tudta, hol kezdje keresni. Zsebre vágott kézzel bejött a szalonba, a homlokát kicsit összeráncolta.

– Micsoda öröm, Mo...

– Veszélyes játékot űztél a jövőmmel, Fanny – szakított félbe szárazon. – Esetleg volnál szíves beavatni, mi az ördögöt akartál ezzel?

Legbehízelgőbb mosolyommal válaszoltam.

– Csigavér, Mose – róttam meg nevetve. – Miért panaszkodsz? Sosem forogtál veszélyben, és ezt te is jól tudod.

– Nem ez a lényeg – förmedt rám. – Megegyeztünk valamiben, és elvártam, hogy ahhoz tartsd magad. Egyébként hazardíroztál, és *én* voltam a tét: mi lett volna, ha Chester felismeri Effie-t? Pokoli árat fizettem volna. Chester befolyásos gazfickó; mit gondolsz, hagyta volna, hogy egy dorgálással megússzam? Mindent elkövetett volna, hogy...

– Jaj, hagyd már a siránkozást! – szakítottam félbe vidáman – és ülj le. Nem bírom a nyakamat nyújtogatni, hogy beszélgetés közben felnézzek rád. Nem hazardíroztam. Abban a megvilágításban, abban az álruhában *senki* sem ismerte volna fel Effie-t, legkevésbé Henry. Felfoghatatlan lenne számára, hogy a feleségét ilyen helyzetben lássa.

– Meglehet. De minek kockáztatni?

– Ülj már le! – ismételtem meg.

Váratlanul engedelmeskedett, én pedig elnyomtam diadalmas mosolyomat. Megfogtam!

– Emlékszel, amikor ezt terveztük? – kérdeztem. Mose bólintott. – Azt kérdezted, hogy miért bonyolódtam bele.

Láttam, hogy behatóan fürkészi az arcomat.

– Henry Chester évekkel ezelőtt... nem mondom el, mit tett, de ennél rosszabbat ember még nem követett el ellenem, és azóta áhítozom a bosszúra. Tudod jól, hogy meg is ölhettem volna, de öregszem, és nem akarom a vesztőhelyen végezni. Viszont szeretném beteljesíteni a bosszúmat. Teljesen tönkre akarom tenni. Érted?

Bólintott; a szeme kíváncsian csillogott.

– Nem akarom elvenni az életét, de meg akarom fosztani a társadalmi állásától, a pályájától, romba akarom dönteni a házasságát, el akarom venni az ép eszét. *Mindenét.*

Mose kelletlenül elmosolyodott. – Nem aprózod el, mi, Fanny?

– Valóban nem! – kacagtam fel. – És e tekintetben egyeznek az érdekeink, Moses. Tedd, amire kérlek, és megkapod a pénzedet, méghozzá sokat. De... – Szünetet tartottam, hogy megbizonyosodjak, figyel rám. – De ha úgy döntesz, hogy a magad szakállára dolgozol, vagy bármit teszel, amivel felborítod a terveimet, akkor megjárod. Nem akarok neked rosszat, de ez jóval fontosabb, mint te. Ha kell, meg is öllek. Egyszer már figyelmeztettelek. Emlékszel?

Mose megnyerő, szomorkás mosolyával felelt, és rögtön tudtam, hogy hazudik. – Hogy emlékszem-e? Igen. Van annyi eszem, hogy ne tegyek neked keresztbe, Fan.

Fél ígéret, de a semminél több volt. Higgye el, igazat mondtam. Nyilvánvalóan kétszínű természete ellenére is kedveltem Mose-t, de őszintén reméltem, hogy valóban több az esze.

– Szeretném, ha Henry megint találkozna Martával. Már a jövő héten.

– Valóban? – A hangja udvarias és semmitmondó volt.

– Mi több, azt akarom, hogy Henry nagyon gyakran találkozzon Martával.

A humorérzéke kezdett felülkerekedni, és láttam, hogy elvigyorodik. – Értem – sóhajtott fel. – Legalábbis a helyzet szórakoztató voltát, bár azt nem, mi hasznunk származik ebből, főként azért, mert emiatt egy ideig nem vághatom meg Henryt.

– Légy türelmes – kértem. – Hamarosan megkapod a pénzed. Nézd, Mose, kedvesem, egy kis előretervezésnek és némi vegyi machinációnak köszönhetően Henry máris félig beleszeretett Martába.

Ezen nagyot nevetett. – Az aztán tényleg jó tréfa volna – jegyezte meg gonoszkodva.

– És amit kis idő múlva a saját hasznodra fordíthatsz – biztattam.

Már eltűnt az arcáról a sértődöttség: láttam, hogy Mose képtelenség iránti erős érzéke méltányolja a helyzet iróniáját, és tudtam, hogy legalább ezért velem tart. Egy ideig legalábbis. És amíg mellettem áll Mose, Effie is az enyém.

Effie, aki a Kard ászom lesz.

Azt olvastam egyszer – bizonyára egy tündérmesében volt –, hogy minden ember titkon szerelmes a saját halálába, és egy csalódott szerelmes elkeseredésével hajszolja; ha Effie – Marta hangján – nem mondta volna azt, hogy Henry Chester a Remete, akkor is tudtam volna, ahogy sötéten csillogó szemmel aznap este hazabotorkált. Abban a pillanatban tudtam, hogy bűnös lelke valamelyik zugában ráismert, ó, nem Effie-re, nem a szegény kis üres teremtésre, aki arra várt, hogy egy erősebb akarat birtokba vegye, hanem *Martára,* az én Martámra, aki Effie szeme mögött életre rebbent... Igen, ráismert

az öreg Remete, és úgy vonzotta, mint ahogy egy embert a sír hideg csábereje vonz. Még tudtam az útját-módját, hogy mindent lássak, éreztem Henry zord vágyódását, és tápláltam. Ó, vannak ám gyógyfüvek, amelyek eltompítják az agyat, és gyökerek, amelyek felébresztik, bájitalok, amelyek kinyitják a lélek szemét, és mások, amelyek a valóságot olyan finom alakra hajtogatják, mint a papírmadarakat... és igen, vannak szellemek és kísértetek, akár hisszük, akár sem, akik a bűnös szívének folyosóin járkálnak, és csak a lehetőségre várnak, hogy újjászülessenek.

Elmesélhetném, hogy néztem végig, hogy az anyám életet lehel egy agyagfigurába, és különös emlékeket suttog agyatlan fejébe, és elmondhatnám, hogy őrült meg közben a valóságos ember, vagy mesélhetnék a gyökérről, amit egy csinos lány evett, hogy halott szerelmesével beszélhessen, és a beteg gyerekről, aki kilépett a testéből, és oda repült, ahol az apja haldoklott, hogy egy imát suttogjon az öreg fülébe... elregélhetném mindezt, és még ezerszer többet, amit láttam. Csóválja csak a fejét, és ha úgy tetszik, emlegesse a tudományt; ötven éve még a maga tudományát varázslatnak nevezték volna. Tudja, a változás nyugtalan árapálya folyton mozog. Sötét, titkos vizein sodor bennünket. Ha van elég hitünk és időnk, a dagály partra sodorja a holtakat. Mindkettőnknek csak egy kis időre volt szükségünk. Nekem azért, hogy közelebb hozzam. Martának, hogy megerősödjön, így aztán vártunk.

Különös, hogy az idő szeletei úgy simulnak egymásra, mint a szekrényben a lepedő hajtásai: a múlt sokszor olyan közel kerül a jelenhez, hogy az események érintik, sőt olykor átfedik egymást. Amikor hazafelé sétáltam a Crook Streetről a Cromwell Square-re, hirtelen olyan erővel csapott le rám egy emlék, hogy nem is értettem, miként tudtam ilyen sokáig elűzni az emlékezetemből: mintha a vörös hajú lány kinyitotta volna az elmém alvó felét, és kiszabadította volna a múltam szörnyetegeit.

Felajzottságom keserű volt, telve az elkárhozás álomszerű képeivel; a bűntudatot még csak elviseltem – olyan ismerős volt, mint a tenyerem vonalai –, de nem csak azt éreztem, hanem egy huncut és sötét örömöt. Életemben először leltem kedvem a bűntudatomban, és a lelkemben élő apám szigorú tekintete előtt olyan szégyentelenül mutogattam magam, mint egy ócska ribanc. A lemenő hold okkersárga fényénél futottam, az öröm forró, kicsavarodott röge a bensőmet égette. A néma csendben szentségtörően világgá kiáltottam a nevét: – Marta!

Még szinte éreztem az érintését a bőrömön, az illatát az orromban, ezt a titokkal és kénes élvezettel teli illatot... Ok nélkül kacagtam, mint egy őrült, és valóban úgy éreztem, hogy a józan eszem kezd elhagyni, ahogy egy félénk szűz rejtőzik a fátylai mögé.

És akkor eszembe jutott.

Az elsőáldozásom, amire az anyám szobájában történt titkos, szégyenteljes aktus után került sor... A nyár romlott, túlérett ősszé halványult, az almafák körül kövér barna darazsak köröztek álnokul, és még a levegőnek is sárgás, ködös színe volt, és émelyítő, édeskés szaga, ami a szüret utáni nagy esőkről árulkodott, meg az ágakon hagyott gyümölcs rothadásáról.

Aznap hatan készültünk az elsőáldozásunkra: négy fiú és két lány, és menetben vonultunk át a falun a templomig, mögöttünk zsoltárokat énekelve a kórus jött, és a sort a családjaink zárták be, gyertyákkal a kezükben. Apám számára nagyszerű nap volt – bár anyám, aki nem bírta a meleget, nem jött el –, és volt annyi eszem, hogy ne panaszkodjak, bár utáltam a fehér köntöst (olyan volt, mint egy lány hálóinge) és az arra húzott miseinget. Nem bírtam elviselni a hajolajat, amivel dadus a fejemhez tapasztotta a hajamat: túlérett és édeskés szaga volt, mint a rohadt almának, és attól tartottam, hogy néma és püffedt fejem körül hamarosan darazsak köröznek. Nagy forróság volt, és éreztem, hogy a veríték lecsorog a hajamról és az arcomról a miseingemre, a hónaljamat csípi, onnan meg a hasamra és a lágyékomra csorog. Igyekeztem megfeledkezni róla, inkább a kórista fiúk édes, kicsit hamis énekét hallgattam (én már nem énekelhettem a kórusban, mert egy héttel előbb mutálni kezdtem), és apám mélyebb, szigorúbb hangját. Próbáltam arra gondolni, hogy a mai nap különleges, mert ma fogadnak be maradéktalanul az egyházba, teljes jogú híve

leszek, és jövő vasárnap, amikor a felnőttek felállnak, hogy áldozzanak, egy korty bort igyanak az ékkövekkel kirakott kehelyből, és nyitott szájukat odatartják, hogy nyelvükre tegyék a szentostya rejtélyes fehér lapját, akkor én is köztük leszek: megízlelem a Megváltó testét és vérét.

Hirtelen remegni kezdtem. Apám könyveiben olvastam már az átváltoztatásról, a Vér és a Hús csodájáról. De csak most merült fel bennem egy rettenetes kép: mi történik, ha beleharapok a tiszta, fehér ostyába, és érzem, amint nyers hússá válik a számban? Vajon a borból is vérszerűen sűrű folyadék lesz, amikor a serleg a számhoz ér? És ha igen, hogy akadályozhatom meg, hogy ne ájuljak el az oltár lépcsőjén?

Egy pillanatra lidérces, futó képet láttam, amint holtsápadtan, reszkető nyögések közepette, nagy sugárban vérrel és hányadékkal borítom a lépcsőt, miközben a gyülekezet elborzadva és meglepetten bámul, apám pedig döbbent csendben, egy tál ostyával a kezében áll.

Majdnem ott helyben elájultam. Elkeseredett, bűntudatos logikával arra gondoltam, hogy talán ez a büntetésem. Azt hittem, senki sem látott meg anyám szobájában, nem is gyóntam meg – még a gyóntatófülkében sem árulhattam el az apámnak –, és megveszekedett ostobaságomban azt képzeltem, hogy megmenekültem a büntetéstől. De *Isten* mindvégig ott volt, Isten mindent látott, és most *vért* itat velem, és tudtam, hogy el fogok ájulni, tényleg elájulok, mert már majdnem éreztem a torkomban az olajosan sima vért, és ha megszentségtelenítem a szentostyát, akkor örökre, mindörökre elkárhozom...

Emberfeletti erővel nyeltem vissza a rémületemet. Tovább kellett mennem. Végig kellett csinálnom a szertartást. Ha nem teszem, apám biztos rájön, mit követtem el, mert el kell mondanom neki, és az, hogy mit tenne velem, kizökkentett bénultságomból; csaknem futásnak eredtem a templom felé. Nem vér, hajtogattam magamban indulatosan. Csak olcsó bor. És nem egy régi, keresztre feszített holttest halott húsa, hanem *ostya;* ostya, mert a kenyér túl gyorsan kiszárad, és különben is láttam már a dobozban, amit apám a külön kis sekrestyéjében tart. Felpillantottam, és láttam, hogy a templom torka kész elnyelni hatunkat, akik a világ számára fehérbe öltöztünk, mint hat kis fehér szentostya, és elfojtottam istenkáromló nevetési kényszeremet. A lelkem mélyén fittyet hánytam neki:

(Nem érdekel... nem félek...

Tudod, hova teheted a hülye ostyádat, hehe...)

És ekkor tényleg kuncogni kezdtem, de olyan hangosan, hogy apám éles pillantást vetett rám, én pedig a kuncogást köhögéssel igyekeztem leplezni. Máris jobban éreztem magam.

Óráknak tűnő, hosszú ideig kellett várnunk, míg a szertartás álmosítóan folyt, az apám szavai pedig olyanok voltak, mint az almáskertben a cukortól bódult nehéz darazsak. A bal oldali padsorban velem szemben ülő két lányra függesztettem a tekintetem: az egyik Liz Bashforth volt, egy jelentéktelen, piros

arcú kislány erősen kinőtt fehér ruhában, a másik Prissy Mahoney, akinek az anyja tíz évvel korábban „elvesztette” a férjét. A szóbeszéd szerint nem volt semmilyen férj, csak egy behízelgő modorú ír semmirekellő, aki Londonba szökött, és itt hagyta a „feleségét” és a lányát, hogy gondoskodjanak magukról, ahogy tudnak. Akárhogy is történt, Prissy anyja jól elboldogulhatott, mert Prissyn vadonatúj elsőáldozó ruha volt, csupa csipke meg fehér szalag, és fehér kesztyűt és cipőcskét viselt. Amikor a zsoltároskönyvem fölött félénken felnéztem rá, láttam, ahogy a haja két csinos kévében a mellére hullik. A szótól elpirultam, de abban a korban voltam, amikor a lányok iránti kíváncsiságom jóval meghaladta kevéske valódi tudásomat, és akaratom ellenére is újra ránéztem, majd a tekintetem ismét a felszalagozott ruhán látható kis halmokra tévedt. Majdnem mosolyogva nézett vissza rám, mire sietve elfordultam, és még jobban elpirultam. De mindig visszatért a pillantásom.

Már alig figyeltem oda, amikor apám végre jelet adott az áldozásra. Kapkodva felálltam, és Prissyről le sem véve a tekintetem beálltam a sorba. Miközben az oltár felé araszoltunk, észrevettem, hogy még most is tudatában van, hogy figyelem, és vörösesbarna haját nemtörődöm pontossággal veti hátra, a csípője pedig a csábítás gyermeki paródiájaként ring.

Annyira elbűvölt, hogy egy pillanatig fel sem tűnt, hogy a többi fiú is őt figyeli, és hallhatóan vihognak. Egy másodpercig őszintén zavarba jöttem, aztán a döbbenettől földbe gyökerezett a lábam. Prissy fehér elsőáldozói ruháján hátul vérfolt terjengett: pontosan ott itatta át a fehér selymet, ahol a lába és a törzse találkozott. Kis szabálytalan kulcslyuk volt, ahol a vér lassan átcsordogált az anyagon, míg a padban ült. A gyomromat keserű rémület rántotta görcsbe, és a testemet azonnal kiverte a víz. Úgy éreztem, mintha a szentostyával kapcsolatos istenkáromló gondolataim testet öltöttek volna; Prissy ruháján a véres kulcslyukat bámulva megbotlottam a padsorok között. Képtelen voltam levenni róla a tekintetemet. Abban a lidérces pillanatban apám zenélőjátékaira emlékeztetett, és Prissy Mahoneyt a táncoló Kolumbinának láttam, akit szentségtörő gondolataim szűnni nem akaró mozgásra sarkallnak. Láttam, ahogy táncolni kezd, eleinte rángatózva és kecstelenül, majd felhúzott óraszerkezete nem is emberi könnyedségével, a haja repked, csupasz lábait obszcénül dobálja a levegőbe, a keblei szabadon ugrálnak szalagokkal összefűzött ruhadereka alatt, miközben paródiába illő, ijesztő mosoly ül az ajkán, és a lábán csak folyik le a vér, mintha soha nem akarna elállni...

A menstruációról jóval később világosítottak fel, s bár sosem múlt el a vele kapcsolatos undorom, megértettem, hogy szegény Prissy nem az a szörnyeteg volt, akinek tizenkét éves énem hitte. De akkor még teljesen tudatlan voltam, és csak arra tudtam gondolni, hogy Isten olyan hatalmas és könyörtelen szemmel néz, mint az ég; tudtam, hogy Isten pokolra küld, amiért gúnyt űztem a szentostyából, és amiért bűnömet meg nem gyónva jöttem el a szentáldozásra. A vér volt a jel, mint a serlegben levő vér, és az ostya közepén levő vér, vér, ami az eredendő bűn továbbörökítése, vér, vér...

Később elmesélték, hogy sikoltva roskadtam össze a padsorok között. Az apám megőrizte szokott fagyos nyugalmát, és utasította az embereket, hogy vigyenek át a sekrestyébe, míg a többieket megáldoztatja, majd a mise után egyetlen szó nélkül hazavitt és lefektetett. Huszonnégy órát nyomtam az ágyat, mialatt a falu egyik végéből a másikba szállt a pletyka: ördög szállt meg (különben miért kaptam rohamot és estem össze a szentostya láttán?); megőrültem; meghaltam.

Orvos nem jött hozzám, bár apám végig nem mozdult mellőlem; a Bibliájával és a rózsafüzérrel ült mellettem, és lázas, önkívületi állapotomat végigimádkozta. Nem tudom, beszéltem-e álmomban – ha igen, nem emlékszem, és apám sem említett semmit –, de amikor másnap felébredtem, apám szó nélkül kihúzott az ágyból, megmosdatott, kisuvickolt, és rám adta a szentáldozási ruhámat. Csendben elmentünk a templomba, és jókora nézőközönség előtt, minden további incidens nélkül magamhoz vettem az ostyát és a bort. A szóbeszédet így sikerült valamennyire elaltatni, mert a falusi közösségben a botrány sosem ült el teljesen, de akkor legalább csitult, ha apám hallótávolságon belül volt. A hivatalos változat szerint enyhe epileptikus rohamot kaptam, és mindezt elegendő ürügynek tartották, hogy távol tartsanak az iskolától és a többi fiú befolyásától. Apám szeme, akárcsak Istené, szünet nélkül rám szegeződött, de sosem említette a templombeli esetet, és szerencsés megmenekülésem másodszor is szorongó izgalmat keltett bennem. Ahogy egyre idősebb lettem, teljesen megfeledkeztem erről az epizódról. Egészen mostanáig.

Prissy Mahoney húsz éve halott volt, az apám is meghalt már, és soha többé be nem teszem a lábam a szülőfalumba... akkor hát miért érzem a rég elfeledett nyár eseményeit olyan közelinek, fenyegetőnek? Ostoba vagyok, gondoltam ádázul. Ennyi az egész. Most már senki sem ítélhet el. Senki.

De már megváltozott a hangulatom, és hiába próbáltam visszazökkenni korábbi gondtalan, szégyenkezést nem ismerő örömömbe; nem jártam sikerrel, és nem sokkal hajnal előtt savanyú szájízzel és karikás szemmel értem haza a Cromwell Square-re.

Benéztem Effie szobájába is, és megrázott a reakcióm keserű mélysége, amikor láttam, hogy gyermeki ártatlansággal, fehéren és békésen alszik finom ágyneműje között. Milyen jogon látszik ilyen ártatlannak? *Ismertem jól* a lába közti, bűvös hatású, húsból való kulcslyukat is; ismertem émelyítő tisztátalanságát. Az álszent! Ha *igazi* feleségem *lenne,* nem kellett volna ma éjjel egy haymarketi ringyóval lefeküdnöm, vagy hideg hajnalon az emlékezetem Fúriáitól üldözve hazajönnöm...

Csakhogy a dühöm itt akadályba ütközött: Marta nem volt haymarketi ringyó. Ezzel tisztában voltam, bár az agyam még őrjöngőbb haragra próbált felkorbácsolni. Egy szerelmes odaadásával idéztem fel az érintését, a hangját, a bőre ízét...

– Marta... – Összerezzentem a hangom hallatára; észre sem vettem, hogy hangosan szólaltam meg. Nyugtalan pillantást vetettem Effie-re. A hangom

megzavarta, és megmoccant a takaró alatt, nyugtalanul, gyermeki kis mormolással megfordult a párnán. Az ajtóban állva visszafojtottam a lélegzetemet, és minden erőmmel azt kívántam, hogy aludjon tovább. Egy-két pillanatig még mozdulatlanul álltam, mert féltem, hogy felzavarom, aztán nagyon óvatosan kinyitottam az ajtót, és kiléptem a folyosóra.

Hirtelen azt éreztem, hogy valami a lábamhoz ér, és páni rémületem abszurd fordulataként a Prissy Mahoney vonásait viselő Kolumbinát láttam magam előtt, ahogy kinyúl értem a sötétből. Kis híján felsikoltottam. De aztán megláttam az árnyékból rám világító vérfagyasztó tekintetet, és halkan elkáromkodtam magam. Már megint Effie átkozott macskája!

Rásziszegtem, ő visszasziszegett, majd visszatért saját elemébe, a sötétségbe, én pedig elsettenkedtem a szobám révébe.

Amikor felébredtem, a nyitott ablakon át beáradt a napfény, Tabby az ágyam szélén ült, s egy tálcán csokoládét és kekszet nyújtott felém. Az emlékezetemben kutattam, hogy mit álmodtam előző éjszaka, de néhány erőteljes, mégis töredékes képen kívül semmit sem találtam: Fanny a tűz mellett Meggel és Allektóval, a fejem az ölében, Mose tűzfényben okkersárga arca, és Henry, aki olyan gyöngéden mosolyog, ahogy házasságkötésünk óta soha... Ragyogó képek, amelyek nem függtek össze, akárcsak egy pakli kártya szétszórt lapjai... és mégis olyan felszabadultság és jó érzés töltött el, mint a baba halála óta egyszer sem.

Hirtelen felültem, mert farkaséhség tört rám. Megittam a csokoládét, és megettem az összes kekszet, aztán arra kértem Tabbyt, hogy hozzon pirítóst.

– Esküszöm, ma reggelre egészen helyrejöttem – jelentettem ki vidáman.

– Örömmel hallom, asszonyom – felelte Tabby óvatosan –, de nagyon remélem, nem akar felkelni, mielőtt teljesen össze nem szedi magát. Mr. Chester határozottan meghagyta...

– Mr. Chester? Hol van most?

– Azt mondta, hogy a műtermében dolgozik, és csak este jön haza.

Reméltem, hogy nem látszik rajtam a megkönnyebbülés. – Értem – feleltem ügyesen megjátszott nemtörődömséggel. – Nos, szerintem ma olyan jól vagyok, hogy nyugodtan elmehetek egy rövid sétára. A friss levegő jót tesz, és szép napnak nézünk elébe, nem gondolja?

– Mr. Chester meghagyta, asszonyom, hogy...

– Azt mondta, a betegségem után ne fárasszam ki magam olyan hamar. Azt hiszem, van annyi józan eszem, hogy egyedül is eldöntsem, bajom lesz-e egy rövid sétától.

– Rendben van, asszonyom.

Titkolt örömmel gratuláltam magamnak, és úgy éreztem, apró győzelmet arattam.

Hagytam, hogy Em rám adjon egy elegáns, aranyszínű utcai ruhát a hozzá illő főkötővel. Amikor a tükörbe néztem, láttam, milyen sápadt lettem az elmúlt hetekben, milyen karikás a szemem a főkötő árnyékában, és bátran mosolyogtam a tükörképemre, hogy elűzzem azt a riadt kifejezést, ami most is ott bujkált az arccsontjaim alatt. Elég, mondtam magamban. Beteg voltam, de ennek már vége: Mose helyrehozott, és nemsokára... Végighúztam a kezemet a szemem előtt, és hirtelen összezavarodtam. Miben is volt részünk Mose-zal? Vajon jártam-e a Crook Streeten múlt éjjel? Ha igen, mit műveltem ott?

Szédülés tört rám, és bele kellett kapaszkodnom a toalettasztalom szélébe, hogy el ne essek. Gondolataim zavaros örvényéből előbukkant egy magányos emlék: Fanny egy tálban mossa a hajamat, és az ujjaival fésülve szárítgatja...

figyelem, ahogy a sárgásvörös festék kimosódik a hajam halvány szálaiból... Nem, ez csak álom lehetett! Miért akarná Fanny befesteni a hajamat? Összeráncolt szemöldökkel meredtem a tükörképemre, és próbáltam visszaemlékezni, de ahogy néztem magam, mintha azt láttam volna, hogy megváltozik a szemem színe, sötétebb lesz a hajam, a bőröm felveszi a kínai tea meleg, halványarany színét... Éreztem, hogy az ujjam elzsibbad, az állam leesik, és a lelkem kicsusszan a testemből, mint egy levél a könyv lapjai közül... és *tudtam,* hogy emlékeznem kellene... De sokkal könnyebb volt a legkisebb fuvallat kényének-kedvének kitéve luftballonként sodródni, hallgatni Fanny szelíd hangját, ahogy azt mondogatja, hogy aludjak, mert minden rendben van, elfelejthetem, minden rendben...

Ideges kettős remegést éreztem, ami visszahúzott a testembe, és az emlékképet visszakényszerítettem a sötétségbe. Nem akartam emlékezni.

(*Csitt*, *minden rendben, nem is kell, nem kell, minden, csitt...)*

Nem kellett visszaemlékeznem. Fanny gondoskodik mindenről.

Már a délelőtt derekán jártunk, amikor elhagytam a házat, és délre értem Mose lakására. Akkor kelt fel: a szeme vörös volt a kialvatlanságtól, világos haja kócosan hullott fakó arcába. De még ebben az állapotában is meghökkentett – ahogy mindig is nagy hatással volt rám – vonásainak tisztasága és szinte nőies szépsége; nőies, ha nem nézzük a száj körüli perverz vonalakat, az összehúzott, nyugtalanító szemet és az örökös gúnyolódást. Az ajtónyílásból rám villantott egy mosolyt, vagy inkább félmosolyt, mert a keskeny nyíláson át csak a fél arcát láttam. Áporodott levegő és szivarfüst áramlott ki.

– Effie! Várj egy percet.

Az ajtó becsukódott, majd pár perccel később kinyílt, és feltárult Mose rendetlen szobája. Kétségtelenül megpróbált egy kis rendet rakni, és kinyitotta az ablakot is. Futó csókot nyomott a számra, és vigyorogva ledobta magát egy székre.

– Kérsz egy kis brandyt, Effie?

Megráztam a fejem, és néztem, ahogy bőven löttyint a sötét italból egy pohárba, és egyetlen, jól begyakorolt mozdulattal felhajtja.

– Ünneplünk – magyarázta, és töltött még egy adagot. – Pompásan szerepeltél múlt éjjel, kedvesem.

Múlt éjjel?

Bizonyára észrevette értetlenségemet, mert még szélesebben mosolygott, és gúnyos mozdulattal rám köszöntötte a poharát.

– Megértem a tartózkodásodat, kedvesem – ugratott. – Nem vall részemről úri modorra, hogy megemlítem. Mégis a bámulatos előadásodnak köszönhetően a drága Henryt a markunkba kaparintottuk. Csak egy kis türelemmel kell lenned, és a miénk. Vagyis a *tied* – igazította ki magát nyomatékosan, és felhajtotta az ital maradékát. – Csak a tied.

Valami ösztönös megérzés óva intett, hogy ne fedjem fel emlékezetkiesésemet. Időre volt szükségem, hogy átgondoljam.

– Azt mondod, bevált az ötleted?

– Még annál is jobb történt – állította Mose. – Henry szőröstül-bőröstül elhitte az egészet. Mi több, halálosan beleesett Martába. – (Nyugtalanító, bizalmas kacsintással kísérte.) – Pár hét, és annyit fizettetünk a drága Henryvel, amennyit csak akarunk.

– Ó! – kezdtem végre legalább megérteni. – De velem mi lesz? Azt mondtad...

– Türelem, kedvesem. – Valahogy túlságosan ravasznak találtam a mosolyát. – Adj még pár hetet, hogy megdolgozzam Henryt, aztán a pénzzel... Mit szólnál Franciaországhoz, kedvesem?

Zavartan meredtem rá. – Franciaországhoz?

– Vagy Németországhoz, vagy ha jobban tetszik, Itáliához. Azt mondják, ott nagy a kereslet a festők iránt.

– Nem értem. – Majdnem elsírtam magam; a mosolya most már olyan irtózatosan örvendezőnek tűnt, mint egy koboldé.

– Persze, meglehet, hogy Henry nem egyezik bele a válásba – folytatta kérlelhetetlenül –, így előfordulhat, hogy soha többé nem jöhetsz haza. De mit mulasztanál? Kinek hiányoznál? Arra kérlek, csacsikám, hogy légy a feleségem! – rikkantotta, amikor kifejezéstelenül néztem rá. – Henry pénzéből kényelmesen letelepedhetünk, és a festményeimből tisztességesen megélhetünk. Természetesen a botrány elkerülhetetlen, de addigra már rég bottal üthetnék a nyomodat – nem így van?

Tovább meredtem rá. Úgy éreztem magam, mint egy felhúzható játék, aminek elromlott a szerkezete, és tud ugyan mozogni, de buta némaságba dermedt.

– Nos – jegyezte meg Mose hosszú hallgatás után –, ez most kigyógyít engem az arroganciából. Pedig azt hittem, van karizmám. Most már belátom, hogy szívesebben szöknél meg az utcai muffinárussal.

– Nem! – A hangom rézízű és szokatlan volt a számban, de a szó elkeseredett vehemenciával tolakodott ki a fogaim között. – Én... sosem hittem... nem képzeltem, hogy megmenekülhetek Henrytől, kivált azután, hogy azt mondtad...

– Nem érdekes, mit mondtam, Effie. Azt mondtam, hogy szeretlek, nem emlékszel?

Némán bólintottam.

– Azt is tudtam, hogy a pillanatnyi anyagi helyzetem nem tenné lehetővé, hogy elvegyelek feleségül. Bármikor bezárhatnak az adósok börtönébe. Miféle házasság lenne ez számodra?

– Szóval te...

– Szóval én hazudtam neked. Azt mondtam, hogy nem akarlak elvenni. Fájt, de nem annyira, mint az fájt volna, ha elmondom az igazat. – Biztatóan rám mosolygott, és átölelte a derekamat. – De most, ha rá tudom venni Henryt, hogy ossza meg velünk a vagyona töredékét, akkor egy életre letudtuk minden

gondunkat. Henry egyébként is tartozik neked mindazért a nyomorúságért, amin miatta keresztülmentél.

Mose nagyon meggyőző volt, és hagytam, hogy magával vonjon egy gyönyörűséges kettős fantáziaképbe, amit ügyes kézzel felvázolt, s amelyben Párizsban vagy Rómában vagy Bécsben élünk, és Mose egy vagyont keres a képeivel, Henry Chester pedig már csak egy homályos emlék.

De az előző éjszaka gondolata („bámulatos előadásod") nyugtalanítóan meg-megrebbent a tudatom szélén, és elvonta a figyelmemet. Megmagyarázhatatlan tartózkodás vett erőt rajtam, és egy pillanatra meg is szédültem; kénytelen voltam egy széktámlába kapaszkodni, hogy megtartsam az egyensúlyomat. Ebben a pillanatban egy kép hasított belém, ami egyben emlék is volt, de olyan erős, mint a tiszta gin, és a hatására megfordult velem a világ...

Megint a szobámban voltam, és lefekvéshez készülődtem. A hónom alatt szorongattam a kedvenc babámat. A sarokban láttam a luftballonokat, amiket anyám vett a születésnapomra: az enyhe huzatban az ablak előtt bukdácsoltak. Izgatott voltam és boldog, de e két érzésbe nyugtalanító bűntudat is keveredett, mert a Férfi meglátott a lépcsőn, és bár elég barátságosnak tűnt, tudtam, hogy anya nem szerette volna, hogyha a szobámba hívom.

Heves fejrándítással elűztem az emlékképet, és egy pillanatra megszilárdult körülöttem a világ, a kontúrok élesek és tiszták lettek. Aztán minden megbillent, és... megint a szobában voltam a *(Remetével) a* Rossz Emberrel, de ezúttal nem féltem. Inkább egy sós, rezes íz volt a számban, amiben egy pillanattal később felismertem a gyűlöletet. De *(Henry) a* Rossz Ember engem figyelt, és epekedő, egyiptomi macskaszemmé húztam össze a szememet, és olyan ferdén mosolyogtam rá, mint egy kínai baba. A Rossz Ember nem ismert meg (Henry nem *ismert meg),* és nemsokára erős leszek...

A jelenet váratlanul össze nem függő képekre hullott szét: éreztem, ahogy az emlékeim minden irányba kifelé robbannak, és felcsendült egy hang, ami eleinte mormolásnál alig volt erősebb, de az élessége és az ereje egyre nőtt, míg mániákus jajszó nem lett, ami az épelméjűség határán jajveszékelt. Úgy találtam, hogy a hangban szavakat, gondolatokat, kétségbeesett kérdéseket és alaktalan válaszokat hallok. A hang tüskés fala volt az, aminek a józan eszem értelmetlenül újra meg újra nekivetette magát, s próbált nem hallani, nem emlékezni.

(repülök-e vagy nem)

(jaj mami a rossz ember ne hagyd a rossz ember jaj) (csípni csípni csípni csípnicsípnicsípnicsíp...)

(henry volt az *henry* ölte meg *henry* ölte)

(marta)

(én én voltam de visszajöttem visszajöttem és most)

(jaj remekül *mulatunk* majd megtanulunk csípni kis nővér mi majd)

(repülni?)

(mert henry megölte a...)

(martamat)
(martamat)
(martamat)

A sikoltásom éles és kétségbeesett volt, lángra kapott darázsraj, az épelméjűség szemén ejtett borotvavágás. Homályosan éreztem, hogy kezek karmolják az arcomat, és egy hang – az enyém – az őrület széltől fütyülő sasfészkéből sikolt:

– Nem! Menj innen! Menj! Tűnj innen! Ez *Effie!* Effie! Effie! Eff... – sikoltottam a nevemet újra meg újra.

Aztán meghallottam Fanny hangját a fejemben, az anyám, a megmentőm, a barátom hangját. Bolyhos, lázálomszerű megkönnyebbülés lett úrrá rajtam, ahogy a fejemben minden hang elhallgatott. Már-már éreztem, ahogy a keze gyöngéden simogatja a hajamat, és elcsitítja a halálos rettegéseket.

(pszt minden rendben kislányom minden rendben nem kell emlékezned)
(de fanny volt valaki más is a fejemben és én)
(pszt most már nem sokáig csak amíg el nem intézzük henryt)
(de én)
(pszt meg aztán kedveled is akarod is)
(...?)
(téged is bántott téged is megijesztett most van egy barátod aki megért)
(marta?)
(ne félj megértünk segítünk szeretünk)
(szeretsz?)
(ó igen engedj be tényleg szeretlek)

Képzeljen el egy hópelyhet, ami lebegve száll le egy mély kútba. Képzeljen el egy koromszemcsét, ahogy a komor londoni égből száll le.

(szeretlek)
(sze...)

Aztán semmi.

Szegény Mose! És szegény Effie. Számítanom kellett volna valami hasonlóra. Igazán megpróbáltam Effie-vel mindent elfelejtetni, amit akkor tett, amikor transzban volt; úgy gondoltam, nem lenne jó neki, ha emlékezne, de rá kellett jönnöm, hogy kevésbé tudom irányítani, mint hittem. Sokan azt képzelik, hogy egy hozzáértő hipnotizőr befolyása alatt bármit meg lehet csináltatni valakivel, de ez nem igaz. Marta Effie volt minden valóságos szempontból, vagy, ha úgy tetszik, Effie Marta lett. Szeretek arra gondolni, hogy Effie és az én Martám között létezett egy kapocs, talán a Henryvel átélt tapasztalataik miatt. Szeretek arra gondolni, hogy Effie egy istenadta médium volt, és az én Martám szólni tudott hozzám, meg tudott érinteni Effie-n keresztül... de azt is tudom, hogy a józan ész mást mond. Ez a rosszhiszemű, fagyos kis hang azt mondja, hogy Marta a sugallataimból és Effie laudánumfüggéséből született, hogy csak azt látta, amit láttatni akartam vele, és csakis az én parancsaimra cselekedett. Talán így is van.

A józan ész hangja az én fülemnek egy kicsit úgy szól, mint Henry Chester: gyöngén és zsémbesen. Én inkább azt mondom, hogy a ma tudománya a tegnap varázslata, és a ma varázslata könnyen lehet a holnap tudománya. A szeretet az egyetlen állandó ebben a szorongásos, racionális világban; a szeretet és a sötét oldala, a gyűlölet. Ha úgy tetszik, ne higgyen nekem, de mi, Effie és én szeretetből és gyűlöletből hívtuk Martát, egy kis ideig otthont adtunk neki, és ő betekintést nyújtott egy titokba. Higgye csak, hogy önös érdekből használtam ki Effie-t, de nyugodjon meg, hogy nem így volt. Ugyanúgy szeretem, mint a saját lányomat; ugyanannak a bonyolult nőnek a két arcát látom bennük. Mi, hárman tesszük ki a Három-az-Egybent, az Erinnüszöket, akik elválaszthatatlanok és legyőzhetetlenek, és a szeretet köti össze őket. A szeretet vett rá, hogy elfeledtessem Effie-vel, amit mutattam neki, a szeretet hozta vissza hozzánk, amikor az anyjára és a nővérére volt szüksége. Tudtam, hogy előbb-utóbb megtörténik. Csak éppen hamarabb történt, mint gondoltam.

Pénteken késő délután Mose zilálton és kissé feldúltan toppant be a Crook Streetre. Effie meglátogatta, és úgy látszik, valami rohamot kapott, ami igencsak felzaklatta Mose-t. Egyszerű magyarázatot adtam, amiről tudtam, hogy megérti; a józan ész hangja elég ékesszóló volt, hogy legalább egy ideig elaltassa a kételyeit, és némileg elégedetlenül, de elég könnyen kezelhetően távozott. Mint mondta, Effie visszakerült a Cromwell Square-re azzal az utasítással, hogy a következő csütörtökig ne hagyja el a házat, én meg bíztam annyira Effie-ben, hogy biztosra vegyem, nem ad okot Henrynek a gyanakvásra. Csak egy kis időre volt szükségünk.

Azon a héten még a szokottnál is ritkábban láttam a feleségemet. Nem tehettem róla: egyszerre képtelen voltam elviselni a jelenlétét, az illatát, a hangját. Megízleltem egy erőteljesebb testet, és Effie beteges sápadtsága elborzasztott. Most már folyton laudánumszaga volt: gyakran szedte a szert, már nem is én vettem rá, és az is feltűnt, hogy ahogy telt a nap és szűnt a szer hatása, úgy lett egyre idegesebb. Keveset evett, még kevesebbet beszélt, csak ködös tekintetével vádolt. A macska állandóan az ölében ült, mint egy rosszakaratú kísérő szellem, és keskeny, sárga szemét rezzenetlenül szegezte rám. Akaratom ellenére is abban a tévhitben éltem, hogy elítélnek, belelátnak az agytekervényeimbe.

Nem bírtam elviselni, és tovább leveleztem dr. Russell-lel: kifejezésre juttattam a feleségem lelki állapotával kapcsolatos aggodalmamat. Még ma sem tudom biztosan, miért tettem. Meglehet, már akkor rájöttem, hogy elviselhetetlen lesz az élet Effie-vel, ha egyszer Marta bűvölete elhatalmasodik rajtam. Többször is találkoztam dr. Russell-lel, és elmondtam, hogy az új szer, a klorál pontosan az, amire az álmatlanság ellen szükségem van – nem volt üres beszéd, amit állított, hogy nincs mellékhatása –, és Effie látszólagos szenvedélybetegségét is megvitattam vele.

Russell mindig udvarias, tiszteletteljes érdeklődést mutatott, éles tekintetű szürke szeme elmélyülten csillogott, miközben felsorolta a különféle mániákat, amelyeknek fajunk nőegyedei általában ki vannak téve, felsorolta a hisztérikus katalepszia, skizofrénia és nimfománia eseteit. Mint elmondta, a nők gyengébb intellektusa fogékonyabbá teszi őket az elmebetegségekre, és ez a gondolat láthatóan a tudomány igazi emberének elvont örömével töltötte el. Felrémlett bennem, hogy Russellben potenciálisan értékes szövetségesre találtam. Az őrültség mind egzotikusabb eseteit kereső zarándok, a zsugorított koponyák gyűjtője volt. Egy nap – és a gondolat alig fogalmazódott meg bennem, inkább finoman elraktároztam, hátha még szükség lesz rá – talán rá lehet venni, hogy Effie-t is betegye a gyűjteményébe. Elraktam a leveleit az íróasztalom egy bezárt fiókjába, ahogy egy méregkeverő szándékos nemtörődömséggel elteszi a mérget tartalmazó fiolát, hogy később majd felhasználja.

Napokat töltöttem a műtermemben, megpróbáltam befejezni a *Kártyázókat,* és életemben először nem modell után festettem, hanem az emlékezetemből merítettem, onnan bányásztam elő a lány félig megőrzött arcvonásait, és egyenesen rajzszénnel és olajfestékkel vittem fel a vászonra. Varázsütésszerűen öltött alakot a kezem nyomán, ahogy felidéztem haja tapintását, bőre melegségét, könnyed fejtartását. Nem készítettem előtanulmányokat, hanem egy szerelmes érzékenységével közvetlenül a vászonra festettem: vöröses fény ragyogott az arccsontján, kiemelte az állkapcsa sebezhető, hetyke vonalát, a

szája sápadt, remegő ívét; a tűz váratlan fellobbanása izzó szénként tükröződött vissza a szemében. A szája kissé megfeszült, ahogy az asztal túloldalán ülő játékosokra nézett, de sötét szemöldökét kajánul vonta fel, ami nevetésről vagy diadalról árulkodott. Sötét színekkel festettem meg az alakját, hogy kiemeljem az arcát – talán a legkifejezőbb vonásokat, amiket valaha is festettem –, és vörös fénykoszorúval világítottam meg a haját, amitől veszélyes, kétes ragyogást kapott, mint egy égő város. Öt napon át lázasan dolgoztam a pikk dámámon, és besötétítettem a vászon többi felületét, hogy a néző tekintetét az arcára, csakis az ő arcára vonzzam.

Egyszer egy pillanatra azt képzeltem, Effie-t látom a lány változékony, cserélődő vonásaiban, de amint megfogalmaztam magamban a gondolatot, már tudtam is, hogy tévedtem: Marta olyan vibrálóan eleven volt, hogy lehetetlennek tűnt az összehasonlítás az én szegény kis Kolduslányommal; mintha egy lángnyelvet akarnék egy papírlaphoz hasonlítani. Ösztönösen tudtam, hogy ha találkoznának, Marta telhetetlen energiája magába szippantaná Effie-t.

Azon a héten lángolt bennem a vágy Marta után, éjjel görcsösen és karmolva feküdtem súlyos takaróm alatt, Isten Szeme pedig úgy meredt rám, mint a fejem tetejébe vert szög. A lepedőm testem kénes kipárolgásától bűzlött; elborzasztott a saját szagom, annyira sóvárogtam utána.

Hat éjszakán át a klorálos üvegtől kölcsönöztem az álmot; még emlékszem az éjkék üvegre, a vörös álmok hűs ellenszerére. Lázam és vágyam erejétől elgyengülve, a pusztulás ígéretét hordozó nagy csalódás előérzetével ébredtem csütörtök reggel. Hiba volt kétszer is felkeresni, ezt már tudom. Nem egy Seherezádé volt, sem pedig egy gránátszemű, tündérléptű fiatal lány. Ma csak egy olcsó ribanc lesz, akit ravaszul világítanak és öltöztetnek fel, de attól még egy lotyó, akinek tovaszáll gyöngéd alkímiája. Ma végre tudtam.

Éjfélkor érkeztem oda: láttam, amikor az előtérben az óra mutatója a kritikus percre ugrott, és a balsejtelem végigborzongatott, amikor elütötte az órát. Ahogy az ütések a csendbe vesztek, a hátam mögött nyílt az ajtó, és megjelent Fanny: sárga brokátruhájában rikító volt, a hajfürtjei indákként tekergőztek. Két kísérő szelleme a bokájához fente magát, én pedig kerültem a macskák néma, megvető pillantását, miközben Fanny felvezetett – ezúttal nem a vörös szalonba, mint első alkalommal – egy első emeleti szobába, ahol még sosem jártam.

Bekopogott, majd szó nélkül benyitott. Majdnem koromsötét volt: a folyosóról beáradó fény egy pillanatra kioltotta a benti halvány világosságot. Hallottam, ahogy határozottan csukódik mögöttem az ajtó, és egy pillanatra tájékozódási képességemet elveszítve néztem körül. Nagy, csaknem csupasz szoba volt, amit kék burás gázlámpák világítottak meg. A kék a feledést ígérő klorálos üveget juttatta az eszembe, és megborzongtam. De rájöttem, hogy nem a gondolattól fázom, hanem a szoba hideg; a hideg kandallót fekete kínai lakkparaván takarta el. A padlót csak részben borították szőnyegek, de a falak csupaszak voltak, és a szoba – szemben a vörös szalon fényűzésével – halottnak

tűnt. Az egyetlen bútordarab egy asztalka volt, amin egy kék kristályüveg és egy pohár állt.

– Kérem, töltsön magának egy italt – sziszegte egy hang a hátam mögött, és egyszer csak ott termett: különös, mennyire láthatatlan tudott maradni, ha akart. Fekete haja (hogy is hihettem vörösnek, amikor hollófekete volt, akárcsak a pikk dáma haja) esőként, egyenesen hullott alá kitárt kezei között. A halott fényben sápadt volt, mint a füst, a szája csak egy elmosódott folt, a szeme feltűnő kobaltkék az arca gótikus sápadtságában. A ruhája, ami egyfajta merev anyagból készült és lapokból varrták össze, mereven állt el finom, sérülékeny bőrétől; e fényűző ruhájában nyugtalanítóan festett a sivár környezetben, mintha egy elfeledett Coppélia-figura volna egy elhagyatott műhelyben, aki arra vár, hogy valaki mozgásba hozza.

Gépiesen töltöttem magamnak a búzavirágkék üvegből – az ital csípős és fémes ízű volt, mintha borókából főzték volna –, és ismét igyekeztem leküzdeni a valószerűtlenség érzését. Egy pillanatig az is megfordult a fejemben, nem volt-e klorál az italban, mert éreztem, hogy hullámok közt lebegő ernyedtség lesz úrrá rajtam, és Marta alakja libbenő kísértet ebben a víz alatti fényben: szétterülő hajával egy hínár- és bomlásillatú, vízbe fúlt sellő. Azután körém fonta hideg karját, és éreztem, ahogy a szája futólag az enyémhez ér, majd kivehetetlen trágárságokat suttog a fülembe, ekkor megroggyanó térddel, a ruhájába kapaszkodva nekidőltem, és lehúztam magammal a földre, a homályos tengerfenékre, a vére a fülemben dobolt, és örömmel fojtottam bele a testébe a bűntudatomat.

Amikor végre kimerülten feküdtünk egymás mellett a kék szőnyegeken, és egy hosszú, álomszerű mesét mondott egy nőről, aki a holddal változott (ahogy telt a hónap, fiatal lányból gyönyörű nőn keresztül visszataszító banya lett), ismét megkívántam, és úgy vetettem bele magam, mint egy delfin a tengerbe.

– Találkoznunk kell. Mielőbb látni akarlak.

– Jövő csütörtökön. – Suttogó hangja tárgyilagos, hűvös, majdnem közönséges: egy olcsó cafka üzleti tranzakciót megvitató hangja.

– Nem! Hamarabb akarlak látni.

Szórakozottan rázza a fejét. A tompa fényű brokátanyag a térdéhez tapad, és felette olyan meztelen, mint a hold, a mellbimbója finom azúrkék púderos bőrén.

– Csak egyszer egy héten láthatlak – mondja türelmesen. – Csak csütörtökönként. Csak itt.

– Miért? – A düh úgy forr ki belőlem, mint a sav. –Megfizetlek, nem? Hova mész a hét többi napján? Kivel mész el?

Ez a nem szeplőtelen Kolumbina szelíden mosolyog nyirkos fürtjei alól.

– De hát szeretlek! – Most már boldogtalanul markolom vékony karját, a szorításom olyan erős és mohó, hogy akár kék foltokat is hagyhat a bőrén. – Szeret... (Felfedezés). – *Szeretlek!*

Változik a fény, klorálos szem tükrözi vissza könyörgő arcomat. Kicsit félrehajtja a fejét, mint egy hallgatódzó gyerek.

– Nem – jelenti ki kereken. – Nem szeretsz. Nem eléggé. Még nem.

Egy mozdulattal belém fojtja kínlódó tagadásomat, és kecstelen bájjal kezdi felhúzni a ruháját, mint egy elkényeztetett gyerek, aki az anyja ruháiba öltözik. – Szeretni fogsz, Henry – mondja lágyan. – Hamarosan.

Sokáig egyedül vagyok a kék szobában, szorosan a sóvárgásom köré tekeredve. A lábamnál felejtett egy selyemsálat, azt gyűrögetem és csavargatom, mintha egy bennem lakó vadember a torkát szeretné markolászni és fojtogatni... de Seherezádé már elment, a farkasokkal a nyomában.

Marta. Marta. Marta! Meg tudtam volna őrjíteni magam ezzel a névvel. Marta, az olcsó parázna lidércem, fogyó-növekvő holdgyermekem. Hova mész, drágám? Egy homályos víz alatti kriptába, ahol vízi tündérek lebegnek? Egy kőkörbe, hogy hajnalig táncolj a többi boszorkánnyal? Vagy vörösre festett szájjal és mélyen kivágott ruhában lejársz a folyópartra? Mocskos sikátorokban hempergőzöl a söpredékkel és a nyomorékokkal? Mit kívánsz tőlem, Marta? Mondd meg, és megadom. Bármi legyen is az.

Bármi.

Magányosak voltunk kettesben, egészen magányosak, miközben Henry úgy járt-kelt a házban, mint egy elkárhozott lélek, és csak felderengő-eltűnő álmaira figyelt... Magányosak voltunk kettesben.

Marta úgy követett mindenhova, mint egy macska szemében a torz visszatükröződés, önmagam halovány retinalenyomata, és a sötétben a fülembe suttogott. Marta, a testvérem, az árnyékom, a szerelmem. Éjjel halkan beszélgettünk a takaró alatt, mint a titkokkal eltelt gyerekek, nappal láthatatlanul követett, fogta a kezemet az ebédlőasztal alatt, és megnyugtató szavakat mormolt a fülembe. Nem találkoztam Mose-zal – úgy vélte, a találkáink veszélyeztethetik a terveit –, de nem voltam magányos. És nem is féltem: ő meg én elfogadtuk egymást. Életemben először barátnőm volt.

Betegnek tettettem magam, hogy együtt lehessünk; laudánumot vettem be, és alvást színleltem. Az álmaim varázshajók voltak, a vitorlájuk, mint két szárny, és magasan a tiszta levegőben siklottak. Évek óta először szabadultam ki a bűntudat gyűlöletes, szenvedést hozó épületéből, amit Henry emelt körém. Megszabadultam Henrytől, magamtól. Olyan tiszta voltam, mint az üveg, mint a forrásvíz. Kinyitottam a szobám ablakát, és éreztem, ahogy a szél átfúj rajtam, mint egy furulyán...

– De asszonyom!

Tabby hangja szakított ki eufórikus képzelgésemből; megfordultam, és hirtelen kábultnak és összetörtnek éreztem magam. Tabby letette a tálcát, amit hozott, és felém futott; a látásom váratlan megkettőződése révén észrevettem, hogy megdöbbent és aggódik. Átölelt, és egy pillanatig azt hittem, Fanny az, aki eljött, hogy hazavigyen, és megint elsírtam magam.

– Jaj, asszonyom! – Fél karjával a derekamat karolta át, hogy megtámasszon, így cipelt félig-meddig az ágy felé. – Dőljön csak le egy percre, asszonyom. Egy pillanat alatt rendbe teszem. – Döbbenten cöcögött magában, és gyorsan becsukta az ablakot, majd takarókat halmozott rám, mielőtt még egy szót szólhattam volna. – Hogy itt álljon a hidegben, majdnem anyaszült meztelenül; halálra fagy, asszonyom! Gondoljon bele, mit szólna Mr. Chester, ha megtudná... és közben pihekönnyű a teste, hiába, nem eszik eleget, asszonyom, egyáltalán nem...

– Kérem, Tabby! – szakítottam félbe kis nevetéssel. –Ne aggódjon már annyit. Már jól is vagyok. Szeretem a friss levegőt.

Tabby hevesen rázta a fejét. – Bocsásson meg, asszonyom, de ezt a zúgó, kellemetlen szelet nem szeretheti. Finom csokoládéra van szüksége, és egy kis ennivalóra, és nem arra, amit Mr. Chester dr. Russellje mond, hanem igazi, régimódi, vidéki ételekre...

– Dr. Russell? – Vigyáztam, nehogy éles legyen a hangom, de hallottam, hogy a szavaim fülsértően, tehetetlenül ívelnek a magasba: – Hiszen azt mondta, nem hívja ide az orvost! Már jól vagyok, Tabby. Igazán jól.

– Ne izgassa fel magát, asszonyom – felelte Tabby barátságosan. – Szerintem Mr. Chester csak aggódik ön miatt, és tanácsot akart kérni a doktor úrtól. Talán nem is kellett volna említenem.

– Jaj, dehogynem, Tabby, de mennyire, hogy szólnia kellett. Igaza volt, hogy szóba hozta. Mesélje el, kérem, mit mondott az orvos? Mikor járt itt?

– Tegnap, míg aludt, asszonyom. Nem igazán tudom, mit mondott, mert Mr. Chester egyedül fogadta a könyvtárban, de az úr meghagyta nekem, gondoskodjak róla, hogy ön rendszeresen szedje a cseppeket, és sok meleg italt és könnyű ételeket diktáljak önbe. Csirkehúslevest és gyümölcskocsonyát meg hasonlókat. De én úgy vélem – az arca itt megint elsötétült –, hogy önnek tartalmas, tápláló ételekre van szüksége, finom pudingokra és vörös húsra, és hozzá talán egy pohár erős barna sörre. Erre van szüksége, nem húslevesre és gyümölcskocsonyára. Meg is mondtam Mr. Chesternek...

– Henry... – mormoltam, hogy elfojtsam az izgalmamat. Mit számít, hogy Henry beszélt-e az orvossal? Nemsokára már késő lesz, hogy bármit is tegyen. Nincs más dolgom, mint nyugton maradni; nem szabad okot szolgáltatnom neki az elégedetlenségre. Mose hamarosan készen áll arra, hogy végrehajtsa a tervét. Addig pedig...

(Pszt... aludj. Pszt...)

Tabby egy csésze csokoládét tartott felém. – Jól van, asszonyom. Igya meg, és feküdjön le. Nagyon jót tesz.

Kényszerítettem magam, hogy elvegyem a csészét.

– És a cseppjei? Bevette már, asszonyom?

Akaratom ellenére elmosolyodtam. Hirtelen kacagtatóan mulatságosnak tűnt, hogy *ne* vegyem be. Még mindig mosolyogva bólintottam. – Nemsokára el kell mennie a patikushoz, Tabby, hogy újat vegyen. Már alig van az üvegben.

– El is megyek, asszonyom – nyugtatott meg Tabby. – Még ma délelőtt, egyet se féljen. Most pedig igya meg a csokoládét, és hozok egy kis reggelit. – Megjátszott szigorral tette hozzá: – Aztán azt lássam, hogy ezúttal eszik is belőle valamit! – Ismét bólintottam, és lehunytam a szemem; hirtelen fáradsághullám csapott át sajgó fejemen. Hallottam, hogy becsukódik mögötte az ajtó, és egy pillanat múlva megint kinyitottam a szemem. Tizzy könnyedén felugrott a kezem mellé a takaróra, én pedig gépiesen odanyúltam, hogy megsimogassam. Dorombolva kucorodott mellém a párnára, de olyan közel, ahogy csak bírt, és egy kis ideig mindketten aludtunk.

Amikor felébredtem, az éjjeliszekrényen ott volt a kihűlt csokoládé és a Tabby ígérte reggeli a tálcán: tea (ami szintén régen kihűlt), szalonnás tojás és pirítós. A teát kiöntöttem az ablakon, a többit Tizzynek adtam, aki látható élvezettel ette meg a tojást és a szalonnát; legalább szegény Tabby örül majd, hogy most az egyszer nem érintetlenül küldöm vissza a reggelit. Régi szürke

házi ruhámat vettem fel, a hajamat fehér főkötő alá gyűrtem, aztán arcot mostam; a tükörben láttam, milyen sápadt és nyúzott az arcom. Még a szemem is színtelennek tűnt, az arccsontjaim szokatlanul élesen ütköztek ki a szigorú főkötő alatt. De nem érdekelt. Sosem hittem magam szépnek, még azokban az időkben sem, amikor Mr. Chester kis Szépsége voltam. Mindig Marta volt a szebbik. Nem én.

Henry szokás szerint a műtermében volt: mostanában szinte minden idejét ott töltötte. Elkészült a *Kártyázók,* és máris dicséretet kapott Ruskintól, aki javasolta, hogy Henry állítsa ki a Királyi Akadémián, és azt is megígérte, hogy elragadtatott cikket ír róla az újságoknak. Henry tartózkodónak látszott, szinte nem is érdekelte az egész. Azt mesélte, hogy most egy új képen dolgozik, egy *Seherezádé* című nagy vásznon, de furcsán szűkszavúan nyilatkozott róla. Egyébként feltűnt, hogy mindennel kapcsolatban szűkszavú; az étkezéseink jobbára teljes csendben folytak, a visszhangos ebédlő borzalmasan felerősítette az evőeszközök csörgését a porcelánon. Többször is rosszullétre hivatkoztam, hogy elkerüljem a rémes étkezéseket, Henry rágását, vagy azt, ahogy az ujjammal idegesen dobolok a poháron, és a hangom karcosan szól, amikor kétségbeesetten igyekszem megtörni a csendet. Henry néha felhagyott üres merengésével, és minden apropó nélkül heves szónoklatba fogott. Most először értettem meg igazán Henry Chestert: észokoknak vagy logikának fittyet hányva sötét, utálatosan meghitt szenvedéllyel gyűlölt, és ez az érzés olyan elementáris és öntudatlan volt, mint egy darázsraj mindent túlszárnyaló csípési kényszere... Újonnan támadt megértésem valami másra is rádöbbentett: Henry nem tudja, hogy gyűlöl. Az érzés a lelke mélyén szunnyadt, nőtt a sötétségben, és várta, hogy eljöjjön az ideje... Reméltem, hogy Mose nemsokára a tettek mezejére lép.

A következő négy hetet egy bebábozódott hernyó kábult, zavarodott félálmában töltöttem. Megfigyeltem, hogy a testem különös új ízlésre tett szert: rengeteg édességet és tortát ettem, amit Tabby lelkes örömmel fogadott, bár korábban sosem szerettem az ilyesmit, tea helyett pedig limonádét kezdtem inni. Nem engedtek ki a kertből, a személyzet gondoskodott róla, hogy ha friss levegőre akartam menni, valaki mindig legyen mellettem; ha a tó mellett vagy a teraszon szerettem volna üldögélni, ott volt Em, a jókedvű fecsegésével, vagy Tabby, aki nehezen tudta kifejezni magát, de mindig kedves volt, virágos ruhája ujját feltűrte, kilátszott vaskos, vörös karja, és repedezett bőrű, fürge ujjaival mindig varrt vagy horgolt. Amikor rosszabbra fordult az idő, órákon át ültem az ablaknál, néztem az esőt, és a hímzésemen dolgoztam: először élveztem az öltések unalmas feladatát. Néha egy egész nap eltelt anélkül, hogy észrevettem volna, és akár egyetlen értelmes gondolat eszembe jutott volna. Az agyamban hatalmas űrök tátongtak, ahol semmilyen emléket nem őriztem, és az űrök között töredékes képek forogtak, amelyek néha váratlanul leptek meg, és hirtelen intenzitásukkal elvakítottak.

Egy reggel, amikor Henry nem volt otthon, May néni és anya kerestek fel; aznap olyan zavaros volt az elmém, hogy időbe telt, míg egyáltalán megismertem őket. Anya ragyogóan festett rózsaszín kabátjában és strucctollas főkötőjében; élénken mesélt egy bizonyos Mr. Zelliniről, aki kocsikázni vitte a kétkerekű kocsijával. May néni sokat öregedett, és amikor megcsókoltam, majdnem elsírtam magam; hirtelen nosztalgiával emlékeztem vissza a Cranboum Alley-i régi napokra.

Csillogó fekete szemével átható tekintetet vetett rám, lapos, kemény mellére szorított, és olyan halkan mormolta a fülembe, hogy alig hallottam: – Jaj, Effie, gyere haza. Tudod, hogy bármi történjék is, nálam mindig otthonra találsz. Gyere velem haza most, amíg nem késő.

És részben azért ontottam a könnyeimet, mert tudtam, hogy már késő. Már új otthonom, új családom volt. Abban a pillanatban rettenetes érzés hasított belém, és idegen emlékekbe fullasztott... talán, ha kettesben vagyunk, megpróbálom elmondani May néninek, mi történik velem, de anya is ott volt, és boldogan sorolta Mr. Zellinije erényeit, Tabby pedig az előcsarnokban súrolt, és egy zenés kabarébeli számot énekelt teli tüdőből... olyan messze volt mindez a Crook Streettől, hogy nem találtam szavakat, amikkel belefoghatnék a történetembe.

Egyik este, amikor lefekvéshez készülődtem, váratlan, fájdalmas vágyódással gondoltam Mose-ra; döbbenten ébredtem rá, hogy teljes két hete egyszer sem gondoltam rá. Szédülés fogott el, és tehetetlenül rogytam le az ágyra, rettenetes zavarodottság, magány és bűntudat fogott el. Hogy felejthettem el a férfit, akit szeretek, akiért akár meg is halnék? Mi történik velem? Ha elfelejtettem Mose-t, anyámat, May nénit, mi mást felejtettem még el? Talán valóban kezdek megőrülni. Mi történik velem éjjel, amikor állítólag mélyen alszom? Miért találtam meg egy reggel csuromvizesen a köpenyemet a szekrényben, mintha esőben sétáltam volna? Miért lesz egyre kevesebb laudánum az üvegben, noha nem emlékszem, hogy egyszer is bevettem volna? És honnan az egyre erősebb meggyőződés, hogy hamarosan történik valami nagy horderejű esemény?

Kezdtem naplót vezetni, hogy emlékeztessem magam a napi eseményekre, de amikor a teleírt oldalakat újból elolvastam, rájöttem, hogy a felére sem emlékszem annak, amit leírtam. Verstöredékek, nevek, odavetett rajzok központozták a többit; néhol az írás annyira különbözött az enyémtől, hogy kételkedtem, valóban én írtam-e. A kézírásom csinos, a betűim kerekek voltak, az idegen írása formátlan kaparás, mintha még csak most kezdett volna betűt vetni.

Egyszer kinyitottam a naplómat, és a nevemet olvastam: EUPHEMIA MADELEINE CHESTER állt a lapon, újra meg újra. Máskor Fanny macskáinak a neve töltött meg egy fél oldalt: TISZIPHONÉ, MEGAIRA, ALLEKTÓ, TISZIPHONÉ, MEGAIRA, ALLEKTÓ... Viszont néha az elmém tisztán és élesen működött, és ilyenkor döbbentem rá, hogy Henry gyűlöl. A felismerést követő pánikban képes voltam elfogadni, éspedig örömhöz hasonló érzéssel, hogy minden ravaszságomat összeszedve harcolnom kell ellene, az irántam

érzett megvetését kell ellene fordítanom. Vártam, figyeltem, és kezdtem rájönni, mit tervez.

Tabby figyelmeztetett, természetesen anélkül, hogy szándékában állt volna; amint megemlítette dr. Russellt, minden világos volt, de a félelem, ami akkor rám tört, azóta alábbhagyott. Nem engedem, hogy Henry győzzön. Vérvörös nagy betűkkel írtam be a naplómba, hogy ha emlékezetkiesésem támad, akkor is tudjam: elmenekülök Henrytől, megszököm Mose-zal, erről Fanny gondoskodik majd. Amikor Henry a közelemben volt, még bizonytalanabbnak és aluszékonyabbnak mutattam magam... de álmosan lecsukódó szemhéjam alól élesen figyeltem, és vártam.

Tudtam, mit keresek.

Négy hét telt el tizenkét éves korom nyári délutánjainak fájó lassúságával, amikor a természet kincsei az osztályterem poros zöld ablakain kívül hevertek. Vártam, és szándékosan halálra dolgoztam magam a műteremben, így amikor végül hazamentem, legalább az épelméjűség látszatát tudtam kelteni. A műterem falait vázlatok borították: profilok, arcnézetek, háromnegyedes portrék, kezek, haj vázlatok, szemek, szájak. Az őrjöngés határát súroló eszeveszettséggel dolgoztam, a padlón széthajigáltam a vízfestékkel, krétával és tussal felskiccelt képeket, amelyek mindegyike tökéletes volt, és átvilágította őket a szeretőm emlékének a fénye.

Szombaton elmentem a Bond Street-i művészellátómhoz, és vásároltam egy nagyszerű, kifeszített és bekezelt vásznat, a legnagyobbat, amelynek használata valaha is megfordult a fejemben. A magassága két és fél méter volt, a szélessége másfél méter, és mivel már felfeszítették a vakrámára, fogadnom kellett két embert, hogy a boltból cipeljék át a műtermembe. De a kifizetett húsz font minden pennyjét megérte, mert amint feltettem a festőállványomra, rögtön lázasan vázolni kezdtem a képet; egyenesen a gyönyörű, krémszerű felületre vittem fel képzeletem éktelenül nagy, fenséges alakjait.

Gondolom, látta a *Seherezádémat:* még ma is az Akadémián lóg, és a Rossettik, Millais-k és Huntok fölé tornyosulva uralkodik; titokzatos szeméből a színskála minden színe ragyog. Életnagyságúnál kicsit magasabb, és az elmosódott keleti faliszőnyeg előtt majdnem mezítelenül áll. A teste éppen csak kifejlett, kemény és karcsú, a keze finom és kifejező, hosszú ujjai végén zöldre festett hosszú körmök. A haja majdnem földig ér (itt kicsit megmásítottam a valóságot, de a többi, higgye el, pontosan megfelel neki), és a tartásán egy kis kevélység érződik, ahogy dacos meztelenségében a nézőt figyeli, és gúnyt űz bűntudatos vágyából. Tündöklően szemérmetlen, és a nézőt is belevonja a veszélyes kalandokról szóló egzotikus meséjébe, az arca ki van pirulva a mese izgalmától, a szája gúnyt és vad humort sugall. A lábánál egy nyitott könyv fekszik, a szél találomra meglebbenti a lapokat, az árnyékban pedig két farkas fekszik és vár, felhúzott ínyük alól kivillan a foguk, és a szemük sárga, akár a kén. Ha közelebbről megnézi a keretet, egy verset talál, amit belevéstek:

Sehrezádért útra ki kel
Földön légben, hajón;
Hogy csókolta e rőt ajak,
Ki henceghet vajon?

Sehrezádért törni merek
Ezeregy éjszakán,

A fogyó holdnál keresem,
A napnak szállatán.

Ó, Sehrezád kié marad
A napnak hajnalán?
A fogyó holdnál keresem
Ezeregy éjszakán.
N. Kiss Zsuzsa fordítása

Csütörtökön a szokottnál korábban jöttem haza: félig befejezett *Seherezádém* látomása aznap elviselhetetlenül erősnek bizonyult. Sietve hagytam el a műtermet, nem is öltöztem át, és a fejemet hirtelen szaggató fájdalom járta át, ami tűrhetetlenül nyilallt bele véreres szemgolyómba. Otthon felejtettem a klorált, így amint a Cromwell Square-re értem, a szobámba siettem, a sötétkék fiolához. Már félúton jártam az orvosságos szekrény felé, a hálószoba ajtaja résnyire nyitva volt mögöttem, amikor megpillantottam: földbe gyökerezett lábbal állt az íróasztalom mellett, mintha azt hinné, senki sem veszi észre, ha nem mozdul.

Egy pillanatig azt hittem, Martát látom. Azután óriási harag robbant a fejemben, és még a fájdalmat is elűzte. Talán azért voltam dühös, mert egy óvatlan pillanatban, sebezhető állapotomban kapott rajta, amint az orvosságos üvegek között a klorált keresgélem, vagy azért, mert majdnem Marta nevét kiáltottam, vagy az idióta tésztaképe, üres, színtelen szeme és öregasszonyos haja miatt... vagy talán a levelek miatt, amiket a kezében tartott.

Russell levelei! El is felejtettem őket.

Csendben maradtam, és rámeredtem, az egyetlen gondolatom egy távoli: „Hogy meri, hogy *merészeli”* volt. Effie mintha sóbálvánnyá vált volna: szürke szeme tompán fogva tartotta a pillantásomat, a hangja halk, de vádló volt: – Írtál dr. Russellnek. Te kérted meg, hogy jöjjön el.

Az arcátlansága kis időre elvette a szavamat. Hogy vádolhat engem, amikor elvette a leveleimet?

– Miért nem szóltál, hogy írtál dr. Russellnek? – A hangja színtelen és egyenletes volt, és úgy szegezte nekem a leveleket, mint egy fegyvert. Az arca olyan rosszakaratot sugárzott, hogy majdnem az ajtóig hátráltam. Hullámokban áradt belőle a düh.

– Elolvastad a leveleimet. – Megpróbáltam parancsoló hangot megütni, de a szavaim hangok alaktalan kuszaságává váltak, mintha egy maroknyi kártyát szétszórtak volna. A gondolataim hirtelen nagyon távoliak és lassúak lettek: a harag elállta növekedésük útját. Újra megpróbálkoztam. – Nincs jogod belenézni az irataimba – jelentettem ki, és megnyaltam a számat. –Azok a bizalmas irataim.

Emlékezetem szerint most először nem rezzent össze éles hangom hallatán. A szeme olyan volt, mint a kő és a rézpatina: egy macska szeme.

– Tabby elmondta, hogy dr. Russell itt járt. Te viszont egy szóval sem említetted. Miért nem mondtad, Henry, hogy elhívattad? Miért nem akartad, hogy tudjak róla?

Lassú, tompa félelem dermesztett meg. Perzselő haragja előtt kicsinek éreztem magam; összezsugorodtam a tekintete előtt, valaki más, valaki fiatalabb lettem... és hirtelen elém penderült, mint az emlékezet gyűlöletes varázsdobozából kiugró krampusz, a táncoló Kolumbina képe, és éreztem, hogy izzadni kezdek. Kényszerítettem magam, hogy ne nézzek rá a kezemtől csak centiméterekre lévő klorálos üvegre.

– Ide hallgass, Effie! – förmedtem rá. Igen, így jobb, sokkal jobb! – Megengedhetetlenül őrülten viselkedsz. A férjed vagyok, és jogom van rá, hogy az óhajom szerinti bármilyen lépést megtegyek, amivel a jó egészségedet biztosítom. Tudom, hogy rosszak az idegeid, de ez nem mentség arra, hogy az irataim között kutakodj. Én...

– Semmi baj az idegeimmel! – A hangja dühösen felerősödött, de nem volt benne az a hisztéria, amit egy ilyen kitöréstől vártam volna. A hangvételét inkább keserű szarkazmus jellemezte, amikor felolvasott a levélből, és egy szemtelen gyerek precizitásával utánozta az orvos nehézkes beszédmódját:

„Kedves Mr. Chester!

Nemrégiben folytatott beszélgetésünket követően a legteljesebb mértékben egyetértek a kedves felesége idegállapotát illető diagnózisával. Jóllehet pillanatnyilag a mánia nem tűnik akutnak, az állapota rosszabbodásának igenis vannak jelei. Továbbra is azt javasolnám, hogy gyakran szedjen laudánumot, hogy megelőzzük az újabb hisztériás rohamokat, valamint könnyű étrendet és sok pihenést tanácsolok. Egyetértek azzal, hogy oktalanság lenne hagyni, hogy a hölgy kijárjon, amíg nem ellenőrzöm a mentális állapotát, és addig is azt javasolom, hogy szigorú megfigyelés alatt tartsa, és jelentse a görccsel, ájulással, hisztériával vagy katalepsziával járó eseteket...”

– Effie! – szakítottam félbe. – Nem érted! – A hangom még az én fülemnek is erőtlennek és békülékenynek tűnt, és ismét úrrá lett rajtam a zsugorodás korábbi nyugtalanító érzése. Lüktetett a fejem, és nem mertem elvenni a klorálos üveget, amíg Effie figyelt. Reszkető kezemmel egyszer odakaptam, és a szekrény hátához löktem, a többi orvosság és por közé... és most már csak akkor vehettem volna ki, ha hátat fordítok Effie-nek, és sebezhető tarkómat kiteszem a tekintete gonosz erejének.

– Csak segíteni akartam rajtad – csúszott ki a számon. – Szeretném, ha megint jól lennél; tudom, hogy beteg voltál, és... olyan beteg voltál, miután elvesztetted a babát... csak természetes, hogy felborult a lelki egyensúlyod. Biztosíthatlak, Effie, hogy ennyi az egész!

– Semmi baj az idegeimmel – szögezte le kőkeményen.

– Örömmel hallom, kedvesem – feleltem a lelki nyugalmamat visszanyerve –, és ha igazad van, én leszek az első, aki hálát adok az égnek. De nem szabad butaságot elkövetned. Ez az... ostoba képzelődésed... Ez az ostoba képzelődés,

hogy az orvos és én... valahogy... *összeesküszünk* ellened: hát nem látod, hogy pontosan ettől tartottam? A feleségem vagy, Effie. Melyik asszony gyanúsítja azzal a férjét, amivel te?

A homlokát ráncolta, és láttam, hogy megingattam. A fejemben érzett lüktetés kicsit alábbhagyott; elmosolyodtam, és előreléptem, hogy átöleljem. Megmerevedett, de nem húzódott el. Forró volt a bőre.

– Szegény drágám! Talán jobban tennéd, ha lefeküdnél – tanácsoltam. – Rögtön szólok Tabbynek, hogy hozzon teát. – Éreztem, hogy merev teste görcsösen összerándul a karomban.

– Nem akarok teát! – A hangja tompán beleveszett a hajába, de megéreztem kiáltása tehetetlen nyűgösségét, és engedélyeztem magamnak egy mosolyt. Jeges, dühös higgadtsága pár percig valóban nyugtalanított, de ahogy előre sejtettem, ismét visszatért eredeti viselkedéséhez. Tudhattam volna, hogy olyan mélyen beleivódott az engedelmesség, hogy sokáig nem száll szembe velem. És mégis... láttam valamit a szemében... valamit, ami egy időre elutasított, mintha nem számítanék, mintha nem is léteznék...

A pillanat emléke jóval azután is velem maradt, hogy Effie kiment a szobából. Még a sötétkék üveg sem tudta leküzdeni ellentétes gondolataim civakodását, és amikor végül elaludtam, azt álmodtam, hogy felhúzom apa táncoló Kolumbináját. Megint tizenkét éves voltam, és megilletődötten figyeltem, ahogy egyre gyorsabban táncol, démonikus őrjöngéssel tekereg, a karja, a lába és vérfoltos ruhája már csak elmosódottan látszik. Álmomban eluralkodott rajtam a jeges bizonyosság, hogy valami gonoszat hoztam mozgásba, ami gyermekkorom évein át most is felém szárnyal, és csak a lehetőséget várja, hogy az emlékezet fátylát átdöfve lecsaphasson...

A felkorbácsolt levegőn át a Kolumbinának testet adó selyem- és fémforgatagba nyúltam, amitől úgy éreztem, mintha egy borotva vágná meg a kezemet, mégis sikerült megmarkolnom. Úgy tekergőzött a kezemben, mint egy kígyó, de erősen tartottam, és pontosan célozva teljes erőmből a falhoz vágtam. Nagy csörrenés hallatszott, szerkezetek és kerekek fémes hanggal a földre hullottak, még utoljára megremegett a zene... és amikor megint oda mertem nézni, a Kolumbina a padlón feküdt, porcelánfeje betört, a szoknyája felcsúszott a dereka fölé. A megkönnyebbülés hatalmas, forró hulláma öntött el. És ahogy nyugtalanul az álomból az ébrenlét felé siklottam, hallottam, ahogy a hangom kísérteties, tőlem független tisztasággal így szól: – Jobban tetted volna, ha tovább alszol, kislány.

KARD ÁSZ

Most már egybeforrtak, mint a kísérteties ikrek, az arcuk egybeolvadt, így egy pillanatig Effie tekintett ki a lányom szemén át, vagy Marta nevetése szűrődött ki Effie mosolyának a fátyla mögül. Marta végre már-már láthatóan itt volt, és úgy éreztem, szétrobban a szívem az iránta, mindkettejük iránt érzett szeretettől. Boldog volt, boldogabb, mint régen egyszer is, mert tudta, hogy hazajött, hogy ismét biztonságban van az anyja, a testvére mellett. Ama este óta, hogy arra kértem, mondja meg a Remete nevét, nem volt szükségem az emlékeire: az énjének az a része aludt, egyre mélyebbre süllyedt abba a sötét homályba, ahol mindaz van, amit legjobb elfelejteni, és már nem álmodott a Rossz Emberről és arról, amit régen tett vele. A kotyvalékaim segítségével nagyon kevésre emlékezett.

Elégedetten aludt a szobájában a könyvei és a játékai között, játszott Meggel és Allektóval, és amikor Henry eljött, vele is játszott. Minden látogatása egyre mélyebbre húzta le Henryt: klorállal és erős afrodiziákumokkal kábítottuk el, csókokkal ostoroztuk, amiktől még akkor is levegő után kapkodva hevert a padlón, hogy Marta már elhagyta a szobát. Képtelen volt már valóság és fikció között különbséget tenni, és biztosra veszem, hogy ha megmutattam volna Effie-t a maga leplezetlen valójában, Henry akkor sem ismert volna rá. Effie lesoványodott, a karján és a mellén fekélyek fakadtak, de Henry már nem volt olyan állapotban, hogy észrevegye. Az én Martám áttetszett Effie bőrén, egyre erősödve átlépett rajta, és Henry egészen az övé volt, csakis az övé. Figyeltem, ahogy Henry tekintete a hetek múlásával egyre ködösebb lett; apatikussá vált, mindentől megrémült, és a szívemet sötét öröm töltötte el, ahogy a lányom és én felfaltuk. Ne higgyen senkinek, aki azt állítja, hogy a bosszú nem édes. Az. Én csak tudom.

Mose kétszer is felkeresett. A hitelezői türelme véges, mondta; nem érti, mire várunk. Ötven fontot kölcsönöztem neki, hogy átmenetileg kisegítsem, és úgy tűnt, egyelőre szívesen együttműködik velem. Hamarosan, biztattam. Hamarosan.

Csak adjunk még egy kis időt az én Martámnak, hogy megerősödjön.

Eltelt öt hét, és Henry öt csütörtökön botorkált fel vakon a lépcsőmön a kéjvágy lidérces elragadtatásába. Marta, az én kis szellemem átlépett rajta, megfosztotta a magabiztosságától, hencegő férfi felsőbbrendűségétől, vallási bigottságától, bálványaitól és álmaitól. Ha nem Henry Chesterről lett volna szó, bizonyára megsajnálom, de amikor a szomorú kis kísértetemre gondoltam, és arra, mi volt egykor, a fejemben nem maradt kétértelműség. Henry nem sajnálta az én Martámat.

Az alatt az öt hét alatt tovatűnt a szürke, fénytelen ősz, és korán beköszöntött a tél; a kíméletlen, zúgó fekete szél jégréteggel borította az utakat, és rongyos,

szürke felhőfoszlányokra tépte az eget. Emlékszem a karácsony előtt feldíszített londoni üzletekre, az Oxford Streeten a fenyőfákra, a gázlámpákra aggatott ezüstlaméra, de a Crook Streeten nem díszítettük fel az ablakokat és az ajtókat. Majd később ünnepelünk.

Henry december 22-én jött utoljára: aznap délután már háromkor leszállt az este, és kilencre a szitáló esőből havas eső lett, majd hó, ami alig vont vékony fehér réteget a macskakövekre, mielőtt minden ismét fekete nem lett. Talán végül mégis fehér karácsonyunk lesz, gondoltam. Effie korán érkezett, és csak a szeme látszott ki vastag kabátjából. Felpillantottam az égre, és majdnem hazaküldtem, mert arra gondoltam, Henry biztos nem jön el egy ilyen zord, szörnyű éjszakán. De Marta hite rendíthetetlenebb volt az enyémnél.

– Eljön – nyugtatott meg pajkos bizonyossággal –, ma este aztán mindenképp.

Ó, csodálatos Mártám! Olyan gyönyörű volt a mosolya, hogy majdnem engedtem a kísértésnek, hogy felhagyjak a bosszúmmal. Hát nem elég, hogy visszakaphattam, a karomban tarthattam, és éreztem hűs bőrét az arcomhoz simulni? Miért tegyem kockára mindezt egy már amúgy is elkárhozott ember feletti hiábavaló győzelemért?

De természetesen tudtam, miért.

Pillanatnyilag még Henryé volt. Henry szemében Marta fele még Effie volt, és Marta sosem lesz teljesen az enyém, amíg Henry le nem mond az igényéről. Amíg továbbra is két különálló személynek látta őket, nem egyesülhettek igazán, nem térhettek vissza a jó és biztonságos helyre, amit elhagytak. Két vándorló fél lesznek, akik lassan szétesnek a feledékenység ürességében, amelyből csak az anya szeretete húzhatja ki őket. Meg kellett szabadítani.

– Marta.

Ragyogóan villant ki a mosolya Effie zöldes tekintete mögül.

– Bármi történik, ne feledd, mennyire szeretlek.

Éreztem, ahogy kis keze a meleg nyakgödrömbe kúszik.

– ígérem, hogy nemsokára vége, drágám – suttogtam, és átöleltem. – Ígérem.

Éreztem a mosolyát a bőrömön.

– Tudom, anya – felelte. – És én is szeretlek.

Miután szembesültem a levelemmel, a feleségem volt az ellenség, a puha árnyék, ami hideg, rézpatina színű szemmel figyelt, amikor kísértetjárta házunkban jártam-keltem. Az elfogyasztott nyalánkságok ellenére is olyan sovány lett, mint egy imádkozó sáska, és vízbe fúlt sellőként suhant a gázlámpák sűrű, zöldes levegőjében. Mindent elkövettem, hogy ne kelljen hozzáérnem, de látható élvezettel érintett meg, amikor csak tehette, és az érintése olyan volt, mint a téli köd. Alig szólt hozzám, csak gyönge, gyerekes hangon motyogott magában, és néha, amikor éjjel ébren feküdtem, azt képzeltem, hogy hallom a sötétben énekelni: gyermekmondókákat, iskolai udvarokon hallható gyerekdalokat és egy francia altatódalt énekelt, amit gyerekkorában hallottam tőle:

A palota kapujában...
A palota kapujában...
Áll egy szép lány...
Áll egy szép lány...

Ismét beszéltem dr. Russell-lel, és nagy sóhajokkal meg pár férfiasan elmorzsolt könnycseppel hagytam magam rávenni, hogy drága Effie-m számára a gyógyulás egyetlen reménye a személyes megfigyelés alatt töltött rövid pihenés egy jó hírű otthonban. Láthatóan összerándultam a jó doktor célzására, miszerint a gyermeke elvesztése véglegesen megzavarta Effie elméjét, de tétováztam, amikor nyomatékosan megértette velem, hogy ha nem cselekszem rövidesen, Effie talán helyrehozhatatlan kárt tesz magában. Kifelé borús tekintettel, befelé ujjongó mosollyal aláírtam egy papírt, amit az orvos ellenjegyzett, és gondosan a tárcámba csúsztattam, amikor távoztam. Hazafelé menet megálltam ebédelni a klubomban – hetek óta első ízben –, és farkasétvággyal ettem. A brandy mellé ritka fényűzést engedtem meg magamnak: elszívtam egy szivart. Ünnepeltem.

Már majdnem besötétedett, amikor a Cromwell Square-re értem, bár az órámra pillantva láttam, hogy még csak tíz perccel múlt három óra. A szél felerősödött, meg-megújuló rohamokban fekete leveleket kergetett ide-oda az úton, és mintha hódara tűszúrásait éreztem volna az arcomon, amikor kifizettem a bérkocsist és a házhoz siettem. Ahogy kinyitottam az ajtót, a fagyos, daraszemcsés szél belekapaszkodott a kabátszárnyamba, és hirtelen befújt elém egy csomó száraz levelet; a hidegtől reszketve csaptam be az ajtót, és zártam ki a sötétséget. Lehet, hogy ma este havazni fog, gondoltam.

Effie-t a sötét szalonban találtam: a hideg kandalló előtt ült, a gobelinje érintetlenül hevert az ölében. Elképesztő módon tárva-nyitva volt az ablak, és a

szél egyenesen befújt a szobába. A padlót száraz levelek borították. Egy röpke, lidérces pillanatig megint elfogott a régi rettegés, a tehetetlen összezsugorodás érzése, mintha gótikus sápadtsága és kísérteties megjelenése ellenére Effie *engem* alacsonyítana le kísértetté, szellemalakhoz hasonló vándormadárrá a saját házamban, és ő maradna a szilárd, eleven hús. Azután eszembe jutott a tárcámban lévő irat, és a világ ismét helyrezökkent. Türelmetlen felkiáltással két lépést tettem előre, és Tabbyért csöngettem: kényszerítettem magam, hogy megszólítsam, miközben hunyorogva próbáltam kivenni a sötétben arca szürke foltját.

– No, de Effie! – róttam meg. – Mi jut eszedbe, hogy itt ülsz a dermesztő hidegben? Halálra fázol! És Tabby is hova tette az eszét, hogy hagyott itt ülni, tűz nélkül? Mióta vagy itt? – Felém fordult, egy féllány; az arcát félbevágta a gázlámpának a folyosóról beáradó fénycsíkja.

– Henry. – A hangja színtelen és fakó volt, akár ő maga. A sötétség miatt furcsán testetlen vonásai közül úgy tűnt, mintha csak a fél szája mozogna: fél szemét rám szegezte, a pupillája gombostűfej nagyságúra zsugorodott a fényben.

– Ne izgasd magad, kedvesem – folytattam. – Tabby rögtön itt lesz. Megparancsolom, hogy kellemes tüzet gyújtson, aztán iszol egy finom, forró csokoládét. Ugye, nem akarjuk, hogy meghűlj?

– Nem-e? – Mintha enyhe gúny csendült volna ki a hanglejtéséből.

– Hát persze hogy nem, kedvesem – válaszoltam élénken, miközben próbáltam ellenállni a késztetésnek, hogy fecsegjek. – Tabby! Az áldóját ennek az asszonynak! Már régen itt kellene lennie. Tabby! Hát halálra akar fagyasztani?

– Tabby elment hazulról – jegyezte meg szelíden. –Meghagytam, hogy hozza el a cseppjeimet a patikustól.

– Ó!

– Nincs itthon más sem. Emnek most délután van a kimenője. Edwin hazament. Egyedül vagyunk, Henry.

Ismét esztelen rémület söpört végig rajtam, és nagy megerőltetésembe került uralkodnom magamon. Ki tudja, miért, de megrémített a gondolat, hogy kettesben legyek Effie-vel, kiszolgáltatva a fejében kavargó különös elképzeléseknek. A zsebemben kotorásztam a szivargyújtóm után, és kényszerítettem magam, hogy hátat fordítsak neki, miközben a lámpa meggyújtásával kínlódtam... A tekintete úgy fúródott a tarkómba, mint a szög, és az állkapcsomat görcsbe rántotta az iránta érzett gyűlöletem.

– Így már jobb, nem? Most már látjuk is egymást. –Így lesz jó: életteli fesztelenség. Szükségtelen úgy éreznem, hogy előre megtervezte a jelenetet, semmi okom, hogy azt higgyem, valahogy *előre tudta*... Megint felé fordultam, és a szám most attól a görcsösen kényszeredett mosolytól fájt, ami – tudtam – egy pillanatig sem téveszti meg.

– Becsukom az ablakot – mondtam.

Igyekeztem addig húzni az időt, amíg csak mertem: a retesszel, a függönnyel, a padlón szétszóródott levelekkel piszmogtam. A leveleket a rostélyra szórtam. – Kíváncsi vagyok, tudok-e tüzet gyújtani.

– Nem fázom – jelentette ki Effie.

– De én igen! – válaszoltam megjátszott vidámsággal. – Lássuk csak... nem lehet olyan nehéz. Tabby is elvégzi mindennap. – Letérdeltem a rostély elé, és a szén tetején kezdtem elrendezni a papírt és a száraz gyújtóst. Láng lobbant, ropogás hallatszott, aztán a kémény megtelt füsttel.

– Ó, istenem! – nevettem. – Több mesterfogást kellene tudni hozzá, mint hittem!

Effie ajka sokat tudó, gyűlölködő félmosolyra húzódott. – Nem vagyok gyerek – fröcsögte hirtelen. – És félkegyelmű sem. Nem kell úgy beszélned velem, mintha az volnék.

A kifakadása olyan váratlanul ért, hogy megint megdöbbentem. – De Effie! – szabadkoztam ostobán. –Én csak... – Összeszedtem magam, és határozottan, türelmesen folytattam, mint egy orvos. – Látom, hogy beteg vagy. Csak annyit mondhatok, hogy remélem, később belátod, milyen fájónak és hálátlannak érzem a szavaidat. Én azonban...

– Nem vagyok beteg sem – szakított félbe még egyszer, és abban a pillanatban el is hittem: a tekintete éles és csillogó volt, mint a szike. – Mindannak ellenére, amit mondtál vagy tettél, hogy az ellenkezőjét bizonyítsd, nem vagyok beteg. Kérlek, ne fáradj azzal, Henry, hogy hazudj. Egyedül vagyunk a házban, és senkinek sem kell megjátszanod magad, legfeljebb önmagadnak. Légy őszinte. Mindkettőnk kedvéért. – A hangja száraz és érzelmektől mentes volt, mint egy nevelőnőé, és egy pillanatra ismét tizenkettő voltam, és hamisan, naivan szájhősködtem, hogy megpróbáljam valahogy megóvni magam a büntetéstől, ám minden szavammal csak egyre jobban megerősítettem a bűnösségemet.

– Nincs jogod így beszélni velem! – A hangom még az én fülemnek is erélytelennek hangzott, és erőlködve próbáltam tekintélyparancsoló hangot megütni. – Az én türelmemnek is van határa, Effie, bár sok mindent elnézek neked. Ha mással nem, tisztelettel tartozol nekem mint a feleségem, és...

– Feleséged? – kiáltott fel Effie, és furcsamód megnyugtatott az addigi kimért hangjából kicsendülő élesség. – Mégis, mióta akarod, hogy *feleség* legyek? Ha felsorolnám, mit művelsz...

– Mit sorolnál el? – A hangom harsányabb volt a kelleténél, de úgy tűnt, nincs hatalmam a szavak felett. – Hogy ápoltalak, amikor beteg voltál, elviseltem a hisztériádat, mindent megadtam, amit csak akartál? Én...

– May nénikém mindig azt állította, hogy nem volt illendő, hogy egy ennyivel fiatalabb lányt vettél el. Ha tudná...

– Mit?

A hangja suttogás volt. – Ha tudná, hogy bánsz velem, és hova jársz éjnek idején...

– Félrebeszélsz, te lány! Az isten szerelmére, hova megyek?

– Tudod jól. A Crook Streetre.

Elállt a lélegzetem. Honnan tudta? Valaki felismert? Vagy követtek? Hirtelen rám tört, mit is jelent, amit tudhat. De lehetetlen, gondoltam aztán. Csak blöfföl.

– Megőrültél!

Némán rázta a fejét.

– Megőrültél, és ezt be is tudom bizonyítani! – Lázasan a zsebembe nyúltam, és előrántottam Russell levelét. Lihegve, kapkodva, beteges eufóriától hajtva olvastam fel: – „...a beteg, Euphemia Madeleine Chester... a bizonyítékok magukért beszélnek, és nem hagyhatjuk figyelmen kívül őket... mánia, hisztéria és katalepszia... ön- és közveszélyes... határozatlan ideig tartó kezelést javasolok... kezéhez... ellátott...” Hallod, mit mond: bolondokházába csukathatlak, Effie, őrültek közé! Egy tébolyult asszonynak senki sem hisz! Senki!

Kifejezéstelen maradt az arca; csak rettenetes üresség ült rajta. Felmerült bennem, vajon hallotta-e, amit mondok, vagy visszahúzódott furcsa, kitalálhatatlan gondolatai közé. Amikor megszólalt, nagyon nyugodt volt a hangja.

– Mindig is tudtam, hogy elárulsz, Henry – jelentette ki.

Válaszolni akartam, de végül is igaza volt: önmagamon kívül nem volt kinek játszanom.

– Tudtam, hogy már nem szeretsz. – Elmosolyodott, és egy pillanatig majdnem gyönyörű volt. – De nem bántott, mert már *nagyon régóta* én sem szeretlek. – Félrehajtotta a fejét, mintha visszaemlékezne valamire. –De nem engedem, hogy feláldozz, Henry. Nem hagyom, hogy bezárass. Nem vagyok beteg, és hamarosan más is rájön erre. És akkor talán azt is elhiszik, amit mondok. – Ellenséges indulattal teli pillantást vetett rám. – Sokat mesélhetnék nekik, Henry – tette hozzá nyugodtan. – A Crook Street-i házról, és hogy mi folyik ott... Ugye, Fanny Miller nem hazudna a kedvedért?

Úgy szúrt a mellkasom, mintha tűket nyeltem volna. Minden lélegzetvétel elviselhetetlenül feszítette. Hirtelen kétségbeesett vágy fogott el a klorál után. Effie diadalittas mosolyával mit sem törődve megragadtam a nyakamban lógó fiolát, és kirántottam a dugót. Remegő kézzel kimértem tíz cseppet egy pohárba, és sherryt töltöttem rá. A pohár túlságosan tele volt, és az ital kicsordult, egy kevés a kézelőmön csorgott végig. Hirtelen heves gyűlölet lett úrrá rajtam.

– Senki sem hisz el egy ilyen különös mesét. – A hangom ismét nyugodt volt, és hatalmas megkönnyebbülést éreztem.

– Azt hiszem, mégis – felelte. – Egyébként is gondolj a botrányra, ami éppen akkor törne ki, amikor a munkásságodat végre kezdik elismerni. Pusztán a célzás, hogy a feleségedet megpróbáltad tébolydába zárni, nehogy megszellőztesse a titkos bűnödet... Tönkretenne. Megkockáztatnád ?

Bármilyen sötét istenek is voltak, hálát adtam nekik a klorálért; máris úgy éreztem, mintha a fejem tetejét leemelték volna, és hideg fuvallat hűsítené az

agyamat; a gondolataimat szélben libegő porszemcsékké zsugorította. Messziről hallottam a hangomat.

– Igen feszült idegállapotban vagy, drága Effie-m. Azt hiszem, le kellene feküdnöd, és meg kellene várnod, hogy Tabby meghozza a cseppjeidet.

– Nem akarok lefeküdni! – Effie rájött, hogy a velem szembeni fölényét valamiért elveszítette; odalett kísérteties hidegvére, és a hangja hisztérikusan éles lett.

– Akkor hát ne feküdj le, kedvesem – feleltem. –Távol álljon tőlem, hogy kényszerítselek. Lemegyek, és megnézem, hogy Tabby hazaért-e már.

– Ugye, nem hiszel nekem?

– Dehogynem, kedvesem. Már hogy is ne hinnék.

– Tönkretehetlek, Henry. – (A hangja megremegett, bár igyekezett uralkodni rajta: „töhönkretehetlek, He-henry.”) – Megtehetem, és meg is teszem! – De eltűnt a szelíd és fagyos hangú kísérteties alak és a rézpatina színű szem. Az arca ezüstös lett a lecsorgó könnyektől, és reszketett a keze. Megsimogattam a zsebemben lapuló iratot, és megengedtem magamnak a mosoly fényűzését.

– Aludj jól, Effie.

Amikor kifordultam a gázlámpáktól megvilágított folyosóra, a bordáim alatt mintha ökölbe szorult volna egy kéz: örömmel, kegyetlenül szorult össze. Sosem hagyom, hogy hozzánk, Martához és hozzám nyúljon. *Soha.*

Előbb látom holtan.

Húsz perc késéssel és a hátam mögött a tomboló viharral érkeztem meg a Crook Streetre. Hó borította a macskaköveket, és a téli mocsokkal összeolvadva sűrű, olajosan nyúlós sárrá dagadt, amiben a bérkocsi kereke kanyarodáskor mindig megcsúszott. A viharos összecsapás ellenére is furcsán derűs maradtam; mielőtt elindultam, bevettem még egy adag klorált.

Marta várt az utazásom végén, így Effie nemigen járt az eszemben; holnap elintézem, hogy elszállítsák egy Londontól távol eső kitűnő szanatóriumba, ahol senki sem figyel majd oda az őrjöngésére; végtére is csak egy nő, ráadásul egy festőmodell. Még sajnálni is fognak a tönkrement házasságomért, de senki sem okol majd. Egyébként is... beteg volt. Egy ilyen estén, úgy éreztem, szinte bármi megtörténhet.

A 18-as szoba ajtaja rózsás fény szeletét kibocsátva nyílt ki; morbid gondolataimat elűzve beléptem, és jeges, sáros nyomokat hagyva magam után beljebb kerültem. Fanny magnóliaszínű selyemben és könnyű fátyolszövetben volt, nevetségesen szűziesnek tűnt, mint egy ifjú ara, és szorongva gondoltam a nők határtalan képességére, hogy úgy fessenek, ahogy a férfiak látni szeretnék őket. Még Marta is.

Még Marta is.

Az ő tökéletes teste vajon milyen sötét titkokat rejt?

Szótlanul követtem Fanny susogó uszályát a ház legfelső emeletére, a padlásra, a lomtárakhoz. Amikor rájöttem, hova vezet, elborzadtam, mintha

kinyithatná előttem annak a kis tető alatti fehér hálószobának az ajtaját, és ugyanaz a jelenet tárulhatna elém; a padlón játékok, a fehér ágy, virágok az éjjeliszekrényen, és a ringyó lánya, a hálóing alatt meztelenül, változatlanul, talán csak egy kicsit sápadtabban a sötét sírboltban töltött évek után, ahogy felém tárja a karját, és Marta elmosódott hangján hív...

Rideg volt a hangom, mint a cukormáz. – Miért kell ide feljönnöm? Miért nem mehetünk az egyik szalonba?

Fanny eleresztette a füle mellett az udvariatlanságomat. – Ez Marta szobája, Henry – magyarázta ésszerűen. – Kifejezetten azt kérte, hogy vezessem fel ide.

– Ó! – A szavaim összegabalyodott huzalok voltak a számban. – Én... ha nincs ellenére, én inkább nem... Nem túl barátságtalan idefent? És hideg is. Nagyon hideg van a háznak ebben a részében. Esetleg...

– Marta ezt a szobát választotta – felelte Fanny hajthatatlanul. – Ha e tekintetben semmibe veszi a kérését, kétlem, hogy belemenne egy következő találkába.

– *Ó!* – Nem volt mit mondanom. Kedélyes mosollyal próbálkoztam, ami inkább tűnt fintornak. – Én... nem is értettem pontosan. Természetesen, ha Marta...

De Fanny már elfordult, a lépcsőn húzta az uszályát. A padló olybá tűnt, mintha évek óta egyetlen lépés sem verte volna fel a leülepedett port. Az ajtóra pillantottam, és szinte a kék-fehér zománcozott ajtógombra számítottam, ami anyám öltözőszobájának ajtaján volt. Elhessegettem a gondolatot, mielőtt felboríthatta volna klorálból összetákolt ingatag önuralmamat. Micsoda ostobaság. Nincs kék-fehér ajtógomb, se ringyó sápadt kislánya sötét, vádló tekintettel és csokoládétól maszatos szájjal, csak Marta van, Marta, Marta, Marta... megfogtam a gombot, és észrevettem, hogy a lepattogzott fehér festék alól színes rétegek szelleme látszik ki... zöld, sárga, vörös... de nem kék, gondoltam győzedelmesen, nem kék! És a kezem mellett a festéken apró ujjak lenyomatát láttam, mintha egy gyerek állt volna meg itt, tenyerét és három ujját rányomva a fatáblára... Marta?

Még az ő keze sem lehet ilyen kicsi. És a ragacsos, elmosódott lenyomat, ami frissen üt el a fehér festéktől. Csak nem... *csokoládé?*

Az önuralmam odalett. Felsikoltottam, és teljes erőmből az ajtónak feszültem. Nem nyílt ki. Az agyamban nem volt hely a gondolkodásnak: egy tébolyult logika kényszerített, egy váratlan meggyőződés, hogy ilyen sok év után Isten így akarja megfizettetni velem azt, amit a lotyó lányával tettem... hogy Martával kell fizetnem érte. Zavarodott elmémnek az elképzelés nagyon is hihetőnek tűnt: a lotyó lánya az ajtóra szorítja a kezét, hallgatózik, és amikor belépek, Martát találom bent, aki rám vár. Aztán elmegy, mert bosszút állt... és Marta még mindig csak vár, a szoknyája az arcára borítva...

Megint felsikoltottam, és felsértett kezemmel verni kezdtem az ajtót. – Marta! Marta! Mmm...

Kinyílt az ajtó, és bent teljes volt a sötétség. A mozdulat heve bependerített a szobába, és a legtávolabbi falnak lökött, miközben mögöttem becsapódott az ajtó. Egy pillanatig koromsötétben álltam, és tovább sikoltoztam, mert most már biztos voltam abban, hogy a kísértetgyermek ott van velem, hidegen, fehéren, és még mindig a mesére vár.

Láng lobbant. Egy pillanatra elvakított, aztán megláttam, hogy lámpával a kezében az ablaknál áll. Akkora megkönnyebbülést éreztem, hogy majdnem elaléltam, a látásomat nagy fekete foltok homályosították el.

– Marta. – Vigyáztam, hogy a megkönnyebbülés ne érződjön a hangomon. – Igazán... restellem. Ma... nem vagyok önmagam. – Erőtlenül elmosolyodtam.

– Ami azt illeti, Mr. Chester, én sem. – Halvány és pajkos volt a mosolya, suttogó hangja szénát és nyári eget idézett. – Talán mindkettőnknek jólesne egy ital.

Figyeltem, míg az italt töltötte, és éreztem, hogy a szívverésem majdnem normálisra lassul, sőt nemsokára már körül is tudtam nézni.

Majdnem csupasz volt a szoba. A berendezés fehér takaróval borított keskeny ágyból, egy mosdóállványból vizeskancsóval és mosdótállal, egy kis asztalból és egy kopottas karosszékből állt – mindez az egyetlen lámpa fényénél még sivárabb benyomást tett. A földön nem volt szőnyeg, a falakon nem voltak képek, az ablakon nem lógott függöny. És ma Marta is olyan volt, mint a szobája: egyszerű, fehér hálóinget viselt, mezítláb volt, kibontott haja félig eltakarta az arcát. Egy pillanatra megint elfogott a nyugtalanság – a másik éjszaka és a mostani között túl sok volt a hasonlóság –, mintha ez is az egyik álöltözete volna, amivel egyensúlyomból kibillentve a végleges tébolyba akar taszítani. De amikor átölelt, meleg és illatos volt; egyszerű, gyermeki szappan-, levendula- és valami édes illata volt, talán édesgyökéré, és ő, aki nehéz, kábító és egzotikus benyomásokkal tiport a földre, most a legzsengébb csábító szirén lett, egy tizennégy éves félénk, lelkes, édesen tapasztalatlan, fájón őszinte szűz.

Természetesen tudtam, hogy ez is csak álca: az igazi Marta olyan megismerhetetlen marad előttem, mint azelőtt. De átadtam magam a gyöngédség illúziójának, és mialatt gyermekekként feküdtünk egymás karjában, egy kis mesét suttogott a fülembe: egy férfiről szólt, aki beleszeret egy halott asszony portréjába, megveszi, és elrejti a padlásán, hogy a felesége ne kérdezősködjön. Mindennap meglátogatja a képet, és egyre melankolikusabb lesz. Képtelen lemondani arról az élvezetről, amit a festmény nézése okoz. A feleségében azonban gyanú ébred, egy nap követi a titkos helyre, és figyeli, ahogy a férje a kép előtt ül. Elfogja a féltékenység; megvárja, míg a férje elmegy, aztán kést ragad, és felmegy a gyűlölt festményhez, hogy összehasogassa. De a festményben a halott asszony lelke kísért, ami ráveti magát a vetélytársára, amikor az késsel támad rá. A küzdelem során a kétségbeeséstől hajtott kísértet erősebbnek bizonyul. A szegény feleség sikoltozva kimenekül a testéből a káoszba, a kísértet pedig elfoglalja a másik asszony életét, és nyugodtan lesétál a lépcsőn, hogy hazavárja új kedvesét.

Megborzongtam, amikor befejezte. – Hiszel a kísértetekben, Marta? – kérdeztem.

Meztelen bőrömön éreztem, hogy bólint, és azt hiszem, halkan nevetett. A nevetése szorongást ébresztett bennem, és némi haraggal folytattam: – Nincsenek kísértetek. Senki sem tér vissza, hogy az élőket kísértse. A halálunk után sehova sem kerülünk.

– Még a mennybe sem?

– Kivált oda nem.

– Akkor hát... – kezdte incselkedve – nem félsz a halottaktól?

– Miért félnék? Nincs miért szégyenkeznem – mondtam, és égett az arcom; vajon érezte-e? – Nem akarok erről beszélni.

– Rendben van. – Gyermekien engedelmeskedett. –Akkor mesélj a napodról. – Azon nyomban felkacagtam: hogy egy ilyen feleséghez illő mondat hangozzék el a szájából!

– De, mondd csak el – erősködött.

Így hát belefogtam, és talán a kelleténél többet is mondtam. Lágyan, gyermekien feküdt a karomban, nem szólt semmit, csak olykor egyetértő kis hangokat hallatott. Meséltem Effie-ről, és hogy lassanként mennyire rettegek tőle, a babonás félelmemről, hogy kísértetté váltam a saját otthonomban, az elhatározásomról, hogy tébolydába záratom Effie-t, ahonnan már nem jelent rám nézve fenyegetést, a meggyőződésemről, hogy tönkretehet. Effie tud rólunk, mondtam, bár honnan, azt elképzelni sem tudtam, Effie az ellenség, az árnyékban ülő néma megfigyelő, a kísértetgyermek... a kísértet. Effie, akinek tovább kellett volna aludnia, akinek meg kellett volna halnia, Effie, akinek halottnak kellene lennie...

Kis idő múlva el is felejtettem, hogy Martának mesélek; azt képzeltem, hogy Isten trónusa előtt állok, és elkeseredetten alkudozom fenséges és ostoba közönyével az életemért...

Most már tudom, hogy nem volt hozzá jogom. Elvettem Effie-t, mielőtt elég idős lett volna, hogy megértse, mi a szerelem. Megfosztottam a boldogság esélyétől. Kicsavartam, hogy saját torz vágyaimhoz igazítsam, aztán lenyestem, amikor ráuntam.

Tudom, ki vagyok.

És mégis, amikor Marta ott feküdt a karomban, és éreztem a bőrömön szelíden párálló leheletét, hirtelen megpillantottam egy másik lehetőséget, amitől finoman eksztatikus önutálattal állt fel a karomon a szőr. A Martának szánt szavak, mint egy szemhéjam mögötti hárfa húrjai, édesen és pengve visszhangoztak a koponyám űrében:

– Nincsenek kísértetek. Senki sem tér vissza, hogy az élőket kísértse. A halálunk után sehova sem kerülünk. – Rádöbbentem, hogy hangosan ismétlem előbbi szavaimat, és ezzel félbeszakítottam gyötrelmes önanalízisem áradatát. De egyetlen szóra sem emlékeztem, amit beszéltem.

Marta kutatóan nézett rám. Az arca kőkemény volt.

– Henry.

Abban a pillanatban tudtam, mit akar mondani, és halálos tekintete sugarába kerülve összerándultam. Beszélni kezdtem, az sem érdekelt, mit mondok; mindegy, csak megakadályozzam, hogy kimondja a szavakat, a *szót,* ami irgalmatlanul zengett a fejemben...

– Henry.

Odafordultam. Elkerülhetetlen volt.

– Emlékszel a napra, amikor azt mondtad, szeretsz?

Némán bólintottam.

– Akkor ígértél valamit. Komolyan gondoltad?

Tétováztam. – Én...

– *Komolyan gondoltad?*

– Igen. – A fejem lüktetett, a számat a nyers gináhez hasonló savanyú íz töltötte meg.

– Hallgass rám, Henry. – A hangja halk, parancsoló és bizalmaskodó volt, mint a halál. – Már nem szereted. Engem szeretsz. Nem?

Bólintottam.

– Amíg ott van, sosem leszek a tied. Mindig bujkálnod kell. Mindig titokban kell idejönnöd.

Kiszáradt számon át ki nem mondott féltiltakozásként rebbent a lélegzetem, de tekintetének rettenetes tisztasága belém fojtotta a szót.

– Azt mondod, már tud rólunk; tudja, hogy tönkretehet. Talán még az sem elég, ha bezáratod, már ha meg tudod tenni. Lehet, hogy beszél rólunk, és rákényszeríti az embereket, hogy meghallgassák. Azt hiszed, a családja majd nem hisz neki? Botrány lesz, akár hisznek, akár sem. A rágalom foltot hagy, Henry.

– Én... – Tudtam, mit mond majd, és ez úgy tört rám, mint egy sebesen közeledő tűzfal. Még ennél is rosszabb volt, hogy *akartam,* hogy kimondja, és szabadon eressze a farkasokat az elmémben. Édes Seherezádé! A fejem lázasan kóválygott. *Gyilkosságról* beszélt, arról, hogy örökre elhallgattassuk Effie-t...

Egy pillanatig teljesen átadtam magam az agyamon átlibegő képeknek, és úgy találtam, hogy a gyilkosság gondolata felajz; olyan heves érzés kerített a hatalmába, ami majdnem túlszárnyalta a Marta iránti sóvárgásomat... aztán Marta bűvölete ismét megerősödött, és szenvedélyesen átkaroltam, az arcomat édes, lágy testébe temettem, az orgona és a csokoládé illatába... Azt hiszem, sírtam.

– Ó, Marta...

– Sajnálom, Henry. Igazán szerettelek, és sosem tudod majd meg, mit jelentettek nekem ezek az éjszakák...

Éreztem, hogy a feneketlen mélységből az agyam őrjöngve kiáltja: mit ért ez alatt? Úgy hangzik, mintha...

– ...de ezek után tudom, hogy nem láthatjuk többé egymást...

Zsibbadtság szállt az érzékeimre, mint egy fagyos takaró. Csak az agyamban egy kis tehetetlen hang hajtogatta bután: ez a búcsú, erre célzott, ez... De nem! Nem búcsúzhat! Nem ezt vártam tőle! Nem ez az ígéret, amit meg akartam tartani! Magával sodort a hisztéria. Valahonnan messziről a nevetésemet hallottam; sikoltozó, éles kacaj volt, mint egy őrült bohócé.

– Nem! Nem! Bármit megtennék érted... bármit... mindent... – A legborzalmasabb dolgot is. – Semminek nem kell így lennie... Ó, Mártám, hideg Getsemáném... Bármit megtennék!

Végül csak meghallott. A fény felé fordította az arcát, és a szemembe nézett. Megismételtem a szavaimat, hogy tudja: igazat mondok. – Bármit megtennék!

Lassan, törékenyen és engesztelhetetlenül bólintott. Igyekeztem valamelyest uralkodni a hangomon.

– Effie beteg – magyaráztam. – Lehet, hogy már nem él sokáig. Rendszeresen szedi a laudánumot. Néha azt is elfelejti, mennyit vett be.

Marta még mindig engem figyelt a vérfagyasztóan macskaszerű szemével.

– Meghalhat... bármikor.

Még ez sem volt elég. Amikor a pillantása elfordult tőlem, tudtam, hogy ő nem Effie, aki ábrándokat kerget. Martának mindent ígértem.

Kétségbeesetten buktak ki a számon a gyűlöletes szavak, a már elfogadott bűnösségem gyáva beismerése.

– Senkinek sem kell megtudnia.

A csend fülsértően csengett közöttünk.

Úgy pecsételtük meg, ahogy a hagyományok szerint az ördöggel kötött egyezségeket szokták. Ha tudja, képzelje el, mit látott fentről Isten: Chester, amint tüskés bőre kínpadján fekszik, egy démon édesen szóló hangjával a fülében; hogy nevethetett Isten! Odaadtam a lelkemet egy asszonyért; az abszurd halhatatlan bajnokát hogy rázhatta a nevetés, amikor a hangunk undok légyként szállt fel az éjszakából Hozzá, és mennyire nem érdekelt mindez engem! Marta volt a lelkem.

Első vallomásom után ijesztően gyakorlatiasnak találtam Martát. Ő gondolt a részletekre, a tervre, amelyet ön már kétségtelen ismer. Lágy, suttogó hangján hidegen felvázolta a szerepemet, kis keze jéghideg volt a bőrömön.

Nagyon egyszerű lesz. Másnap szokásom szerint elmegyek a műterembe dolgozni, és akkor térek csak haza, amikor leszáll az este. Utasítom Tabbyt, hogy amint szokta, adja be Effie-nek a cseppeket. Vacsora után, amikor Effie a szobájába megy, beviszek neki egy csésze csokoládét, ahogy máskor is, és ezt alaposan felöntöm laudánummal, még egy kis brandyt is teszek bele, hogy elvegye a szer orvosságízét. Effie mély álomba merül majd, amiből egyre mélyebbre csúszik, míg le nem áll a légzése: fájdalommentes szabadulás. Amint elérkezik az idő, amikor kitehetem a házból a lábam anélkül, hogy meglátnának, kiviszem a testet, és kint Marta egyik barátja vár egy bérkocsival, hogy a segítségemre legyen. Kimegyünk a temetőbe, és egy alkalmas sírboltba visszük

a tetemet, amit Marta barátjának szerszámaival nyitunk fel. Betesszük a testet, és újból lezárjuk a sírt. Senki sem sejt semmit. Ha olyan családot választunk, amelynek már nincsenek élő leszármazottai, biztosak lehetünk, hogy a sírbolt felnyitását senki sem fedezi fel. Elmondhatom a rendőrségnek, hogy a feleségem elméje zavart volt – Russell bizonyosan megerősíti majd –, és gyakran viselkedett kiszámíthatatlanul. Eljátszom az aggódó férjet, és végül mindenki megfeledkezik az ügyről. Végre megszabadulunk tőle.

Csak egy apróság nyugtalanított: a javasolt cinkosom személye. Felfogtam, hogy szükségem van valakire, aki segít a testet cipelni, és őrködik a temetőben, de Marta nem volt hajlandó elárulni, hogy kire gondol, csak azt ismételgette, hogy bízzak benne. Végül megharagudott, és azzal vádolt, hogy ürügyeket keresek a gyávaságom leplezésére. Emlékszem, a csupasz fehér ágyon ült, a lábát maga alá húzta, mint Rossetti Szűz Máriája, a haja kócosan omlott a vállára, a kezét keményen ökölbe szorította.

– Félsz! – vágta oda megvetően. – Ígérgetsz csak, ígérgetsz... ha a gondolat bűn volna, már a pokolban volnál, de ha valódi tettre kerül a sor, szenvelegsz és sóhajtozol, mint egy kislány! Mit gondolsz, én nem tenném meg? Azt hiszed?

– Marta... – könyörögtem.

A dühe bámulatos volt, csupa tűz és méreg.

– Maaartaaa – gúnyolt kegyetlenül. – Mmmmaaartaaaa... – Hirtelen ismét tizenkét éves voltam, az arcom az ajtónyílásba préselve, a számban könnyek és gyűlölet íze *(bőgőmasina, bőgőőőmasina, nézzétek, bőgőmasina. ..),* és éreztem, hogy egy pillanatra megkettőződik a látásom, ahogy a könnyek csorogni kezdenek az arcomon. Nem értettem a hirtelen támadt kegyetlenségét. Valami érthetetlen oknál fogva Marta felbőszült.

– Hát csak ennyire vagy képes? – sikoltotta keserűen. – Csak sírni tudsz? Azt kérem, hogy szabadítsd meg magad, engem, és itt állsz, mint egy kudarcot vallott iskolás fiú? Férfit akartam, szeretőt, és te semmit sem adsz! Vért akartam tőled, és te vizet adsz!

– M... Mm... – Egy pillanatig majdnem azt mondtam: mama. A szám a fájdalom és a zavar eolürege lett, a benne feszülő húrok gubanca: szakadt hárfa. Éreztem, hogy az arcom bal oldala leküzdhetetlenül rángatódzik, a szemhéjam csapdába esett pillangó volt megkínzott húsom alatt.

A megvetése elviselhetetlen volt. Feldagadt szívem minden szerelmével és fájdalmával sikoltottam. Nem tudom, milyen szavak voltak e sikolyban, ha voltak egyáltalán szavak.

De ígéret volt benne, és Marta megenyhülve megcsókolt.

Vagyok, aki vagyok.

Amint láttam, hogy elhagyja Marta szobáját és lebotorkál a lépcsőn, tudtam, hogy eljött az időnk. Levetette törékeny önuralmát, tiszteletreméltósága jeges, megvető álarcát, és annak, ami maradt, már nem voltak vonásai, sem szerepjátszása, csak a megkínzott hús és a vég nélküli vágy ostoba sikolya. A fekete, ólmos eső úgy sodorta el, mint egy vízbe fúlt gyermeket, a szeme hatalmasra nőtt és csodálkozó volt, így egy másodpercre megpillantottam az ártatlant, aki valamikor volt... Soha többé nem láttam. Vagy legalább is nem úgy, ahogy ön értené.

Aznap reggel hétkor Mose ködös tekintettel került elő valakinek az ágyából, és követelte, hogy fogadjam. Kopogtatás nélkül jött be a szobába, a haja a szemébe lógott, a szája fanyarul legörbült. Fáradtnak és ingerültnek látszott, és azt hiszem, fájt a feje, mert egyenesen a brandys üveghez ment, és bőven töltött magának.

– Nahát, Mose – jegyeztem meg könnyedén –, igazán rosszul festesz. Többet kellene törődnöd magaddal, kedvesem.

Mose felhajtotta az italt, és elfintorodott. – Te aztán csak tudod, mi, Fanny kedves? – vágott vissza. – Isten tudja, mit tett az a ringyó éjjel az italomba, de hasogató fejfájás kínoz. És még volt képe a tetejében négy aranyat kérni!

– Múlt éjjel bájos lánynak találtad – emlékeztettem szelíden.

– Az akkor volt. Ma reggel egy nappal sem látszott fiatalabbnak negyvennél.

– Hálátlan! Igyál egy kis kávét – mosolyogtam, és töltöttem neki. – Tudod, hogy minden nő illuzionista.

– Mind boszorkányok vagytok – förmedt rám, és elvette a csészét. – Te még nagyobb boszorkány vagy, Fanny, mint a többi. Úgyhogy ne pazarold rám a bűverődet ma reggel, mert nem vagyok olyan hangulatban. – Fél percig mogorva csendben ivott, aztán hirtelen felállt, lecsapta a csészét az asztalra, de olyan erősen, hogy azt hittem, elreped.

– Egyébként mire megy ki a játékod? – szegezte nekem a kérdést sértetten. – Elegem van a várakozásból, unom már, hogy bottal kell elvernem a hitelezőimet a háztól, amikor egy kis pénzhez tudnék jutni ebből az ügyből. Mikor hagyjátok abba a játszadozást Effie-vel, és láttok végre dologhoz?

– Ülj le, Mose – kérleltem kedvesen.

– Nem akarok – vetette oda ingerülten. – Biztos azt hiszed, hogy olyan félkegyelmű vagyok, mint ő. Most nem akarok mást, mint választ. Máskülönben akár tetszik, akár nem, magam látok hozzá, és Effie-vel egy pennyt sem láttok majd Chester pénzéből. Megértetted?

Felsóhajtottam.

– Látom már, hogy el kell mondanom – feleltem.

Meg kell értenie, hogy dühös voltam. Nem volt ellenük kifogásom – akkor legalábbis nem –, vártam, ahogy Fanny akarta, és nem kérdezősködtem. De telt az idő, és közben megint felkeresett az egyik legfőbb hitelezőm. Ami Effie-t illeti, hetek óta nem beszéltem vele. Csak akkor láttam, amikor eljött a Crook Streetre, és üres, félkegyelmű pillantásával sápadtnak, közönyösnek tűnt, a laudánum rabjának, hisz az is volt. Bár megvetést éreztem a függősége miatt, néha halvány sajnálat fogott el a bájos, szenvedélyes nő után, aki egykor volt. Vagy tucatszor írt, a levelei hevesek, elkeseredettek és zavarosak voltak, takaros, dőlt betűs írását olykor egész macskakaparásos bekezdések tarkították, amiket alig tudtam kisilabizálni. Nem mert találkozni velem. Az utolsó üzenetét egy nappal az előtt kaptam, hogy Fannyt színvallásra kényszerítettem; rövidebb volt, mint a többi, egy iskolai füzetből kitépett lapra írta, és se aláírás, se dátum nem volt rajta. Az írás idomtalan volt, mint egy gyereké, a nevem a levél elején óriási betűkkel állt:

MOSE

Istenem szerelmem szerelmem szerelmem. Olyan távolinak tűnik. Beteg voltam? Emlékszel? Úgy tűnik, mintha aludtam volna, mintha átaludtam volna az életemet, és olyan sok mindent álmodtam. Azt, hogy meghaltam, Henry Chester megölt, és a padláson hagyott, ami tele volt felhúzható játékokkal. Azt mondja, megőrültem... de a szeme, mint az alagút. Néha hallom éjjel, amikor már mindenki alszik. Hallom, ahogy beszél. Mose? Te is őt szereted? Ezért nem akarsz velem találkozni? Mindenki őt szereti. Néha azt hiszem, meg is halhatnék az iránta érzett szeretetért... az életemet adnám szegény, nyomorúságos életéért... ha te nem volnál. Te vagy az életem. Alvó emlékeim homályos folyosóin követsz... Hallom a nevetésedet. A kezed a hajamon: száz évig alszom. Por lepi a szemhéjamat. Megöregszem. Őt nem érdekli, megvár. És te? Néha az arcomat nézem a tükörben, és eltűnődöm, hogy ott vár-e. Ne hagyd, hogy aludjak, Mose.

Emlékszem, amikor Oxfordban tanultam, elmentem egy összejövetelre, amit az egyik diák szállásán rendeztek: illegális éjféli találkozó volt, tiltott brandyvel és a város túlsó végéből néhány lófejű, vihogó lánnyal. Valaki felvetette, próbálkozzunk asztaltáncoltatással, és óriási derültség közepette felállítottunk egy kis dohányzóasztalt, körben székeket, és az asztal külső peremére krétával felírtuk az ábécé betűit. Letompítottuk a világítást, a lányok visítoztak, a fiatalemberek harsányan röhögtek, amikor letelepedtünk a játékhoz. Amint a többiek elcsendesültek, kopogni kezdtem az asztalon, amitől ismét kitört a hangzavar.

A kezünk alatt a pohár először céltalanul forgott az asztalon, a nevetésbe „Csendet!” kiáltások vegyültek, majd a feltételezett csalóknak – valamennyiünknek? –szánt felháborodott letorkolások.

A pohár ezután szemmel láthatóan a saját akaratából átszánkázott az asztalon, és az összegyűlteknek címezve szemérmetlen üzeneteket rakott ki betűnként, ami ismét hatalmas visító nevetésre ingerelte a részeg lányokat. Mindig jól értettem a bűvészkedéshez.

Azután viszont minden megváltozott: egy fortélyosabb asztaltáncoltató félbeszakította gondos manőveremet. Próbáltam visszaszerezni a poharat, de kiszakították a kezemből, és bámulatos pontossággal pörgették végig az asztalon. Bosszankodva néztem végig az asztaltársaimon... és esküszöm, senki sem nyúlt a pohárhoz. Senki.

Már akkor tudtam, hogy trükk az egész: nem hittem a kísértetekben, ahogy a mai napig nem hiszek. Sosem tudtam kideríteni, aznap éjjel ki volt a csaló – a barátaimat részegebbnek vagy fantáziátlanabbnak tartottam annál, hogy egy ilyen bűvészmutatványt végrehajtsanak –, csakhogy a tizenöt éve abban a sötét szobában botladozó kifejezések, a szavak, amelyek beleégtek az agyamba, mielőtt nem bírtam tovább idegekkel, és felrúgtam az asztalt...

Nem tudom, miért is akarom ezt elmesélni. De Effie összekaszabolt töredékes mondatai és az asztallapról felugró kétségbeesett kifejezések talán ugyanattól az elveszett és megtört szívtől származtak: a halottaktól ideszálló hangtól.

Ne *hagyd, hogy aludjak.*

Fannynak is megvolt az oka, hogy miért nem engedi hozzám Effie-t, de Isten a megmondhatója, nem érdekelt. Alaposan megcsömörlöttem a színjátékuktól, és azt kívántam, bárcsak sose bonyolódtam volna bele. Fanny ellátott itallal és szórakozással, míg a Crook Streeten voltam, ő pedig véget nem érő megbeszéléseket folytatott Effie-vel az emeleten. De nem ez volt a legrosszabb. Nem.

A név: Marta...

A neve sóhaj volt, imádság, könyörgés: Fanny ajkán csók, Henryén nyögés, Effie-én olyan hatalmas áldás, hogy egész lényét szeretet és sóvárgás járta át... Marta.

Éjfél után a Crook Street-i ház homályos folyosóin járkált. Éreztem könnyű, ironikus érintését a tarkómon, amikor elment mellettem, megcsapott az illata a meglebbenő függönyből, hallottam édesen rekedtes, enyhén akcentusos hangját a nyitott ablakból, nevetését a nyirkos londoni ködből. Álmodtam róla, miután először láttam a falba vágott hasadékon át: vörös bőrű, égő rózsa, lángoló hajú fúria, aki a tűzön át nevet, mint egy őrült vagy egy istennő...

És Marta mégsem létezett.

Néha emlékeztetnem kellett magam erre, nehogy megőrüljek, mint a többiek. Marta nem létezett, ezt *biztosan* tudtam: láttam, ahogy a fürdőszobai lefolyóban örvénylő vörösesen okker festékké, a fehér vászontörülközőn arcfestékfolttá

apadt. Hamupipőkéhez hasonlóan megtévesztő éjféli varázslatból állt: a hajnal nem hagyott belőle mást, mint néhány festett hajszálat egy párnán. És mégis, ha nem láttam volna a saját szememmel...

Az ördög vigye el! A veszedelmes játékaikat is.

Marta nem létezett.

Ott volt még a Henry Chesterrel kapcsolatos ügyem. Nehogy azt higgye, hogy meggondoltam magam. Nem volt okom, hogy szeressem, neki sem, hogy engem szeressen, de úgy tűnt, mintha az egész ügy túlságosan komplikálttá válna, és ez már nem felelt meg az ízlésemnek. Elismerem, hogy eleinte még nevettem azon, hogy Effie elcsábítja a saját férjét – az egészben volt valami végtelenül perverz, amit vonzónak találtam –, de ha látta volna Chestert, azzal a merev, halott mosolyával... úgy festett, mint egy elkárhozott a pokol tornácán.

De mit akartak tőlem? Kutya legyek, ha tudtam! Fanny addigra már biztosan *tudta,* hogy még ha sikerül is Effie-t elszöktetni a Cromwell Square-ről, velem semmiképpen sincs jövője. Nem akartam elvenni, nem is állt soha szándékomban. Ha Fanny egyáltalán emlegette a jövőt, mindig ezt mondta: „Amikor újra együtt vagyunk”, mintha a jövő valami családi egyesülést tartogatna. De erre nem láttam esélyt. Hogy Effie a Crook Streeten? Minél többet törtem rajta a fejemet, annál abszurdabbnak tűnt. És arra gondoltam, minél hamarabb kiszállok a játszmából, annál jobb.

Még csak arról sem volt szó, hogy pénzt reméltem belőle; a komor komédia a végtelenségig húzódott. Ha visszagondolok rá, talán akkor kellett volna szabadulnom: igaz, elvesztettem volna az esélyt, hogy megzsaroljam Henry Chestert, de nem ezért maradtam. Ha úgy tetszik önnek, nevezze arroganciának: nem akartam, hogy egy nő fölébem kerekedjen. Aztán szép lassan belesétáltam a kelepcéjükbe. Bizonyára teljesen elment az eszem.

Szívesen gondolok arra, hogy eleinte haboztam: a terv olyan kísértetiesen borzalmas és nevetséges volt, hogy akár egy komoran komikus operett librettójának is beillett volna. Amikor Fanny elmesélte, a díványon ült és páváskodott, én meg az egyre erősebb fejfájásom ellenére is elnevettem magam.

– Hallatlanul mulatságos vagy, Fanny – mondtam. –Egy pillanatig tényleg azt hittem, komolyan gondolod.

– Így is van – felelte nyugodtan. – Nagyon komolyan gondolom. – Titokzatos achátszínű szemével bámult, aztán tartózkodó félmosolyra húzta a száját. – És számítok rád, Mose kedvesem. Igazán.

Ingerülten sóhajtottam fel. – Azt akarod mondani, Effie rávette Henryt, hogy egyezzen bele az ő, vagyis Effie meggyilkolásába? – A kacagásom hisztérikus, beteges, ideges nevetés volt. Megköszörültem a torkomat, töltöttem még egy brandyt, és egy hajtásra megittam a felét.

Hosszúra nyúlt köztünk a csend.

– Nem hiszed? – kérdezte végül Fanny.

– Egyszerűen nem hiszem el, hogy... *Effie...*

– De nem Effie volt.

Az ördög vigye el! A hangja mézesmázos volt, és tudtam, mit fog mondani.

– Az ördögbe is, Fanny, Marta nem létezik! – Hallottam, hogy megbicsaklik élesen magasba csapó hangom, és igyekeztem uralkodni magamon. – Marta nincs. Csak Effie van, aki sült bolond... és különben is miféle haszna származik ebből?

Elnézően mosolygott. – Tudnod kellene. – Várt egy pillanatot. – Hogy mindketten számítunk rád. – A mosolya huncut lett.

– És természetesen Marta is.

Nem mehettem haza a Cromwell Square-re. A gondolat, hogy belépjek a házba, ahol *ő* alszik, hogy elmenjek az ajtaja előtt, esetleg hozzáérjek, amikor elmegyünk egymás mellett a folyosón, vagy a tarkómon érezzem őrült, vádló tekintetét, nézzem, ahogy reggelinél a csokoládéját issza, vagy kihajtogatja a nappaliban a hímzését... s hozzá *tudjam,* hogy éjfélkor már holtan fekszik egy highgate-i névtelen sírban, talán éppen abban, amelyik a lotyó gyermekének nyugtalan félálmát védi... ezt képtelen voltam elviselni.

A sötét utcákon inkább elmentem a műtermembe, és aludni próbáltam. De a szél Effie hangján sikoltozott kint, és az ablakokat rázta. Húsz szem klorálnál nem mertem többet bevenni, de még ez sem nyújtott enyhülést, csak lelki letargiát, ami hamarosan remegő nyugtalanságba csapott át. Az egyik szekrényben még volt egy üveg brandy. Inni próbáltam, de a torkom összeszűkült. Fuldokolva, széles ívben köptem ki a perzselő italt. Hirtelen mozgásra lettem figyelmes a műterem legtávolabbi végében: a legsűrűbb sötétségben mintha meglebbent volna egy függöny... megcsillant volna egy asszonyi kéz körvonala...

– Ki van ott?

Semmi válasz, csak a szél.

– Azt kérdeztem, ki van ott?

Egy lépést tettem előre, és ott állt a legtávolabbi sarokban, az arca halovány, elmosódott folt, a karját felém nyújtotta, hogy magának követeljen. Egy másodpercre teljes delíriumba süllyedtem, az ajkamról hangok összefüggéstelen nyalábja áradt... aztán tapogatózó kezem rátalált a keretre, és megéreztem a festék és a lenolajkence illatát.

– Aááá... – Próbáltam úrrá lenni a hangomon, és visszahozni a normális hangtartományba. A szám elernyedt, a bal szemhéjam alatt csapdába esett pillangó kétségbeesetten vergődött.

– S... Seherezádé...

Így már jobb volt. Még egyszer kimondtam a nevet, és éreztem, ahogy a szám megint formálni próbálja a nehéz szótagokat. Kényszerítettem magam, hogy megérintsem a festményt, a nevetésem kényszeredett és rekedt volt, de legalább nevetés! Nincs mitől félnem, mondtam magamban szenvedélyesen. *Semmi* sincs, amitől félnem kellene! Nincs táncoló, üres szemgödrű és hegyes fogú Kolumbina, se kinyújtott karú, csokoládés ujjú kis kísértetgyermek, se Prissy Mahoney a véres kulcslyukával, vagy anya, aki bájos, feldúlt arccal fekszik a halálos ágyán, és engem figyel...

Elég! Nagy erőfeszítéssel elfordultam a festménytől (abszurd, hogy Marta szemének *kalapálását* érezzem a lapockáim között, ahogy szánalmat nem ismerően vágja ketté a puha, fehér gerincvelőmet), és a kandallóhoz mentem. Az

órámra néztem. Fél három. Az egyik széken egy lefelé fordított könyv hevert, és lustán belepillantottam, hogy gyorsabban teljen az idő. Undorral láttam, hogy verseskötet, és amikor találomra kinyitottam valahol, ezt olvastam:

(A nővérem álma...)

Egy gyermekkéz piros ceruzával több szakaszt is aláhúzott, és végigfutott a hátamon a hideg, amikor rájöttem, kinek a könyve: a címlapon ott állt a név, EUPHEMIA MADELEINE SHELBECK, kerek betűkkel, csinos kézírással. Amennyire csak bírtam, olyan messzire hajítottam a sötétbe. Az ördög vigye el! Hát már sosem hagy békén?

A szél már túlvilágian sikoltozott a kéményben és a gerendák között, az épület rebbenő, rikoltozó, láthatatlan lények sasfészke volt. Pandora szelencéjében voltam, egy szabadulásra váró árnylény. Hogy is félhetnék a sötéttől? Én magam voltam a sötétség, az éjszaka szörnyeinek megtestesítője. Nevetséges arra gondolni, hogy egy szörny fél, szánalmas belegondolni, hogy a lassan kihunyó tűz mellett kushad a szabadulása éjszakáján. Már csaknem élvezni kezdtem a gondolatot, amikor kivágódott a műterem ajtaja, és a rettegés ismét belém hasított.

Egy villanásnyi időre valóban láttam emlékezetem démonjait, élükön anyámmal, mint egy fekete angyallal, majd egy jeges, borotvaéles szélroham süvített el a fejem mellett, és bevágódott az ajtó. Ekkor láttam meg a macskát, Effie macskáját: csendesen állt az ajtó mellett egy halom száraz levél közelében, amit a szél fújt be. Először a halom levelet néztem macskának, aztán megpillantottam lapos, achátszínű szemét: az ajtónyílásból világított. Finom pontossággal felemelte az egyik mancsát, mint egy gyönyörű nő, aki üdvözlésre nyújtja a kezét, aztán – merthogy nem tudtam róla levenni a szemem – ásításra tátotta a száját, mint egy kígyó, és egykedvű bájjal nyalogatni kezdte a kinyújtott mancsot. Egy pillanatra megdermesztett a bizonyosság: ez ő, a kísértetgyermek, aki egy macska szemén keresztül figyel; az első áldozatom kísértete jött el, hogy gúnyolódjon velem, amikor itt ülök és a második gyilkosságomat tervezem. Hallom-e, mit mond?

(mileszazén mi lesz az mi lesz a mesémmel?)

– Menj innen! – szóltam rá hangosan.

(sikít-e majd henry? felébred-e? megérzi-e a levendula és a csokoládé illatát megérzi-e henry?)

– Csak képzelem... (tényleg?)

– Nincs itt macska, (henry)

– *Nincs itt macska!*

A hangom megbicsaklott, lövéssorozatként szállt el a sötétbe, és amikor újból leszállt körülöttem a csend, rájöttem, hogy igazam volt: amit az ajtó mellett álló cirmosnak néztem, csak kunkorodó, barna levelek voltak, amiket nyugtalanul meg-meglebbentett a huzat. A tudat különös módon nem vidított fel, hanem még jobban megfagyasztotta a szívemet. Émelyegve és remegve fordultam el, és eltűnődtem, vajon Marta mit csinál.

Marta emléke, erős, édes bizonyossága kicsit kitisztította a fejemet. Elképzeltem, ahogy a karomban tartom, és a gondolat, hogy nemsokára az enyém lesz, bátorsággal töltötte el a szívemet. Ha Marta segít, meg tudom tenni, lelkifurdalás nélkül: nem áll fekete angyal az ajtómban, se őszi macska nem gömbölyödik az árnyékban... nem lesz sápadt kis kísértetgyermek sem. Ezúttal nem! Most Marta az enyém lesz, és ezeregy éjszakát teszünk meg együtt.

Bevettem még öt szem klorált, és elégtétellel töltött el, hogy szinte azonnal éreztem a hatásukat: a fejtetőm visszhangok tiszta, hideg dobja lett, és élvezetesen lebegett a fejem fölött, mint egy gyermek luftballonja. A gondolataim is luftballonhoz hasonlatosakká váltak: zártak és távoliak voltak, és álomszerű lassúsággal siklottak a sötétségben.

Kettő óra harmincöt perc. Az idő a végtelenségbe tekeredett előttem... mennyi idő! A másodpercek sivár, szürke parton megtörő hangtalan hullámok voltak, amelyek a végtelent számolták ki. A festőállványom felé botorkáltam, és festeni kezdtem.

Azt hiszem, ön látta már: egyesek a legnagyobb művemnek nevezik, bár a története talán túl közel van teremtője sötét lényegéhez, hogy vonzó legyen. El sem tudnám képzelni, hogy Rossetti megcsömörlött kurtizánjaival vagy Millais elkényeztetett, édeskés gyerekeivel együtt állítsák ki. A *Halál Diadala* kapu az én poklomba, sötét gondolataim, hideg félelmeim, fojtott édességem megtestesülése... csontfehér és halálos, az arca körül szétfújt haja egy sötét csillag ágai, a szeme vak, mint egy ökör. Szétvetett lábbal áll, a karját a megdermedt felhők között székelő könyörtelen, egykedvű Isten Szeme felé tárja; meztelen, és meztelenségében ijesztő, mert bár semmi emberi nem marad rideg szépségében, ajka tiszta, erőszakos vonalában nincs semmi gyöngédség, még mindig képes vágyat ébreszteni: a sír fagyos, kétségbeesett gerjedelmét. Bizonyos értelemben szebb, mint valaha is volt: vörös és fehér, mint a véres szentostya, terpeszben áll egy emberi csontokkal behintett, feldúlt táj fölött, a háta mögött vörös, apokaliptikus ég.

Bár Marta arcát festettem rá, azért mégsem Marta, de nem is Effie vagy az anyám, vagy Prissy Mahoney, vagy a táncoló Kolumbina. Vagy ha úgy óhajtja, egyszerre mindegyikük, és még annál is több. Ő az ön anyja, testvére, szerelme... a homályos, szégyenteljes álom, amit akkor látott, amikor a világ még fiatal volt. Ő én vagyok... és maga... a fején töviskoszorú, a lábánál egy száraz levelekből összeállt, fenyegetően ásító macska, és kígyószerű, gyermeki teste érzékiségén túl a szája és a melle, valamint a fanszőrzete ködös foltjának kettős háromszöge, a Tetragramma négy okkult hieroglifája: j-h-v-h. Isten titkos neve.

Vagyok, aki vagyok.

Minél többet törtem a fejemet, annál nagyobb szorongás lett úrrá rajtam. Biztos megőrültél, Mose, mondtam magamban. De túl sok forgott kockán ahhoz, hogy megijedjek egy ártalmatlan csalástól: a terv szinte gyermekien egyszerű volt, és a legcsekélyebb kockázattal sem járt. Csak annyit kellett tennem, hogy segítek Henrynek kivinni Effie-t a temetőbe, kiválasztom a sírboltot, amiben majd elrejtem a testet, befektetem Effie-t, lezárom a sírboltot, aztán amikor Henry eltűnik, visszamegyek a sírhoz, kiszabadítom Effie-t, és kocsival elviszem a Crook Streetre. Ott aztán, bármit gondolnak is azok ketten, vége a felelősségemnek, és végre kezdhetem besöpörni a hasznot. Egyszerű.

Henry majd azt hiszi, Effie meghalt, akár a túladagolt laudánumtól, amit bead neki, vagy a sírbolt hidegétől – egész nap havazott –, Fanny majd elégedett lesz, én meg egy kis pénzhez jutok. Hogy azt kérdi, Effie? Nos, sosem ígértem neki csodát, és jó barátra lelt Fannyban; Fanny majd gondoskodik róla. Még akár hébe-hóba be is nézek hozzá, ha nem ejt szót Martáról. Arról a dögről soha többé nem akarok hallani.

Így azután éjjel fél egykor értem a Cromwell Square-re. Hófúvás volt, kocsival nem lehetett közlekedni, és a highgate-i High Streetről gyalog kellett megtennem az utat. A csizmám tele lett hóval, a hajamra és a kabátom hátára ráfagyasztotta a szél a havat. Tökéletes karácsonyeste ígérkezett.

Tucatnyi hóember őrizte kísérteties őrszemként a High Streetet – az egyik kopasz fején még kackiásan félrecsapva egy rendőrsisak is ült –, és bár késő re járt, innen-onnan, a kivilágított ablakok mögül nevetést és éneklést hallottam. Színes lampionok és ragyogó girlandok lógtak az ajtók felett, az ablakokban ezüstlamé csillogott és gyertyák égtek, és amikor elmentem egy nyitott ajtó előtt, fahéj, szegfűszeg és fenyőtű csípős illata libbent ki, fény terült szét legyező alakban a havon, ahogy néhány késői és álmos vendég botorkált ki a mulatságról az éjszakába. Elmosolyodtam. Egy ilyen éjszakán – s kivált ma éjjel – észrevétlen marad minden, amit teszünk.

Öt percig dörömbölhettem az ajtón, mire Henry beengedett. Amikor kinyitotta az ajtót – már alig vártam, hogy lássam az arcát, amikor rájön, kicsoda Marta „barátja” –, azt hittem, becsapja az orrom előtt, de aztán látszott, hogy derengeni kezd előtte az igazság, és szótlanul intett, hogy lépjek be. Dobogással levertem a havat a csizmámról, megráztam magam, és bementem. A ház szürkének, csaknem elhanyagoltnak látszott: nem volt magyal, se fehér fagyöngy, egyetlen szál angyalhaj sem. A Cromwell Square 10. szám alatt nem lesz karácsony, gondoltam. Henry borzalmasan festett: makulátlan fekete öltönyében és keményített ingében, úgy megborotválva, hogy szinte a bőrét is lenyúzta, egy temetkezési vállalkozó friss kliensének látszott. A szeme hatalmas volt és üres

tekintetű, fehér arcán megereszkedett a bőr, és a bal szeme alatt szünet nélkül rángatózott egy ideg, az egyetlen eleven mozgás leromlott arcán.

– Maga Marta barátja? – Az első szavakat halk, rekedtes hangon ejtette ki. – De Marta miért nem mondta el? Azt hitte, nem merem... ? Hát nem... ? – Egy villanásnyira dühöt és megértést láttam kitágult pupillájában, aztán megragadott a hajtókámnál fogva, és váratlan haraggal megrázott. Az ajka fölötti verítékcseppek felnagyították a bőre pórusait.

– Az ördög vigye magát! – sziszegte. – Mindig is tudtam, hogy magában nem lehet megbízni. Ugye, maga tette? Maga árulta el Effie-nek a Crook Streetet? Maga keverte ezt az egészet. Nem? – A hangja elcsuklott, a szeme alatt a rángatózás hevesebb lett, és szinte vízköpőkre emlékeztető fintorba rántotta az arcát.

Leráztam a kezét a galléromról. – Édes öregem, halvány fogalmam sincs, miről beszél – feleltem jóindulatúan. – Azért jöttem el, mert Marta megkért rá. Megbízik bennem. Ha maga nem, akkor intézze az egészet egyedül.

Henry rám meredt, és zihálva kapkodta a levegőt. – A fene essen magába. Miért éppen maga? Ha csak egy szót is mer szólni...

– Nem valószínű, igaz? – válaszoltam szarkasztikusan. – Tudja, számomra is sok forog kockán. Gondoskodom róla, hogy minden rendben menjen, mellesleg biztosíthatunk egymásnak alibit. Nincs abban semmi különös, hogy egy sikeres festő a patrónusával tölti az estét, nem? Így mindketten biztonságban vagyunk. – Beletúrtam vizes hajamba, és megbántott arckifejezést öltöttem. – Azt hittem, barátok vagyunk, Henry?

A tekintetéből eltűnt az ellenségesség. Lassan bólintott. – Egy kicsit... feszült vagyok – vallotta be mogorván. – Természetesen sosem gondoltam volna magára. Hogy Marta barátja... – Feszélyezetten csóválta a fejét. – Meglepett, ennyi az egész – magyarázta ismét belelendülve. – Jöjjön át a szalonba.

Óvatosan a nyomába szegődtem, de vigyáztam, hogy a mosolyom mellett megmaradjon a megbántott kifejezés is.

– Kér brandyt? – kínált, és töltött magának egy jókora pohárral.

– Átmelegít ebben a hidegben – jegyeztem meg vidáman, és ráköszöntöttem az italt.

Egy darabig csendben iszogattunk.

– Szóval – fogtam hozzá végül –, hol van a személyzet?

– Tabbyt a nővéréhez küldtem Claphambe. Tudja, karácsonyi látogatásra. Effie szobalánya fogfájással ágynak dőlt.

– Felettébb szerencsés fordulat – jegyeztem meg. –Mondhatni, szinte a sors keze.

Henry megborzongott. – Tisztában vagyok vele, mit gondol – mondta mereven. – A helyzet... módfelett kétségbeejtő. – Görcsösen nyeldekelt. – Valamint egyáltalán... nem fér össze a jellememmel.

– Hát persze – feleltem mézesmázosan.

Idegesen és hirtelen pillantott rám, mint egy madár. – Én... – Habozott; hozzám hasonlóan kétségkívül ő is tudatában volt annak, hogy a helyzet mennyire bohózatba illő. Ó, ez a civilizált, úri jó modor!

– Higgye el, megértem – vágtam közbe, mert tudtam, hogy ha nem szólalok meg, egész este így marad, a kezében a pohárral, az arcára fagyott értelmetlen, bocsánatkérő mosollyal. – Tisztában voltam... a Mrs. Chesterrel kapcsolatos *problémákkal.*

– Hát igen – bólintott nyomatékosan. – Szegénykém, nagyon beteg *volt,* rettenetesen beteg. Tudja, dr. Russell, aki több könyvet is írt az elmebetegségekről, megvizsgálta. Megállapította, hogy őrült. Gyógyíthatatlan. Szegény Effie, elmegyógyintézetbe kellett volna küldenem. És gondoljon csak bele, micsoda botrány lett volna!

– E pillanatban még a botrány árnyéka is tönkretenné a pályáját – helyeseltem komolyan. – Kivált most, hogy a *Seherezádéja* nyilvános elismerést aratott. Úgy hallom, Ruskin cikket készül írni róla.

– Valóban? – De csak egy pillanatra tereltem el a figyelmét. – Szóval belátja, ugye... – folytatta – miért ez a legkíméletesebb... a leggyorsabb és... – Egy másodpercre ismét kiújult a rángatódzása, láttam, hogy előhúzza a klorálos üveget, és gyors, gyakorlott mozdulattal kiszór hat szemet a tenyerébe. Elkapta a pillantásomat, és szinte lopva, egy korty brandyvel lenyelte az orvosságot.

– Klorál – magyarázta halk, mentegetőző hangon. – A barátom, dr. Russell javasolta. Tudja, az idegeimre, ízetlen... szagtalan. – Tétovázott. – Nem... *szenvedett* – magyarázta nehézkesen. – Olyan... könnyű volt. Egyszerűen csak elaludt. – Hosszú szünet következett, majd csodálkozva megismételte, mintha a szavak zengése megbabonázta volna. – Elaludt. Szentestén. Ismeri azt a verset? Festettem róla egy képet... – Pár másodpercre üres tekintettel elkalandozott, a szája tátva maradt; ha nem rángatózik könyörtelenül az ideg a szeme alatt, szinte derűs lett volna az arca.

– Nincs is ennél alkalmasabb pillanat – jelentettem ki élénken. – Valóban szenteste van, és senki sem faggatózik, hogy miért vagyunk az utcán ilyen későn. Ha meglátnak minket egy testtel, majd azt hiszik, hogy egy barátunk, aki nem bírta az italt, és elég hideg van, hogy vastag kesztyűt, kalapot és kabátot viseljünk anélkül, hogy ezzel felhívnánk magunkra a figyelmet. És ami még jobb, egész éjjel havazni fog, így a temetőben hagyott lábnyomainkat teljesen befedi majd a hó. Nincs ennél alkalmasabb idő, Henry.

Szívdobbanásnyi csend. Láttam, hogy bólint, és elfogadja a hallottak igazságát. – Rendben van – mondtam gyakorlatiasan. – Hol van Effie?

Összerándult, mintha láthatatlan dróton rángatnák. –A... szobájában. – Mulattatott, hogy az arcáról inkább zavar, mint bűntudat sütött. – Alszik. A... csokoládéjába tettem.

– Helyes. – Igyekeztem közömbös hangot megütni. –És mit mond majd reggel a személyzetnek, amikor rájönnek, hogy nincs itthon?

Henry elmosolyodott, a száját összeszorította. – Azt mondom Tabbynek, hogy szentestén Effie elment meglátogatni az anyját. Elmagyarázom, hogy mire hazajön, szeretném meglepni, és megkérem Tabbyt, hogy ragyogóan díszítse fel a házat karácsonyra. Legyen minden: magyal, fagyöngy, ezüstlamé, a legnagyobb fa, amit csak talál... Lefoglalom. Én pedig bemegyek Londonba, mintha mi sem történt volna, és megveszem Effie karácsonyi ajándékát. – A mosolya majdnem derűs volt. – Valami szépet. A fa alá teszem, és megkérem Tabbyt, hogy különleges vacsorát főzzön kettőnknek, valamit, amit Effie igazán szeret... – Elhallgatott, és a homlokát ráncolta, mintha egy váratlan emlék megzavarná a gondolatmenetét. – Csokoládét. Szereti a csokoládét... – Megint elhallgatott, a szemhéját láthatatlan szálak húzták le, majd némi erőfeszítéssel folytatta: – Csokoládétortát vagy ilyesmit. Aztán várok. Kis idő múlva nyugtalan leszek, és elküldök egy embert az anyja házához, hogy kiderítsem, nem tartotta-e vissza valami. Az ember visszajön, és közli, hogy meg sem érkezett. Akkor elmegyek a rendőrségre, és bejelentem az eltűnését.

Érzéketlen, diadalmas pillantását látva csodálathoz hasonló érzés fogott el. Eltűnődtem, vajon hasonló körülmények között ugyanígy megőriztem volna a nyugalmamat? Nem mintha párszor nem követtem volna el mocskos dolgot, de hidegvérrel még sosem mérgeztem asszonyt, nem mintha nem akartam volna! Amikor a sápadt és dermedt, könyörtelen tekintetű Henry Chesterre néztem, még az is felmerült bennem, hogy talán rosszul ítéltem meg. Életében először valóban elevennek tűnt, olyannak, aki ura a sorsának. Mint aki farkasszemet néz a bűnösségével, és összeszorított szájú, keserű mosollyal így szól: – Helyes. Gyerünk. Vagyok, aki vagyok.

A SERLEG KETTES

Képzeljen el egy mély kútba hulló hópelyhet. A komor londoni égből hulló koromszemcsét. Képzelje el egy pillanatra.

A sötétség rétegein át lebegtem, veszélyes tájakon táncoltam át. Láttam egy lovagot, markában egy lobogó zászlóval: réztoronyban lévő hölgyet köszöntött. Láttam egy ménest csupa fehér lóból, egy lantfarkú madarat, a farka olyan volt, mint egy üstökös... Sötét nővérem kézen fogott, és különös tengerek partjain az álmodó dagályt követtük; elmesélte egy lány történetét, aki száz évig aludt, miközben körülötte minden és mindenki megöregedett és meghalt. De a lánynak volt egy szerelme, aki nem felejtette el: őrizte dermedt álmát, várt, csak várt, mert úgy szerette. Mindennap mellette ült, beszélt hozzá, és mesélt a szerelméről. Megfésülte a haját, és letörölte az arcáról a port és a pókhálót, és várt. Ahogy telt-múlt az idő, a férfi megöregedett, beteges és erőtlen lett, és a szolgái, akik azt hitték, megőrült, magára hagyták és elmentek. De a férfi még akkor is várt. Azután egy nap, amikor a lemenő őszi napsugarak félig megvakulva, a kortól és a megpróbáltatásoktól megtörve találták, a férfi úgy látta, mintha a lány megmozdult volna, kinyitotta volna a szemét, és felébredt volna. Örömmel a szívében, a gyönyörű szerelmével a karjában halt meg, és utolsó leheletével az ő nevét suttogta.

Igen, a nővérem meséket mondott, míg aludtam; éreztem a kezét a hajamon, és a hangja halkan dúdolta a fülembe:

A palota kapujában...
A palota kapujában...
Áll egy szép lány...
Áll egy szép lány...

Lenéztem az ágyon heverő testre, a szegény kis fehér lányra... vajon őt várja-e valaki?

Mose megvár. Tudtam, hogy így lesz; megígérte, hogy felébreszt. Tudtam, hogy felébreszt. Amikor Fanny először mondta el a tervet, nemet mondtam. Megrémültem; nem akartam a sötétben várni, miközben a fejem fölött bezárják a sírboltot, és még a laudánum mellett is biztosra vettem, hogy megbolondulnék... de Fanny megnyugtatott, hogy tíz perc, nem több, és Mose értem jön, és felébredhetek. És akkor Mose meg én együtt leszünk, és semmi sem választhat el egymástól. Tudtam. Hiszen Mose megígérte.

Henry elküldte Tabbyt, hogy látogassa meg a családját, és nagyon fájt a szívem utána. Vágytam arra, hogy a drága Tabbym velem legyen a hideg, sötét órák alatt, szerettem volna hallani kedves, szemrehányó hangját, érezni a tészta,

a keményítő és a bútorviasz kellemes illatát, érezni, ahogy betakargat, amikor az ágyban fekszem...

Tabby holnap már halottnak hisz, mondtam magamban. May néni is, aki majd egy csapásra megöregszik a Cranbourn Alley-i kis üzlet pultja mögött. Anyának le kell mondania a kacér főkötőiről és a Mr. Zellini bricskáján tett kirándulásairól; feketét kell viselnie, ami nem áll jól neki, hogy gyászolja a lányát, akit sosem értett meg igazán. Vajon fel merem-e keresni őket, amikor szerencsésen kiszabadulok Henry karmaiból? Nem hittem, hogy valaha is lesz hozzá elég bátorságom. Számukra halott leszek, halott örökre. Nem kockáztathatom, hogy Henry valaha is rájöjjön.

Hideg lett az éjszaka, az ablakomat hó rácsozta, üvöltve fújt be a kéményen, és sziszegett a kandalló forró kövein. Lassú tiktakolással múltak az órák. Tizzy egy darabig az ölemben ült, a tűz fényénél arany félholddá húzta össze a szemét; eltűnődtem, vajon Henry gondoskodik-e majd a macskámról, ha én már elmentem.

Hirtelen összerázkódtam: az ajtóm előtt léptek mocorgását hallottam a padlón. A szívem vadul kalapált. Henry érkezik, gondoltam, nem méreggel, hanem valami sokkal hatásosabbal, hogy lecsendesítse vészterhes szívemet – egy késsel, egy fejszével, egy agyafúrtan megcsomózott kötéllel. Feltárult az ajtó. Az arca zöld volt a gázlámpa fényénél, mint egy boszorkányról festett gyermekrajz, a szemhéja lefittyenő árnyék. A fegyelemnek hála, amit a modellülés évei alatt sajátítottam el, álmos nyugalmat erőltettem a vonásaimra, és ásítottam.

– Maga az, Tabby? – mormoltam.

A hangja nyájas, majdnem gyöngéd volt. – Én vagyok az, Henry. Hoztam neked valamit. – A keze megsimította a tarkómat, és lázas bőre megperzselt. – Csokoládét. A kislányomnak. Ne légy elhanyagolva, ha Tabby nincs itthon.

– Csokoládét? Köszönöm – mosolyogtam bizonytalanul. – Ugye, attól majd elalszom?

– Hát persze. Aludj jól, Effie... – Megcsókolta a fejem búbját, és megcsapott forró, nedves lehelete. Éreztem a hajamon a mosolyát.

– Jó éjszakát, Mr. Chester.

– Jó éjt, Effie.

Amikor kiment, kiöntöttem a csokoládéját, és az ágyban fekve rákényszerítettem titokzatos testemet, hogy felemelkedjen. Most már erőfeszítés nélkül képes voltam rá, és szobáról szobára szállva körberepültem a házat, aztán kisiklottam a hóba. A hópelyhek máris átszálltak a testemen, de nem éreztem a hideget, csak a lelkem röptének égő lelkesültségét. Vártam: jelen állapotomban nem érzékeltem az idő múlását, és a hóvihar dédelgető karjában akár órákig is sodródhattam, mire megpillantottam őket, hogy kilépnek a házból. A szívem megdobbant, amikor felismertem Mose-t a homlokába húzott ócska kalapjában; a nagykabátja gallérját felhajtotta, hogy ne fázzon. Henry mellette ment, és fütyülő sasfészkemből tisztán láttam.

Különös szemszögemből groteszkül festett: törpe volt, komikusan rövidülő testtel. Fél szemmel felsandított a kalapja alól, egyujjas kesztyűbe bújtatott kezét feltartotta, hogy védje magát a szelemtől, a viharomtól... Kacagni kezdtem. Ha belegondoltam, hogy ennyi az egész: elég más szögből nézni, hogy a rettegésből és a megilletődésből megvetés legyen. Hozzászoktam, hogy *felnézzek* összeszorított szája keskeny vonalára, a szeme hideg alagútjára, és már el is felejtettem a jellembeli fogyatékosságait, a gyöngeségét, a kegyetlenségét és a csalárdságát... Odafentről minden megváltozott, hunyorított perspektívám pillantását a láthatatlan dolgokra összepontosítottam, és megpillantottam a lelkét jelző mozgó felhőt, ami a feje körül hullámzott, a megkínzott színek zavaros fényével. Nevettem az éjszaka szájából, és talán ezúttal meg is hallotta, mert felnézett, és eszelős pillantása egy másodpercre tiszta és pokoli megértéssel fonódott össze az enyémmel...

De a sötét gyönyörűség, ami elöntött, csak egy pillanatig tartott, mert Henry mögött ott állt Mose, és olyan könnyedén tartotta szegény kis Effie testét a karjában, mintha nem nyomna többet a köpenynél, amivel tetőtől talpig betakarták – és a szerelmem arcát félig eltakarta a ragyogás, amire egy kísérteties folt festett káprázató vérvörös álarcot, s ez a hóhér vörös csuklyájára emlékeztetett.

Kibontott hajjal feküdt az ágyon, a lélegzetvétele olyan észrevehetetlen volt, hogy egy pillanatra azt hittem, tényleg meghalt. Az éjjeliszekrényen ott hevert a laudánumos fiola, mellette az üres csokoládés csésze; a szemem sarkából láttam, hogy Henry megérinti a csészét: a keze olyan törékeny és áttetsző volt, mint a porcelán. Effie a szürke ruháját viselte, a színtelen anyag mellett sugárzott a bőre, és fakó foszforeszkálás színezte a haját, ami a takaróról a földre lógott. A szemem egy pillanatra megakadt a hátát púpozó macskát ábrázoló brosson, amit a nyakánál tűzött fel; az ezüst ékszert, ami visszaverte a zöldes megvilágítást, Fannytól kapta. A hátam mögött Henry artikulálatlan, fuldoklásra hasonlító hangot hallatott.

– Alszik – szögeztem le élénken, mert nem akartam, hogy Henry elszántsága meginogjon. – Hol a köpenye?

Henry oda mutatott, ahol a köpeny az ajtón lógott.

– Segítsen betakarni. Van kapucnija? Vagy inkább hozzon egy főkötőt. – Henry nem mozdult. – Siessen már, ember! – förmedtem rá türelmetlenül. – Egyedül nem boldogulok.

Néma undorral rázta a fejét.

– Kép... képtelen vagyok hozzáérni. Fogja – dobta oda a köpenyt és a főkötőt. – Öltöztesse fel.

Bosszúsan vállat vontam, és hozzáláttam, hogy megkössem a főkötő pántját és begomboljam a köpenyt.

Pihekönnyű volt a teste, és úgy vittem a karomban, mint egy gyereket, a feje a vállamra csuklott, a lába éppen hogy súrolta a földet. Henry még ekkor sem tudott hozzáérni; a részletek iránti szokásos pedáns precizitásával kinyitotta előttem és becsukta mögöttem az ajtókat, félreállította a dísztárgyakat, az előtérben lejjebb csavarta a gázlángot, aztán cipőt és kabátot vett anélkül, hogy egyszer is rám vagy Effie-re pillantott volna. Mintegy tíz perccel később már ki is léptünk a hóba, és Henry becsukta mögöttünk az ajtót. Most már nem volt visszaút.

Henry hirtelen megtorpant és megmerevedett. Egy macska ugrott elénk magasba emelt manccsal: ráismertem Effie macskájára, Tizzyre. Sárga szeme vadul villogott izgalmában a körülötte örvénylő nagy hópelyhek láttán. Henry torkából fojtott kiáltás tört fel, amikor meglátta a macskát. Az arcára pillantottam, és biztosra vettem, hogy rohamot kap: a vonásai úgy feslettek fel, mint egy kötés.

– Aaaa...

– Ne legyen bolond, ember! – förmedtem rá újból, most már élesebben, mint akartam. – Csak egy macska! Az isten szerelmére, szedje össze magát. – A helyzet kezdett egyre jobban nekem is az idegeimre menni. –Fogja át –

parancsoltam szándékosan durván. – Majd ha megszabadult tőle, és úgy tetszik, engedhet a lelkifurdalásnak, de egyelőre...

Bólintott, és ismét megindult; gyűlöletet láttam a tekintetében, de nem érdekelt. Eltereltem a gondolatait.

Normális körülmények között tíz percbe telt volna, hogy elsétáljak Highgate-be, de azon az estén végtelennek tűnt. A szél kisebb-nagyobb halmokba fújta a havat, a csalóka porhó a felszín alatt jéggé fagyott, és csúszkáltunk rajta. Effie cipőorra leért a földre, és a hó vékony rétegén vonszoltam, ami tovább lassította a haladásunkat. A test könnyűsége ellenére pár száz méterenként meg kellett állnunk pihenni, a lélegzetvételünk szalagként kígyózott körülöttünk, a kezünk jéggé dermedt, a hátunk csuromvíz volt az izzadságtól. Alig találkoztunk járókelőkkel: csak két ember állt a kocsma előtt, és közönyös tekintettel figyeltek minket, egy gyerek pillantott ki egy sötét ház ablakán a plüssfüggöny mögül. Henry egyszer azt hitte, rendőrt lát, és páni rémületében földbe gyökerezett a lába, amíg nem emlékeztettem, hogy a rendőröknek nem cipőgombból van a szemük és sárgarépából az orruk.

Fél órával később a temetőhöz értünk, ami a felhős, narancsos ég alatt szokatlanul világos, már-már sugárzó volt. Ahogy közeledtünk, éreztem, hogy Henry le-lemarad, és a vállamra támaszkodik, így Effie-vel együtt már-már őt is támogatnom kellett. Még egy utolsó pillantást vetettem körbe, de láttam, hogy senki sincs a közelben. Olyan rosszak voltak a látási viszonyok, hogy a legközelebbi gázlámpát is alig láttam, és a szélrohamokkal érkező hó már be is temette a lábnyomainkat. Effie súlyát áthelyeztem a vállamról, és az övemről leakasztottam a még meg nem gyújtott lámpást.

– Tessék – vetettem oda kurtán Henrynek –, fogja a feleségét egy pillanatra. – Láttam, hogy majdnem összeesik, amikor Effie feje a vállára koppan; a főkötő szalagja is kioldódott, és Effie haja Henry arcába csapódott. Rémületében majdnem elejtette Effie-t, aztán az irtózat fojtott kiáltásával ellökte magától a testet, s az a hóra zuhant, Henry hátraugrott, és csaknem gyermekien védekező mozdulattal emelte fel a karját.

– Él! – suttogta. – Él, és megmozdult.

– Lehet – értettem egyet –, de nincs magánál. Segítsen felvenni. – Növekvő bosszúságom ellenére igyekeztem gyöngéden beszélni vele. – Már nem kell messzire vinnünk.

Henry megrázta a fejét. – Éreztem, hogy megmozdul. Felébred! Tudom! Fogja maga. Adja ide a lámpást – formálta fájdalmasan a szavakat, és rájöttem, hogy az összeomlás határán van.

A kezébe nyomtam a lámpást, és felkaptam Effie-t a hóból; kibomlott haját megint visszatömködtem a főkötő alá. Henry a zsebében kotorászott mögöttem; elővette a klorálos üveget, és az alját a magasba lökve gyorsan a szájához emelte, aztán remegő kézzel sikerült meggyújtania a lámpást. Még egy utolsó pillantást vetett maga mögé, és követett a kapun át a temetőbe.

A temetőfal és a szél véget nem érő, átható nyomása mögött irdatlan, fülsiketítő csend fogadott bennünket. Az eget a fejünk fölött repkedő dolgok töredékei töltötték meg: se hold, se csillag, csak sötét hópelyhek, amelyek éjszakai pillangókként kavarogtak a lámpás körül. A föld hamuszínű volt, mint a hold, mintha a föld és az ég egy irtózatos éjszakára helyet cseréltek volna.

Harper hátára szegeztem a tekintetem, és követtem. A mély hó ellenére is nagy, egyenletes léptekkel haladt. A karjában vitte Effie-t, akinek a haja halotti lepelként takarta a kezét és a csuklóját. Életemben először irigység fogott el ez iránt az ember iránt, akiből hiányzott a félelem, a lelkifurdalás és a bűntudat. Mert bűnös volt, legalább annyira, mint én, de valahogy mégis elfogadta a bűnösségét, megbékélt vele... Hogy vágytam Moses Harper bőrében lenni! De ahogy a klorál hatni kezdett, úgy éreztem, ismét képes vagyok elfogadni tettünk szörnyűségét. Önmagam csendjébe merülve rájöttem, hogy egy Misztériummal állok szemben, az árapályokon és az áramlatokon át visszatérek oda, ahol már jártam, és ismét a gyermekkorom és a bűnöm vizein evezek, majd belépek a kék-fehér porcelángombos ajtón a szobába, ahonnan minden gyűlöletem és nyomorúságom ered... az anyámhoz.

Már rég nem éreztem a hideget. Az ujjvégeim és a lábfejem bizsergett, de ezt leszámítva nem volt testem; pár centivel a föld fölött lebegtem, és kicsit vonszoltam a lábamat a vékony jégrétegen. Rádöbbentem, hogy Szent Pálnak igaza volt: az eredendő bűn a testből átköltözik a lélekbe. Ott voltam a testemen kívül, és tisztának éreztem magam; a *gyilkosság* szó táncolt ragyogó betűkkel a szemem előtt – aki elég sokáig mered erre a szóra, az rájön majd, hogy a jelentése szertefoszlik.

Emlékszem, hogy átmentünk a Libanoni köröndön, és az ösvény mellett kétfelől hóval beborított síremlékek rajzolódtak ki a lámpás fényében. Harper megállt, ledobta a válláról a szerszámos táskát a hóba, és felém fordult.

– Takarja el a lámpást – mondta röviden –, és őrködjön itt, az ösvény mellett. – Az előtte magasodó síremlék ajtaja felé biccentett, aztán gyöngéden a földre fektette Effie-t, és keresgélni kezdett a táskában. – Senki sem jön ehhez a sírhoz – magyarázta. – A rokonok már meghaltak. Ideális hely.

Nem válaszoltam. A kis síremlékre összpontosítottam a figyelmemet. Kápolnaféleség volt, az omladozó kövön gót betűkkel az ISHERWOOD név állt. Egy röpke pillanatra láttam hátul egy festett üvegablakot, ami váratlanul ragyogott fel, amikor fény érte. Az ablak mellett egy zsámoly maradványai voltak, az egykor finom brokátot az idő és a nedvesség a legfinomabb áttört filigránmunkává rothasztotta. Mose erőlködés nélkül kinyitotta az ajtót, és kesztyűs kezével lesöpörte a márványpadlóról a felgyűlt havat és leveleket.

– Látja? – jegyezte meg anélkül, hogy hátrafordult volna. – Ez a nyílás. – A válla fölött egy márványtömböt láttam, ami a környezeténél kicsit halványabb volt; egy vaskarikát ágyaztak bele. – Több tucat ember lehet idelent – folytatta Mose, és egy kis véső segítségével a márványtömb oldalát kezdte feszegetni. – Az ördögbe is! – kiáltott fel bosszúsan, amikor a véső megugrott a kezében. – Régi pecsét, beszorult. Kénytelen leszek lefaragni a kőből.

Az éjszaka váratlanul a torkomnak ugrott, mint egy éhes farkas. Fagyott végtagjaimba hirtelen visszatért az élet, és izzadni kezdtem. *Tudtam,* mit találunk a sírboltban, ha Mose végre kinyitja. Ahogy a keserű levegő megperzselte a tüdőmet, egy pillanatra azt hittem, hogy jázmin és lonc megfoghatatlan illatát érzem...

Effie megmozdult.

Tudtam, hogy így történt, *láttam.* Kicsit változtatott a testhelyzetén, és rettenetes, rézpatina színű pillantását rám szegezte. Én mondom, hogy *láttam.*

Harper háttal állt neki. Sikerült megmozdítania a márványtömböt, és kezdte lehúzni a lyukról; a kifújt levegő halvány gőzből képződött tollbokréta volt a feje körül. Meghallotta a kiáltásomat, és megfordult; az ösvényt vizslatta, hogy nem lát-e szemtanút.

– Ébren van! Megmozdult!

Láttam, hogy Harper türelmetlenül legyint. De Effie *tényleg* megmozdult: eleinte alig észrevehetően, bár megéreztem a vékony, fehér testéből legömbölyödő, összecsavarodott gyűlöletet, aztán az arca anyám arca lett, Prissy Mahoneyé, a Kolumbina babáé és a lotyó halott gyermekéé, a szájuk majdnem egyszerre mozdult, hogy a fekete invokáció szavait formálják, mintha a parancsukra megnyílhatna a föld, és vérszökőkutat lövellhetne a magasba, a makulátlanul fehér hóra... De Harper végre felfigyelt rá: a sötét köpenyen fekvő álmos arcára, ökle rángatódzó összehúzódására. Egy szempillantás alatt mellette termett a laudánumos üveggel. Átkarolta a vállát. Hallottam, hogy Effie mormol valamit, a hangja elmosódott, mint egy alvó gyermeké.

– Mo...ose, én...

– Pszt, maradjon csendben. Aludjon csak tovább. –Harper hangja simogatás volt.

– Nem... akarok... – Már majdnem felébredt, küszködve tornázta fel magát az ébrenlét árnyain át. Harper hangja gyöngéd és csábító volt az árnyékban.

– Nem, Effie... aludjon csak tovább... pszt, aludjon csak...

Effie szeme felpattant, és abban a pillanatban kitágult pupillája mögött megláttam Isten Szemét. Éreztem, ahogy a Szeme, mint napsugarakat összegyűjtő nagyító, rám összpontosít. Ott álltam irdatlan és iszonyatos közönye előtt.

Felsikoltottam.

Magamban átkozódva igyekeztem halkan és megnyugtatóan beszélni. A pokolba is, még pár pillanat, és az egész ügy lezárulhatott volna. Az arcára vontam a csuklyát, hogy csökkentsem a hideg jótékony, frissítő hatását, s közben átkaroltam, és gyöngéden suttogtam. De Effie rohamos gyorsasággal tért magához, a szeme izgatottan rebbent ide-oda lehunyt szemhéja alatt, a lélegzése gyors és egyenetlen volt. Fél kézzel kinyitottam a laudánumos üveget, és megpróbáltam belediktálni pár cseppet.

– Gyerünk már, Effie... pszt... csak idd meg ezt... gyerünk már, légy jó kislány. – De nem tudtam rávenni, hogy bevegye a szert, helyette végzetes módon beszélni kezdett.

Henry nem volt messze; pánikba esett, amikor Effie kinyitotta a szemét, és az ösvényen futva pár méternyit eltávolodott tőlünk, de ettől még hallótávolságon belül maradt. Ha Effie száján egyetlen szó is kicsúszik a tervünkről, tudtam, hogy Henry még most is van olyan ravasz, hogy kitalálja a többit. Szorosabban fogtam Effie-t, és megpróbáltam tompítani a hangját.

– Gyerünk – sürgettem. – Idd meg, és maradj csendben.

Rám szegezte a tekintetét. – Mose – mondta teljesen tisztán. – Olyan különös álmom volt.

– Nem érdekes – sziszegtem kétségbeesetten.

– Én... (Hála az égnek, megint elkalandozott.)

– Légy jó kislány, idd meg az orvosságodat, és aludj...

– Ugye... ugye, visszajössz értem?

Az ördögbe, Henry jött visszafelé! Megpróbáltam befogni Effie orrát, hogy lenyelje a laudánumot, de még mindig beszélt.

– Mint Júlia a sírboltban... mint Henry festményén... Ugye, visszajössz értem?

A hangja váratlanul kristálytisztán csengett az éjszakában.

Meg kell értenie: sosem akartam ártani neki. Ha csak pár percig még csendben maradt volna... Nem az én hibám volt! Nem volt más választásom! Henry már majdnem a könyökömnél állt, még egy szó, és mindennek vége. Ennyi erőfeszítés, semmiért. Képtelen voltam *elhallgattatni.*

Értse meg, hogy ösztönösen cselekedtem: soha nem akartam bántani, egyszerűen csak el akartam hallgattatni arra a néhány percre, amire Henry eltávolítására volt szükségem. Kicsit a síremlék széléhez koccintottam a fejét. Nem nagyon, de erősebben, mint akartam. Csak annyira, hogy csendben maradjon. Nem köszönte volna meg, ha miattam Henry hirtelen átlátja a tervünket; biztos azt akarta volna, hogy minden tőlem telhetőt megtegyek, az ő kedvéért, és az enyémért.

A rohadt dög mindent elronthatott volna.

Elterült a hóban, és amikor felemeltem, láttam, hogy vércsöpp sötétlik a mélyedésben, amiben a feje nyugodott; csak egyetlen, penny nagyságú kerek folt volt. Igyekeztem leküzdeni a rémületemet. Mi van, ha megöltem? Törékeny volt, az összeomlás szélén... nem sok kellett hozzá, hogy befejezzem Henry művét. Lehajoltam a szájához, és hallgattam, lélegzik-e... de nem hallottam semmit. Mégis, mit kellett volna tennem ebben a helyzetben? Nem árulhattam el, mit érzek, mert Henry rögtön gyanút fogott volna. Nem tehettem mást, mint vártam. Tíz perc, és Henry már itt sincs. És akkor foglalkozhatok Effie-vel. Nem hittem, hogy az a kis koccanás megölte; sokkal valószínűbb volt, hogy a szél miatt nem hallom a lélegzését. Nem engedhettem meg, hogy ilyen jelentéktelen dolog miatt pánikba essek.

Finoman lesöpörtem róla a havat, és a kriptához vittem. Ahogy lenéztem a nyíláson át, odabent teljes volt a sötétség, és a bejárat fölé akasztottam Henry lámpását, hogy ne essek el. Tucatnyi keskeny lépcsőfok vezetett le; némelyik törött volt, és a kortól elkorhadt. Óvatosan levittem Effie ernyedt testét, és a félhomályban kerestem egy helyet, ahova letehetem. A kriptában kicsit melegebb volt, mint kint, és az idő meg a penész átható szagában a koporsók legalább nem elöl voltak, hanem a polcaikon, a cementtel lezárt fülkékben. A kripta végébe vittem Effie-t, ahol volt még egy üres polc, elég széles, hogy ráfektessem. A zsákomat a feje alá tettem, a testét szorosan becsavartam a köpenyébe, és otthagytam. Felkapaszkodtam a lépcsőn Henryhez.

Lezártam a kriptát, földet és leveleket szórtam szét a márványtömbön, hogy ne vegyék észre, ott jártam. Becsuktam az ajtót, és egy kővel kiékeltem. Henryhez fordultam, átnyújtottam a lámpást, és elmosolyodtam.

Egy pillanatra rám meredt, a szeme kifejezéstelen volt, aztán bólintott, és elvette a lámpást.

– Hát... vége – mondta halkan. – Valóban vége.

Furcsa módon úgy tűnt, hogy világosabb az értelme, mint korábban, a hangja tiszta volt, és majdnem közömbös.

– Ugye, nem felejti el, mit kell tennie? – erősködtem, mert elővigyázatosságra intett Henry szokatlan nyugalma. – Az ajándékok. A házvezetőnő. Mindennek normálisnak kell tűnnie. – Kínosan tudatában voltam, hogy ha valóban megöltem Effie-t, akkor az én életem is kockán forog, nem csak az övé.

– Hát persze. – A hangja majdnem fennhéjázó volt. Félig elfordult, és olyan sajátos érzésem támadt, hogy elbocsát a színe elől. Erre elvigyorodtam, aztán a sírok közt a keserű derültségtől fuldokolva nevetni kezdtem; a hang semmiképpen sem illett a komor éjszakához, miközben hópelyhek töltötték meg a számat, hullottak a szemembe, a hajamba. És Henry Chester lassan elindult az ösvényen, a lámpást magasra tartva, mint valami szigorú apostol, aki a halottakat vezeti a pokol felé.

Időn túli ideig semmi sem történt. Túl voltam a mozgáson, a gondolaton, az álmokon. Aztán lassan kezdett visszatérni a világ: egy-egy gondolat sodródott át az elmémen, mint egy befejezetlen szimfónia különálló hangjai. Az emlékek felhőin suhantam át, és önmagamat kerestem, amíg hirtelen egy arc nem úszott elém, mint egy luftballon, és eszembe jutott egy név... aztán egy másik is, és... egy újabb, s úgy lebegtek az engem körülvevő ködben, mint egy pakli szétszórt kártya. Fanny... Henry... Mose...

De hol volt ő, a sötét testvérem? A velem álmodó, az ikertestvérem, a bizalmas barátnőm? Egyre fokozódó rémülettel néztem körül, hogy megkeressem, és rájöttem, azóta, hogy megismertük egymást és együtt utaztunk, most először magányos vagyok. Egyedül voltam, és sötétség vett körül. Az emlékek hulláma csapott át rajtam, és ijedten kiáltottam fel: a fagyott kő furcsán verte vissza a hangomat; egy újabb fekete hullám után jöttem csak rá, hol vagyok. Mozdulni próbáltam, de a testem kővé vált, a kezem dermedt agyaggá. Mozdítani próbáltam merev végtagjaimat, és sikerült is felkönyökölnöm. Fájdalmasan néztem körül szűk környezetemben, a szemem kitágulva fürkészte a végtelen feketeséget, és megállapítottam, hogy valamiféle párkányon fekszem – érzéketlen kezemmel képtelen voltam kitapogatni, hogy fából van-e vagy kőből –, de annyit éreztem, hogy a bal oldalon a testemtől néhány centire ér véget. Arról, hogy azon túl mi van, csak sejtelmeim voltak, és inkább választottam a mozdulatlanságot, mint azt, hogy valami ódon, szétporladt koporsó deszkáját érintsem... A fejem fölül tompán szűrődtek le az éjszaka hangjai, a szél éles süvöltése.

Amikor a külvilágra gondoltam, egy pillanatra elvesztettem a tájékozódási képességemet, és azt képzeltem, hogy mélyen a föld alatt fekszem, cédrusok gyökerei között. Holnap a templomba menet emberek sétálnak végig a behavazott ösvényen: élénk színű télikabátot és kalapot viselő gyerekek, akik arról álmodoznak, hogy a Highgate Hillen szánkóznak, szerelmesek kart karba öltve, a hóról visszaverődő napsugaraktól elvakítva, karácsonyi dalokat éneklők, lámpással és zsoltároskönyvvel... és én mindvégig itt leszek alattuk, halottakkal körülvéve, a sötét kőbe fagyva...

Megrettentem a gondolattól, és akaratlanul is felkiáltottam: Nem! Mose értem jön. Úgy beszéltük meg, hogy itt várom, ő pedig értem jön, és megkeres. Nagy megkönnyebbülés öntött el. Egy pillanatra annyira összezavarodtam, hogy azt hittem, már meghaltam, és örökre fogságban tart a hó és a márvány.

A megkönnyebbülés melege segített, hogy csendesen ismét kicsusszanjak a testemből a fényre, ahol a testvérem már várt rám.

Néztem, ahogy Henry eltűnik a High Streeten, s megálltam, hogy az órámra pillantsak. Hajnali két óra volt, s tulajdonképpen még szenteste. Teljesen átáztam, és most, hogy már nem cipeltem Effie-t, fázni is kezdtem. Úgy döntöttem, adok Henrynek egy fél órát, hogy hazaérjen – nem lett volna jó, ha besétál a kriptába, amikor a sírt nyitom fel –, és elindultam a mintegy félmérföldnyire lévő régi törzshelyem felé, amelynek tulajdonosa üdvös módon nem tisztelte a zárórát, és ahol felhajthattam egy-két italt, hogy felmelegítsem magam ezen a komor éjszakán. Ha még egyszer egyedül kell felnyitnom a kriptát, azt csak pár itallal a gyomromban tudom megtenni.

Sejtem, mit gondol, és bizonyos fokig igaza is van. Tudja, támadt egy ötletem, amikor Effie élettelen testét a kripta párkányára fektettem; úgy véltem, ezt a gondolatot alaposabban, kevésbé morbid körülmények között is fontolóra kell vennem. Eddig csak arra gondoltam, hogy elhitetem Henryvel: Effie meghalt; sem Fanny, sem én nem gondolkodtunk ezen túl. Egyikünk sem töprengett el azon, mi lesz a beteg Effie-vel, amikor vége ennek a színjátéknak. Most döbbentem rá, hogy valószínűleg orvosi kezelésre lesz szüksége, sőt talán kórházba kell vinni. Olyan helyre kell mennie, ahol nem ismerik fel, mert ha Henry fülébe jut, hogy még él, azzal pontot is tehetünk jövedelmező kis tervünk végére, sőt könnyen lehet, hogy letartóztatnak minket. Valójában minden egyfelé mutatott, hogy Effie-nek...

De csak egy futó gondolat volt. A gondolattal eljátszani csak szabad, nem? És különben is... Esküszöm, soha eszembe sem jutott volna, ha nem hittem volna félig-meddig, hogy már meghalt. Ne higgye, hogy nem szorult össze a szívem, amikor szegény kis Effie-mre gondoltam, hisz nagyon kedveltem. De el kell ismernie, hogy a halála mindannyiunknak jól jött volna. Mintha így kellett volna történnie. És olyan költői volt, nem? Mint Júlia a sírban.

Csend burkolt be, ahogy lassan visszasétáltam a Cromwell Square-re; irdatlan csend, ami olyan volt, mint a halál. Effie könyörtelen tekintete kihajtott belőlem minden gondolatot, és üres fejjel gyalogoltam a vigasztalan, sodródó hóban.

Makacsul próbáltam szenvedésre kényszeríteni magam: kíméletlenül önmagam szemébe vágtam, hogy meggyilkoltam Effie-t; elképzeltem, hogy életben van a kripta mélyén, és amikor felébred, sikoltozva, sírva, az ujjait csontig elkoptatva, véresre kaparva próbál menekülni, de legmegrázóbb fantáziálásom sem okozott borzongást vagy a legcsekélyebb lelkifurdalást. Semmit nem éreztem. És miközben hazafelé sétáltam, lassan tudatára ébredtem az agyamban visszhangot verő hangnak, ami fokozatosan egyetlen örömteli, egy hangon rezgő himnusszá vált, ami a szívdobbanásaimmal egyszerre vibrált a dobhártyámon: Marta, a feketemisém, a rekviemem, a haláltáncom! Éreztem, ahogy az éjszakán keresztül hív, engem akar, a lelkemet, a hangja alig hallható, mégis közeli, meghitt...

A házamhoz értem, és már ott volt: fekete köpenyébe burkolózott, így csak tojásdad arca halvány foltját láttam, ahogy szótlanul intett, hogy lépjek be. Meg sem álltam, hogy lámpát gyújtsak, csak nyújtottam felé a kezem. Hogy miért jött, hogy került be a házba, ezek olyan kérdések voltak, amik akkor eszembe sem jutottak; beértem azzal, hogy a karomba vehetem – milyen könnyű, szinte anyagtalan volt a teste a köpeny súlyos gyapjúredői között! –, a hajába temethettem az arcomat, beszívhattam a bőre kesernyés éjszakaillatát, ami jázminra, orgonára és csokoládéra emlékeztetett...

A szám perzselte az övét, de a bőre égetően hideg volt, az ujjai hideg tűz spirálvonalát húzták a bőrömön, miközben levetkőztetett. A fülembe suttogott, a hangja olyan volt, mint a highgate-i temetőben a ciprusok susogása. Lecsúsztatta a köpenyt a válláról, és most láttam csak, hogy alatta meztelen, a teste kísérteties a zöldes sötétségben, a hóra vetülő fény visszaverődik hamuszínű bőréről... de ettől még ugyanolyan gyönyörű volt.

– Jaj, Marta, mit tettem érted... mit meg nem tennék érted...

Amikor vége volt, emlékszem, hogy felvettem a ruhámat a földről, és elindultam a folyosón a szobám felé. Meztelenül követett, nesztelenül lépkedett a vastag szőnyegen. A padlón hagytam a ruhámat, és bebújtam a takaró alá. Ő is mellém bújt, és úgy feküdtünk, mint a fáradt gyerekek, amíg jóval később el nem aludtam.

Amikor másnap reggel nyolckor felébredtem, már nem volt ott.

Rendben, rendben, többet ittam egy-két italnál. Meleg volt a Koldus Klubban. Néhány barátommal is találkoztam, akik éppen kártyáztak, és fizettek nekem egy italt. Én is fizettem egy kört, aztán ételt rendeltünk, és a hideg, a gyaloglás és az ital miatt... *késlekedtem.* Talán nem is késlekedtem, de értse meg, hogy törtem a fejemet gyaloglás közben, és nehéz döntésre jutottam.

Nem kell így néznie rám. Ne higgye, hogy könnyű volt ilyen döntést hoznom. Részben azért is láttam neki a brandynek, hogy elfelejtsem, amit kénytelen voltam megtenni – aztán tett tettet követett, és sikerült szinte teljesen megfeledkeznem róla. Emlékszem, hogy ötkor döbbenten néztem az órámra, de addigra már természetesen késő volt. Már nem tőlem függött a döntés.

Számkivetettségemben akkor már eszembe sem jutott hazamenni, hanem a klubot vezető öreg hárpiának adtam utolsó filléremet, és kivettem egy szobát. Ingre vetkőzve ágyba bújtam, és nappali világosig akartam aludni, hogy akkor majd hazamegyek, de öt perce sem feküdtem az ágyban – és máris kellemesen elszundítottam –, amikor valami félig-meddig felriasztott. Ekkor hallottam meg ismét: könnyű, csaknem titkos kaparászás hallatszott az ajtó felől, mintha az egyenetlen felszínen hegyes körmök siklanának. Talán egy másik vendég, gondoltam, aki részeg, mint a csap, és az én szobámban akar nyugovóra térni, amikor rájött, hogy az összes többi szoba foglalt. Nem állt szándékomban beereszteni.

– Foglalt! – kiáltottam ki a takaró alól. Csend. Talán csak képzeltem a kaparászást. Szinte azon nyomban ismét lecsukódott a szemem, és lassan elszenderedtem. Ekkor azonban az elfordított ajtógomb zaja ébresztett fel. Most már kezdtem bosszús lenni. Az ördög vigye el a fickót, hát már sosem hagy nekem békét? Az ajtót különben is bezártam, jutott eszembe. Amint rájön, hogy komolyan gondoltam, amit mondtam, csak elmegy.

– Mondom, hogy foglalt a szoba! – kiáltottam hangosan. – Tűnjön innen, ahogy egy rendes emberhez illik! – Ezzel vége is, gondoltam, majd az oldalamra fordulva élveztem a takaró melegét és az ágynemű simaságát.

Ekkor kinyílt az ajtó.

Hirtelen azt hittem, a szomszéd szoba ajtaját hallom, de amikor a vállam fölött hátranéztem, az ablakból egy szürkés fénycsík vetődött be, és abban egy pillanatra egy nő alakja rajzolódott ki. Mielőtt bármit tehettem volna, már be is csukódott az ajtó, és a nő halk, apró léptei közeledtek az ágyhoz. Mondani akartam valamit – a fejem összezavarodott a sok brandytől –, amikor megállt mellettem, és hirtelen rájöttem, hogy vetkőzik.

Mit gondol, mit csináltam? Azt hiszi, fejemre húztam a takarót, és a fogadósnéért kiáltottam? Vagy a szemérmest játszottam, és azt mondtam: „Jaj, kisasszony, hisz alig ismerjük egymást”? Nem szóltam egy szót sem, csak

vártam: a kevésből, amit a lányból láttam, megállapítottam, hogy fiatal, és formás az alakja. Talán a klubban akadt meg a szeme rajtam, és azt hitte... Kár olyan meglepett képet vágnia, megesett már velem ilyesmi. Az is eszembe jutott, hogy óvatlanul összecserélt két szobát, ez esetben pedig okosabb, ha tartom a számat; egyébként már egyáltalán nem voltam olyan fáradt, mint egy perccel azelőtt.

Egy szót sem szólt, mialatt a ruhája nagy suhogás közepette a földre hullott: a félhomályban láttam, hogy derengő alakja felém tart, éreztem a súlyát a takarón, majd alatta, amikor végre mellém siklott. Összerezzentem, amikor megérintett. Rettenetesen hideg volt a teste, és egy pillanatra az a nyugtalanító érzékcsalódásom támadt, hogy az érintése nyomán leválik a bőröm, de aztán a karja ingerlően, érzékien körém fonódott, és a végtagjaimba áramló hideg ellenére is reagáltam, méltányoltam dermesztő simogatása bujaságát. Amikor lovaglóülésben rám telepedett, az arcomba hullott hosszú haja, ami olyan könnyű és hideg volt, mint a pókháló; a lába erős és karcsú, és keményen az oldalamhoz szorította. Mégis, az újdonság ellenére is megesküdtem volna, hogy van benne valami ismerős... Remegő vállamat hegyes körmök szántották gyöngéden. Hallottam, hogy az arcomba suttog valamit, amit alig lehetett hallani; ösztönösen odafordultam, hogy jobban halljam.

– Mose...

Még a lélegzete is hideg volt, és felállt tőle a szőr a mellkasomon, de ennél is erősebben kerített hatalmába az egyre fokozódó szorongás, hogy már találkoztam vele.

– Mose... Olyan sokáig kerestelek... jaj, Mose...

Egy pillanat, ami majdnem felismerés volt.

– Vártalak, de nem jöttél. Úgy fázom...

És megint: majdnem... de mégsem teljesen. Valahogy nem akaródzott megkérdeznem, kicsoda, hátha... Kínosan húzódtam arrébb, a gondolataim összekuszálódtak a brandy gőzében, a ködön át lényegtelenül elővillant egy emlék, amikor a régen volt asztaltáncoltatós mulatságon *(Úgy fázom)* nézem, ahogy a pohár magától siklik a fényes asztallapon.

– Úgy fázom... – A suttogása kétségbeesett és távoli volt, egy emlék hangja. Kedélyes válasszal próbálkoztam.

– Már nem sokáig, drágám. Hamarosan felmelegítlek.

Bár ami azt illeti, éreztem, hogy lelohad a vágyam. A teste agyag volt dermedt ujjaim között.

– Vártam, Mose, olyan sokáig vártam. De nem jöttél. Soha többé... – Újabb hosszú sóhaj, mint visszhang egy barlangban.

Aztán egy gondolat, ami olyan abszurd volt, hogy majdnem hangosan felkacagtam, de a nevetés a torkomon akadt, amikor belegondoltam, mit jelent...

– Effie?

– Én...

– Jaj, istenem, *Effie!* – Egyszer csak nem volt több kétségem. Ő volt az: a bőre illata, a haja selyme, elveszett, sötétben suttogó hangja. Forgott velem a világ, és a brandyt átkoztam; távolról hallottam, ahogy ostobán a nevét ismételgetem, mint egy törött baba.

– De hogy jutottál ki? Én... – Után: – Hidd el, el akartam menni. Komolyan. – Gyorsan kieszeltem egy okot: – Amikor visszamentem, egy rendőr állt őrt a temető előtt, így képtelen voltam bejutni. Vártam, sokáig vártam... már magamon kívül voltam az aggodalomtól.

– Követtelek – mondta kifejezéstelenül. – Követtelek idáig. Vártam, hogy eljöjj. Jaj, Mose...

Az árulásom valóságossága szavaknál is ékesszólóbban visszhangzott közöttünk. Kényszerítettem magam, hogy megszólaljak, a hangom hamis őszinteséget sugárzott: – Jaj, Effie, hát nem érted? Az átkozott rendőr órákig állt ott... És amikor végre bejutottam, már nem voltál ott. Talán perceken múlt, hogy elkerültük egymást. – Megjátszott szenvedéllyel csókoltam meg. – És most legyünk hálásak, hogy együtt vagyunk és biztonságban vagy. Rendben? – Átkaroltam, bár vacogtam. – Melegedj meg, drágám, és próbálj aludni.

– Aludni... – A hangja most már alig hallható volt, a lélegzetvétele az éjszaka fülét megérintő legapróbb suttogás. – Nincs több alvás. Eleget aludtam.

Amikor négy órával később felébredtem, már nem volt ott, és majdnem el is hittem, hogy csak képzeltem az egészet, de mintha bizonyítani akarta volna, hogy nem álmodtam, az éjjeliszekrényen hagyta a névjegyét: egy hátát púpozó macskát ábrázoló ezüstbrosst.

Tabby szenteste napján már korán visszatért a családjától: a földszintről jövő zörgésre ébredtem, és gyorsan magamra kaptam a ruhámat. A lépcsőn találkoztunk, egy tálcán csokoládét és kekszet hozott fel Effie-nek.

– Jó reggelt, Tabby – köszöntöttem mosolyogva, és elvettem tőle a tálcát. – Mrs. Chesternek hozta? Majd én beviszem.

– Nem gond, uram... – kezdte, de nyájasan belefojtottam a szót: – Mondhatom, sok lesz ma a dolga, Tabby. Nézze meg, nem jöttek-e leveleink, aztán jöjjön be a szalonba, és elmondom, mit terveztünk Mrs. Chesterrel.

– Igenis, uram.

Felszaladtam a lépcsőn a tálcával, a csokoládét kiöntöttem az ablakon, és megettem két kekszet. Aztán feltúrtam Effie ágyát, összegyűrtem a hálóingét, a földre hajítottam, és elhúztam a függönyt. Az éjjeliszekrényen hagytam a csészét – Effie ilyen rendetlenségben szeretett élni –, majd a találékonyságom feletti örömtől felajzva lementem, hogy utasításokkal lássam el Tabbyt. Ma reggel sokkal jobban ura voltam a helyzetnek; rá tudtam nézni Effie szobájára, holmijaira, meg tudtam érinteni a hálóingét és a csészét, amiből a laudánummal kevert csokoládét itta, és a legcsekélyebb lelkifurdalást sem éreztem. Mintha az éjszakai találkozásom Martával új, fékezhetetlen lelkierőt kölcsönzött volna.

A nappali világosság örökre elűzte az éjszaka démonjait, és a szalonban kedélyes hangot ütöttem meg Tabbyvel.

– Tabby – kezdtem szaporán és vidáman –, Mrs. Chester úgy döntött, hogy meglepi az édesanyját, és karácsonyi látogatást tesz nála. Míg távol van, mi ketten meglepetést készítünk elő.

– Uram? – Tabby nagyon szolgálatkész lett.

– Vásároljon annyi magyalt és fagyöngyöt, hogy az egész házat fel tudja díszíteni, aztán lásson neki a legfinomabb karácsonyi ebédnek, amit valaha is készített! Mindent szeretnék: fürjtojást, libát, gombát... és természetesen a legjobb fatörzstortát; tudja, mennyire szereti Mrs. Chester a csokoládét! És ha bármi vissza tudja hozni a megszokott boldog énjét, akkor ez lesz az, nem gondolja, Tabby?

Tabbynek csillogott a szeme. – Igen, uram! – mondta boldogan. – Annyira aggódtam szegény fiatal hölgy miatt. Olyan sovány, uram, szüksége van rá, hogy kicsit felhizlaljuk. Rendes, tápláló ételekre van csak szüksége, nem érdekes, mit mond az orvos...

– Úgy van – szakítottam félbe. – Egy szót se, Tabby. Hadd legyen a kettőnk titka, amivel meglepjük Mrs. Chestert. Ha most rögtön elindul, bőven marad még ideje, hogy feldíszítse a fát.

– Jaj, uram! – ragyogott fel Tabby arca. – Az ifjú asszonyom olyan boldog lesz!

– Igazán remélem.

Amikor Tabby vidám léptekkel elhagyta a házat, megengedtem magamnak a mosoly fényűzését. A legrosszabbon túl voltam. Ha Tabbyt meg tudtam győzni arról, hogy minden rendben, akkor nincs több gondom. Már majdnem örömmel vártam a bevásárlást!

Tizenegy óra körül bérkocsival bementem az Oxford Streetre, és egy bő órát nézegettem a kirakatokat. Egy ír vándorárustól vettem egy zacskó gesztenyét, és nagyobb élvezettel fogyasztottam el, mint Martával való megismerkedésem óta bármit is. A forró héjat a csatornába dobtam, és néztem, ahogy az olvadó hó szürke folyama magával sodorja. Az egyik árustól vettem egy rőf aranyszalagot, egy másiktól egy pár rózsaszín glaszékesztyűt, a harmadiktól egy narancsot. Majdnem elfelejtettem, hogy csak szerepet játszom, és komolyan fontolóra vettem, Effie milyen ajándékoknak örülne a legjobban: vajon ennek a csinos akvamarinfüggőnek, ennek a teknőcfésűnek, a fűkötőnek, netán a kendőnek?

Bementem egy rövidáru-kereskedésbe, és hálóruhák széles választéka előtt találtam magam. Lustán nézegettem a hálóingeket, a sapkákat és az alsószoknyákat. Aztán egyszer csak megdermedtem. Kiterítve feküdt előttem a reggeli köntös, anyám barackrózsaszín selyempongyolája, pontosan úgy, ahogy az emlékezetemben élt, csak új volt, a csipke úgy keretezte a vékony selymet, mint a tenger habja. Lebírhatatlan, vad kényszer vett erőt rajtam: muszáj volt megvennem! Lehetetlen, hogy távozzak, és otthagyjam a bűntudat feletti győzelmem ragyogó trófeáját. Szédült jókedvvel vittem magammal.

Nemsokára már jó egy tucatnyi kis dobozt cipeltem az értékes csomagon kívül; lelkesedésemben jóval több ajándékot vásároltam, mint életemben valaha is, és köztük egy kis csomagot, amit Martának szántam: egy gyönyörű rubinfüggőt, ami úgy ragyogott és lüktetett, mint egy eleven szív. Az utolsó szerzeményem egy négy és fél méter magas fenyőfa volt, amit hazavitettem, azután veszedelmes elégedettséggel tartottam a Cromwell Square felé.

Ekkor pillantottam meg: egy apró, karcsú alak volt sötét köpenyben, a csuklyát úgy húzta fel, hogy félig eltakarta az arcát. Csak annyi időre láttam, hogy feltűnjön a köpenyt szorító halvány keze és a sikátor félhomályában élesen kirajzolódó fehéres hajtincsei... aztán eltűnt.

Gondosan felépített szerepjátszásom egy szempillantás alatt összeomlott, mint egy kártyavár. Le kellett küzdenem a tébolyult vágyat, hogy utána rohanjak, és letépjem a fejéről a csuklyát. De hisz ez nevetséges! Nevetséges pusztán a gondolat is, hogy Effie az, nevetséges elképzelni, hogy Effie-t látom, akinek szoknyájához még a sír sara tapad és a szeméből a rettenetes szükség süt...

Akaratom ellenére is lopva benéztem a sikátorba, ahol a lánynak nyoma veszett. Abból még nem származik baj, ha nézelődöm, bizonygattam magamban, csak megnézem... A sikátor keskeny volt, a macskakövek a ráolvadt hótól és a hetek alatt felhalmozódott szeméttől síkosak. Egy sovány, barna cirmos szaglászott a csatornában egy döglött madarat, a lányt sehol sem láttam. Hát persze hogy elment, mondtam magamnak dühösen. Talán azt hittem,

megvár? A sikátorban házak, üzletek voltak, amelyekbe bemehetett, nem egy komor hazajáró lélek volt, aki engem akart kínozni.

És mégis úgy fáztam, de úgy... és amikor elszántan hátat fordítottam a sikátornak, hogy visszatérjek az Oxford Street fényeihez és hangjaihoz, megesküdtem volna, hogy az elhagyatott sikátor összes ajtaját bedeszkázták. És az összes ablakot is.

Harangzúgásra ébredtem: hangos kondulások, egymással nem harmonizáló harangozás söpört végig az álmaimon, és éles, brutális emlékezésre kényszerített. A klub előtt fehérlett az utca, a levegő is fehér volt. A távolban egy kis csoportot pillantottam meg: a ködben a templom felé igyekeztek. Kávéért csengettem, és a szobalány vidám „Boldog karácsonyt!” kiáltását elengedve a fülem mellett megittam; aztán amikor a meleg végigfutott a testemen, kezdtem szokásos tárgyilagosságommal tekinteni az éjszaka eseményeire. Ne higgye, hogy nem ráztak meg: az éjszaka nagy áldozatot követelt álmokban és nyugtalan képzelődésekben, de ezek csak álmok voltak.

Látja, ez a különbség köztem és Henry Chester között. Ő magára szabadította a félelmeit, mint az éhes démonokat, én azonban annak látom, ami, egy szorongásos éjszaka fikciójának, és mégis valahogy sikerült engem bolonddá tenniük, ahogy mi is bolonddá tettük szegény Henryt... De nem kenyerem a keserűség: egy hazárdjátékosnak tudnia kell elegánsan veszíteni. Csak tudnám, hogy csinálták!

Előző nap viselt ruhámat vettem fel, és a következő lépésen törtem a fejemet. Isten tudja, mostanra Effie mivel tömte Fanny fejét; az éjjel lehetetlen volt akár csak megsejtenem, vajon felfogta-e, hogy magára hagytam. De Fanny biztos tudja, és ha úgy akarja, Fanny nagy bajt okozhat.

Igen. Először Fannyt kell felkeresnem, mielőtt egyáltalán fontolóra veszem a látogatást Henrynél.

Kabátot vettem, és elgyalogoltam a Crook Streetre. Séta közben kitisztult a fejem – fenyő és fűszerek illata úszott a csípős levegőben –, és mire Fannyhoz értem, készen álltam, hogy feltálaljam a legkockázatosabb blöfföt, amivel csak életem során próbálkoztam.

Percekig kopogtattam, de senki sem nyitott ajtót. Kezdtem arra gondolni, hogy nincsenek otthon, amikor a zár kattanását hallottam, és Fanny arcát pillantottam meg: olyan fehér és kifejezéstelen volt, mint a háta mögötti óralap. Első gondolatom az volt, hogy talán a templomból jött, mert feketét viselt. A puha bársony széles redőkben takarta a testét a nyakától a bokájáig, és fehér bőre élesen ütött el a pazar anyagtól, achátszínű szeme macskaszerűbb volt, mint bármikor, de kipirosodott, mintha sírt volna. Furcsán és kínosan érintett ez a gondolat. Hosszú évek óta ismertem, de még sosem láttam Fanny Millert sírni. Feszélyezetten toporogtam, groteszkül élénk mosoly feszült az arcomon.

– Boldog karácsonyt, Fanny!

Mosolytalanul intett, hogy lépjek be. Még kint lekocogtattam a lábamról a havat, és a kabátomat felakasztottam az előcsarnokban. Fanny lányainak nyoma sem volt, és egy pillanatra az a kísérteties érzésem támadt, hogy a ház elhagyatott. A korhadó padlódeszkákat borító több centi magas port vagy annak

illúzióját éreztem a levegőben. Egy futó pillanatig az előcsarnokban lévő óra tiktakolása felerősödött, mintha egy irdatlan szív dübörögne, aztán... hirtelen megállt: a mutatók ostobán torpantak meg egy perccel tizenkettő előtt.

– Megállt az órád – figyelmeztettem.

Fanny nem válaszolt.

– Jö... jöttem, amint tudtam – folytattam szívósan. –Effie jól van?

A tekintete kifürkészhetetlen volt, a pupillája tűhegynyi. – Nincs Effie – mondta szinte közönyösen. – Effie meghalt.

– De... múlt éjjel én...

– Nincs Effie – ismételte meg, és a hangja olyan távoli volt, hogy átfutott az agyamon, Henryhez hasonlóan Fanny is túlságosan megkedvelte a maga kotyvalékait. – Nincs Effie – szajkózta. – Most már csak Marta van.

Már megint az a *dög*.

– Á, értem, így álcázza magát – jegyeztem meg sután. – Ügyes ötlet; így biztos nem ismerik fel. De a múlt éjszakára visszatérve... – Zavartan váltogattam a lábamat. – A terv egy kicsit... Henry az utolsó szóig elhitte. Kár, hogy nem voltál ott.

Semmi válasz. Még abban sem lehettem bizonyos, hogy figyel rám.

– Aggódtam Effie miatt – magyaráztam. – Rögtön vissza akartam menni érte, de Effie biztos elmesélte, hogy nehézségeim támadtak. A temetőkapuban egy rendőr állt. Biztos észrevette a lámpást, és odajött, hogy alaposabban megnézze... Órákig vártam. Végül visszamentem, de Effie már nem volt ott. Halálra aggódtam magam.

A hallgatása egyre zavaróbb volt. Már éppen folytatni akartam, amikor a hátam mögött zajt hallottam: selyemsuhogást. Megrendülten fordultam meg, és egy groteszkül megnyúlt árnyékot láttam átsuhanni a festett tapétán: a félhomályos folyosón alig láttam, csak sejteni véltem halvány, ovális arcát, szürke ruhája tökéletes ívben lehulló lágy redőit, kibontott, egyenes fekete haját...

– Effie? – A hangom rekedt volt, és erőltetetten kedélyes.

– Marta vagyok.

Hát persze! Kuncogni próbáltam, de a hang nevetségesen belesüppedt a csendbe. A hangja sivár és vértelen volt: a hulló hó susogása.

Esetlenül szólaltam meg: – Csak azért néztem be, hogy jól vagy-e. Nem... betegeskedsz... vagy ilyesmi...

Csend. Úgy hiszem, sóhajtani hallottam, a lélegzetvétele olyan volt, mint fagyott üvegen nyikorgó bőr.

– A nap folyamán felkeresem majd Henryt – folytattam kitartóan. – Üzleti ügyben. Hogy a pénzről beszéljünk. – A szavak elviselhetetlenek voltak a számban, mint a fekélyek. A beszéd fizikai fájdalmat okozott. Az ördög vigye őket, miért nem beszélnek? Láttam, hogy Effie szája kinyílik, de hiszen ez nem is Effie volt, vagy igen? Marta az, az a dög, Henry vágyainak fekete angyala, a csábító, kínzó nő... Semmi köze nem volt Effie-hez, és bár csak okkerfestékből

és porokból összetákolt fikció lehetett, annál veszélyesebbnek tűnt, mert valóságos volt, az ördög vigye el, olyan valóságos, mint maga meg én, és megéreztem benne a várakozásteljes élvezetet, ahogy én töredezett szavakon botladozva magyarázatot kerestem arra, ami pár perccel előbb a hóban olyan tisztának és világosnak tetszett. Ki fogja mondani: *tudtam,* hogy így lesz. Hirtelen alig kaptam levegőt, amikor odalépett hozzám, és megérintett. A dühe perzselt, de finom érintése érzéstelenített: nem éreztem semmit.

– Otthagytál, Mose. Hagytál meghalni a sötétben. – A hangja delejes volt; és én majdnem beismertem.

– Nem! Én...

– Tudom.

– De éppen azt mondtam Fannynak...

– Tudom. És most rajtam a sor. – A hang távoli volt, csaknem kifejezéstelen, de megtépázott idegeim azonnal megérezték a haragját, és vele együtt valamiféle humort.

– Effie...

– Nincs Effie.

És ezt végre el tudtam hinni.

Távoztam, ahogy tudtam: az utolsó küzdelmes levegővétellel a sűrű, barna, porszagú levegő mélyéről küzdöttem fel magam, ami megtöltötte a számat, az orromat, a tüdőmet... Fanny egy szót sem szólt, mialatt felkaptam a kabátomat és kitántorogtam a hóba. Amikor félve megfordultam, még egy utolsó pillantást vethettem rájuk: egymás mellett álltak, fogták egymás kezét, és néma, vad tekintetüket rám szegezték. Akár anya és lánya is lehettek volna abban a pillanatban: az arcuk egyforma volt, mindketten a gyűlöletet tükrözték. Belém hasított a félelem, és elestem a hóban; a nedvesség a térdemnél és a könyökömnél beszivárgott a ruhámba, a kezem meggémberedett...

Amikor megint visszanéztem, már csukva volt az ajtó, de a gyűlöletük kegyetlenül, a finom nőiességével együtt is velem maradt, mint egy leheletnyi parfüm a levegőben. Kerestem egy ginüzletet, és próbáltam megnyugtatni az idegeimet, de Marta haragja még a részegségbe is elkísért, és megkeserítette a melegséget, ami elöntött. Hogy az ördög vigye el mindkettőjüket! Bárki azt hihetné, hogy tényleg megöltem Effie-t. De hát mit vártak? Segítettem neki elmenekülni, nem? Hogy a terv némileg félresikerült? Bolonddá tettem Henryt, és én szerzem majd meg nekik a pénzt; biztos voltam benne, hogy skrupulusaik miatt nem mernek majd Henry elé állni. Tegnap még „Szükségem van rád, Mose, számítok rád, Mose”, ma meg... Semmi értelme udvariaskodni: kihasználtak. Igazán nem kell bűntudatot éreznem a viselkedésem miatt. Kíváncsi voltam, Henry mit csinál. A gondolat azonnal felvidított. Hamarosan ideje kis látogatást tennem Henrynél.

Az eufóriám addig tartott, míg a Cromwell Square-re nem értem. Amikor megpillantottam az ajtóra függesztett magyal- és fagyöngykoszorút, fáradtság, az érzékek eltompulása vett erőt rajtam; belegondoltam, milyen szerepet kell eljátszanom Tabby előtt, amikor Effie nem tér haza. Már a gombra tettem a kezem, amikor az ajtó váratlanul feltárult, és Tabby izgalomtól és örömtől ragyogó arca jelent meg. Egy futó pillantással felmérte a karomban tartott csomagokat, és gyönyörűségében felkiáltott.

– Jaj, uram, hogy örül majd Mrs. Chester! A ház is csodálatos, és a torta már hűl. Jaj, istenem!

Mereven bólintottam. – Valóban nem kímélte magát. És most vigye, kérem, a csomagokat a szalonba. – Felé nyújtottam a dobozokat. – És szívesen innék egy pohárka brandyt.

– Természetesen, uram. – Lelkesen, mint egy gyerek, elsietett a csomagokkal, én pedig engedélyeztem magamnak egy fanyar mosolyt.

Brandyt ittam a könyvtárban, amikor megérkezett a karácsonyfa. Néztem, ahogy a hordár és Tabby felállítják a szalonban, aztán figyeltem, ahogy Tabby üveggömbökkel és laméval feldíszíti, olvasztott viasszal kis fehér gyertyákat ragaszt az ágak végére. Furcsán impozáns volt. Félig lehunyt szemmel ültem a kandalló mellett, beszívtam a fenyőtűk átható, nosztalgikus illatát, és kellemes zavarodottságot éreztem, mintha egy másik, egy fiatalabb Henry Chester volnék, aki egy varázslatos meglepetésben reménykedve várja a szentestét...

Leszállt az este: Tabby gyertyákat gyújtott a kandallópárkányon, és újabb rönköket dobott a tűzre; a szobában otthonos meleg, sziporkázás támadt, ami az adott körülmények között ironikusnak tűnt, mégis különös módon erőteljes is volt: a múlt éjjel valósága olyan távolinak tetszett, mint a gyermekkorom eseményei, és amikor Tabbyhez fordultam, már szinte magam is elhittem a kitalációmat.

– Hány óra van, Tabby?

– Most múlt négy, uram – felelte, és a vékony viaszgyertyával meggyújtotta a fán az utolsó gyertyát. – Kér talán egy csésze teát és egy kis hasét?

– Az bizony jólesne – helyeseltem elismerően. – Sőt jobb, ha mindjárt felhoz egy kancsó teát; Mrs. Chester azt mondta, legkésőbb négyre hazaér.

– Hozok fel a különleges tortából – ajánlotta kedvesen Tabby. – Biztosan jól fog esni neki.

A kancsó, a hasé és a tortaszelet egy órát állt a tálalón, mire nyugtalanságot kezdtem színlelni. Egyszerűbb volt, mint gondoltam. Az igazság az, hogy az éjszaka közeledtével korábbi közönyöm kezdett tovatűnni, és nyugtalanság fogott el, bár fogalmam sem volt, miért. Szomjas lettem, és brandyt ittam, de éreztem, hogy csak kimelegszem és szédülök tőle. A tekintetem folyton a

selyemköntöst tartalmazó csomagra siklott, ami a karácsonyfa tövében feküdt. Képtelen voltam nyugton maradni.

Végül csöngettem Tabbynek.

– Nem üzent Mrs. Chester? – szegeztem neki a kérdést. – Azt mondta, négyre hazaér, és már öt is elmúlt!

– Nem, uram – felelte nyugodtan Tabby. – De az ön helyében nem aggódnék. Bizonyára megállt pár szóra valahol. Hamarosan itt lesz.

– Remélem, nem esett baja – aggodalmaskodtam.

– Ugyan, dehogy, uram – rázta a fejét. – Biztos elindult már.

Megvártam, míg a gyertyák csonkig égtek a kandallópárkányon. A fára tett gyertyák már rég leégtek, és Effie visszatérésére számítva Tabby már frissekre cserélte őket. Kávét ittam, hogy összeszedjem magam, és megpróbáltam olvasni is, de képtelen voltam figyelni a szemem előtt táncoló betűkre. Végül elővettem a vázlatfüzetemet, és rajzolni kezdtem; a gondolataimat a vonalakra, a papír anyagára, a ceruzámra összpontosítottam, a fejemben néma méhek repkedtek. Felkaptam a fejem, amikor a kandallóóra elütötte a hetet, és kinyújtottam a kezem a csengő után. A mozdulat azonban félúton elakadt: a kezem a magasban maradt, mint egy bábé, amikor a fenyőfánál mozgásra lettem figyelmes. Ott! Éppen csak meglibbent a függöny, mintha láthatatlan ujjak rángatnák. A fülemet hegyeztem, mert mintha visszhangot hallottam volna: mintha szél fújna egy húrt. Huzat fodrozta az élénk színű csomagolást a fa alatt az ajándékokon. Egy üveggömb magától megperdült a fán, és tört fényt szórt a falra. Aztán csend lett.

Nevetséges, gondoltam magamban elfojtott haraggal. Csak a huzat, egy rosszul záródó ablak, valahol a házban egy nyitva hagyott ajtó. Nevetséges azt képzelnem, hogy Effie áll az ablak előtt, fehér, kiéhezett arcát hosszú, kibontott, halovány haja keretezi... hogy Effie jött el, hogy elvigye az ajándékát... és talán adjon is.

– Nevetséges! – kiáltottam fel. A hangom vigasztalóan józanul csengett az éjszakában. Nevetséges.

Ám a nevetség ellenére is úgy éreztem, hogy oda kell mennem a függönyhöz, félre kell rántanom a súlyos brokátot, és ki kell néznem a vastag üvegen át az utcára. A gázlámpák fényénél elhagyatott és fehér volt az utca: egyetlen lábnyom sem csúfította el a szikrázó havat.

Csengettem.

– Van hír Mrs. Chesterről, Tabby?

– Nincs, uram. – Már nem csordultak túl az érzelmei: Effie három órát késett, és megint hullani kezdett a hó, elnémítva az éjszakát.

– Szeretném, ha bérkocsival átmenne a Cranbourn Alleyre, és kiderítené, hogy Mrs. Chester hazaindult-e már. Arra az eshetőségre, ha bármi történt, itt maradok.

– Uram? – kérdezte kétkedve. – Ugye, nem gondolja, hogy... Nem vagyok biztos benne, hogy...

– Tegye, amit mondtam – torkoltam le, és két aranyat nyomtam a kezébe. – Siessen, és semmilyen okból se álljon meg. – Bánatos mosollyal próbálkoztam. – Talán túlzott óvatosság a részemről, Tabby, de egy olyan városban, mint London... Menjen hát. És siessen vissza!

– Igenis, uram – felelte, de a homlokáról nem tűntek el az aggodalmas ráncok. Az ablakból figyeltem, ahogy tetőtől talpig nagykendőbe és köpenybe bugyolálva kisietett a szűz hóba.

Amikor visszajött, két rendőr kísérte.

Alig tudtam leplezni bűntudatos összerezzenésemet, amikor megláttam őket a kapuban. Az egyik magas volt és sovány, a másik tömzsi, mint Tabby; a nagy hóban nehézkesen baktattak az ajtómhoz. Miközben pánik citerázott a gerincemen, éreztem, hogy el kell fojtanom egyszerre keserű és leküzdhetetlen nevetésemet. Egyik kezemmel a láncon függő klorálos üveg után tapogatóztam, és kiszórtam három szemet, amit az utolsó korty brandyvel nyeltem le. Éreztem, ahogy görcsös, keserű vidámságom lassan enyhül. Nagy erőfeszítéssel leültem, és vártam.

Amikor meghallottam a kopogtatást, felugrottam a székből, és majdnem legurultam a lépcsőn, úgy rohantam ajtót nyitni. Hagytam, hogy a vonásaim a döbbent megértés arckifejezésébe lazuljanak. Tabby arcát ráncok szabdalták a ki nem ontott könnyek miatt, a törvény szolgái szándékosan közömbös arcot vágtak. Nem viseltek kalapot.

– Effie! – kiáltottam fel szaggatottan. Hagytam, hogy az este feszült várakozása áthassa a nevét. – Megtalálták? Jól van?

A magas rendőr szólalt meg, a hangja szándékosan higgadt volt. – Merle őrmester vagyok, uram. Ő pedig... – mutatott hosszú, csontos ujjával a másik alakra – Hawkins közrendőr.

– A feleségem, biztos úr! – A hangom nyers volt az elfojtott nevetéstől; nem volt kétségem afelől, hogy Merle őrmester fülének kétségbeesetten hangzik. – Mi történt a feleségemmel?

– Sajnálom, uram, de Mrs. Chester nem érkezett meg a Cranbourn Alleyre. Mrs. Shelbeck nem volt otthon, de Miss Shelbeck, a sógornője igen zaklatott lett. Mindent el kellett követnünk, hogy megakadályozzuk, hogy személyesen jöjjön át.

A homlokomat ráncoltam, és megrökönyödve csóváltam a fejemet. – De...

– Bejöhetnénk egy pillanatra, uram?

– Hogyne. – Szinte nem is kellett eljátszanom a szerepemet: szédültem a kloráltól, az italtól és az idegfeszültségtől. Az ajtófélfába kapaszkodtam, hogy megtámaszkodjak. Nem sok híja volt, hogy elessek.

Merle vékony karja meglepően erős volt. Megragadott, amikor meginogtam, és bevezetett a meleg szalonba. Hawkins jött mögöttünk, és Tabby zárta a sort.

– Legyen szíves, hozzon egy csésze teát Mr. Chesternek, Mrs. Gaunt – kérte Merle halkan. – Úgy látszik, rosszul van.

Tabby kiment, de még visszanézett a két rendőrre, az arca megnyúlt a félelemtől. Nehézkesen lerogytam a kanapéra.

– Bocsásson meg, őrmester úr – szabadkoztam –, de az utóbbi időben betegeskedtem, és a feleségem állapota is nagy idegfeszültséget okozott. Ne kíméljen, kérem, és mondja meg az igazat. Miss Shelbeck meglepődött, hogy Mrs. Chester el akart menni a Cranbourn Alleyre?

– Nagyon is, uram – felelte Merle közönyösen. – Azt mondta, hogy a hölgy nem jelezte előre a látogatását.

– Ó, istenem – temettem a tenyerembe az arcomat, hogy elrejtsem virgonc mosolyomat, ami ott ágaskodott ellazult vonásaim mögött. – Nem lett volna szabad magára hagynom! Vele kellett volna mennem, bármit is mondott az orvos. Tudnom kellett volna.

– Uram?

Eszelős tekintettel pillantottam fel. – A feleségemnek nem először volt ilyen... rosszulléte – mondtam tompán. – A barátom, dr. Russell, az idegorvos nem egészen tíz napja vizsgálta meg. Hajlamos a... hisztériára, azt képzeli, hogy kínozzák. – Hagytam, hogy a vonásaim görcsös rángatódzásba és vonaglásba kezdjenek, mintha sírással küszködnék. – Ó, istenem! – kiáltottam fel szenvedélyes hangon. – Miért engedtem el?

– Hirtelen felpattantam, és megragadtam Merle karját.

– Elő kell kerítenie, őrmester úr – könyörögtem. –Nem lehet tudni, mit képzel, hogy hova megy. Bármi... – A hangom szolgálatkészen megbicsaklott. – Bármi történhetett vele.

És akkor elsírtam magam; valódi könnyek csorogtak az arcomon, fuldokoltam tőle. Nagy, hisztérikus zokogás rázta a testemet, és felváltva engedte szabadon a bánatot és a mérgezett kacajt. De ahogy tenyerembe temetve az arcomat zokogtam, tudatában voltam az ujjongásnak, a szívem kamrájában folyó hideg, gépies ugrándozásnak, s a ténynek, hogy a bánatom – már ha egyáltalán az volt – nem Effie vagy bárki más miatt volt, akit ismertem.

Este hétig halogattam a Henrynél esedékes látogatást. Akkor bérkocsiba ültem, és a High Streetre vitettem magam, majd a temetőtől elsétáltam a Cromwell Square-re. Elmentem egy gyerekcsapat mellett, akik karácsonyi énekeket daloltak; volt köztük egy tizenkét éves forma kislány, akiről nem e világi, kristálytiszta szépség sugárzott. Rákacsintottam a csinos gyermekre, és hat pennyt adtam a kis barátainak – elvégre most igazán megengedhetem magamnak! –, majd fütyörészve elindultam a Chester-ház felé.

Henry szinte rögtön ajtót nyitott a kopogtatásomra, mintha vendéget várt volna. Az arckifejezéséből arra következtettem, hogy egyáltalán nem lát szívesen, de miután lopva körülnézett az utcán, beterelt a házba. Sehol sem láttam a házvezetőnőt, és feltételeztem, hogy elment hazulról. Annál jobb, gondoltam: könnyebben boldogulok majd Henryvel.

– Boldog karácsonyt, Henry – üdvözöltem vidáman. – Ünnepi díszbe öltöztette ma a házát! Igaz viszont – tettem hozzá megnyerően –, hogy van mit ünnepelnünk, nem?

Élesen pillantott rám. – Valóban?

Csúfondárosan vontam fel a szemöldökömet. – Ugyan, ugyan, Henry, ne legyen olyan óvatoskodó. Mindketten tudjuk, mire céloztam. Mondjuk úgy, hogy ezen a karácsonyon mindketten megoldást találtunk bizonyos... kínos problémákra. Ugye, ez a megfelelő kifejezés? Az öné, azt hiszem, házassági jellegű, míg az enyém pusztán anyagi természetű. Nagyon kellemes lesz az együttműködésünk.

Henry nem volt bolond: kezdte kapiskálni. Múlt éjjel összezavarta a bűntudat és a klorál, de ma este tisztább volt a feje, mint feltételeztem volna róla, és dölyfösen bámult rám.

– Kétlem, hogy így lenne, Harper – jelentette ki hűvösen. – Valójában azt is kétlem, hogy egyáltalán gyakran találkoznánk a jövőben. És most, ha megbocsát, sok a dolgom...

– De remélem, annyira azért nem, hogy egy régi baráttal megigyon egy kortyot karácsony alkalmából? –mosolyogtam. – Brandyt kérek. Sosem tárgyalok üzleti kérdésekről száraz torokkal.

Henry nem mozdult, ezért a legközelebbi üveghez mentem, és töltöttem magamnak. – Ön nem iszik? –ajánlottam kedvesen.

– Mit akar? – kérdezte a fogát csikorgatva.

– Akarok? – kérdeztem vissza sértetten. – Miért feltételezi, hogy bármit is akarok? Attól tartok, félreértett, Henry: soha nem lennék olyan közönséges, hogy bármit is kérjek... Ám természetesen ha, mondjuk, a barátságunk nevében *felajánlana* egy csekély összeget, mondjuk, háromszáz fontot, hogy kielégítsem

a hitelezőimet – nevezzük esetleg karácsonyi ajándéknak –, akkor eszembe sem jutna visszautasítani.

Ahogy felfogta, a szeme összeszűkült a gyűlölettől. –Nem zsarolhat meg! Maga is részt vett benne. Beledörgölhetem az orrát.

– A bűntársra lehet vallani, drága öregem – vetettem oda könnyedén. – Egyébként vannak barátaim, akik, ha kell, hazudnak a kedvemért. És magának?

Hagytam, hadd üssön szöget a fejében. A brandyt felhajtva így folytattam: – Miért nem cselekszik maga is a karácsony szellemében? Jótett helyébe jót várj. Gondoljon csak bele. Mi rongyos háromszáz font egy ilyen embernek? Nem éri meg, ha másért nem, legalább azért, hogy eltűnjek a szeme elől?

Henry hallgatott egy sort, aztán undok képpel felém fordult: – Maradjon itt – parancsolt rám, azzal sarkon fordult és távozott.

Pár perccel később egy kis fémdobozzal jött vissza, amit a kezembe nyomott, mintha bántani akarna.

– Fogja, maga csirkefogó! Benne van a pénz. – Kis szünetet tartott, a száját pengeszélességűre szorította össze. – Nem lett volna szabad megbíznom magában – mondta halkan. – Ugye, kezdettől fogva így tervezte? Nem akart senkin sem segíteni, csak saját magán. Tűnjön el a szemem elől! Soha többé nem akarom látni!

– Hát persze hogy nem, édes öregem – feleltem vígan, és zsebre vágtam a dobozt. – De ki a megmondhatója, hogy így lesz-e? Végtére is az élet csupa változatosság. Merem állítani, hogy találkozunk még... egy kiállításon, vagy egy klubban... vagy a temetőben, ki tudja? Kár volna szem elől veszíteni egymást, nem? Ismerem a járást. Boldog karácsonyt!

Fél órával később már a kedvenc törzshelyeim egyikében voltam a Haymarketen, az értékes dobozt gondosan a belső zsebembe rejtettem, finom brandyt iszogattam a tűz előtt, és almaborban párolt gesztenyét ettem egy elbájoló tizenöt éves kislány kezéből, akinek olyan volt a haja, mint a coboly, és a szája, mint a feslő rózsabimbó.

Soha nem vesztegettem sok időt a lelkifurdalásra.

Henry sarokba szorítása jókedvre hangolt, ott volt ez a lány, valamint a bankjegyekkel teli doboz, és be kell vallanom, hogy az Effie-vel kapcsolatos, még olykor felmerülő gondolataim sem háborgattak már. Sokkal fontosabb ügyek foglalkoztattak.

A jövőre emeltem a poharamat.

Amikor elment, veszett dühvel járkáltam fel s alá az előcsarnokban. Ó, szépen rászedtek! Most már tisztán láttam. Minden, amit a művészetemről mondott... az órák, amiket a házamban töltött, a brandy, amit megivott, ahogy a feleségemet nézte... és közben mindvégig csak a pillanatot várta, amikor elgáncsolhat. És titokban kinevetett ügyefogyott, mit sem sejtő kedvességemért! A pokolba vele! Dühöm hevében majdnem bevallottam mindent a rendőröknek, csupán azért az örömért, hogy őt lógni látom... Csakhogy eljön majd a bosszúm ideje! Nem most, amikor nyugodtnak kell maradnom, amikor uralkodnom kell magamon, ha meg akarok birkózni a rendőrséggel. De később igen.

A szobámba mentem, és egy kis brandyben oldott klorál a tengerfenékre süllyesztette a haragomat: gyorsan hatalmába kerített a tompultság, és már le tudtam ülni a füles fotelomba, kényszeríteni tudtam remegő kezemet, hogy mozdulatlanul feküdjön az ölemben, és vártam.

De az éjszaka tele volt hangokkal: a kandallóban hangosan pattogott a fa, a gázégőben buborékok sustorogtak, mint egy alvó gyermek könnyű, egyenetlen szuszogása... Közelebb húzódtam a tűzhöz, és úgy tűnt, hogy az ódon ház télen szokásos recsegése-ropogása mellett valami mást is hallok: különféle hangokat, amelyek végül úgy rögzültek eltompult agyamban, mintha valaki szobáról szobára sétálna a házban. Eleinte elhessegettem (egy női szoknya súrolta a selyemtapétát), hiszen lehetetlen, hogy kulcs nélkül bárki is bejusson a házba, és Harper távozása után bezártam az ajtót (könnyű léptek a vastag szőnyegen, a bőr karosszék recsegése, amikor a nő kis időre megpihent). Töltöttem magamnak még egy brandyvel kevert klorált (porcelán apró csörrenése a szalonból, amikor megkóstolta a tortát; mindig is nagy előszeretettel viseltetett a csokoládétorta iránt).

Hirtelen nem bírtam tovább. Talpra ugrottam, feltéptem az ajtót, és a szobámból hosszú fénycsík hullott ki a folyosóra. Sehol senki. A szalon ajtaja résnyire nyitva volt; vajon én hagytam így? Nem emlékeztem. A félelemnél sokkal erősebb zord vágy hajtott: meglöktem az ajtót, és hagytam, hogy szelíden kinyíljon. Egy másodpercre megpillantottam: a falevéllányt, karjában a falevélmacskával, a szemükben mint tükörben láttam magam, a pupillájuk kútjában tűhegynyi volt az arcom... de aztán semmi. Semmi, csak az ablak sötét négyszögére fehérrel vésett szomorúfűz visszatükröződése.

Nem volt lány. Sosem volt. Gyorsan végigfutott a tekintetem a szobán: a tortához nem nyúltak, a porcelán úgy volt, ahogy hagytam, a függöny redői matematikai pontossággal hulltak alá. Huzat nem libbentette meg a gyertyalángot, nem hullott árnyék a falra. Semmi orgonaillat. És mégis volt valami... a homlokomat ráncolva próbáltam kideríteni, miféle változás történt: a párnákat nem érintették, a díszek a helyükön, a fa...

Megdermedtem.

A fa alatt egy letépett háromszögletű csomagolópapír-darabka hevert. Csak egy. Ostobán törni kezdtem a fejemet, vajon honnan származhat. Esetlenül két lépést tettem, és akkor megláttam a legfelső ajándékot – a barackszínű selyemköntöst –, ami lecsúszott a halomról, és oldalra gurult. Gépiesen lehajoltam, hogy megigazítsam, és akkor láttam, hogy valaki elvágta a zsinórt, és a csomag széthullott: a merev, barna papírból kilátszott az összehajtogatott selyem és csipke.

Józan eszem képtelen volt felfogni, amit láttam, és míg énem egy része összevissza habogott és kiáltozott, a másik némán és nyugodtan meredt a kinyitott ajándékra, miközben óriási, üres kábulat kerített a hatalmába. Talán a klorál okozta, de az agyam végtelen lassúsággal működött, és idióta szenvtelenséggel siklott a tekintetem a köntösről a felszakított papírra, az elvágott zsinórra, majd vissza a köntösre. Mélységes csend vett körül, ahogy a köntöst fogtam; az elszakított papír kicsúszott a kezemből, és álomszerű lassúsággal hullott a mérföldekre levő padló felé. A kezemben tartott selyem hipnotikus erővel hatott rám: emberfeletti tisztasággal láttam bele, elemeztem a vetülék- és láncfonalát, a csigavonalakkal díszített csipke útvesztőjének mélyére hatoltam, örvényen belüli örvény rántott magával... A köntös betöltötte a világot, és nem maradt már hely gondolatnak, csak az éberségnek és szemlélődésnek...

A szakadékom mélyéről döbbentem rá, hogy nevetek.

Ugye, milyen bámulatos, hogy folyik el a pénz? Kifizettem azokat az adósságaimat, amelyek visszafizetését már nem halogathattam, bár közel sem az összest, és néhány napig az az életstílus kezdett körvonalazódni, amiről úgy véltem, hozzá tudnék szokni. Jókat ettem, csak a legjobb italokat fogyasztottam, és ami a nőket illette, többen voltak, mint ahányra vissza tudok emlékezni, mind csodaszép, mind élvezetesen lelkes volt, hogy drága Henry pénzének a színét lássa. Ne gondolja, hogy nem voltam neki hálás: nem mulasztottam el egyszer sem, amikor új üveget bontottam, hogy az egészségére igyak, és amikor Newmarketben indult a Kolduslány, feltettem rá tíz fontot, és tizenöt az egyhez nyertem is. Úgy tűnt, semmin sem veszíthetek.

Nem mintha ne tartottam volna szemmel az eseményeket a dorbézolásom kis melegágyából. A *The Times* lehozta Effie Chester eltűnésének a hírét, és lehetséges bűntettet emlegetett; úgy tűnt, hogy szenteste délelőttjén elindult a Cranbourn Alleyre, hogy meglátogassa az anyját, de sosem érkezett oda. A hölgy „gyönge és ideges természetű” volt, és a rendőrség aggódott a biztonsága miatt. Gondoltam, Henry tűrhetően játszotta a szerepét; az újság „némileg kritikusnak” nevezte a lelkiállapotát. De tudtam, hogy labilis is, a klorál és a vallás egyenlő mértékben borították fel szabad akarata egyensúlyát, és sejtettem, hogy az első hetek mentségkeresései után egyfajta ostoba csüggedésbe süpped majd, és azt képzeli, hogy megtorlás vár rá.

Úgy éreztem, arra is van esély, hogy a lelkifurdalás eksztázisában végül feladja magát a rendőrségen, és akkor persze már nem lesznek csinos kis nőcskék szegény flótásnak. Feltételeztem, hogy Fanny kezdettől így tervezte, bár elképzelni sem tudtam, miért. Az egyetlen logikus ok, hogy Henry letartóztatását és tönkretételét akarta elérni, de akkor sem értettem, miért választott erre ilyen kiszámíthatatlan módszert. Engem semmiképpen sem fenyegetett veszély. A Crook Street hálátlanjainak hűvös fogadtatása meggyőzött, hogy velük szemben nincs további kötelezettségem, és ha Henry vádolni próbál, akkor megmondom az igazat, vagy az igazságból annyit, amennyit szükségesnek tartok. Magyarázza csak meg Fanny a saját indítékait, és válaszoljon a lehetséges emberrablási vádra, Effie pedig megmagyarázhatja Martát. Én megszabadultam mindkettőjüktől. Senki sem vádolhat házasságtörésnél többel, vagy esetleg zsarolással, és a vélt holttest előkerítésére tett kísérlet úgyis nevetségességre van ítélve: a „tetem” e percben festett hajjal és laudánumtól kábultan kóborolt Fanny házában.

Fanny! Bevallom, rejtély volt számomra: szívesen felkerestem volna, ha másért nem, hát azért, hogy megtudjam, mit művel. De nem fűtött a vágy, hogy most vagy a jövőben bármikor találkozzam Martával, azzal a döggel. Úgy döntöttem hát, hogy inkább Henryt látogatom meg.

Lássuk csak: december 30-a lehetett. Henrynek csaknem egy hete volt az ügyei intézésére, én pedig kis híján a pénz nyakára hágtam. Szépen elballagtam a házához, és őt kerestem. A házvezetőnő lekezelően bánt velem, és közölte, hogy Mr. Chester nincs otthon.

Valójában inkább *nekem* nincs otthon, gondoltam, és azt válaszoltam, hogy megvárom. Az asszonyság bekísért a szalonba, én pedig várakozni kezdtem. Kis idő múlva elfogott a nyugtalanság, és kezdtem körülnézni: a szalon még most is karácsonyi díszben pompázott, a fa alatt több ajándék is várta, hogy egy lány, aki már sosem jön haza, kibontsa őket. Megindító ötlet; a rendőrségnek bizonyára tetszett, gondoltam elismerően. Henry ráadásul a falon lógó festményeket is porvédővel takarta le: a hatás felkavaró volt; kíváncsi voltam, miért csinálta. Csaknem két órán át téblábolt am a szalonban, amikor rájöttem, hogy a házvezetőnő valóban igazat mondott: Mr. Chester tényleg nem volt otthon.

Csengettem, hogy hozzon brandyt, és amikor feljött a tálcával, egy aranyat nyomtam a kezébe, majd a legelbűvölőbb mosolyomat villantottam rá.

– Nos, Mrs... attól tartok, nem tudom a vezetéknevét. – Kétlem, hogy évek óta bárki is Mrs.-nek szólította volna, és rögtön felhúzta az orrát.

– Gaunt, uram, de Mr. és Mrs. Chester csak...

– Mrs. Gaunt. – A mosoly elbájolóbb már nem is lehetett volna. – Bizonyára emlékszik rá, hogy Mr. Chester régi barátja vagyok. Tisztában kell lennem azzal, hogy milyen szenvedésen megy át most...

– Ó, uram – szakított félbe, és törölgetni kezdte a szemét –, szegény, fiatal hölgy! Úgy aggódunk, hogy valami *férfi*... – Láthatóan megindultan hallgatott el.

Igyekeztem elfojtani a nevetésemet.

– Hát persze – nyugtatgattam. – De ha, Isten óvja, a legrosszabb történt... – folytattam kegyesen – akkor az élőkkel kell törődnünk. Mr. Chesternek barátokra van szüksége, hogy átsegítsék ezen. Tudom, hogy talán azt kérte öntől, hogy utasítsa el vagy más módon tartsa távol a látogatókat – szemrehányóan néztem rá –, de mi ketten tudjuk, Mrs. Gaunt, hogy Mr. Chester jól felfogott érdekében...

– Ó, igen, uram – helyeselt. – Tudom. Szegény Mr. Chester nem eszik, alig alszik, órákat tölt a műtermében, vagy csak a temetőben sétál. Úgy szerette az ifjú hölgyet, uram, hogy a nevét sem engedi kiejteni... és látja, hogy letakarta a szép képeit; azt mondja, képtelen ránézni.

– Szóval nem tudja, ma hova ment?

Megrázta a fejét.

– De ugye nem akadályozza meg, hogy ha megint benézek, megvigasztaljam, amennyire csak tudom?

– Jaj, uram! – A rosszallása nyilvánvaló volt. – Ha tudtam volna, uram... de tudja, vannak, akik nem...

– Természetesen.

– Isten áldja, uram.

Elvigyorodtam. – Üzenetet hagyok, rendben? Aztán már megyek is. Talán jobb lenne, ha nem is említené, hogy itt jártam.

– Rendben van, uram. – Nem értette, de nem tiltakozott.

– Kitalálok, Mrs. Gaunt.

Amikor ismét távozott, kinyitottam a szalon ajtaját, és csendben elsettenkedtem Henry szobájához. Kivettem a zsebemből Effie brossát, amit azon az éjszakán az éjjeliszekrényen hagyott, és Henry párnájára tűztem. Csillogott a félhomályban. Az ágy felett egy lepellel takart újabb kép függött; letéptem róla a porvédőt, és Effie úgy lebegett az ágy felett, mint egy halvány lidérc. Henry pompásan alszik ma éjjel...

Amikor elhagytam a Cromwell Square-t, Henry műtermébe indultam. Sötétedett – késő délutánra járt – , és mire odaértem, leszállt az este. A műterem egy bérház második emeletén volt. A bejárati kaptu nyitva találtam, a lépcsőt rosszul világította meg egyetlen sercegő gázégő. Kénytelen voltam a korlátba kapaszkodni, nehogy felbukjak az egyenetlen fokokon. Amikor a CHESTER névtáblával ellátott ajtóhoz értem, zárva találtam.

Elkáromkodtam magam. Akkor hát ennyi, gondoltam, de amikor megfordultam, hogy távozzak, megmagyarázhatatlan kíváncsiság fogott el: látni akartam a műtermet, és talán egy újabb üzenetet akartam hagyni. Szemügyre vettem a zárat. Egyszerűnek tűnt. Elég volt párszor elfordítanom benne egy rövid pengéjű zsebkést, és máris felpattant; elhúztam a reteszt, és benyomtam az ajtót. Sötét volt odabent; percekig teljes homályban babráltam a gázégővel. Miközben ide-oda járkáltam, a talpam alatt papír zörgött, de nem tudtam, miért. Amikor fellobbant a láng, végre körülnézhettem a teremben.

Az első gondolatom az volt, hogy nem Henry műtermébe törtem be. Henryt pedánsan, szinte rögeszmésen rendszerető embernek ismertem: amikor utoljára itt jártam, bekeretezett képek lógtak a falon, a vakkeretre feszített vásznak egy nagy képrendezőben álltak a terem bal oldalán, hátul egy ládában jelmezek és kellékek voltak, a falhoz tolva egy asztal és néhány szék egészítette ki a berendezést. Most tébolyult rendetlenség uralkodott. A festményeket letépték a falról – nem egy esetben a tapétával és a vakolattal együtt –, és összevissza dobálták a kandalló előtt. A keret nélküli képeket úgy hajigálták szét, mint a kártyalapokat. És mindenütt, minden lehetséges felületen, végig a padlón vázlatok feküdtek, összegyűrt, széttépett vagy éppen sértetlen rajzok, pergamenen, vásznon vagy csomagolópapíron; némelyik lélegzetelállító volt. Sosem tudtam, hogy Henry ennyire tehetséges. A kandallót félig eltömítették a megpörkölődött, szánalmas maradékok, és percekig négykézláb derítettem fel a rombolást, a kezemben forgattam a rajzokat, és próbáltam a csonkítás okára rájönni.

Nem sokkal később forogni kezdett velem a világ. Számtalan kép volt róla, akvarellek, krétával, ceruzával, olajfestékkel, temperával készültek:

kimondhatatlan tisztaságú körvonalak, szem-, száj-, arccsont-, haj tanulmányok... profilok, arcnézetek, háromnegyedes arcképek... mind erőteljesek, megindítóak és igazak. Évek óta tévedésben éltem Henryt illetően: festményeinek színtelen dekadenciája, korábbi műveinek kitalált szimbolizmusa elrejtették látomása sivár, szinte keleties tisztaságát. Minden ceruza- vagy tollvonás remekmívű volt: finoman ötvöződött benne a kegyetlenség és a gyöngédség... és ezeket a mesterműveket isten tudja, milyen haragtól és szerelemtől hajtva hajigálta szét... mindegyik egy gyermekgyilkosság volt... egyszerűen nem értettem.

Bizonyos szempontból irigyelni is képes voltam Henry Chestert. Természetesen mindig is tudtam, hogy egy művésznek szenvednie kell, hogy naggyá váljon. De hogy ilyen válogatott szenvedésben legyen része, hogy *ezt* alkossa... talán mégis érdemes volt megismernie... ez a szenvedély mindent felülmúlt.

Felálltam egy pillanatra; próbáltam logikusan gondolkodni. Hol lehet Chester? Végiggondoltam a lehetséges válaszokat, és... abban a pillanatban tudtam. Hát persze! Csütörtök volt. Csütörtök, Marta napja. Az órámra pillantottam. Öt perccel múlt hét. Akárhol volt is, bárhol is rótta az őt hatalmába kerítő hideg pokol bugyrában London utcáit, tudtam, hogy éjfélkor ott lesz a Crook Streeten, hogy találkozzon a hölgyével. Bármilyen kockázattal jár is, bármennyi szenvedést is okoz neki, Henry elmegy.

Egy pillanatra megállapodott a tekintetem a rajzon, amit találomra felemeltem a földön szétszórt több száz közül: egy merev, egyenetlen szélű akvarellpapír volt, s azon barna krétával elmosódott vonalak, csak a szem ragyogott ki belőlük, ami az örökkévalóságba csábított és vég nélkül ígért...

Az ember akár bele is szerethetett.

Vállat vontam, és visszadobtam a tanulmányt a kandallóba.

De nem én, Henry. Nem én.

Attól fogva, hogy megpillantottam a karácsonyfa alatt a kibontott ajándékot, megértettem, hogy Effie végre hazajött. Hallottam a lépteit a folyosón, a lélegzetvételét a lesötétített szobákban, éreztem a parfümjét az ajtókban, megtaláltam a hajszálait a kabátjaimon, a zsebkendőit a zsebeimben. Ott volt a levegőben, amit beszívtam, az ingeken, amiket viseltem, a festményeim felszíne alatt siklott, mint egy vízbe fúlt lány a felszín alatt, míg végül kénytelen voltam letakarni őket, hogy elrejtsem az arcát, a vádló tekintetét. A klorálos üvegben is ott volt, így bármennyit szedtem is be, a szer nem hozott békét, csak még tisztábbá tette az elmémben róla őrzött képet... És amikor aludtam – mert minden igyekezetem ellenére, hogy kijátsszam az álmot, néha mégis aludtam –, akkor titokban az álmaimba lopódzott, és éles, nem emberi hangon sikoltozta, mint egy páva: „Mi lesz a mesémmel? Mi lesz a mesémmel? Mi lesz a mesémmel?”

Minden titkomat ismerte. Éjszakánként ajándékokat hozott: egy üveg jázminparfümöt, egy kék-fehér ajtógombot, a szentostya kis fehér lapját, amit vörösre festett az ajka...

Éjszakánként a rémület és a lelkifurdalás keserű verítékében fürödve ébredtem. Képtelen voltam enni, Effie-t éreztem minden morzsában, amit a számhoz vittem, és ő fürkészett zavaros tekintetemből, amikor a borotválkozó tükörbe néztem. Tudtam, hogy jóval több klorált szedek, mint ami az egészségemnek jót tenne, de képtelen voltam csökkenteni az adagokat.

De Marta kedvéért, az én Seherezádém kedvéért elviseltem. Vajon tudja-e? Felébred-e éjjel, és suttogja-e a nevemet? Még akár gyöngédség nélkül is? Szeret-e az én sápadt Perszephoném?

Bárcsak tudnám.

Csütörtökig vártam, ahogy ígértem. Nem mertem másként cselekedni; az én Seherezádém nem volt jószívű, és nem viseltem volna el a visszautasítását, ha szemernyit is eltérek a parancsaitól. Csütörtökön megvártam, míg Tabby nyugovóra tér – még a meleg tejet is megittam, mielőtt úgy tettem, mintha lefeküdnék –, aztán a szobámba mentem, és vártam. Amint kinyitottam az ajtót, megéreztem a változást: megcsapott a laudánum és a csokoládé illata a hideg levegőben, a félig nyitott ablak előtt meglibbent a csipkefüggöny... Ügyetlenül babráltam a sercegő gázégővel, a kezem remegett, így majdnem egy percbe telt, míg meggyújtottam; és közben mindvégig hallottam, ahogy a hátam mögött a Kolduslány hegyes körmei a selyem ágytakarót kaparásszák, és, édes istenem, hallottam a lélegzetvételét is! A láng fellobbant és sercegett. Vadul megfordultam, és ott volt: egy pillanatra találkozott a tekintetünk, és az övé fogva tartotta az enyémet. Tátott szájjal, földbe gyökerezett lábbal álltam, fuldokoltam, az ép értelmem úgy bomlott fel, mint egy gombolyag, ami

feneketlen kútba hullik. És akkor megláttam a porvédőt az ágyon, és hatalmas, forró hullámban öntött el a megkönnyebbülés. A kép! Hát persze hogy a kép volt! Valahogy lecsúszott róla a védőhuzat, és... A megkönnyebbüléstől szédülten rohantam az ágy felé... és a felszabadultság a torkomon akadt, a lábam elgyöngült. A párnán, a huzatra tűzve ott volt az ezüstbross, amire nagyon is jól emlékeztem. Effie viselte azon az éjszakán: emlékeztem, hogy csillogott az ezüstmacska felpúpozott háta, ahogy Effie a hóban ment, és közben hogy meresztette rám macskaszerű, ezüstös tekintetét...

Ostobán matattam a brossal, és próbáltam a gondolataim szédítő forgását lelassítani. A bal szemem alatt egy kis lobogó az uralhatatlan pánik jelét verdeste.

(mi lesz a mi lesz a milesza mesémmel)

Ha az ajkáról hallottam volna a kérdést, biztos megőrültem volna, de tudtam, hogy csak a gondolataimban mondja.

(milesza milesza mileszamesémmel)

Az egyetlen varázslathoz folyamodtam, amit ismertem. A kíméletlen hangot az agyamban csak úgy tudtam elhallgattatni, hogy erőmhöz képest a leghevesebb vágyódással, harsányan hívtam az igéző szépséget.

– Marta!

Csend.

Csend, és talán valami reményhez fogható. Majdnem olyan, mint a nyugalom.

Óráknak tűnő ideig vártam a tengerfenék csendjében. Azután tízkor felálltam a székemből, hideg vízben megmosakodtam, körültekintően és aprólékos gonddal felöltöztem. Senki sem látott, amikor kisettenkedtem a házból a csendes éjszakába. Már elállt a hóesés, a városra álomszerű csend szállt, s vele olyan sűrű köd, hogy még a gázlámpákat is elhalványította: zöldes gömbjük elvesztette végtelen fehér ködfátylát. A köd alatt a hó úgy sugározta saját fényét, egy nem e világi macskaszem-foszforeszkálást, amitől a ritka járókelők élőhalottaknak látszottak. De a klorál és a Crook Street közelsége megfékezte a kísérteteimet: nem követett a kis kolduslány, nem nyújtotta felém dermedt könyörgéssel sovány, csupasz karját; a kísértetek – már ha voltak – nem merték elhagyni a Cromwell Square-t.

Miközben lámpásom fénykörében vágtam át magam ködön, havon, kezdett önbizalommal eltölteni a meggyőződés, hogy *vár*. Marta, az én Martám! Ajándékot hoztam neki, amit a kabátom alá dugtam: az Oxford Streeten vásárolt barackszínű selyemköntöst, amit piros csomagolópapírba tekertem, és aranyszalaggal kötöttem át... Ahogy mentem, szinte lopva tapogattam meg az ajándékot, a súlyát próbálgattam, s elképzeltem, hogy fest majd a barackszínű selyem a bőrén, milyen kihívóan csúszik le a válláról, finom, áttetsző anyagán hogy fest majd erősebb szálú haja...

Majdnem éjfél volt, amikor a Crook Streetre értem, és a tudattól, hogy ilyen közel van, úgy lobbant fel az izgalmam és a várakozás, hogy már az ajtóban álltam, amikor rájöttem, mi a baj: a ház sötét volt, egyetlen ablak sem világított,

még az ajtóban sem égett lámpás. Értetlenül torpantam meg a hóban, és fülelni kezdtem, de Fanny házából egyetlen hang sem szűrődött ki, a leghalványabb zene vagy nevetés sem, semmi, csak a rettenetes, mindent beborító, zümmögő csend.

A kopogásom tompán visszhangzott a házban, és hirtelen belém hasított a bizonyosság, hogy elmentek; Marta, Fanny és a többiek egyszerűen összecsomagolták a holmijukat, majd eltűntek a bizonytalan hóban, mint a cigányok, és semmit sem hagytak, csak megbánást és egy leheletnyi varázslatot a levegőben. Olyan megingathatatlan volt a meggyőződésem, hogy hangosan felkiáltottam, és ököllel kezdtem verni az ajtót... és az ajtó némán kitárult, mint egy mosoly, miközben az előcsarnokban az óra ütni kezelte a nap éjszakába fordulását.

Megálltam a küszöbön; gyenge fűszer- és áporodott tömjénillat csapott meg. Az előcsarnokból nem szűrődött ki fény, de a hó foszforeszkáló tükröződései halvány, földöntúli ragyogást vetettek a padlóra és a fényes rézre, így a holdfényben az árnyékom megdöbbentően tisztán rajzolódott ki, ahogy ferdén átvetődött a küszöbön, és benyúlt a folyosóra. Az arcomat langyos, illatos légáramlat legyintette meg, mint a kilélegzett levegő.

– Fanny? – A hangom tolakodó volt, túlzottan éles a ház elnémított útvesztőjéhez képest; hosszú évek óta jártam ide, de csak most döbbentem rá, milyen temérdek folyosója van, hány bágyadt nimfát és mindentudó, kiélt arcú szatírt ábrázoló kép, hány, de hány oszlopcombú, sikoltozó bacchánsnő, akiket vigyorgó törpék és sokatmondóan bámészkodó koboldok üldöztek, a pokol tornácának hány illedelmes középkori szolgálója, akiknek keskeny volt a csípőjük és rejtélyes, átható a tekintetük... Az egyértelműen buja aranykeretes képek között haladva a sötétség teljesen megfosztott a térlátásomtól. Meggyorsítottam a lépteimet, mert nem bírtam elviselni a lábam tompa, de mégis vészjósló dobogását a vastag, többrétegű szőnyegeken! Próbáltam megkeresni a lépcsőt, de csak egy újabb folyosóra fordultam be, amikor pedig lenyomtam a kilincseket, mindegyik ajtót zárva találtam, és olyan suttogás kelt, mintha valami lappangó rejtély kezdene ébredezni mögöttük.

– Fanny! Marta! – A zavarom mostanra már teljes volt: a ház mintha felmérhetetlen távolságra húzódott volna minden irányban; úgy éreztem, mérföldeket futottam.

– Marta! – Visszhangzott a csend. Százmérföldnyire mintha zene csilingelését hallottam volna, és egy pillanat múlva fel is ismertem.

– Marta! – A hangom magasba ívelt a pániktól, és megbicsaklott; vakon kezdtem futni a folyosón, az öklömmel vertem a falakat, és kétségbeesetten szólongattam. Befordultam egy sarkon, és egyenesen egy ajtónak szaladtam, amiben a folyosó váratlanul végződött. A pánikroham alábbhagyott, mintha soha nem is lett volna, és éreztem, ahogy a szívem megint normálisan ver; a kezem összezárult a porcelán ajtógomb körül, és beléptem... az előcsarnokba.

És ott volt a lépcső is; egyszerűen nem értettem, hogy nem vettem észre, amikor először erre jöttem. A kis színes üvegablakon beáradó holdfény visszatükröződött a csiszolt fáról. Olyan erős volt a fény, hogy még a színeket is meg tudtam különböztetni: itt egy vörös foltot a korláton, ott két zöld rombuszt a lépcsőfokon, a falon egy kék háromszöget... és feljebb a lépcsőn egy meztelen alakot, a lágyéka és a combja finom ívét lilával, kékkel és indigóval rajzolta körül a fény, a haja hullámos tömege sötétebb fátyolként vált külön az éjszakától.

Az árnyékba húzódó arcon a holdfény megcsillant az egyik szemén, és a szivárványhártya opálos fénnyel ragyogott fel. Úgy állt, mint egy ugrani készülő macska: láttam fehér nyaka feszességét; az izmai megfeszültek, mint egy táncosnőé, ívelt lábfeje a lépcsőn ágaskodott, minden idegszálában vibrált, és földöntúli szépsége láttán megilletődött áhítat fogott el. Egy pillanatig úgy elmerültem benne, hogy még vágyat sem éreztem. Amikor azonban elindultam felé, halk nevetéssel hátraugrott, és felszaladt a lépcsőn, én pedig a nyomában. Majdnem megérintettem; emlékszem, hogy a hajtincsei cirógatták az ujjaimat, és végigborzongatott a forró vágy. Gyorsabb volt nálam, és ahogy mögötte dobogtam, kibújt esetlenül ölelésre tárt karjaim közül. Amikor felértem a legfelső lépcsőfordulóra, mintha a nevetését hallottam volna, ahogy az ajtó mögül engem ingerelt.

Várakozásteljesen felnyögtem, a pillanat páratlan feszültsége az ajtajához kergetett (fel sem fogtam, hogy az ajtógomb kék-fehér porcelánból van). Még ki sem nyitottam az ajtót, már kezdtem lehajigálni magamról a ruhát: eldobált bőrömet – kabátot, inget, nyaksálat – a lépcsőpihenőben hagytam. Amikor benyomtam az ajtót, képtelen félöltözet volt rajtam: zokni, kalap, és egyik lábamon a nadrágszár; túlságosan is lefoglalt, hogy megszabaduljak a maradék ruhámtól, és nem érzékeltem a környezetemet. Csak később kezdett derengeni, hogy jártam már itt korábban: az álmaimban szereplő szoba, az anyám szobája volt, ami csúf varázslat révén átkerült a Crook Streetre; a leernyőzött gyertya fényénél felismertem a részleteket, amelyekre a rettenetes első napról emlékeztem, és amelyeket Marta közelsége jelentéktelenné hígított: itt volt az öltözőasztala, kis tégelyek és üvegcsék rajával, ott a magas támlás brokátszéke, amelyre nemtörődöm módon egy zöld sálat vetett, a padlón egy másik sál hevert elhajítva, az ágyon csipke, taft, damaszt és selyem tarka foltjai...

Ha észre is vettem bármit, az csupán a vágyon át történt. Nem volt semmilyen rossz előérzetem, csak a gyermek igaza és örömérzete, és ez merőben testi volt, amikor az ágyra ugrottam, ahol Marta már várt rám. Együtt hempergőztünk a ruhák, szőrmék és köpenyek között, ódon csipkét és drága bársonyt gyűrtünk, gyömöszöltünk néma birkózásunk közepette. Ölelésre tárt karom egyszer nekicsapódott egy kisasztalnak, és gyűrűket, nyakláncokat, karkötőket söpörtem a földre, de bolondul nevettem, és Marta édes, jázminillatú bőrébe temettem az arcomat, és úgy csókoltam, mintha bőre egyetlen pontját sem tudnám meghódítatlanul hagyni.

Amint a fékevesztett őrület alábbhagyott, és újra tisztán tudtam gondolkodni, kezdtem úgy kiélvezni, ahogy vágyam vad elragadtatásában képtelen lettem volna. Most vettem csak észre, hogy fázik, az ajka halvány, mint egy virágszirom; a lélegzete keskeny, dermesztő légvonatként érte az arcomat, miközben magamhoz vontam.

– Beteg vagy, szegény szerelmem? Olyan hideg vagy.

A válaszát nem hallottam, csak jéghideget éreztem az arcomon.

– Hadd melegítselek fel. – Átöleltem, s ő a homlokát az állam alatti mélyedésbe fúrta. A haja kicsit nyirkos volt, a lélegzete lázas és szokatlanul kapkodó. Takaróba burkolóztunk, ahogy a szenvedély múltával reszkettünk, és a nyakamban függő klorálos üveget elővéve kiráztam tíz szemet. Ötöt lenyeltem, a maradékot Martának adtam, és figyeltem, ahogy az ízétől elfintorodik, szétnyílt ajkát olyan furcsán gyermeki módon görbíti le, ami megmosolyogtatott.

– Úgy, ni, majd meglátod – biztattam szelíden. –Mindjárt felmelegít. Hunyd csak le a szemed. Pszt. Hunyd le a szemed, és aludj.

Éreztem, ahogy összerándul a teste, és megmámorosított a gyöngédség: hisz oly fiatal volt, nyilvánvaló önuralma ellenére is oly sebezhető! Az ujjaimmal lágyan összekócolódott hajába túrtam.

– Minden rendben – suttogtam, legalább annyira önmagam, mint az ő megnyugtatására. – Minden rendben. Vége. Most már együtt vagyunk, szerelmem, és mindketten nyugodtan pihenhetünk. Próbálj pihenni.

És egy kis ideig pihentünk is, miközben a fény egyre tompult, s végül kialudt. És egy kis ideig Isten is aludt...

Talán elszundítottam; nehéz a benyomások kábulatában visszaemlékezni. Jázminban és Morálban lebegtem, az elmém ide-oda sodródott, és amikor felébredtem, rájöttem, hogy bár melegben fekszem a takaró alatt, Marta nincs mellettem. Felültem, és hunyorogva körülnéztem a függöny résein beszivárgó fényben; a gyertya már régen leégett. Homályosan ki tudtam venni a szoba körvonalait, a holdfényben ezüsthamuvá dermedt dús csipkéket és bársonyt, az öltözőasztal sötét fáján jégcsapként csillogó üvegeket és fiolákat.

– Marta?

Csend. A szoba várt. Valami megmoccant a hideg kandallóban; vadul kalapáló szívvel megfordultam, de semmi... Csak egy elszabadult koromdarabka a kéményből. A kandalló lófogúan vigyorgott a réz kályhaellenző mögül.

Hirtelen elfogott a bizonyosság, hogy egyedül vagyok a házban. Páni rémülettel ugrottam talpra, a takaró lecsúszott a vállamról, és fokozódó hisztériával kiáltottam a nevét: – Marta!

Valami hideg csavarodott a bokámra. Utálkozva sikoltottam fel, és hátrahőköltem az ágytól, az a valami azonban nem eresztett, és a bőrömön száraz, töredező pikkelyeket éreztem. – Maa...raa! – Hevesen elfordultam, s közben azt a valamit szaggattam fagyos ujjaimmal... Széttépett anyag reccsenését hallottam, remegő kezeim között szakadt csipkét éreztem, és bágyadtan nevetni kezdtem: a lábam egy ruha redőibe akadt... eddig az ágyon

hevert, és most megcsonkított alsószoknyák halmazaként terült el a földön, a flitteres ruhaderék már majdnem kétfelé szakadt.

Csúfolódva motyogtam magamban: – Ruha! Egy ruhával birkóztam –, de megdöbbentett, mennyire remeg a hangom. Hirtelen hányinger fogott el, és lehunytam a szemem. Hallgattam, ahogy a szívverésem normálisra lassul, és így egy ütemre kalapál a bal szemhéjam rángatódzásával. Kis idő múlva már ki tudtam nyitni a szememet, és józan gondolkodásra kényszerítve magam a kandallóhoz mentem, hogy tüzet gyújtsak. Marta mindjárt visszajön, bizonygattam magamban. Egy perc, és belép az ajtón... és ha nem, akkor sincs semmi okom arra, hogy azt higgyem, ez a szoba – az isten szerelmére, egy *szoba!* – akar tőlem valamit, ahogy oly sok évvel ezelőtt az anyám szobája akart, és mit is? Talán áldozatot? Vagy beismerést?

Nevetséges! Még csak nem is ugyanaz a szoba volt!

És mégis volt valami a csendben, ami szinte károrvendő volt. A kandallóban matattam, és igyekeztem leküzdeni a vágyat, hogy hátranézzek az ajtóra. A szobában egy pillanatra vörös fény lobbant, amikor meggyújtottam egy gyufát. Aztán a láng meglibbent, és elaludt. Káromkodtam. Újra meg újra próbálkoztam. Végül sikerült a lángot pislákoló életre keltenem: lángra kapott a papír, aztán a fa is. Körülnéztem, ahogy hatalmas árnyékok bomlottak ki a falon, aztán háttal a kandallónak fordulva diadalittasan éreztem a lángok kezdődő melegét.

– Semmi sem fogható a tűzhöz – motyogtam halkan. – Semmi sem... – A szavak papírrá száradtak a torkomban.

– Marta? – Egy másodpercig majdnem azt mondtam, „mama”. Az ágyon ült, egyik lábát maga alá húzta, a fejét oldalra billentette, és kifejezéstelen tekintettel figyelt. Anyám köntösét viselte. Biztos megtalálta az ajándékomat, kinyitotta, és felvette a köntöst, hogy a kedvemben járjon. Talán mindvégig arra várt, hogy észrevegyem.

– Marta. – Kényszerítettem magam, hogy normális hangon szólaljak meg, és mosolyogni is próbáltam. –Nagyon szép – nyeltem egyet. – Igazán elbűvölő. – Kacéran félrebillentette a fejét, az arca árnyékban maradt.

– Az ajándékod – magyaráztam.

– Ajándék – suttogta.

– Úgy van – feleltem kedélyesebben. – Amint megpillantottam, rád gondoltam. – Nem volt egészen igaz, de úgy éreztem, ezt akarja hallani. – És igazán csodálatosan festesz benne.

Tűnődve bólintott, mintha tudná.

– Eljött az ideje a *te* ajándékodnak – mondta.

– Hol volt, hol nem volt... – A lehelete hidegen érte a nyakamat, az ujja apró köröket rajzolt a hátamra, ahogy a sötétben suttogott. Nedves tenyerem alatt selymet és barackszínű csipkét éreztem, és lázas bőréről nehéz, altató jázminillat

szállt fel egy komorabb, csípősebb szaggal együtt... Eltompult agyamon farkasok képe suhant át.

– Volt egyszer egy király és egy királynő, akiknek egyetlen fiuk volt.

Lehunytam a szemem, és az áldott, víz alatti jáde világba süllyedtem. A hangja szórványosan felszínre törő buborékok oszlopa volt, az érintése a mélyből jövő hűvös áramlat.

– A királyfi mindkét szülőjét szerette, de az anyjáé volt a szíve; sosem mozdult mellőle. A királyfinak megvolt mindene, amit kívánt... csak egyvalami hiányzott. A kastélyban volt egy szoba, amelybe nem léphetett be, ami mindig zárva volt, és a kulcs ott lapult az anyja zsebében. Ahogy teltek-múltak az évek, a királyfi egyre többet gondolt a titkos szobára, és nagyon vágyott arra, hogy lássa, mi van benne. Egy nap, amikor a szülei nem voltak otthon, a királyfi elment a titkos szoba előtt, és az ajtót résnyire nyitva találta. Kíváncsiságtól hajtva kitárta, és bement.

A levegő sötétlett a jázminillattól; *tudom,* Marta.

– A szoba aranyból volt, de a királyfinak annyi aranya volt, amennyit csak akart. A szoba skarlátvörös volt, bíborlila és smaragdzöld, de a királyfinak bálaszám állt a damasztja és a bársonya, hogy abból varrasson ruhát magának.

Jaj, Marta, álmaim kaszása, legbensőbb sötétségem gyermeke... Láttam a meséjét, ami az enyém is volt; *láttam* a titkos szobát, és az ajtóban álló tizennégy éves énemet, akinek fekete szemében milliónyi ékkő tükröződött.

– A szobát ezernyi virág kivonata illatosította, a királyfi azonban egy olyan kertben élt, ahol sosem volt tél. Nincs itt semmi, ami ilyen titkolózást érdemelne, gondolta.

Seherezádé széttárta hosszú, fehér ujjait, és a tenyere vérvörös korong volt a tűzfényben.

– De a királyfi mégsem tudta elhagyni a szobát. Elviselhetetlen kíváncsiság emésztette, miközben csaknem szórakozottan átkutatta a ládákat és a szekrényeket... amíg váratlanul rá nem bukkant egy kicsi és nagyon egyszerű fadobozra, amit még sosem látott.

– Miért tartják ezt a csúf, öreg dobozt, gondolta meglepetten a királyfi, amikor a palotában minden olyan gazdag és szép? Kinyitotta a dobozt, és belenézett.

Kis szünetet tartott; láttam karmazsinvörös mosolya csillogását, és abban a pillanatban rájöttem, hogy ismeri a Misztériumot, mindig is ismerte. Itt ül előttem a nő, aki átvezethet a bűnös test halálra ítélt pózolásain, aki megérti a vágyaimat, reménytelen megbánásomat. Ez volt az „ajándéka”, ez a jelenés.

– Folytasd, kérlek, folytasd. – Éreztem, hogy veríték csorog le az arcomon a gondolatra, hogy még akár most is elhallgathatja. – Kérlek, Marta...

– Pszt. Hunyd le a szemed – suttogta. – Hunyd le a szemed, és meglátod. Aludj, és megmutatom.

– Mit látott?

– Pszt...

– Mit láttam...

– Aludj.

Képzeljen el egy mélységesen mély barna iszap alatti tengerfeneket.

Képzelje el a békességet...

– A királyfi megdörgölte a szemét, és egy pillanatig nem látott semmit a dobozban, csak valami sötét foltot, ami mintha füst lett volna, de aztán tovább erőltette a szemét, és végre ki tudott venni egy pecsétes fekete köpenyt s benne egy mogyorófa vesszőből faragott botot. „Milyen különös”, gondolta a királyfi, „hogy ilyen régi és csúnya dolgokat ilyen titokban tartanak”, és mivel fiatal és kíváncsi volt, kivette a két tárgyat a dobozból. A királyfi azonban nem tudta, ahogy más sem, hogy a királyné boszorkány volt, aki réges-régen egy tengeren túli messzi északi országból jött. Varázslattal rávette a királyt, hogy megszeresse, és varázslattal titkolta el az igazi természetét is. A köpeny varázsköpeny volt, ahogy a bot is varázspálca, és csak a királyné tudott bánni velük. De a királyfi a fia volt, és a boszorkány vére folyt az ereiben. Amikor magára terítette a varázsköpenyt és a jobb kezébe vette a varázspálcát, hirtelen eltöltötte a hatalom. Felemelte a pálcát, és a hatalom úgy ragyogott fel benne, mint a nap... csakhogy a pálcában lakó szellemek amikor meglátták, hogy aki szólítja őket, csak egy fiú, felismerték a lehetőséget, hogy fellázadjanak, és széttörjék a bilincseiket. Diadalittas kiáltással szabadultak ki, összekarmolták a királyfi arcát, és förtelmes leheletüket az arcába fújták. A királyfi önkívületben esett össze.

– Amikor magához tért, a szellemek már eltűntek, és a pálca félbetörve feküdt mellette. Nagyon megijedt, amikor ezt látta. Visszatette a köpenyt és a pálcát a dobozba, aztán kimenekült a szobából. Amikor a királyné visszatért, rögtön látta, hogy valaki hozzányúlt a pálcájához, de nem tehette szóvá, mert senki sem sejtette, hogy boszorkány. Várta az újhold éjszakáját, és akkor rettenetes átkot szórt a betolakodóra, mert amikor az eltörte a pálcát, egyben a hatalmát is megtörte, és mostantól fogva a királynéra is az a sors várt, hogy úgy öregedjen meg, mint a halandó asszonyok. Minden gyűlöletét az átokba sűrítette, aztán várt, mert tudta, hogy hamarosan hatni kezd.

– A királyfi még aznap éjjel sikoltozva ébredt egy rettenetes álomból, és az ezt követő napokban és hetekben egyre sápadtabb lett, egyre betegebb, éjjel csak keveset aludt, képtelen volt pihenni, nappal pedig enni, így teltek a hónapok. A király ráparancsolt az országa legjobb orvosaira, hogy vizsgálják meg a királyfit, de senki sem tudta, mi okozza lassú és szörnyű betegségét. A király kétségbeesése csak nőtt, amikor a felesége is megbetegedett, és napról napra gyöngébb és sápadtabb lett. Az egész országnak imádkoznia kellett a felépülésükért.

– Azután egy nap egy öreg Remete, egy nagyon szent ember ment a palotába, és a király színe elé kéredzkedett. „Azt hiszem, ha megvizsgálhatom őket, meg tudom állapítani, mi okozza a fia és a felesége betegségét”, mondta. A bánattól porig sújtott király beleegyezett, és a Remete előbb a királyné szobájába ment,

aztán a királyfiéba. Nem szólt egy szót sem, csak a királyfi szemébe nézett, aztán elküldte az őröket, és keményen így szólt hozzá: „Megátkoztak, fiam. Az anyád, a boszorkánykirályné átkozott meg. És ha nem cselekszel azonnal, akkor meghalsz, ő pedig felépül.”

A királyfi sírt, mert nagyon szerette az édesanyját.

– „Mit kell tennem?”, kérdezte végül.

– „Be kell menned a szobájába, és meg kell ölnöd”, magyarázta a Remete. „Semmi más nem szünteti meg az átkot.”

– A királyfi a fejét rázta, és megint sírt, de a Remete rendíthetetlen volt.

– „A királynénak nincs több gyermeke”, mondta komoran. „Az édesapád idős ember. Szívesen látnád, ha örökre egy boszorkány uralkodna az országodban?”

– A királyfi tehát nehéz szívvel beleegyezett, éjjel pedig felkelt, és halkan végigment a palota hosszú folyosóján az anyja szobájához.

Tudom, hogy az ajtó nyitva volt. Sós nyálkával bevont ágyamból is látom: a fehér fán a görcslyukakat, a kék-fehér porcelán ajtógombot – milyen hamar az eszembe jutott! A második ajtótábla oldala kicsorbult, ahol véletlenül rávágtam a krikettütővel. A ház sötét, és messze a hátam mögül apámat hallom a műhelyéből, ahol a játékait javítja; a sötétségben néhány akkord hallatszik a táncoló Kolumbina szerkezetéből. Egy gyertyacsonkot tartok a kezemben, amit virágos tálkára állítottam; kitágult orrlyukamban erősen érzem a faggyú illatát. A gyertya oldalán egy vastag, fehér könnycsepp gurul le a porcelántányérra, és tócsába gyűlik az egyik kék virág körül. A sűrű levegőben hangos a szuszogásom.

Puha a szőnyeg, enged a talpamnak, mégis hallom a lépteimet. A gyertyafényben megcsillannak körülöttem anyám tégelyei és üvegcséi, és ezernyi fényprizmát szórnak szét a tükörre és a falra. Hirtelenjében nem is tudom, hogy a baba itt van-e mellette a szobájában vagy sem, de a bölcső üres; a dadus bizonyára kivitte, hogy a kicsi sírása ne ébressze fel anyámat. Felemelem a gyertyát a tenyerem ragyogó, vörös pajzsa mögött, és a rózsás fényben szemügyre veszem az arcát; elragadtatásom annál becsesebb, mert tiltott. A laudánumos fiola az éjjeliszekrényén csillog: nem fog felébredni.

Lelkemből hevesen feltörő gyöngédség önt el, miközben az arcát figyelem: áttetsző, kékes szemhéját, arccsontja tökéletes ívét, a párnán szétterülő, a takaró redőin át a földre hulló sötét haját. Olyan gyönyörű! Még ilyen legyengülten, sápadtan is, még most is a legszebb nő a világon, és a szívem sajog a kétségbeesett, fájdalmas szeretettől, ami tizennégy évemet túlszárnyalóan szenvedélyes. Gyermeki szívem úgy érzi, szétrobban a kavargó felnőtt érzésektől: a gyötrő féltékenységtől, a magánytól, a beteges vágytól, hogy *megérintsem,* hogy ő is megérintsen, mintha a simogatása szétmállaszthatná a gyomromban összetekeredett kígyó rákos elburjánzását, a karja elháríthatná az éjszakát. Közel mehetek hozzá, amikor alszik, és majdnem ki merem nyújtani a kezemet, hogy megsimogassam a haját, az arcát, még talán az ajkammal is merném érinteni sápadt ajkát... sosem tudná meg.

Álmában majdnem mosolyog, az ibolyaszín szemhéj alatt elmosódott és lágy a tekintete, a kulcscsont vetette mályvaszínű árnyék egy kínai festmény tökéletes ecsetvonása halvány bőrén... a melle alig észrevehetően domborodik vászon hálóinge alatt. A kezem magától mozdul: a homályos, barna éjszakában testetlen tengeri csillag. Megigézve figyelem, ahogy az ujjaim végtelen gyöngédséggel megérintik az arcát, rendkívüli merészséggel a torkára csúsznak... pirulva elhúzódom, a bőröm bűntudattól és izgalomtól bizsereg. De a *kéz* mozog magától, bágyadt céltudatossággal halad lefelé a takarón, most félrelebbenti, hogy feltárja alvó alakját, a térdéig felcsúszott hálóingét, amely alól kivillan feszes vádlija, egyik combja lágy hajlata.

Közvetlenül a térd fölött egy horzsolás van, és leheletnyi mályvaszín foltja mágnesként vonzza a tekintetemet. A kezem kinyúlik, hogy megérintsem, és púderezett selyem a bőre az ujjbegyem alatt; végtelen rejtély az anyám, végtelenül lágy, mint a tengerfenék homokja... Jázminillata elrejt egy másik illatot, ami olyan, mint a sós kekszé, és anélkül, hogy tudatában lennék, közel hajolok hozzá, az arcomat édes melegébe temetem, a testem megfeszül a sóvárgástól és az izgalomtól. A kezem a vad öröm szívdobbanásával talál rá a mellére, a karom ölelésre tárul, a szám váratlanul kiéhezetten sóvárog a csókja után... A lehelete enyhén csípős, mintha beteg volna, de a testem most már egyetlen megfeszített ín, mintha egy hárfahúr volna: elviselhetetlen tisztaság visszhangjával tölti be a levegőt, a hang egyre magasabbra ível, amíg el nem éri a tébolyt, s még azon is túlszárnyal... nincs testem; látom, ahogy a lelkem kihúzzák, mint egy finom ezüstdrótot, ami élesen vibrál a szférák zúgására... Nevetést hallok, és rádöbbenek, hogy az enyém...

Kipattan a szeme.

Érzem, hogy az ajka megfeszül az enyém alatt.

– Mama... – Tehetetlenül kuporodok arrébb, a gyomrom jeges ököl.

A tekintete kegyetlenül éles; tudom, hogy mindent lát. Mindent. Évek szakadnak le rólam: egy perce még idősnek éreztem magam, most visszafelé hullok a gyermekkoromba: tizenhárom, tizenkettő, tizenegy vagyok, és miközben összezsugorodom, ő óriásira nő... nyolc, hét... Látom, hogy kinyílik a szája, hallom az eltorzított szótagokat: – Henry? Mit műv...

Hat, öt. A fogai hegyesek, hihetetlenül brutálisak. A halántékomban dobol a vér. Sikoly szakad fel a tüdőmből; a dühe irdatlan. A megvetése azonban még ennél is rosszabb, a gyűlölete olyan, mint egy mindent elsöprő hullám, ami lebegő holttestekkel van tele. Alig hallom a hangját a fülem zúgása miatt; valami puha és lágy akad a kezembe, valami, ami iszonyatos erővel birkózik velem. A hullám ide-oda vet, mint az uszadékot, a szememet összeszorítom, hogy ne kelljen látnom...

Váratlan, csodával határos csend.

A fekete homokon fekszem, miután a hullám visszahúzódott, a lélegzetvétele olyan a fülemben, mint a szívdobogás, az öntudatra ébredés millió fénypetty a retinámon, a szám tele vérrel, mert beleharaptam a nyelvembe. Térden csúszom

a pörgő szőnyegen, véres nyál csíkja húzódik a padlón, görcsösen vonagló markomban meg egy párnát szorongatok.

– Mama?

Üveges tekintete még mindig keményen mered rám, mintha felháborítaná megalázó testhelyzete.

– Maa...ma? – Érzem, hogy a hüvelykujjam felkúszik, és rátalál a szám szögletére, a térdem felhúzom, amíg a könyökömhöz nem ér. Az elmém egy sarkában felfogom, hogy ha elég apróra összegömbölyödöm, akkor visszatérhetek arra a helyre, amire félig-meddig emlékszem is, ahol biztonság van, ami a sötétség és a meleg sós menedéke. Kisebb... még kisebb leszek. Három, kettő, egy...

Csend.

Magasan felettem nevetés hallatszik: Isten zengő, óriásokhoz méltó hahotázása. A fekete angyal felkapja a kaszáját, és a Fúriák sikoltva szállnak fel a veremből, hogy megkeressék új játékszerüket; mindegyikük arcát ismerem. A lotyó gyermeke csokoládétól maszatos arcával, Effie tengervíz-szeme és tengerhab-haja, anyám könyörületes vakságban oly sokáig elfeledett, de most felidézett és sötét piedesztálra vont alakja, arca; az ujjai, mint a pengék. Most már közelebbről hallom Seherezádé, a boszorkány hangját, a lábánál farkasok... felcsendül földöntúli nevetése. Félálmomból küszködve próbálom hívni, a nevét szegezem szembe a közeledő lidércnyomással.

– Marta!

Kinyitom vérben forgó szemem, érzem a tűz melegét dermedt végtagjaimon. Az arcomon az alantas izom zárva tartja a szemhéjamat, ami olyan sebesen és görcsösen rezeg, hogy számolni is lehetetlen. Emlékezetem – amit Marta története frissen ébresztett fel – valami groteszk tündérmeséből vett márvány síremlék, ami magasabbra tör, mint a felhők. Martát keresem vigaszért...

A fény hirtelen, kíméletlenül süt a szemembe. Felemelem a kezem, hogy eltakarjam, és meglátom Seherezádét, az arany végzetemet, ahogy nevet.

– Marta? – A hangom suttogásnál alig több, és már közben is tudom, hogy nem ő az, hanem a sápadt és diadalittas Effie, az érzéki és dühös anyám meg a kísértetgyermek. Egyszerre beszélnek mind a hárman, mohó karjukat felém nyújtják, ahogy hátrazuhanok, és a hátamat az ágy rézkorlátjába verem; alig érzem a fájdalmat, amikor a csigolyáim recsegve az oszlop sarkának vágódnak, mert most jövök rá, ki is, kik is valójában. Tisziphoné, Megaira és Allektó, az anyagyilkosság megbosszulói. A Fúriák!

Elviselhetetlen fájdalom hasít belém, borotvák vágják szét a gerincemet, és a bal oldalamat remegés rázza meg.

A jól ismert feledésbe merülök, de még így is hallom a hangját, a hangjukat, amelyből süt a méreg és a gúny: – Mi lesz a mesémmel, Henry? Mi lesz a mesémmel? – És a távolból Isten vad kacaja száll.

Amikor kijöttem Henry műterméből, havazni kezdett. Mire a Crook Streetre értem, az éjszaka tündéri tiszta lett: a fény megvilágította a lépteimet, és porszemen foszforeszkálóvá tette a ruhámat. A sarokról megpillantottam Fanny házát, és észrevettem, hogy az ajtóban lógó lámpást nem gyújtották meg. Aztán feltűnt, hogy az ablakok is sötétek, a függönyöket behúzták, és egy fénycsík sem csillan elő a redők közül. Láttam, hogy a havat összetaposták a küszöbön, bár az előcsarnokból nem sütött ki fény a színes üvegablakon át. Arra gondoltam, talán van valaki a ház hátsó traktusában levő szalonokban, így hát bekopogtam, de senki sem nyitott ajtót. Elfordítottam az ajtógombot, és ahogy számítottam is rá, zárva találtam. Megint kopogtattam, bekiabáltam a levélbedobó nyíláson... de továbbra sem kaptam választ.

Meghökkentem, és az oldalsó ajtónál próbálkoztam, de ott sem jártam sikerrel. Már éppen távozni akartam, amikor valami sötét, alaktalan tárgyra lettem figyelmes, amit félig betakart a gyorsan hulló hó. A ház mellett, az árnyékban feküdt. Először elhajított szeneszsáknak hittem, aztán megláttam, hogy egy férfi cipősarka lóg ki a hó alól. Egy csavargó, gondoltam, aki menedéket keresett, és szegény ördögöt lebírta a hideg. Volt egy brandys flaska a zsebemben; előhúztam, és a felhordott havon átgázolva lehajoltam a fekvő emberhez.

Talán még van benne élet, gondoltam. A fal melletti mélyedésből arrébb vonszoltam, és amikor az eltorzult, megdermedt arcról lesöpörtem a ráfagyott maszkot, ráismertem Henry Chesterre.

Az egyik szeme nyitva volt, és egyenesen előremeredt, a másik szemhéja furcsán lefittyedt. A bal arcfelén és a halántékán szokatlanul kicsavarodtak az izmok, mintha olvadt viasz csorgott volna rá, a bal keze karomba görbült, a válla groteszkül felpúpozódott, a csípője kificamodott, egyik lábát borzalmas szögben vetette a hóba. Amíg meg nem moccant, megesküdtem volna, hogy halott.

Hangot adott ki, egy hosszú, gurgulázó nyögést.

– Aaa...daa. Aah...a.

Összeszorított fogai közé nyomtam a flaskát. – Igyon, Henry. Ne próbáljon beszélni.

A szája két sarkából lecsorgott a brandy, és görcsös rángás fogta el, miközben szótagokat próbált formálni. A heves vágy, hogy megszólaljon, gyötrelmes látvány volt.

– Minden rendben – nyugtattam zavartan. – Ne beszéljen. Hívok segítséget. – A közeli házak ablakai világosak voltak; valaki biztos a gondjaiba veszi, míg orvost hívok. Egyébként sem akartam kettesben maradni Henryvel.

– Ma...a. Maaah... – Jobb kezével belecsimpaszkodott az ingujjamba, a feje lecsüngött, a szájából nyál csorgott.

– Marta – mondtam halkan.
– Aaaa... – A bólintása görcsös volt.
– Azért jött ide, hogy lássa Martát? – unszoltam.
– Aaah.
– De nem volt itt, ezért várt. Ugye?
Újabb görcs, a feje megint utálatosan lecsüngött, a nyitott szeme kifordult, csak a fehérje látszott.
– Nnn...ah. Mmaa...a. Aaaa. Aaaa... – A jobb karja tehetetlenül csápolt, és a jobb szeméből könnyek csorogtak, bár a másik szeme dermedten meredt előre: oktalan húsgombóc volt csak.
Az undorral teli, elviselhetetlen szánalom talpra rántott.
– Nem maradhatok, Henry – mondtam, és igyekeztem elfordítani a tekintetemet. – Hozok segítséget. Minden rendben lesz.
Állati nyögés, amiből mégis ki lehetett venni az emberi hang hátborzongató jegyeit, a haldokló testből küszködve szabadulni akaró szavakat. Szavakat? Egy szót. Egy nevet. Képtelen voltam elviselni ezt a hangot, a rögeszméje halálhörgését. Magamat átkozva elmenekültem.

Könnyen találtam segítséget: az egyik közeli házból egy asszony elfogadott egy aranyat, hogy orvost hívjon, és menedéket nyújtson a beteg embernek. Két órával később megérkezett az orvos, és Henryt átvitette a Cromwell Square-re, ahol megállapította, hogy súlyos szívszélhűdést és gutaütést kapott. A betegnek nyugalomra van szüksége, ha a felépülésében akarunk reménykedni, és a megnyugtatására vízben oldott klorált kell türelmesen, cseppenként a merev ajkai közé erőltetni. Amikor végül otthagytam őket, mert biztos voltam abban, hogy nem tehetek érte többet, Henry már tompa kábulatba zuhant, alig észrevehetően lélegzett, a szeme üveges volt. Ebből elég ennyi, gondoltam: nem vagyok betegápoló. Minden bizonnyal megmentettem az életét, mi mást várhatnak tőlem? Amikor senki sem figyelt rám, csendben távoztam a hátsó ajtón, és eltűntem az elhagyatott utcák útvesztőjében.
Hogy mindkettőnknek időt takarítsak meg, elvittem Henry tárcáját is; bárki láthatta, hogy szerencsétlen flótás azon az éjszakán nincs olyan állapotban, hogy üzleti ügyekről tárgyaljon.

Egy lágy áramlat lekerekített formák és bizonytalan perspektívák néma világába sodort. A sötétség a legsötétebb smaragdszín volt, de félúton alakokat pillantottam meg: nem voltak arcvonásaik, a testük körvonal és a pontos leírhatóság híján volt, és az előtérben egy groteszkül aránytalan arc úszkált, mint egy felpüffedt hal, ami hol kiélesedett, hol elmosódott. Egy pillanatra kiúszott a látómezőmből, és megpróbáltam elfordítani a fejemet, hogy kövessem a tekintetemmel, de igencsak furcsállottam, amikor erre nem voltam képes. Megpróbáltam felidézni a rémületet és a sürgető késztetést, ami a tengerfenék biztonságába kényszerített, de különös higgadtság lett úrrá rajtam, mintha egy sötét kristályon át nézném az eseményeket. Egy zöld korallzátonyon magzatraj taposta esetlenül a vizet; a zátonyon egy sápadt lány lebegett, akinek hosszú fehér haja hínárként emelkedett fel a tenger alatti ég zavaros szürkéjébe.

Az arc ismét beúszott a látómezőmbe, a szája kinyílt, mint egy barlang bejárata... és a víz alatt furcsán eltorzult szótagok buborékként robbantak az arcomba. A hangok valami okból mégis jelentéssel bírtak, de képtelen voltam felidézni, miért. Egy darabig csak lebegtem, amikor az arc ismét eltávolodott. De a hangok megmaradtak, és állhatatosságukból egyre inkább értelmet véltem kiszűrni. Az arc is valahogy ismerősnek

tűnt: a metsző tekintet, az éles orr és a kis hegyes szakáll. Egykor ismertem ezt az arcot.

A száj kinyílt, és iszonyatos távolságból a nevemet hallottam.

– Mr. Chester, Mr. Chester!

A visszavonultságom óta először pillantottam meg az arc mögött a könyvszekrényeket, az ajtót, a nyitott ablakot a bársonyfüggönnyel, a festményt a falon... a valóság irgalmatlan világossággal ásított az arcomba.

– Mr. Chester? Hallja, amit mondok? – A hang dr. Russellé volt. Válaszolni akartam, de a nyelvem csuda módon önálló életre kelt, kilógott a számból a doktor felé, és a torkomból gurgulázó hang tört fel, ami meghökkentett.

– Kérem, Mr. Chester. Csak bólintson, ha hallja, amit mondok. – Éreztem, hogy a nyakam görcsösen ráng.

– Szélütése volt, Mr. Chester. – A hang harsány és pajkos volt, mintha egy süket gyerekhez beszélne; észrevettem, hogy a tekintete kitartóan kerüli az enyémet.

– Nagyon beteg volt, Mr. Chester. Azt hittük, elveszítjük.

– Miii... – A bőgés, ami a hangom volt, megriasztott. – Milyen régóta? – Így már jobb volt. Alig tudtam irányítani összeszorított állkapcsomat, de legalább már szavakat tudtam formálni. – Milyen régen... mióta...

– Három napja, Mr. Chester. – Éreztem a beszédre tett nehézkes kísérleteim feletti zavarát, a türelmetlenségét. – A tiszteletes feladta már az utolsó kenetet.

– Aaaa... ?

– Blakeborough tiszteletes úr Oxfordból. Üzentem a testvérének, Williamnek. Ő javasolta, hogy a tiszteletes úr keresse fel önt. – Először akadt meg a tekintetem a szoba sarkában ülő, tartózkodó emberkén, akinek jámbor, gyermeki arca volt. Amikor Blakeborough tiszteletes elkapta a pillantásomat – ő nem félt a szemembe nézni –, rám mosolygott, és felállt; láttam, hogy kis termetű.

– Az édesapja halála után én vettem át az egyházközséget – magyarázta szelíden. – Nagyon kedveltem Chester tiszteletes urat. Biztosan azt szerette volna, ha felkeresem önt, de mostanáig nem tudtam, hol lakik.

– Miii... én...

– És most, kérem, ne fárassza ki magát – pirongatott Blakeborough tiszteletes. – A doktor úr és természetesen az ön kedves, jó Mrs. Gauntja mindent elmondtak. Pihennie kell; azzal, hogy elpusztítja magát, nem hozza vissza szegény feleségét. – Olyan részvéttel nézett le rám, ami belém tépett; éreztem, hogy a számat néma nevetés tátja nagyra, miközben a jobb szemem könnyeket ontott, de hogy kiért, azt nem tudtam. Blakeborough tiszteletes egy lépést tett felém, és gyöngéden átfogta a vállamat. – A doktor úr szerint pihenésre van szüksége, Henry – mondta kedvesen –, és én egyetértek vele. A környezetváltozás, a vidéki levegő több jót tenne önnel, mintha itt maradna ezen a szomorú helyen. Jöjjön hát velem Oxfordba! Nálam lakhat a lelkészlakban, és ha úgy akarja, a házvezetőnője gondoskodhat önről. Kitűnő orvost is tudok ajánlani.

Sugárzó mosollyal nézett rám. A leheletén mentát és dohányt éreztem, és egy vigasztaló, ismerős illat, régi könyvek és terpentin illata áradt a ruhájából... Hirtelen nosztalgia fogott el, elsöprő vágy, hogy elfogadjam az ártatlan kis pap meghívását, megint a régi falvamban éljek, és viszontlássam a paplakot, ahol születtem. Ki tudja, talán semmit sem változott a szoba, aminek kék-fehér porcelángombbal nyílik az ajtaja, az anyám tölgyfa ágya még ott áll a színes üvegablak alatt. Komolyan sírni kezdtem; szégyentelen önsajnálat és perzselő megbánás fogott el a férfi iránt, aki lehettem volna.

Dr. Russellnek ez már sok volt: dermedt szememmel láttam, hogy elfordul, és csendesen elhagyja a szobát, a szája legörbül az undortól és a zavartól... de a pap kedvessége rendíthetetlen volt: átkarolt, míg magamat, Effie-t, Martát és az anyámat sirattam, a felébresztett emlékeket, amiket jobb lett volna aludni hagyni, a fagyos kis kísértetgyermeket, a vörös szobát, a selyemköntöst, Prissy Mahoney elsőáldozását, a karácsonyfát, amin még most is hamis jégcsapok csillogtak... és a tényt, hogy el akartam menni Oxfordba.

Vágytam ennek az emberkének a kedvességére, egyszerű élete békéjére, a ciprusok között a madarak dalára, az esti párában az egyetem tornyaira... Mindennél jobban vágytam ezekre; Blakeborough tiszteletes egyetemes szeretetére sóvárogtam. Feloldozást akartam.

Folyt a nyálam, a könnyem, és életemben először nem egy lotyó tartott a karjában, nem egy lotyó ringatott.

– Akkor hát megegyeztünk – mondta Blakeborough tiszteletes.
– Neeem...
– De miért nem? – hökkent meg. – Nem akar végre hazajönni?
Bólintottam, mert nem bíztam a hangomban.
– Akkor hát miért?
Igyekeztem érthetően formálni a szavakat, de úgy éreztem, mintha a számat sár töltötte volna meg. –Gyónnom... kell – nyögtem ki keservesen.
– Hát persze – mondta vidáman a pap. – De megvárjuk, míg jobban lesz, rendben? Addig igazán várhatunk.
– Nem! Niii...ncs i...dő – mondtam. – Most... kell. Ha mégis... Tud...nia... kell. Ne...m mehetek haza... magával, csak ha...
– Értem. – A papocska bólintott. – Nos, ha ettől megkönnyebbül, akkor természetesen meghallgatom a gyónását. Mikor gyónt utoljára?
– Hú...húsz éve.
– Ó! – Blakeborough tiszteletes egy pillanatra elképedt, de hamar visszanyerte a lélekjelenlétét. – Értem. Nos... csak szép lassan.

A történetem hosszú és fáradságos volt. Kétszer is szünetet tartottam, mert úgy kimerültem, hogy képtelen voltam folytatni, de űzött a tudat, hogy talán soha többé nem szedem össze a bátorságomat, hogy beszéljek. Amikor befejeztem, már kezdett leszállni az éjszaka, és Blakeborough tiszteletes már rég elhallgatott. Kerek arca elsápadt, és kiült rá a döbbenet; amikor befejeztem az elbeszélésemet, szinte felugrott a helyéről. Hallottam, hogy a mosdóállványon álló lavórból vizet lötyköl a hátam mögött, és amikor ismét szemtől szemben állt velem, az arca hamuszínű volt. A szája úgy legörbült, mintha felkavarodott volna a gyomra, és képtelen volt a szemembe nézni. Ami engem illet, rájöttem, hogy pusztító gyónási kényszeremmel semmit sem enyhítettem a bűntudatomon: még most is érintetlenül és diadalmasan trónolt szívem legmélyének fekete szentélyében.
Isten Szemét nem lehetett becsapni. Éreztem elkerülhetetlen haragját: Isten karmai közül nem sikerült kisiklanom. És ami ennél is rosszabb, megrontottam ezt az ártatlan kis embert; elárultam a világ és a lakói alapvető jóságába vetett bizalmát. Blakeborough tiszteletes alig bírt rám nézni, odalett a magabiztossága és az ösztönös kedvessége, döbbent zavar és elárultság lépett a helyükre. Nem ismételte meg a meghívását, és az első vonattal hazautazott.

Később az események teljes mértékben összekuszálódtak, és úgy húzódtak életem szakadéka felett, mint szálra fűzött gyöngyök. A műtermemet kiürítették, és az olajfestményemet, A *Halál Diadalát* bemutatták a Királyi Akadémián. Dr. Russell jött és ment, több specialista is elkísérte, akik folyamatosan ellenkező nézetet vallottak arról, hogy mi történt a szívemmel. Abban azonban egyetértettek, hogy valószínűleg többé nem járok, és nem mozdítom a bal karomat, bár a jobb karomat már jobban használtam, és a fejem is kezdett

rendbe jönni. Tabby aggodalmasan téblábolt körülöttem a gyógyszeremmel: kétóránként kaptam klorált, és ha nem szedtem rendszeresen, izzadni és remegni kezdtem. A *The Timestól* meglátogatott egy úr, és Tabby rövid úton elküldte.

Eljöttek éjjel, amikor az ágyamban feküdtem: a drága Erinnüszeim! Halkan, hidegen és diadalmasan nevettek a sötétben, gyöngédek és könyörtelenek voltak, a karmaik és a fogaik végtelenül szeretőek, fatálisan csábítóak. Együtt tárták fel az agyam odúit; egy anya gyöngédségével szaggatták, a legfinomabb kímélettel szeletelték... Nappal láthatatlanok maradtak, a bőröm alatt szúrós selyemfátyolként, majd fémhálóként húzódtak, ami aztán összeszorult és görcsösen összezsugorodott a szívem véres közepe körül. Imádkoztam, vagy legalábbis megpróbáltam, de Isten nem volt kíváncsi az imáimra. A szenvedésem és a bűntudatom finomabb falatok voltak. Isten jót lakmározott Henry Chesteren.

Egy hét, hét nap a drága lidérceim kezei között, obszcén delíriumban. Istenhez hasonlóan ők is éhesek voltak, elkeseredésükben erkölcstelenek.

Tudtam, mit akarnak, miközben a póráz végén a fogukat csattogtatják, vicsorognak, habzik a szájuk és zsákmányra lesnek. *Tudtam,* mit akarnak. A történetet. A történetemet. És én el is akartam mondani.

AZ AKASZTOTT

A legújabb szeretőm telhetetlen combjai között feküdtem, amikor letartóztattak.

Ó, minden nagyon előkelően történt! A két biztos udvariasan megvárta, míg felkelek, illendően felveszem a kínai selyemköntösömet, és végighallgatom, amíg az idősebbik kissé mentegetőzve arról tájékoztat, hogy Euphemia Chester meggyilkolásáért tartóztatnak le, és a londoni rendőrkapitányság igazán hálás lenne, ha az első adandó alkalommal elkísérném őket az őrsre.

Bevallom, hogy a helyzet komikuma nagy hatással volt rám. Szóval Henry mindent kipakolt? Szegény Henry! Ha nem pénzről lett volna szó, talán hangosan felkacagtam volna; de aztán nagyszerűen oldottam meg a helyzetet. Elmosolyodtam, a lányhoz fordultam, aki bömbölt, és megpróbálta a lepedővel eltakarni igazán szemrevaló bájait, csókot dobtam neki, meghajoltam a biztos urak előtt, felkaptam a ruhámat, és keleti selyembe öltözve kimasíroztam a szobából. Mérhetetlenül élveztem.

Szomorkásan egy órát töltöttem egy Bow Street-i cellában, miközben a rendőrök az ajtóm előtt a képzelt bűncselekményemet taglalták; azzal ütöttem el az időt, hogy csaltam pasziánszban (a kabátzsebemben ráakadtam egy paklira), és amikor végül két rendőrtiszt, egy póznaszerű és flegma meg egy alacsony, indulatos fickó belépett a cellámba, a padlót színes téglalapok mozaikja borította.

– Ó, uraim! – kiáltottam fel vidáman. – Milyen kellemes, hogy végre társaságom van! Kérem, foglaljanak helyet. Mint látják, sajna, elég hiányos a berendezés... – A sarokban álló padra mutattam.

– Merle őrmester, uram – mutatkozott be a magasabbik –, ő pedig Hawkins közrendőr...

Meg kell hagyni, az angol rendőrök mindig tiszteletben tartják a társadalmi rangot. Bármit követ is el egy úr, attól még úr marad, és a nemességnek vannak bizonyos jogai. Joga van például a különcséghez: Merle és a közrendőre türelmesen végighallgattak, amikor elmagyaráztam, mi az igazság az Effie-hez, Fannyhoz és Martához fűződő kapcsolatomat illetően, végül elmondtam, hogy a temetőben megjátszottuk Effie halálát. A rendőrök egykedvűek maradtak, és nem tettek fel kérdéseket (Merle néha lefirkantott egy-egy részletet a kis noteszába), amíg az elbeszélésem végére nem értem, és tiszteletteljes közönybe dermedtek. Hát igen, szeretem az angol rendőröket!

Amikor befejeztem, Merle őrmester az alárendeltje felé fordult, és halkan mondott neki valamit, aztán megint rám nézett.

– Szóval – ráncolta a homlokát erősen koncentrálva – azt állítja, uram, hogy bár Mr. Chester azt hitte, hogy Mrs. Chester meghalt...

– A hölgy életben volt. Ön igazán bámulatos gyorsasággal ragadta meg a történetem sarkalatos pontjait. – Az őrmester összehúzta a szemét, én pedig bűbájosan rámosolyogtam.

– És... erre van valami bizonyítéka, uram?

– Láttam aznap éjjel, őrmester úr, és később több alkalommal is a Crook Streeten. Biztos tudomásom van továbbá arról, hogy Chester is találkozott vele azon az éjszakán, amikor rohamot kapott. A hölgy akkor nagyon is életben volt.

– Értem, uram.

– Nyomatékosan javasolom tehát, hogy küldje el egy emberét a Crook Streetre, őrmester úr, és kérdezze ki Fanny Millert és a hölgyeit. Meglátja, hogy Miss Miller alátámasztja majd a történetemet. Lehet, hogy Mrs. Chestert is ott találja.

– Köszönöm, uram.

– Ha pedig e téren nem járna sikerrel, akkor bizonyára hasznos lenne kinyitnia az Isherwood-kriptát a highgate-i temetőben, ahol Mrs. Chestert állítólag eltemették.

– Igen, uram.

– És miután mindezt megtette, Merle őrmester, igen hálás lennék, ha nem feledkezne meg arról a tényről, hogy bár nagy örömömre szolgál a rendőrségnek segíteni a nyomozásban, nekem is van saját életem, és minél előbb szeretném folytatni – mosolyodtam el.

Merle fagyos udvariasságát nem tudtam kikezdeni. –Merő formalitás az egész, uram.

Órák teltek el. A cellám ablakából láttam, hogy besötétedik, és este hétkor bejött egy börtönőr egy tálca ennivalóval és egy bögre kávéval, nyolckor pedig visszajött, és elvitte a tálcát. Tízkor dörömböltem a cellám ajtaján, és követeltem, hogy mondják meg, miért nem engedtek még el. A börtönőr udvarias volt, de rendíthetetlen: adott egy párnát, takarókat, és azt tanácsolta, hogy aludjak. Kis idő múlva már aludtam is.

Azt hiszem, álmodtam; emlékszem, hogy szivarfüstre és brandy illatára ébredtem, a fejem üres volt, az elém táruló látvány megváltozott. A sötétséget csak az ágyamra tett kis lámpa vöröses fénye oszlatta el, a falak homályba vesztek, az ablak vakon nyílt az éjszakára.

A cella közepén egy kerek asztal állt, és amikor a szemem hozzászokott a félhomályhoz, ráismertem, hogy sok-sok éve ugyanez állt az oxfordi dolgozószobámban. Milyen furcsa, hogy itt látom viszont, gondoltam bizonytalanul, és megérintettem a fényes asztallapot, körben pedig a kopott intarziát... Milyen furcsa! És azt is láttam, hogy valaki kártyázott: az asztal szélén koncentrikus körökben hófehéren világító lapok voltak, amelyek lágyan, a fényt visszatükrözve ragyogtak, mint a hó...

Egyszer csak már nem voltam az ágyamban, és gondolkodás nélkül elindultam az asztal felé. Egy korábban odahelyezett szék kicsusszant, én pedig

a kártyára szegezve a tekintetemet, leültem. Láttam, hogy nem közönséges kártyáról van szó: mindegyiknek a közepére az ábécé egy díszes betűjét festették, és a betű tekervényesen illeszkedett a kártya hátlapjának barokkos levelei és csigavonalas ékítményei közé.

A homlokomat ráncolva eltűnődtem, vajon milyen kártyajátékhoz csatlakoztam. A kártyakört fürkészve megpróbáltam kideríteni, vajon bonyolult pasziánszról van-e szó, s ekkor megakadt a szemem egy kristályüvegen, ami megcsillant az asztallapon. Egy brandyvel félig töltött, félretolt pohár csillogott a vöröses fényben. Talán meglökhettem az asztalt, mert a pohár megbillent, és az ital széles, fénylő ívben kilöttyent. A végigcsorgó folyadék néhány lapot az asztal szélére, egészen elém sodort. A sötét italból a kezemre is freccsent, és ekkor figyeltem fel arra, hogy a két kártyalap a szív bubi és a pikk dáma: „Le *beau valet de coeur et la dame de pique...",* a betűk pedig M és E.

Természetesen abban a pillanatban világos volt számomra, hogy álmodom. A lehetetlen szimbolizmus, a Baudelaire-re való durva utalás és a halál barokkos ábrázolása... az álom furcsán tapintható természete ellenére is a bennem rejlő festő azonnal ráismert a fényezett fa sima hidegségére az ujjam alatt, a nedves foltra a nadrágszáramon, ahova a brandy ömlött, a levegő váratlan fagyosságára. Olyan hideg volt, hogy csípte az orromat, és a kifújt levegő felhőt képezett a fejem körül. Megint az asztalra pillantottam, és láttam, hogy a kiömlött brandy odafagyott: a sötét tölgyre pókhálószerűen ráüvegesedett az ital, és az üres poharat zúzmara vonta be. Annak ellenére, hogy tudtam, csak álom, borzongani kezdtem; bizonyára hideg van a cellámban, gondoltam ésszerűen, és alvó elmém önmaga szórakoztatására ezt az életképet teremtette (ami van olyan kísérteties, hogy lelkesedést gyújtson Henry Chesterben!). A címe *Le Remors* lehetne, vagy A *fantom pasziánsza:* már csak egy preraffaelita hölgyre lenne szükség, hogy a komor remekmű teljes legyen. A hölgynek hosszú álmától sápadt az arca, de azért halálosan gyönyörű, egy gyilkos fiatal lány, akinek véres az ajka és bosszúszomjas a tekintete...

A gondolat annyira abszurd volt, hogy hangosan felnevettem. Istenem, önnön fikcióm kísért! Fanny nagyra értékelné. És mégis eszembe jutott Effie arca, vértelen ajka, a hangjából sütő zord gyűlölet, amikor azt mondta: – Nincs Effie.

Csak Marta.

Az ördög vigye el azt a szukát!

– *Nincs* Marta! – kiáltottam (álmomban azt tehetek, amit akarok), és éreztem, hogy kicsit enyhül a feszültség. Újra kimondtam. – Nincs Marta.

Csend nyelte el a szavaimat.

Kínos csend.

Azután hirtelen előttem termett: ott ült velem szemben, a kezében tejszerű, zavaros abszinttal teli poharat tartott. A haja kibontva omlott a széktámlára, onnan súlyos hullámokban a padlóra, és a vörös fényben úgy ragyogott, mint a bordói vörösbor. Azt a ruhát viselte, amit a *Kártyázókhoz,* egy elöl mélyen kivágott, sötétvörös bársonyruhát, és világított benne a bőre. A szeme hatalmas

volt, és megfejthetetlen a pillantása, a mosolya, ami annyira más volt, mint Effie édes, nyílt mosolya, elvágott toroknak tetszett.

– Effie... – Igyekeztem könnyed és nyugodt hangot megütni. Semmi okom, gondoltam, hogy összeszoruljon a torkom, kiszáradjon a szám, vagy a forróságtól izzadság csorogjon a hónom alól. Semmi okom...

– Nem Effie. – Nem is Effie hangja volt, hanem az a rekedt, karcolós ezüst suttogás, ami Martához tartozott.

– Marta? – Akaratom ellenére is elbűvölt.

– Igen. Marta. – Felemelte az italát, és ivott; figyeltem, ahogy a tiszta kristály elködösül, és megfagy ott, ahol hozzáér. Érdekes részlet, gondoltam; egy nap majd felhasználom egy festményen.

– De Marta nem létezik – ismételtem meg. Álmomban egyszer csak nagyon fontosnak tűnt, hogy bebizonyítsam: igazat mondok. – *Tanúja voltam,* amikor Fanny kitalálta Martát. Festék, színezőanyagok és parfüm segítségével. Egyik szerepe a sok közül, mint a Kis Kolduslány vagy a Csipkerózsika. Nem létezik!

– De most létezik. – Ez tényleg Effie volt: ez a gyermeteg bizonykodás. Egy pillanatra felvillant – ő vagy a kísértete –, aztán a sötét tekintet elfelhősödött, és megint teljesen Marta volt. – És nagyon haragszik magára, Mose. – Kis szünetet tartott, hogy igyon, és éreztem hideg gyűlöletét; a dühe olyan volt, mint egy fagyos huzat. – Nagyon haragszik – ismételte lágyan.

– Nevetséges! – kiáltottam fel. – Hiszen nincs is Marta! *Sosem* volt.

Ügyet sem vetett rám. – Effie szerette magát, Mose. Bízott önben. De figyelmeztette is, nem emlékszik? Azt mondta, nem engedi, hogy valaha is elhagyja.

– Nem így történt. – Tárgyilagosságom ellenére is védekező volt a hangom, és ezt éreztem is. – Azt hittem...

– Maga ráunt. Más nőket keresett, akik kevesebbet akartak magától. Megvette őket Henry pénzével. –Szünetet tartott. – Valójában azt akarta, hogy meghaljon, így tisztább volt.

– Nevetséges! Sosem ígértem...

– Dehogynem, Mose. Megígérte. Meg bizony.

Kijöttem a sodromból. – Rendben, rendben! Akkor megígértem! – A dühtől éles fájdalom hasított a fejembe. – De én Effie-nek tettem ígéretet. Martának sosem mondtam semmit. – Forogni kezdett velem a világ, és szédültem a dühtől, és még valamitől, ami rettegésre emlékeztetett. Kiabáltam; a szavak akaratom ellenére kibuktak a számon. – Gyűlölöm Martát! Gyűlölöm azt a dögöt! Gyűlölöm, ahogy rám néz, ahogy úgy tesz, mintha mindent látna, mindent tudna. Effie bízott bennem, szüksége volt rám. Martának senkire sincs szüksége. Hideg. Hideg! Sosem hagytalak volna el, ha nincs Marta. – Majdnem igaz is volt. Zihálva elhallgattam, a fejfájástól lüktetett a halántékom. Kényszerítettem magam, hogy mélyeket lélegezzek; nevetséges, hogy ennyire elvesztem az önuralmam egy álomban. – Martával sosem kötöttem egyezséget – fejeztem be csendesen.

Csendben volt egy kicsit. – Fannyra kellett volna hallgatnia – mondta végül.

– Mi köze ehhez Fannynak? – csattantam fel.

– Figyelmeztette magát, hogy ne álljon az utunkba. Kedvelte magát – mondta keresetlenül. – De már késő.

Ne nevessen, ha azt mondom: amikor bánatos szemébe néztem, félelmetes megbánást éreztem, olyan kétségbeesést, mint Dante hideg pokla. Láttam magam, ahogy a szédítő örökkévalóságig zuhanok a sötétségbe, mint egy feneketlen kútba hulló hópehely. A szívdobogásom egyszerre nagyon törékenynek tűnt; a megsemmisülés ásított alattam, és képtelen társítással jutott eszembe az oxfordi este, amikor a kártyaasztalnál egy hang a halottak birodalmából azt mondta: *Úgy fázom.*

Úgy fázik...

Abban a pillanatban felrémlett előttem, most már kissé abszurd az a bizonyosságom, hogy csak álmodom: mikor volt egy álom ilyen tiszta, erőteljes és valóságos? Mikor éreztem az abszint illatát a poharában, mikor érintettem meg az asztalt, ami még ragadt a kiömlött brandytől? Mikor éreztem, hogy remegő karomon felállnak a szőrszálak? Talpra ugrottam, és az asztalon átnyúlva megragadtam a kezét: hideg volt, egy kék eres márványkéz.

– Effie... – Hirtelen azt éreztem, hogy mondanom kell valamit, ami rendkívül fontos. – *Marta.* Hol van Effie? – Az arca szenvtelen volt.

– Megölte, Mose – mondta halkan. – A kriptában hagyta, és meghalt, pontosan úgy, ahogy Henrynek mesélte. *Tudja,* hogy így történt.

Nem a megfelelő kérdés volt. Éreztem, hogy az időm kavarogva fogy.

– Akkor hát *ki* maga? – kiáltottam fel kétségbeesetten.

Rám mosolygott, a mosolya halvány és hideg volt, mint az őszi napéjegyenlőség utáni első holdtölte.

– *Tudja,* Mose – mondta.

– Fogalmam sincs róla, a fenébe is!

– Majd lesz – suttogta, és amikor fájdalomtól gyötörten, izzadságtól csatakosan felriadtam, a mosolya velem maradt, mint a tarkómba akadt kis horog, és most is velem van, miközben a Moses Harper nélküli világ felfoghatatlan ürességébe hullok... látom, ahogy ragyogó kaszaként fénylik felém a néma téren át. *„Ni vue, ni connue...”* „Tégy úgy, mintha nem látnád.” A vakság, a tudatlanság és a megsemmisülés irgalmatlan sodrása közepette egy férfi szerelmes lehet.

És amikor aznap reggel elmondták, hogy a highgate-i temetőben, az Isherwood-kriptában egy asszony holttestét találták, már alig voltam meglepve.

Ugye, szeretné tudni? Érzem magán a mohóságot: olyan, mint a veríték szaga – forró és csípős. Bizony, szeretné tudni! De nem árulom el, hol vagyok (ha elmondanám, akkor sem találna meg), különben is az utazónak minden hely egyforma, a tanyák, a városok, a kis házak... mind egyforma. Most a cigányokkal élek. Jobbára becsületes életet, és biztonságosabb mindig úton lenni. Senki sem tesz fel kérdéseket. Itt mindenkinek megvan a maga titka, és a varázslatunk is.

Londonban könnyű eltűnni. Jönnek-mennek az emberek, mindenki a maga dolgával törődik, senkinek sem tűnik fel egy öregasszony, aki kosárban macskákat cipel a puha hóban. Minden holmimat a Crook Streeten hagytam; gondolom, a lányok eladták, amikor rájöttek, hogy többé nem térek vissza. Remélem, ezt tették: rendes lányok voltak, és sajnálom, hogy otthagytam őket. De az élet már csak ilyen. Kevés csomaggal, gyorsan kell utazni, ez a mottóm, ez volt akkor is, amikor Marta még apróság volt, és kevés csomaggal, gyorsan utazunk most, húsz évvel később is, amikor a hátunkba fúj a hó, mint az Angyal a kapuban.

A romák egyetlen szó nélkül befogadtak – tudják, milyen vadászni vagy űzött vadnak lenni –, sőt még egy szekeret és egy lovat is kaptunk. Néhányan emlékeztek még az anyámra, és azt mondták, hasonlítok rá. Szerelmi bájitalokat és varázsszereket készítek a köszvény gyógyítására – vagy egy férfi kemény szívének meglágyítására –, és több barátom van, mint magának a templom és a prédikálás révén. Új nevet ragasztottak rám, bár ezt nem árulom el; cigány név, és néha vidéki vásárokon jövőt mondok a tarot kártyámmal és kristálygömbömmel, és zöld kendővel takarom le a lámpát. De nem jósolok bárkinek. A fiatal lányokat szeretem, a gyöngéd, csillogó szeműeket, akiknek a tündérmesébe illő reménytől kipirul az arcuk, és talán egy nap ráakadok egy különleges teremtésre, aki éppolyan magányos, mint Effie, aki képes megtanulni, hogy repüljön, és hogy kövesse a luftballonokat...

Martával tovább reménykedünk. Azt mondja, legutóbb majdnem sikerült; szívszorítóan közel jártunk... És most közelebb vagyunk egymáshoz, mint valaha is: Effie emléke, bánata összeköt bennünket, nem keserűséggel, hanem annak a szelíd melankóliájával, hogy mi lehetett volna. Effie, a mi kislányunk. Sápadt nővérünk. Tudja, szerettük, jobban, mint kettejük közül bármelyikük is, annyira szerettük, hogy örökre magunk mellett akartuk tartani... és bizonyos értelemben velünk is van: a szívünkben. Szegény, bátor Effie, aki hazahozta elveszett Martámat.

Téli estéken a szekeremben üldögélek; ég a kék gyertya, Tizzy, Meg és Allektó összegömbölyödik a lábamnál a kályha előtt, és Martának énekelek, aki dorombolva ül az ölemben:

A palota kapujában...
A palota kapujában...
Áll egy szép lány...
Áll egy szép lány...

Egy nap majd megtaláljuk, Marta, ígérem neki, ahogy lágy, éjfekete bundáját simogatom. Érzékeny jószág, ártatlan tekintete csillog. Magányos: anyára, nővérre van szüksége. Egy nap megtaláljuk. Hamarosan...

Effie volt, semmi kétség. Elkísértek a halottasházba, hogy azonosítsam a holttestet, és mindvégig nagyon udvariasak voltak; a hóhér nyugodt udvariasságával bántak velem. Éreztem, ahogy minden lélegzetvétellel egyre szorul a hurok a nyakam körül... Egy márványtömbön feküdt kissé oldalára fordítva, és a lábamnál egy barázdában erős fertőtlenítő folyt, halkan csobogott a halottasház iszonyatos csendjében.

– Ő Effie – bólintottam.

– Úgy van, uram. – Merle őrmester közömbös maradt, mintha érdektelen ügyet vitatnánk meg. – Az orvos szerint a test egy ideje már a kriptában feküdt. Szenteste vagy a körül kerülhetett oda. Úgy tűnik, a hideg lelassította a... hogy is mondjam... bomlási folyamatot.

– De az ördögbe is, hiszen *láttam!*

Merle kifejezéstelenül nézett rám, mintha az udvariassága nem engedné, hogy megjegyzést tegyen.

– *Napokkal később* láttam!

Csend.

– Egyébként is, ha tudtam volna, hogy valóban meghalt, mi az ördögért mondtam volna meg, hol van?

Az őrmester bocsánatkérően nézett rám. – Mr. Chester már értesítette a rendőrséget – magyarázta. – Mint mondta, az izé... a felelősség... mardosta a lelkét.

– Henry beteg! – csattantam fel. – Képtelen a tényt az agyszüleménytől megkülönböztetni.

– Az úr valóban zaklatott kedélyállapotban van – ismerte be Merle. – Dr. Russell, az idegspecialista tulajdonképpen úgy véli, bizonytalan a lelki épsége.

A pokolba Henryvel! Láttam, mire megy ki a játék: a bűntársra tett vallomás és egy ismert orvos szakvéleménye azt jelenti, hogy sosem kell bíróság elé állnia Effie meggyilkolása miatt. De itt forduljak fel, ha hagyom, hogy a nyakamba varrja.

– Beszélt Fanny Millerrel? – Hallottam a hangomból kicsendülő kétségbeesést, de képtelen voltam úrrá lenni rajta. – Ő majd elmondja az igazságot! Eleve az ő ötlete volt. Effie nála lakott.

Ismét a tiszteletteljes szemrehányást tükröző arckifejezés. – Valóban elküldtem egy emberemet a Crook Streetre – mondta Merle egykedvűen. – De a ház, sajnos, üres volt. Őrszemet állítottam, de Miss Miller mostanáig nem tért vissza. És ami azt illeti, más sem.

Mintha letaglóztak volna.

– De a szomszédok! – ziháltam. – Kérdezze meg őket. Kérdezze bármelyiket...

– Senki sem emlékszik egy Mrs. Chester személyleírásának megfelelő hölgyre, hogy valaha is megfordult volna abban a házban.

– Hát persze hogy nem! – förmedtem rá. – Mondom, hogy elmaszkírozta magát!

Merle csak gyászos kétkedéssel nézett rám, és képtelen voltam megakadályozni, hogy a kezem a nyakamhoz araszoljon. A láthatatlan hurok még jobban összeszorult.

A mocskos történet végét, azt hiszem, már tudja. Ahogy mindenki más is. Még itt, a *racaille,* a csőcselék között is bizonyos hírnévre tettem szert: „Úri csibésznek” neveznek, és egy olyan nemes bugrisnak kijáró tisztelettel beszélnek velem, akire az akasztófa vár. Az őr néha odacsúsztat egy zsíros kártyapaklit, és kegyeskedem egy gyors játszmába belemenni. Mindig nyerek.

A tárgyalásom jó volt, ami a tárgyalásokat illeti: tulajdonképpen élveztem a drámai hangulatot. A védőügyvéd merész volt, de könnyen kifulladt (én is megmondhattam volna, hogy elmeháborodottságra hivatkozni nem ér semmit), az ügyész pedig a szavakat aljasul csavaró, vén metodista volt, aki aprólékos, odaadó gondossággal előkaparta viharos pályafutásom minden részletét, köztük olyan epizódokat is, amiket már elfelejtettem. Sok nő is végigülte a tárgyalást, és amikor a bíró feltette fekete kalapját, reszketeg, öreg hangját majdnem elfojtotta a jajongás és a zokogás. Nők!

Három vasárnapnyi kegyelmet kaptam – és egyiken sem láttam papot –, de végül csak felkeresett. Azt mondta, képtelen végignézni, hogy egy megbánást nem tanúsító bűnös kerüljön a bitófára. Ezen könnyen segíthetünk, mondtam: ne akasszanak fel! Nem hiszem, hogy méltányolta a humoromat. Ritkán teszik. Vizenyős, öreg szemében könny csillogott, amikor a pokolról mesélt nekem, de emlékszem utolsó, diadalmas festményemre, a *Szodoma és Gomorrára,* és azt hiszem, többet tudok a pokolról, mint az a vén kéjenc. A pokol az a hely, ahova a gonosz asszonyok kerülnek – mondtam, hogy forrón szeretem őket! –, és talán odalentről felkukucskálhatok az angyalok köntöse vagy reverendája alá, vagy amit ott viselnek, és megtudhatom a választ arra a régi teológiai kérdésre.

Látom, megrökönyödött, atyám, de ne feledje, hogy nem volnának bűnösök a pokolban, az erkélyen ülők számára sem volna szórakozás, és mindig is azt vallottam, hogy a színpadon lenne a helyem. Tegye csak el szépen az olvasót, igyunk valami meleget – tudja, pénzért itt mindent kapni –, és aztán zavarjunk le pár játszmát. Amikor kimegy, mondja csak nyugodtan, hogy mindent megtett. Adja át a lányoknak a csókjaimat, és mondja meg, hogy a táncmulatságon majd találkozunk. Az a hírem, hogy keményen tartom magam.

De néha, amikor hajnal felé ébren fekszem, önkéntelenül is eltűnődöm, hogy csinálták: Fanny és a sötét hajú lánya. És néha, amikor a másodpercek könyörtelenül a semmibe hullnak, már-már képes vagyok hinni... az álmokban, a látomásokban... a hideg kis alvajárókban, akiknek könnyű és fagyos az érintésük, éhes a szájuk és még éhesebb a szívük. A bosszúszomjas álomgyermekekben... a halálnál és a sírnál is erősebb szeretetben.

És az álom homályos határán felmerül egy kép – mindig is értettem a képekhez, ha józan voltam –, egy kép, ami, ha összehunyorítom a szememet, majdnem kiélesedik: egy anyáról, aki annyira szerette halott lányát, hogy visszahozta, és egy másik, szomorú, magányos és szeretetre sóvárgó lány testébe költöztette; és a sóvárgás és a szeretet együtt olyan erős volt, hogy a sötét tereken át szólította, és a lány jött is, mert vágyott a lehetőségre, hogy újra élhet. Igen, mindent tudok erről a vágyról. És a boldogtalan, sápadt lány és az elveszett, jéggé dermedt sötét lány együtt alkottak egyetlen nőt, aki az egyik testével és mindkettőjük elméjével rendelkezett, a tapasztalata pedig túlszárnyalta az emberi képzeletet...

Éjjel, amikor lehetséges az ilyesmi, szerintem nagyon valószínű, hogy ez a nő még mindig a holdsütötte, macskaköves utcákat járja, bár a teste elhagyottan hever a hullaházban: még most is sóváran, éhesen jár... úgy fázik... és olyan erős, hogy ha akarná, falakon, ajtókon és korlátlan tereken is áthatolhatna, hogy gyilkosait fekete, törékeny rémálmok és mámoros őrület jeleneteivel szembesítse. Lehet, hogy gyilkosságról szóló történeteket sző, vagy a pokolról fest látomásokat... de a dühe mögött mindig ott lesz a sóvárgás és a hideg, kétségbeesett éhség. A halottak nem bocsátanak meg.

Az ilyen okfejtésben van egy mindenre kiterjedő logika, és nem kevés pogány költészet. Eszembe jutnak az iskolaéveim alatt csekély érdeklődésre méltatott klasszikus olvasmányok. Igen, Aiszkhüloszt is olvastam, és tudom, Fanny honnan vette a macskái nevét. És mivel ezt is tudom, már csaknem hiszek... az angyalokban, a démonokban, az Erinnüszökben... az Eumenidészben.

Csaknem.

De végül is gondolnom kell a hírnevemre.

HALÁL

EPILÓGUS

Kézirat Henry Paul Chester hagyatékából, 1881. január

A fekete angyal nyugtalanul fészkelődik, és felpillantok az égre, amit most már a hajnal hamuszürke hályogja takar.

Elérkezett az idő.

Váratlan pánik hullámzik végig összeroncsolt gerincemen. Érzem a rángatódzást, ami már megdermesztette fél arcomat: ismét megindult, mintha egy apró, dühös teremtményt börtönöztek volna be a szemgolyóm mögött, és onnan igyekezne kirágni magát. A játékban a Halál az utolsó lap... kezdettől fogva tudtam, és bár megereszkedett bordáim között megkönnyebbülés van, az elmém lázad a megsemmisülés ellen; az ostoba szövet így kiált: nem nem nem nem! Az éjszaka fedele kezd felemelkedni, és alatta ott van kifejezéstelen, kék szivárványhártyájával és rettenetes humorával Isten Szeme.

A történetet elmondtam, és nem vagyok Seherezádé, hogy a sarkában acsargó farkasokkal hajnalban elillanjak. A farkas az arccsontom mögött tanyázik, a koponyám gödrében fekszik összegömbölyödve, és ébredezik...

Éhes.

A fekete angyal a kaszája után nyúl. Utoljára Martára gondolok majd, a töviskoszorúmra, a Serleg királynőmre, bürökre és klorálra, álomgyermekre és hóhérra, boszorkányra és olcsó szajhára. A sápadt fény az ívelt pengére esik: emeld fel, Kolumbina, vedd el az életemet, a szavaimat... de egyet árulj el: szerettél, Seherezádé? Legalább egyszer? Csend.

Képzeljen el egy feneketlen kútba hulló száraz falevelet.

Képzelje el egy pillanatra.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁSOK

Hálás köszönet mindenkinek, aki segített az alvót ismét felébreszteni. Elsőként is Christophernek, aki kezdettől fogva szerette; Serafinának, Howardnak és Brie-nek; tüneményes szerkesztőmnek, Francescának, és a Transworldnél dolgozó barátaimnak; Graham Ovendennek azért a könyvborítóért, amire mindig is vágytam; a könyvárusoknak, ügynököknek és raktárosoknak, akik mindent elkövetnek, hogy a könyveim fennmaradjanak a polcokon, és végül korábbi regényeim rajongóinak, akik írtak, követelődztek, makacsul kitartottak, tudakozódtak, és addig hallatták a hangjukat, amíg ez a könyv újból nyomdába nem került.

Ulpius-ház Könyvkiadó, Budapest
Felelős kiadó Kepets András
Szerkesztette Sarkadi Péter
Felelős szerkesztő Huszti Gergely

Nyomta és kötötte az Alföldi Nyomda Zrt., Debrecen
Felelős vezető György Géza vezérigazgató